

ဦးဖေခင်

ရိုက်ကူးရန် ပထမဆုံး

ကိုယ်တွေ့ မင်္ဂလာ

ရဲခေါင်မောင်မောင်
ဖြန့်ဖြန့်သည်

မဟာသရေစည်သူ
ဦးဖေခင်
(နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်)

၏

ကိုယ်တွေ့ပင်လုံ

ရဲခေါင်မောင်မောင်

မြန်မာပြန်သည်

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဟာဗာဒ်တောင် ကျင်းပသော ဘက်မလိုက်ဝါဒနိုင်ငံများ ထိပ်သီးအစည်းအဝေးနှင့်ပတ်သက်၍ မပြေလည်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် ဘက်မလိုက်ဝါဒဖြစ်ပေါ်လာပုံသမိုင်းအကြောင်းကို ရေးသားရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း(အငြိမ်းစား)က ကျွန်တော့်အား နှစ်ကြိမ်ဖိတ်ခေါ်တွေ့ဆုံစဉ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကျော်ထင်(အငြိမ်းစား)နှင့် ဒေါက်တာမောင်မောင်တို့ရှေ့၌ “သမိုင်းဆိုတာဟာ ကိုယ်လိုချင်သလို ဆွဲရေးလို့ ရတာမျိုးမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည်ဖြစ်စေ ဖြစ်ရပ်မှန်များကို ရေးရမယ့်ကိစ္စဖြစ်တယ်။ ဘက်မလိုက်လှုပ်ရှားမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဦးနုရဲ့ဆောင်ရွက်ချက်တွေကိုလည်း အပြည့်အစုံရေးပါ၊ ချန်မထားပါနဲ့”ဟူသောစကားသည် ကျွန်တော့်အား စာရေးဖြစ်အောင် တွန်းအားပေးသောကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း(အငြိမ်းစား)အားလည်းကောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးထံ တင်ပြပေးသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစန်းယု(အငြိမ်းစား)နှင့်ဗိုလ်မှူးကြီးဇော်ဝင်း(အငြိမ်းစား) တို့အားလည်းကောင်း၊ ပင်လုံစာချုပ် အကြောင်းဆောင်းပါးများရေးရန် တိုက်တွန်းသူ ဒေါက်တာလှဟန်(အငြိမ်းစားနိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်နှင့်အငြိမ်းစားဗိုလ်မှူးကြီး)အားလည်းကောင်း၊ လူချင်းတွေ့သည့်အခါတိုင်း ဆောင်းပါးများ ဆက်ရေးရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပြီး ၎င်း၏စာအုပ်များကို ကိုးကားခွင့်ပြုသူ ဒေါက်တာမောင်မောင်အားလည်းကောင်း၊ သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန်များကို ရေးပါဟု ကျွန်တော့်ကိုသာမက တစ်နိုင်ငံလုံး သိအောင်ပင် သမိုင်းပြုစုရေးအဖွဲ့ဖွဲ့ပေးပြီး အားပေးခဲ့သူ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးစောမောင်အားလည်းကောင်း၊ တွေ့ဆုံသည့်အခါတိုင်း စာရေးရန် တိုက်တွန်းအားပေးသော ဗိုလ်ချုပ်ခင်ညွန့်အား လည်းကောင်း၊ စာအုပ် ထုတ်ဝေဖြစ်အောင် အဘက်ဘက်မှ ကူညီခဲ့သူ ဗိုလ်မှူးကြီးကျော်ဝင်း(ဆေးဝန်ထမ်း ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန) အားလည်းကောင်း၊ ဤစာအုပ်ရေးသားရာတွင် ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးအကြံပေးကြသောဦးတင်(အငြိမ်းစားနိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်)၊ ဦးထွန်းမြင့်(တောင်ကြီး)၊ ဗိုလ်ထွန်းလှ(ဗိုလ်ချုပ်၏ အပါးတော်မြဲ အတွင်းဝန်ဟောင်း)နှင့်အဖိုးတန်မှတ်တမ်းမှတ်ရာများနှင့်ရှားပါးလှသောဓာတ်ပုံများပေးသည့်ကယားဦးစိန်တို့အားလည်းကောင်း၊ ဤစာအုပ်အတွက် လွန်စွာရှားပါးသော အဖိုးတန်မှတ်တမ်းများ မရမနေ အပင်ပန်းခံ၍ ရှာဖွေစုဆောင်းပေးခဲ့သူ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးနှင့်အုပ်ချုပ်မှုပညာဌာနအငြိမ်းစားကထိက ဦးစိုင်းခမ်းမိုင်းအားလည်းကောင်း၊ အင်္ဂလိပ်စာမူမှ မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုပေးသူ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေဦးကြည်စိန် (ရဲခေါင်မောင်မောင်)အားလည်းကောင်း၊ “ကိုယ်တွေ့ပင်လုံ” ရုပ်မြင်သံကြား ဆွေးနွေးခန်းထုတ်လွှင့်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် အများမသိသေးသောအချက်များ အများအပြားရှိနေ၍ စာအုပ်ထုတ်ရန် အကြိမ်ကြိမ် တိုက်တွန်းအားပေးသူဦးအောင်မြင့် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး(စီစဉ်/စီမံ)ရုပ်မြင်သံကြားဌာနခွဲ ပြန်ကြားရေးနှင့် အသံလွှင့်ဦးစီးဌာန အားလည်းကောင်း၊ စာအုပ်အဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်ပေးကြသော သတင်းနှင့်စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်းဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးဦးစိုးညွန့်

နှင့်လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်သတင်းစာမှ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်များအားလည်းကောင်း၊ ၂၈-၁-၈၉ ရက်နေ့မှ ၁၀-၂-၈၉ ရက်နေ့အထိ “ရွှေတိဂုံညီလာခံ-ပင်လုံစာချုပ်၏ မျိုးစေ့” အခန်းဆက်ဆောင်းပါးရှည်ကြီးကို ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးသော လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်(မြန်မာ)နှင့်(အင်္ဂလိပ်)သတင်းစာအယ်ဒီတာအဖွဲ့အားလည်းကောင်း၊ စာအုပ်ပြုစုရာတွင် မိမိစာကြည့်ခန်းကို မသုံးဘဲ ထမင်းစားစားပွဲကြီးကို တစ်လျှောက်လုံးသုံးသဖြင့် စာရွက်စာတမ်းများပြန်ကြံနေ၍ မီးဖိုချောင်ထဲတွင် သည်းခံ၍ ထမင်းစားရရှာသော ဇနီးသည်ဒေါ်မေမေခင်အားလည်းကောင်း ကျေးဇူးဥပကာ တင်ရှိပါကြောင်းအလေးအနက် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

စာရေးသူ

E-book is created by shanyoma

စာရေးသူ၏ အမှာ

ပင်လုံညီလာခံနှင့်ပင်လုံစာချုပ် ပေါ်ပေါက်လာရုံနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိမှတ်မိသမျှ ရေးသားပြုစုပြီး စာအုပ်တစ်အုပ်အဖြစ်ထုတ်ဝေရန် နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် စိတ်ကူးရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အချိန်မပေးနိုင်ခဲ့ပါ။ ရသမျှ အချိန်ကလေးကို ယူ၍ တဖြည်းဖြည်းချင်း မိမိကိုယ်တိုင် အင်္ဂလိပ်လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်၍ စုဆောင်းလာခဲ့ရာ ၁၉၇၂-ခုနှစ်တွင် စာအုပ်တစ်အုပ်နီးပါးခန့် ရရှိလာခဲ့ပါသည်။

သို့သော် အင်္ဂလိပ်စာမူဖြစ်နေ၍ မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်အများစုအတွက် အင်္ဂလိပ်လို မထုတ်ဝေဘဲ မြန်မာလို ထုတ်ဝေသင့်သည်ဟု မိတ်ဆွေအချို့က အကြံပေး၍ အချို့က တစ်အုပ်ထဲမှာ မြန်မာလိုရော အင်္ဂလိပ်လိုပါ ထုတ်ပါလားဟု တိုက်တွန်းကြပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသင့်သည်မှာ မှန်ပါသည်။ ခက်သည်မှာ ကျွန်တော်သည် အသက်အရွယ်ကလည်း ကြီးလာပြီဖြစ်၍တစ်ကြောင်း၊ အခြားလူမှုရေးများ ဆောင်ရွက်ရ၍ တစ်ကြောင်း၊ ရေးပြီးသား အင်္ဂလိပ်စာမူအတိုင်း မြန်မာလိုပြန်ရေးရန် အချိန်မပေးနိုင်သောကြောင့် မိတ်ဆွေရဲခေါင်မောင်မောင်(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေဦးကြည်စိန်)အား ဘာသာပြန်ဆိုစေခဲ့ပြီး အဖန်တလဲလဲ နှစ်ယောက်သား ပြန်လည်စိစစ်တည်းဖြတ်ခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်တော်ရေးသားခဲ့သည်များမှာ လွန်ခဲ့သောအနှစ် ၄၀-၅၀ ခန့်က နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများနှင့်ထိုက်စောသည့်အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝ၊ ကောလိပ်ကျောင်းသားဘဝက ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်များဖြစ်ပါသည်။ အခန်းဆက်ဆောင်းပါးအဖြစ် လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်သတင်းစာ၌ ပါလာသောအခါ ကျွန်တော်နှင့်ရွယ်တူလုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များက ဟိုလူနာမည်မပါဘူး၊ ဒီလူနာမည်ကျန်ခဲ့တယ် စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အချို့မိတ်ဆွေများကလည်း ဦး/ကို စသည်ဖြင့် အမည်ရှေ့က တပ်မရေးမိ၍ ရင့်သီးသည်ဟုလည်းကောင်း အပြောလည်းခံရ၍ စိတ်မကောင်းဖြစ်ရပါသည်။

မည်သို့ဆိုစေ အခန်းဆက်ဆောင်းပါးများကို ဂရုတစိုက်ဖတ်ရှုမှတ်သားအကြံပေးကြသူများအား ကျေးဇူးတင်ရမည်သာဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အနှစ် ၅၀ ကျော်ခန့်က ဖြစ်ရပ်ရုပ်ပုံကားချပ်များကို ကျွန်တော် ဝိုးတဝါးသာမြင်နိုင်မည်ဖြစ်ရာ မှတ်မိသရွေ့ အစွမ်းကုန် တင်ပြထားသည်ကို နားလည်ခွင့်လွှတ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါသည်။

တကယ်ပြောရလျှင် ကျွန်တော့်အနေဖြင့်ပင် အားမရနိုင်ပါ။ ပင်လုံစာချုပ်အကြောင်းရေးလျှင် ဗိုလ်ချုပ်အကြောင်းမပါ၍ မဖြစ်၊ ဗိုလ်ချုပ်အကြောင်းရေးလျှင်လည်း ပင်လုံအကြောင်း ချန်ထား၍မရပါ။ ထိုနည်းတူစွာပင် ရှမ်းပြည်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့(ရပလ)၏ အောက်ခြေသိမ်း ဆောင်ရွက်မှုများနှင့်ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသည့်ဦးတင်၊ ဦးခွန်ထီး၊ ဦးထွန်းမြင့်(လင်းခေး)၊ ဦးထွန်းမြင့်(တောင်ကြီး)၊ ဦးခွန်စော၊ ဦးသန်းဖေ၊ ဦးဘတင်၊ ဦးအုန်းဖေ၊ ဦးစံဖေ၊ ဦးသုတ၊ ဦးကျော်၊ ဦးဘရီ၊ ဦးဘဌေး၊ ကိုစံအောင်အစရှိသည့်အမည်များ မပါလျှင်လည်း ပြည့်စုံမည်မဟုတ်ပါ။ ယခု ကျွန်တော်ရေးသည့်အထဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်အကြောင်းနှင့်အခြားနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များအကြောင်း ပါသော်လည်း မပြီးပြည့်စုံပါ။ ရေးစ

ရာတွေ အများကြီးကျန်နေသေး၍ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အားမရဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤအမှာစာ ရေးနေရင်းပင် စိတ်က ၁၉၃၀-ပြည့်နှစ်တစ်ဝိုက်က ကောလိပ်ကျောင်းသားဘဝကို ပြန်ရောက်သွားပါသည်။

ကိုအောင်ဆန်းသည် ကျွန်တော့်ထက် တစ်နှစ်နောက်ကျ၍ ကောလိပ်ကျောင်းကို ရောက်ပါသည်။ ကျွန်တော်က နှစ်ဟောင်း (Senior) ကျောင်းသား၊ သူက ကျောင်းသားသစ် (Fresher) ဖြစ်ပါသည်။ ထိုခေတ်က ကျောင်းသားဟောင်းများက ကျောင်းသားသစ်များအား နှိမ်လေ့ရှိပါသည်။ ကောလိပ်ရောက်ခါစများဖြစ်၍ စိမ်းနေသောကြောင့် ကျောင်းသားဟောင်းများလို လူထွက်ကျယ်မလုပ်ရဲကြပါ။ သို့သော် ကိုအောင်ဆန်းမှာ ဤသို့ မဟုတ်ပါ။ ရောက်လာတယ်ဆိုကတည်းက ကျောင်းသားသစ်များကို စည်းရုံးပါသည်။ ထိုစဉ်က အဆောင်(Hostel)တိုင်းတွင် သဟာယနှင့်စာဖတ်အသင်း (S&R) ခေါ် (Social and reading club)များရှိ၍ နှစ်စဉ်အမှုဆောင်များ ရွေးချယ်ရသည်ဖြစ်ရာ ကိုအောင်ဆန်းက အမှုဆောင်တစ်နေရာတွင် ဝင်ပြိုင်ရန်အတွက် စည်းရုံးခြင်းဖြစ်ပုံရပါသည်။ သို့သော် (Senior) များက ဖာသီဖာသာနေကြပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ပဲခူးဆောင်သဟာယနှင့်စာဖတ်အသင်းအမှုဆောင် ရွေးသောအခါ နေရာအသီးသီးတွင် ပြိုင်ဘက်မရှိသော်လည်း မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာနေရာတွင်မူ ကိုအောင်ဆန်းက ကျွန်တော့်အား ပြိုင်သဖြင့် လက်ညှိုးထောင်၍ မဲခွဲရပါသည်။

ရွေးချယ်ပွဲကျင်းပသည့်ည အစည်းအဝေးသဘာတီမှာ ကိုကျော်ဇံ(နောင် ဖခင်)၊လအမတ်ဦးမောင်ကျော်ဇံ ဘီအေ၊ ဘီလယ်လ်)ဖြစ်၍ ၎င်းက မဲပေးသူများကို ရေတွက်ပြီး ကိုအောင်ဆန်းက (၃၁)မဲ၊ ကျွန်တော်က (၃၄)မဲရကြောင်း ကြေညာရာ ကိုအောင်ဆန်းက ဝုန်းခနဲထပြီး ကျွန်တော် ကန့်ကွက်တယ်၊ ပြန်ရေပါဟု နောက်တန်းကနေ ထအော်ပါသည်။

သဘာပတိမှာ မမျှော်လင့်သော ဤကန့်ကွက်မှုကြောင့် ရုတ်တရက် ကြောင်သွားပါသည်။ အစည်းအဝေးခန်းထဲမှာ ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်သွားသဖြင့် အစည်းအဝေးကို စိတ်မဝင်စား၍ ကိုယ့်အခန်းထဲ ကိုယ်နေသည့်ကျောင်းသားများပင် ဘာများဖြစ်ကုန်ပြီလဲဟုဆိုကာ လာကြည့်ကြရာ မဲပေးမည့်အရေအတွက် ပိုများလာပါသည်။ သဘာပတိလဲ ကိုအောင်ဆန်း တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း မဲပြန်ခွဲ၍ရေတွက်ရပါသည်။ ဤတစ်ကြိမ်တွင် ကိုအောင်ဆန်းက (၂၉)မဲရ၍ ကျွန်တော်က (၄၂)မဲ ရပါသည်။ (မဲများ ပိုလာရခြင်းမှာ စောစောက အခန်းထဲမှာနေသူတွေကပါ မဲပေးလာသောကြောင့်ဖြစ်ပြီး ကိုအောင်ဆန်းကို ပထမမဲပေးသော (Senior) ကျောင်းသားအချို့က ဒီကျောင်းသားသစ် လူစွာလုပ်တယ်ဆိုပြီး သူ့ကို မပေးဘဲ ကျွန်တော့်အား ပေးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။)

သဘာပတိက မဲအရေအတွက် ကြေညာသောအခါ ကိုအောင်ဆန်းကထပြီး “ဒီတစ်ခါ ရေတာ မှန်တယ်”ဟုပြောပြီး ထိုင်ချလိုက်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ကိုအောင်ဆန်း၏ မဟုတ်မခံ သတ္တိ၊ မှန်လျှင် သူ့အကျိုးကို ဆန့်ကျင်စေကာမူ လက်ခံသည့်အရည်အချင်း ဖြစ်ပါသည်။ (ပထမ မဲရေတွက်စဉ်က သဘာပတိကဲ့သို့ပင် သူလည်း

လိုက်ရေတွက်ထားဟန်တူပြီး ယင်းသို့ရေတွက်ရာတွင် သူက ကျွန်တော်ထက် မပို၍ ရကောင်းရနေမည်ဖြစ်ပါသည်။) လူသစ် (Fresher) တစ်ဦးအနေဖြင့် ဤသို့သတ္တိရှိသည်ကို ချီးကျူးရပါမည်။

ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းက ထွက်သောအခါ သူက နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်ထဲကို ရောက်သွားပါသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ တောင်ကြီးပြန်သွားပါသည်။ ဂျပန်ခေတ်တစ်ခေတ်လုံး သူနဲ့ကျွန်တော် မတွေ့တော့ပါ။ ရွှေတိဂုံညီလာခံသို့ ဗမာကုန်သွယ်ရေးအဖြစ် ကျွန်တော်တက်လာပြီး တောင်တန်းနယ်ဒေသအတွက် အဆိုတစ်ရပ်တင်သွင်းပြီးနောက် ကိုအောင်ဆန်း(ဗိုလ်ချုပ်)က ကျွန်တော့်ကို ခေါ်တွေ့ပါသည်။

သူက “ကိုဖေခင် - ခင်ဗျားကို ကျွန်တော် ပြောစရာရှိတယ်။ တော်လှန်ရေးသမားဆိုတာ သုံးမျိုးသုံးစားရှိတယ်။ ခင်ဗျားသိလား” ကျွန်တော်က ဘာမှမဖြေပါ။ သူပြောမှာကို ဆက်၍နားထောင်နေပါသည်။

“ပထမ တစ်မျိုးက လက်နက်ကိုင်ပြီး တိုက်ရဲတယ်။ သတ်ရဲဖြတ်ရဲ အသေခံရဲတယ်။ ဒုတိယအမျိုးအစားက လက်နက်ကိုင်ပြီး မတိုက်ရဲ၊ မခိုက်ရဲ၊ မသတ်ရဲ၊ မဖြတ်ရဲဘူး။ အသေလဲ မခံရဲဘူး။ ဒါပေမယ့် တစ်ရွာဝင် တစ်ရွာထွက် အပင်ပန်းခံ အဆင်းရဲခံပြီး စည်းရုံးရေးလုပ်နိုင်တယ်။ စားစရာ ရရင်စား မရရင် မစားဘဲ ဇွဲနဲ့ပဲနှင့် အငတ်ခံနိုင်တယ်။ တတိယအမျိုးအစားက တိုက်လဲမတိုက်ရဲ၊ အသေလည်း မခံရဲ၊ အပင်ပန်း အဆင်းရဲ အငတ်အပြတ်လည်း မခံနိုင်ဘူး။ ခတ်ကြော့ကြော့လေး ဝတ်စားပြီး ဦးနှောက်သုံးပြီး တိုင်းပြည်အတွက် ဘာလုပ်ပေးရမလဲ၊ လုပ်ပေးနိုင်တယ်ဆိုတဲ့လူစားမျိုးဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျားက အဲဒီအမျိုးအစားထဲ ပါတယ်။ ခင်ဗျားကို ကျုပ်တာဝန်ပေးစရာ ရှိတယ်” ဟု ပြောပါသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်တော့်အား ဖဆပလဌာနချုပ်တွင် အသစ်ဖွင့်လှစ်သည့်နယ်ခြားဒေသဌာနခွဲအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ပေးရန် ခေါ်ယူလိုက်ပါတော့သည်။ ကျွန်တော်သိရသည်မှာ နယ်ခြားဒေသဌာနခွဲ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်က ကျွန်တော့်အား အဆိုပြု၍ ဦးကျော်ငြိမ်း(ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း)က ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးအား အဆိုပြုပါသည်။

သခင်သန်းထွန်း(ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)က ကျွန်တော့်အား ထောက်ခံသောကြောင့် ဌာနခွဲအသစ်တွင် အတွင်းရေးမှူးဖြစ်လာကာ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်ထဲ ရောက်ရှိလာပါတော့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်က နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်ထဲ ဆွဲသွင်းသည်ဟု ဆိုရပါမည်။(ဤနေရာတွင် ကိုသန်းထွန်းက ကျွန်တော်အားထောက်ခံခြင်းမှာ ကျောင်းနေဘက်သူငယ်ချင်းတစ်ဦးမှို့ထောက်ခံခြင်းဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်ပါမည်။ ထိုစဉ်က ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အတွင်း အာဏာလွန်ဆွဲပုံဖြစ်နေရာ အလုပ်သမား၊ တောင်သူလယ်သမား၊ ဆိပ်ကမ်းအလုပ်သမားအစည်းအရုံးစသည့်အရေးပါသော အစည်းအရုံးများတွင် ဆိုရှယ်လစ်ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသည့်သခင်လွင်၊ သခင်တင်၊ သခင်လှကျေစသည်တို့က ယူထားပြီးဖြစ်၍ သခင်သန်းထွန်းက “ဆိုရှယ်လစ် မဟုတ်ရင်ပြီးရော” ဆိုသည့်သဘောဖြင့် ကျွန်တော့်အား ထောက်ခံခြင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အနေနှင့်မူ ပုဂ္ဂိုလ်စွာ

ဝါဒစွဲမထားဘဲ လုပ်ငန်းတစ်ခုအောင်မြင်ရေးအတွက်သာ အဓိကထားပြီး ကျွန်တော်နှင့်သင့်သည်ထင်၍ တာဝန်ပေးသည်ဟု ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါသည်။)

ဗိုလ်ချုပ်သည် ပင်ကိုယ်စိတ်ထားကောင်းသူဖြစ်သော်လဲ လောကဝတ် မလုပ်တတ်သဖြင့် ဘုပြောသည်ဟု ဓာတ်မသိသူများက ထင်မြင်ယူဆကြပါသည်။ ဘွင်းဘွင်းရှင်းရှင်းပြောသောကြောင့်လဲ ဤသို့ထင်ကြခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

သူပင်ကိုယ်စရိုက်ကိုက အပိုမပြောတတ်သူဖြစ်သည့်အပြင် သူရှေးရှုသည့်အလုပ်တစ်ခုကိုသာ အာရုံစိုက်နေခြင်းကြောင့်လည်း လောကဝတ်လုပ်တာမျိုးကို အပိုအလုပ်ဟုဆိုပြီး အချိန်ကုန်ခံ လေကုန်ခံ၍ ပြောဆိုပြုမူခြင်း မရှိပါ။

သူသည် များသောအားဖြင့် ရှုတည်တည်နေလေ့ရှိသော်လည်း ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နောက်နောက်ပြောင်ပြောင် နေသည့်အခါမျိုး၊ အဆင့်မသင့်လျှင် စိတ်ကောက်တာမျိုးလည်း ရှိပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ညောင်ရွှေ ရောက်စဉ်က ဖြစ်ပါသည်။ ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး၏ဟော်တွင် စော်ဘွားကြီးက ဗိုလ်ချုပ်အား “ဗိုလ်ချုပ်၊ ဒါ သီပေါမင်း စက်တော်ခေါ်တဲ့သလွန်ပဲ၊ တက်အိပ်ကြည့်ပါလား” ဟု ပြောရာ ဗိုလ်ချုပ်က သလွန်ပေါ် တက်အိပ်ကြည့်ပြီး-

“ဇိမ်မရှိပါဘူးဗျာ” ဟု ပြုံးရယ်၍ ပြောပြီး ပြန်ထလာသည် ဤသည်မှာ ဗိုလ်ချုပ်သည် လိုက်လျောညီထွေလည်း နေတတ်သည့် သဘောဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ မေမြို့ကအပြန် မန္တလေးရောက်သောအခါ ဦးခန္တီတောင်ပေါ်သို့ သွားကြပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က ကျွန်တော့်အား ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကျွန်တော်နိုင်လျှင် ပေါ့ပါစေ၊ ရွုံးလျှင် လေးပါစေ ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီး အဓိဋ္ဌာန်ကျောက်ကို မ၊ခိုင်းပါသည်။

ကျွန်တော်ကလည်း အမှတ်တမဲ့ ကျောက်တုံးကို မ၊စဉ် ဗိုလ်ချုပ်က ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်၍ ပုံသေအလေးချိန်ရှိသော ခြပ်ဝတ္ထုတစ်ခုသည် အဓိဋ္ဌာန်ပြုသည်ကို အကြောင်းပြုပြီး လေးခြင်း၊ ပေါ့ခြင်းဖြစ်နိုင်ပါ့မလားဟု ပြောပါသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ပြန်ချရအခက် ဆက်မရအခက်ဖြစ်နေပြီးမှ “ပေါ့တယ်ဗျို့” ဟု ပြောလိုက်ရာ အားလုံးက ဝိုင်း၍ရယ်ကြပါသည်။ ဤသည်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အနေဖြင့် နောက်နောက်ပြောင်ပြောင် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေသည့်အခါလည်း ရှိသည့်သဘောဖြစ်ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်ကောက်တတ်ပါသည်။ မေမြို့ကအပြန် ပျော်ဘွယ်တွင် ထမင်းစားရန် စီစဉ်ထားရာ စိတ်အခန့်မသင့်၍ ကားပေါ်မှ မဆင်းဘဲ စိတ်ကောက်နေသည်ကို ဒေါ်ခင်ကြည်က ချော့မော့ပြောမှ မကောင်းတတ်၍ ဆင်းသော်လည်း ထမင်းမစားဘဲ နေသည့်အကြောင်း ဤစာအုပ်တစ်နေရာတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မှာ ၎င်း၏ အမည်ကို အလွဲသုံးစားလုပ်တာမျိုး ဆိုလျှင် ပို၍စိတ်ဆိုးပါသည်။ လုံးဝမကြိုက်ပါ။

ထိုထမင်းစားပွဲတွင် ၎င်း၏ အမည်ကို အလွဲသုံးစားလုပ်ပြီး အကျယ်ချဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟုထင်၍ စိတ်ဆိုးနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရေးရင်းရေးရင်းနှင့် တဖြည်းဖြည်း ဗိုလ်ချုပ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ

အကျဉ်းချုပ်လို ဖြစ်နေပြီဟု ထင်ပါသည်။ လူသိနည်းသော အချက်များလည်းဖြစ်၊ ရှေးဖြစ်ဟောင်းကို ပြန်ပြောင်းသတ်ချ၍လည်းဖြစ်၊ မှတ်တမ်းမှတ်ရာအဖြစ် ကျန်ရစ်နေစေလို၍လည်းဖြစ်သဖြင့် ရေးသားတင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ကျဆုံးချိန်တွင် အသက်(၃၂)နှစ်မျှသာ ရှိသေးသည်။ သို့သော် သူ့အတွေးအခေါ်၊ သူ့အယူအဆ၊ သူ့လုပ်နည်းလုပ်ဟန်၊ သူ့စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံမှုတို့မှာ သူမတူအောင် ထူးကဲလှပေသည်။

သူ၏ ဇွဲလုံ့လရှိမှု၊ စိတ်ရှည်သည်းခံမှု၊ တစ်မျိုးသားလုံးအပေါ် ချစ်ခင်တယ်တာမှုတို့ကြောင့်ပင် ပင်လုံစာချုပ်ကြီးဖြစ်ပေါ်လာရပေသည်။ သူ့အဖို့ ဘာမျှခံစားမသွားခဲ့ရှာပေ။ တိုင်းရင်းသားအားလုံး ဥမကဲ့ သိုက်မပျက် ယနေ့တိုင် ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ လက်တွဲနိုင်မှုကြောင့် လွတ်လပ်ရေးနှင့်အချုပ်အခြာအာဏာ အခွန်ရှည်စွာ တည်တံ့ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေး၏ အသီးအပွင့်များကို ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးဆွတ်ခူးစားသုံးနိုင်ခဲ့သည်။ ဗိသုကာကြီးဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာမူကား ဘာမျှမခံစားရသည့်အပြင် သူမြင်ချင်သော “လွတ်လပ်သည့်မြန်မာနိုင်ငံ”ကို မြင့်တော်မူသွားရရှာပါ။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မြင်မသွားရ ခံစားမသွားရရှာသော “လွတ်လပ်ရေး”ကို ယနေ့ အသက်ရှင်ကျန်ရစ်လျက်ရှိကြကုန်သော တိုင်းရင်းသူ တိုင်းရင်းသားတို့အနေဖြင့် အသက်ပေး၍ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ကြရန် လိုပေသည်။ လွတ်လပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အနည်းငယ် တင်ပြလိုပါသည်။

လွတ်လပ်မှု၏ အရသာ၊ လွတ်လပ်မှု၏ တန်ဖိုးကို မလွတ်လပ်သည့်အခါတွင်သာ သိနိုင်သည်။ မလွတ်လပ်သောဘဝတွင် နေထိုင်ခဲ့ရသူတို့သည် လွတ်လပ်မှုကို အလွန်ပင် လိုလားတောင့်တကြသည်။ ကမ္ဘာဦးလူတို့က နေနှင့်လူကို တောင့်တကြသကဲ့သို့ပင် ကိုလိုနီနယ်ချဲ့အောက်တွင် နေခဲ့ရသူတို့သည် လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေချင်ကြသည့်အာသီသ ပြင်းပြခဲ့ကြသည်။ ဤသည်မှာ ယေဘုယျသဘောတရားတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသည် ကိုယ့်ထီးကိုယ့်နန်း ကိုယ့်ကြွင်းနှင့်ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် တင့်တယ်ထည်ဝါသောနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ဟိုရှေးရှေးအခါ တကောင်းအဘိရာဇာမှသည် ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်တိုင်အောင် မယိမ်းမယိုင် တည်တံ့ခိုင်မြဲခဲ့သည်။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင် ဘကြီးတော်ဘုရားလက်ထက် ၁၈၂၄-ခုနှစ်တွင်တစ်ကြိမ်၊ ပုဂံမင်းလက်ထက် ၁၈၅၂-ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ်၊ သီပေါဘုရင်လက်ထက် ၁၈၈၅-ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့တို့က ခေတ်မီလက်နက်အားကိုးဖြင့် တိုက်ခိုက်၍ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံအား တစ်ကြိမ်စီ သိမ်းပိုက်ခဲ့ရာ နောက်ဆုံးစစ်ပွဲတွင် ထီးကျိုးစည်ပေါက် တစ်နိုင်ငံလုံး ကျွန်ုပ်တို့ ချောက်ခွဲခဲ့ရသည်။

သို့ဖြစ်၍ ပထမအကြိမ် အောက်မြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းသည်ကစ၍ ရေတွက်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာများမှာ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့အောက်တွင် နှစ်ပေါင်း (၁၂၃)နှစ်မျှ တစ်ပါးကျွန် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ဤသို့အလီလီ သိမ်းပိုက်ခံရပြီး ကျွန်ုပ်တို့ဘဝချောက်ခွဲရသည့်အခါ တစ်လျှောက်လုံး လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ရုန်းကန်တုန်းလှန်

လာခဲ့ကြပါသည်။ သူ့ကျွန်ဘဝတွင် ပျော်ပိုက်၍ မဟုတ်သော်လည်း အင်အားချင်းမမျှ၍ သည်းခံနေခဲ့ရသူများရှိသကဲ့သို့ အင်အားချင်းမမျှမှန်း သိလျက် မလွတ်လပ်သည့်ဘဝတွင် နေရခြင်းထက် တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုး သူ့ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် တိုက်ရိုင်း၊ ခိုက်ရိုင်း၊ တော်လှန်ရိုင်း သေရသည်က မြတ်သည်ဟု ခံယူကာ ကိုလိုနီခေတ်တစ်လျှောက်လုံး မနားတမ်း တော်လှန်ခဲ့သည်များမှာလည်း မနည်းလှ။

သို့ရာတွင် ထိုစဉ်က တော်လှန်ရေးသမားများ အရေးနိမ့်ခဲ့သဖြင့် လွတ်လပ်ရေး၏ အရသာကို ၎င်းတို့လည်း ခံစားမသွားခဲ့ရဘဲ ဘဝနိဂုံးချုပ်ခဲ့ရသည်။ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့တို့၏ ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်သတ်ဖြတ်ခြင်းလည်း ခံခဲ့ကြရသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အဆင့်ဆင့်သော လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲများသည် မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းရင်းသားလူမျိုးတိုင်း၌ ဇာတိသွေး ဇာတိမာန်ရှိသည်ဆိုသော သာဓကတစ်ရပ်ကို နောင်လာနောက်သားများအတွက် အမွေအနှစ်အဖြစ် ထားရစ်ခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားပေသည်။

ဘာကြောင့် အဆင့်ဆင့်သော တော်လှန်ရေးများ ကျဆုံးခဲ့ရသနည်း။ အဓိကအချက်မှာ တိုင်းရင်းသားအားလုံး ညီညီညွတ်ညွတ် စည်းစည်းလုံးလုံးနှင့်အခြေအနေ၊ အချိန်အခါကို တွက်ဆထောက်ချင့်၍ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းမရှိသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် တွက်ဆ၍ ရသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ချိန်တွင် အချိန်အခါ အခြေအနေပေးပြီဖြစ်သည်ကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ အားလုံးသိကြသည်။ “အင်္ဂလိပ်အခက် ဗမာအချက်”ဟု ချက်ကောင်းကိုယူ၍ အခွင့်ကောင်း အခါကောင်းကို ထိထိမိမိသုံးနိုင်ရန် အခြေအနေအရပုန်များနှင့်ပူးပေါင်း၍ အင်္ဂလိပ်ကိုမောင်းထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။

သို့သော် “ကျားကိုကြောက်၍ ရှင်ကြီးကိုး ရှင်ကြီးကျားထက်ဆိုး”ဆိုသကဲ့သို့ ဂျပန်က အင်္ဂလိပ်ထက်ဆိုးလာသောအခါ ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ မတ်လ(၂၇)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်ကို တော်လှန်ပြီး တိုက်ထုတ်ခဲ့ရပြန်သည်။ ဤတော်လှန်ရေးမှာလည်းတပ်မတော်နေ့(တော်လှန်ရေးနေ့)ဟု တပ်မတော်၏ သမိုင်း၌ ထင်ရှားသောမှတ်တိုင်ကြီးအဖြစ် တွင်ရစ်လျက်ရှိသည်။

ဤသို့ ဖက်ဆစ်ဂျပန်စစ်ဘီလူးကို မောင်းထုတ်နိုင်ခဲ့ရုံမျှဖြင့် လွတ်လပ်ရေးကား မရသေးပေ။ ဂျပန်ပြေးသည့်အချိန်တွင် ပြန်ဝင်လာသော အင်္ဂလိပ်အစိုးရက မြန်မာနိုင်ငံကို လွတ်လပ်ရေးပေးရန် အချိန်ဆွဲခဲ့သည်။ တောင်တန်း ပြည်မခွဲ၍ သူ၏ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်မှု (Divide and Rule Policy) မူဖြင့် ဆက်လက်စိုးမိုးခြယ်လှယ်ရန် ကြံစည်အားထုတ်ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးမပေးလို့ မရသည့်အဆုံး တောင်တန်းဒေသနှင့်ပြည်မကို ခွဲခြား၍ လွတ်လပ်ရေးပေးရန် ကြံစည်အားထုတ်ခဲ့သေးသည်။ သို့သော် ပင်လုံညီလာခံကြီး၏ ပဲ့တင်သံကြောင့် ၎င်းတို့၏ ပက်စကေသော အကြံကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ရပေသည်။

နိဂုံးချုပ်တင်ပြလိုသည်မှာ ဗိုလ်ချုပ်ကို ချစ်ပါသည်ဆိုကြကုန်သော လူကြီး၊ လူငယ်၊ လူရွယ်၊ လူလတ် ရဟန်းရှင်လူအားလုံးသည် ဗိုလ်ချုပ်ချမှတ်ခဲ့သည့်လမ်းစဉ်ကို အလေးထား ကျင့်သုံးကြ

၍ ဗိုလ်ချုပ်တည်ဆောက်ပေးခဲ့သည့်လွတ်လပ်ရေးနှင့်အချုပ်အခြာ
အာဏာအခွန်ရှည်စွာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ ပြည်ထောင်စုကြီး မပြိုကွဲ
ရေး၊ တိုင်းရင်းသားအားလုံး သွေးစည်းညီညွတ်မှု ခိုင်မာရေးတို့ကို
အသက်ပေး၍ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းယင်း စောင့်ရှောက်ကြပါဟု တိုက်
တွန်းလိုပါသည်။

(ဖေခင်)

၁၉၉၀-ပြည့်နှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၃-ရက်။

ပင်လုံစာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးသူတစ်ဦးဖြစ်သော နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်(အငြိမ်းစား)ဦးတင်ဇော် အမှာ

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးအတွက် ဘိလပ်တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့်အရေးဆိုနေသည်။ “ဗမာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေး ပေးရင် ရှမ်းပြည်အပါအဝင် တောင်တန်းဒေသတွေကိုပါ တစ်ပြိုင်တည်း လွတ်လပ်ရေးပေးပါ”။ ထိုသို့အရေးဆိုနေစဉ် ရှမ်းစော်ဘွားများက မိုင်းရယ်တွင် စည်းဝေးပြီး အင်္ဂလိပ်အစိုးရထံ ကြေးနန်းပို့လိုက်သည်။ “အောင်ဆန်းဟာ ငါတို့ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်။ ရှမ်းပြည်အတွက် ဘာမှပြောပိုင်ခွင့်မရှိ၊ ရှမ်းပြည်ကိစ္စဆွေးနွေးလိုလျှင် ငါတို့ကို ဖိတ်ပါ”။

နန်းရင်းဝန် အက်တလီက ဤကြေးနန်းစာကို ဗိုလ်ချုပ်ကို ပြသောအခါ ဗိုလ်ချုပ် ဘာမျှမလုပ်တတ်တော့။ ဝိုင်တွေသွားလေတော့သည်။ ဤအကြောင်းကို ဖဆပလက ကြားသိ၍ ကျွန်တော်တို့ (ဦးဖေခင်ပင် ပြောသည်ထင်သည်) “တစ်ခုခု လုပ်ကြပါဦး”။

ထိုအခါ ကျွန်တော်တို့သည် တောင်ကြီးနှင့်တကွ နီးစပ်လက်လှမ်းမီရာမြို့အချို့တွင် ဆန္ဒပြပွဲများ ပြုလုပ်ကြသည်။ “ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ငါတို့ထောက်ခံသည်။ ဗမာပြည်မကို လွတ်လပ်ရေးပေးလျှင် ရှမ်းပြည်အပါအဝင် တောင်တန်းဒေသတွေကိုပါ တစ်ပြိုင်တည်းလွတ်လပ်ရေးပေးပါ” ကျွန်တော်တို့၏ ဆန္ဒပြပွဲအကြောင်းကို ဦးဖေခင်ပင် ဗိုလ်ချုပ်ထံသို့ ကြေးနန်းပို့လိုက်လေသည်။ ဤကြေးနန်းကို ရတော့မှ ဗိုလ်ချုပ်အသက်ရှူချောင်းပြီး ပြီးနိုင်လေတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ ဗိုလ်ချုပ်ကို ထောက်ခံသူနှင့်ကန့်ကွက်သူဟူ၍ နှစ်ဖက် နှစ်ပက္ခ ပေါ်ထွက်လာသဖြင့် “မကြာမီ ကျင်းပမည့်ပင်လုံအစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ(သို့မဟုတ်) ယင်းကိစ္စအတွက် အထူးဖိတ်ခေါ်မည့်အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ၊ ဗိုလ်ချုပ်တို့နှင့်တောင်တန်းဒေသကိုယ်စားလှယ်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြပါ။ ယင်းကဲ့သို့ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း၍ ရရှိလာသော သဘောတူညီချက်ကို ဗြိတိသျှအစိုးရက လက်ခံပါမည်” ဟု နန်းရင်းဝန် အက်တလီက လိုက်လျောသဘောတူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤကား “အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်” ၏ လိုရင်းသဘောပင် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအကြိမ် ကျင်းပမည့်အစည်းအဝေးကြီးမှာ ယင်းသဘောတူညီချက်ကြောင့် နိုင်ငံရေးအနှစ်သာရအထူးပြည့်ဝသော ညီလာခံကြီးဖြစ်သွားရပေသည်။

အက်တလီတို့စိတ်ထဲတွင် “ဒီရှမ်းတွေ၊ ဗမာတွေ၊ တိုင်းရင်းသားတွေ ငါတို့သွေးခွဲထားတာ နှစ်ပေါင်း ရာနှင့်ချီကြာလေပြီ။ တောင်တန်းဒေသတစ်လျှောက်မှာလည်း စော်ဘွားတွေ၊ ဒုဝါးတွေ၊ တောင်အုပ်တွေ ကြီးစိုးလွှမ်းမိုးနေသည်။ လူထုကြီးမှာလည်း ကစားဝိုင်းနှင့်ဘိန်းနှင့် အိပ်ပျော်နေတုန်း သူတို့တွေ ပင်လုံမှာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြလျှင် ဘာသဘောတူညီချက်မျှရမှာ မဟုတ်ဘူး။ မျောက်လောင်း၊ မျောက်လောင်းပဲ ဖြစ်မှာပဲ” ဟု အပိုင်မှတ်ယူပြီးသားဖြစ်လေသည်။

သို့သော် ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ဒုတိယပတ်အတွင်း ပင်လုံမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအမှူးပြုသော တိုင်းရင်းသားခေါင်း

ဆောင်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးလိုက်ကြသောအခါ၌ကား ထွက်ပေါ်ရရှိလာသောအဖြေမှာ အက်တလီတို့ တွေးထင်သလို မဟုတ်ဘဲ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆန့်ကျင်သော အဖြေ ဖြစ်နေပေတော့သည်။ တောင်တန်းသားတို့သည် “ဗမာပြည်မနှင့်ပူးပေါင်း၍ မဆိုင်းမတူလုံးဝလွတ်လပ်ရေးကို အရယူမည်” ဟူသော “ပင်လုံစာချုပ်ကြီး” ကို ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ရေးထိုးချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ကြပေသည်။

“ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို ချုပ်ဆိုကြလေသတည်း” ဟု ဝါကျတစ်ခုတည်းနှင့်ရေးချလိုက်ရတာ လွယ်ကူသော်လည်း တကယ်ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ကြရာ၌ အကွေ့အကောက်၊ အနှောင့်အယှက်တွေ၊ အတားအဆီးတွေ၊ အဖျက်အဆီးတွေ မည်မျှများပြားရှုပ်ထွေးသည်ကို ဤစာအုပ်တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ကြပေသည်။

ပင်လုံစာချုပ်၏ သက်တမ်းမှာ ယခုအခါ နှစ်ပေါင်း (၄၀) ကျော်ခဲ့၍ အချို့လူများ မေ့လုမတတ်ပင် ဖြစ်နေငြားသော်လည်း ကျွန်တော်တစ်ဦးတည်းအဖို့ကား ပင်လုံစာချုပ်အောင်မြင်လိမ့်မည်ဟု လုံးလုံးမထင်မှတ်ခဲ့ချေ။ နယ်ချဲ့သမားသည် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံကို ရာသက်ပန် အုပ်ချုပ်သွေးစုပ်နိုင်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားတွေကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် သွေးခွဲလာခဲ့ကြပြီ။ ပဒေသရာဇ်စော်ဘွား ဒူဝါးများကလည်း တောင်တန်းဒေသတွင် လက်ရှိအာဏာရနေကြသည်။ ရှမ်း၊ ကချင်လူထုကြီးကလည်း ကစားဝိုင်းနှင့်ဘိန်းနှင့်မှိန်းပြီး နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှု အလွန်အလွန်ခေါင်းပါးနေကြသည်။ ကျွန်တော်တို့လူငယ်ကျောင်းသားတစ်စု နိုင်ငံရေးစည်းရုံးလှုပ်ရှားလာခဲ့ကြသည်မှာ ဘာမျှမကြာသေး။ အရှိန်အဟုန်ကောင်းစွာမရသေး။ စသောအကြောင်းနောက်ခံများကြောင့် ပင်လုံစာချုပ်အောင်မြင်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် မယုံကြည်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပင်လုံစာချုပ်မူကြမ်းရေးဆွဲရာ၌ အပိုဒ်(၇)ကို မရအရ ထည့်သွင်းပေးရန် ဗိုလ်ချုပ်အား ကျွန်တော်တို့အတင်းတိုက်တုန်းခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ စိတ်ကူးမှာ ပင်လုံစာချုပ် လောလောဆယ်မအောင်မြင်စေကာမူ ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံကြီးများတွင် ရရှိသော ဒီမိုကရေစီရပိုင်ခွင့်များကို ကျွန်တော်တို့တောင်တန်းသားများ ရရှိခံစားခွင့်ရလျှင် ဗမာပြည်မနှင့်ပူးပေါင်းရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ပဒေသရာဇ်စနစ်ဖျက်သိမ်းပြီး ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံထူထောင်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ဒီမိုကရေစီရပိုင်ခွင့်များကို ကျွန်တော်တို့ တောင်တန်းသားများ ရရှိခံစားခွင့်ရလျှင် ဗမာပြည်မနှင့်ပူးပေါင်းရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ပဒေသရာဇ်စနစ်ဖျက်သိမ်းပြီး ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံထူထောင်ရန်အတွက်လည်းကောင်း ဒီမိုကရေစီရပိုင်ခွင့်များကို ကိုင်စွဲအသုံးပြုပြီး ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက်၍ စည်းရုံးလုပ်ဆောင်သွားကြမည်ဟူသတည်း။

ပင်လုံစာချုပ်အရေးပါ အရာရောက်ပုံ၊ သမိုင်းတန်ဖိုးကြီးမားပုံကို ဤကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ဖက်တစ်မျိုးတစ်ဖုံ စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြည့်သင့်ကြပေသေးသည်။ ပင်လုံစာချုပ်သာ မအောင်မြင်ခဲ့သော် တစ်နည်း မြန်မာနိုင်ငံရေးသမိုင်းတွင် ပင်လုံစာချုပ်အခန်းကဏ္ဍကို ဖယ်ထုတ်ပယ်ရှားလိုက်ခဲ့သော် ဘယ်လိုဖြစ်ပျက်တွေ့ကြုံကြရမည်နည်း။ ဗမာပြည်မဟု ခေါ်နေကြသော ဧရာဝတီမြစ်ရိုးတစ်လျှောက်ရှည်လျားလျား တစ်ဝိုက်ကား လွတ်လပ်ရေးရမည်မှာတော့ သေချာပါ

သည်။ သို့ရာတွင် ယခုပြည်နယ်ဟုခေါ်နေကြသော ဒေသတို့တွင် ကား နယ်ချဲ့သမားသည် ဆက်လက်ကြီးစိုးလွှမ်းမိုးနေမည်။ ဗမာ ပြည်မ၏ လွတ်လပ်ရေးမှာ အမြဲတမ်းအခြိမ်းအခြောက်ခံနေရမည်။ ပြည်နယ်တွေ၏ ပထဝီအနေအထားကို ကြည့်ပါက နိုင်ငံရေးအရ ရော၊ ကာကွယ်ရေးအရပါ မည်မျှအရေးပါသည်ကို အားလုံးနား လည်နိုင်ကြပါသည်။ စီးပွားရေးအရ ကြည့်လျှင်လည်း သစ်တော၊ သတ္တုစသောသယံဇာတသဘာဝစွဲလွန်း ပေါများသည့်တောင်တန်း ဒေသတွေ မပါသော ဗမာပြည်မ၏ စီးပွားရေးမှာ များစွာ အရာ ရောက်လှမည်မဟုတ်ပေ။ နယ်ချဲ့အောက်တွင် ဆက်လက်နေထိုင် သွားကြရမည့်ကျွန်တော်တို့ တောင်တန်းဒေသတိုင်းရင်းသားတို့၏ ဘဝမှာလည်း မျောက်လောင်းအဆင့်က တက်နိုင်တော့မည် မဟုတ် ချေ။ တစ်ဖက်က ပဒေသရာဇ်စနစ်ကလည်း ရှိနေပေသေးသည်။ အခြေအနေမှာ မတွေးဝံ့လောက်အောင်ပင် ဖြစ်ချေသည်။

ယင်းကဲ့သို့သော အခြေအနေထဲကနေ၍ပင် ကျွန်တော် တို့သည် ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို အောင်မြင်စွာ ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ကြပေ သည်။ ဘကြောင့် ပင်လုံစာချုပ်အောင်မြင်ခဲ့သည်ကို ပြန်လှန်ဆင် ခြင်သုံးသပ်လိုက်သော် အောက်ပါအချက်များကို တွေ့ကြရမည်ဖြစ် သည်။

(၁) ထိုစဉ်က ကမ္ဘာတွင် ဂျာမနီ၊ အီတလီ၊ ဂျပန်တည်းဟူသောစစ် အာဏာရှင် ဖက်ဆစ်အစိုးရတို့ ဗုန်းဗုန်းလဲကျဆုံးနေချိန်ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန်ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများနှင့်ဆိုရှယ်လစ်ဆိုဗီယက် ရုရှားနိုင်ငံတို့ အောင်ပွဲခံနေချိန်ဖြစ်သည်။

(၂) မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖက်ဆစ်စနစ်ကို တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့သော ဖဆပလအစိုးရနှင့်ဗမာ့တပ်မတော်တို့ အာဏာရ၍ စည်းလုံးညီညွတ် နေကြသည်။

(၃) တောင်တန်းဒေသတွေအပေါ် ထားရှိသော ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ၏ နိုင်ငံရေးမူဝါဒမှန်ကန်သည်။

(၄) ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ် တွင် တောင်တန်း ဒေသခေါင်းဆောင်များက ယုံကြည်စိတ်ချကြပေသည်။

(၅) ထိုစဉ်က အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် လေဘာအစိုးရအာဏာရနေခြင်းကို လည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ပါသည်။

အထက်တွင် ကျွန်တော်အချုပ်သဘော တင်ပြခဲ့သောအ ချက်အလက်များကို ဤစာအုပ်တွင် အပြည့်အစုံ အကျယ်တဝင့် တွေ့ရှိဖတ်ရှုနိုင်ကြပါသည်။

ဦးဖေခင်သည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဦးနု၊ ဦးကျော်ငြိမ်း စသောပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်လည်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝ ကပင် ခင်မင် ရင်းနှီးခဲ့သူ ဖြစ်ပေသည်။ ရှမ်းပြည် အထူးသဖြင့် တောင်ကြီးက ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားလူငယ်များနှင့်လည်း ခင် မင်ရင်းနှီးသူဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားချစ်ကြည်ညီ ညွတ်ရေး ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို ချုပ်ဆိုနိုင်အောင် ကျွန်တော်တို့ဝိုင်း ဝန်းကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ကြရာ၌ ဦးဖေခင်သည် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် နှင့်ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်တို့ကြားတွင် အောင်သွယ်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ သူသည် ဖဆပလဌာနချုပ် တွင် တောင်တန်းရေးရာများက တာဝန်ယူနေသဖြင့် ရှမ်း၊ ကရင်၊

ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်နီစသည့် တောင်တန်းရေးရာ ကိစ္စအဝဝကို အ ပေါ်စီးက နေ၍လည်းကောင်း၊ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြန့်ကြက်၍ လည်းကောင်း မြင်နိုင် တွေ့နိုင် စဉ်းစားသုံးသပ်နိုင်သည်။ ကျွန် တော်တို့မှာ ရှမ်းပြည်အကွက်ထဲတွင် သဲသဲမဲမဲ တိုက်ပွဲဝင်နေသဖြင့် အများဆုံးမြင်လှ ရှမ်းပြည်ရေးရာကိစ္စကိုသာလျှင် မြင်နိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ပင်လုံစာချုပ် ဖြစ်ပေါ်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဦး ဖေခင်ရေးသားသော ဆောင်းပါးရှည်ကြီးမှာ အကြောင်းအချက် အားဖြင့်လည်း စုံလင်လှပါသည်။ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လည်း ရှိပါ သည်။ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းလည်း ရှိပါသည်။ အချို့ကိစ္စတို့တွင် နောက် ခံသမိုင်းကြောင်းနှင့်ချီ၍ ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်ထား သည်တို့မှာ သမိုင်းတန်ဖိုး ကြီးလှပါပေသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်နိုင်ရန် အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် လွတ်လပ်ရေးရရှိနိုင်ရန် ဗိုလ်ချုပ်အောင် ဆန်း အမှူးပြုသော ကျွန်တော်တို့တစ်တွေသည် ကိုယ်စွမ်းရှိသရွေ့ ဉာဏ်စွမ်းရှိသရွေ့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ကြပေပြီ။ ကျွန်တော်တို့လုပ် ဆောင်ရာ၌ ဟာကွက်၊ ပျော့ကွက်များ၊ မှားယွင်းချွတ်ချော်ချက်များ မုချတွေ့ရှိကြပါလိမ့်မည်။ တိုင်းရင်းသားချစ်ကြည်ညီညွတ်ရေး၊ ပြည် ထောင်စုကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး လိုလားကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်အ ပေါင်းတို့သည် ယင်းမှားယွင်းချွတ်ချော်များကို ဖယ်ရှားကျော်လွန် ၍ တတိယပင်လုံညီလာခံကြီးကို ကျင်းပပြီး ပိုမိုတောင့်တင်းခိုင်မာ သော ပိုမိုတရားမျှတသော ပိုမိုတည်တံ့ခိုင်မြဲသော ပြည်ထောင်စုမြန် မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းတည်ထောင်နိုင်ကြပါစေသ တည်း။

(ဦးတင်)ေ

အငြိမ်းစား၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အပါးတော်မြဲ အတွင်းဝန်ဟောင်း
ဗိုလ်ထွန်းလှ(တက္ကသိုလ်နေဝင်း)၏ အမှာ

ကျွန်တော်သည် ၂၈-၁-၈၉ နေ့မှ ၁၀-၂-၈၉ နေ့ထုတ်
လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်(မြန်မာနှင့်အင်္ဂလိပ်)သတင်းစာများတွင် အ
ငြိမ်းစားသံအမတ်ကြီးဦးဖေခင်(နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်ပထမဆင့်)ရေးသား
ခဲ့သော ၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ “ရွှေတိဂုံညီလာခံ-ပင်လုံစာချုပ်၏ မျိုးစေ့”
အခန်းဆက်ဆောင်းပါးရှည်ကြီးကို အထူးစိတ်ပါဝင်စားစွာ ဖတ်ရှု
ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ယင်းဆောင်းပါးရှည်ကြီးကို စိတ်
ဝင်စားမိသည်မှာလည်း အကြောင်းရှိပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် အစိုးရအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်တာ
ဝန်ကို ၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၆-ရက်နေ့က ဗြိတိန်ဘုရင်ခံ
ဆာဟူးဘတ်ရန်ထံမှ ရယူပြီးနောက် ထိုအချိန်မှစ၍ ပင်လုံစာချုပ်
လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် ၁၂-၂-၄၇ နေ့အထိ တောက်လျှောက်တိုင်း
ရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို အထူးကြိုးပမ်းတည်ဆောက်ခဲ့ပုံ၊
တောင်တန်းဒေသပြည်နယ်များသို့ ကိုယ်တိုင်အပင်ပန်းခံ ခရီးထွက်
ခဲ့ပုံများသည် ကျွန်တော့်အဖို့ မနေ့တစ်နေ့က ကြည့်လိုက်ရသော
ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားတစ်ခုကဲ့သို့ ပြန်လည်အသက်ဝင် လှုပ်ရှားလာသလို
ခံစားရပါသည်။ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဗြိတိသျှအစိုးရထံ အ
ရေးဆိုရန် လန်ဒန်သို့မသွားမီ ၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအတွင်းက
ဗိုလ်ချုပ်သည် ရှမ်းပြည်အနှံ့အပြားသို့ စည်းရုံးရေးထွက်ခဲ့စဉ်က
ဗိုလ်ချုပ်၏ “စတေရှင်ဝက်ဂွန်း” မော်တော်ကားကို ဆောင်းပါးရှင်
ဦးဖေခင်ကိုယ်တိုင်မောင်းလျက် ခရီးသွားရင်း တိုင်းရင်းသားစည်း
လုံးညီညွတ်ရေးကိစ္စများ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပုံများကိုလည်း ကျွန်တော့်
အနေဖြင့် ပြန်လည်မြင်ယောင်မိသဖြင့် ဦးဖေခင်၏ ဆောင်းပါးမှာ
ကျွန်တော့်အဖို့ အထူးစိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းနေပါတော့သည်။

ဦးဖေခင်၏ ဆောင်းပါး ခေါင်းစဉ်တွင် ပါသည့်အတိုင်း
၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ပင်လုံညီညွတ်ရေးစာချုပ်၏ မူလမျိုးစေ့မှာ ၁၉၄၆-
ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလက ကျင်းပခဲ့သော ဖဆပလပြည်လုံးကျွတ်ညီလာ
ခံ(ရွှေတိဂုံအလယ်ပစ္စယံညီလာခံကြီး)ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါညီ
လာခံကြီးသည် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးသမိုင်းတွင် အဓိကအကျဆုံး
အထင်ရှားဆုံး သမိုင်းမှတ်တိုင်ကြီးတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းညီလာခံကြီးတွင် အဆိုတင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသောအဆို
များအနက် အဆိုအမှတ်(၇)မှာ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရသည့်
အခါ ရှမ်းပြည်အပါအဝင် တောင်တန်းဒေသအားလုံးကို မြန်မာပြည်
မနှင့်တစ်စုတစ်စည်းတည်း ပေါင်းစည်းရေးအဆိုပင်ဖြစ်၍ ထိုအဆို
တင်သွင်းခဲ့သူမှာ ဤစာအုပ်ရေးသားသူ သံအမတ်ကြီးဦးဖေခင်ပင်
ဖြစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် ဦးဖေခင်နှင့်ပတ်သက်၍ လူသိနည်းသော
အချက်အချို့ကို ဖော်ပြမှသာ ပိုမိုပြည့်စုံမည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

ညီလာခံတွင် တောင်တန်းဒေသနှင့်မြန်မာပြည်မပူးပေါင်း
ရေးအဆိုတင်ခဲ့သူဖြစ်၍ ဦးဖေခင်သည် ရှမ်းအမျိုးသားတစ်ဦးဟု
ထင်သူက ထင်ကြပါသည်။ အမှန်မှာ သူသည် ပျော်ဘွယ်ဇာတိဖြစ်
ပြီး ရှမ်းပြည်တွင် ကြီးပြင်းခဲ့သူ ဗမာ-မွတ်ဆလင်တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။

ရွှေတိဂုံညီလာခံသို့ တက်လာရခြင်းမှာလည်း ထိုစဉ်က ဖဆပလအ
ဖွဲ့ချုပ်အလံတော်အောက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သော ဗမာ-မွတ်
ဆလင်ကွန်ဂရက်(ထိုစဉ်က အခေါ်-ဗမက)၏ ကိုယ်စားလှယ်တစ်
ဦးအဖြစ် တက်ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးဖေခင်သည် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းရာ၌ ရှမ်း
ပြည်အပါအဝင် တောင်တန်းဒေသမှ လူမျိုးစုအားလုံး၏ စည်းလုံး
ညီညွတ်မှုသည် မရှိမဖြစ် အထူးအရေးကြီးသော လိုအပ်ချက်ဖြစ်
ကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ခံယူချက်ကို အကြွင်းမဲ့ယုံကြည်သူ
ဖြစ်သည့်အလျောက် သူ၏ နှလုံးသားအတွင်း၌ ပြည်ထောင်စုစိတ်
ဓါတ်အပြည့်အဝ ကိန်းအောင်းနေကြောင်းကို သူ၏ လက်တွေ့ကြိုး
ပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များက ထင်ရှားစေသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၄-ရက်နေ့ထုတ်
ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်၌ ရွှေတိဂုံညီလာခံအကြောင်း သတင်းဖော်ပြရာတွင်

“××၎င်းအဆိုကို မြန်မာ-မွတ်ဆလင်အဖွဲ့ကြီးဒုတိယဥက္က
ဌဦးဖေခင်က တင်သွင်း၍ မန္တလေးသခင်ဗသိန်း၊ မြစ်ကြီးနားသခင်
ကိုလေး၊ ဗန်းမော်ကိုထွန်းလှတို့က ထောက်ခံလေသည်။××”

ယင်းဒီးဒုတ်ဂျာနယ်သတင်းမှာပင် “××အစည်းအဝေး
အကျိုးဆောင်သခင်ဗတင်က ညီလာခံသို့ လူမြင်သူမြင်မတက်ဝံ့၍
တိတ်တဆိတ်လာရောက်သူ ရှမ်းအမျိုးသားကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦးတို့
ကမိမိတို့နယ်တွင်ဖြစ်ပျက်နေပုံများနှင့်တကွ ညီလာခံကြီးကိုထောက်
ခံကြောင်း စာတစ်စောင် ရေးသားပေးပို့သည်ကို ဖတ်ပြလေသည်။”
ဟုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ဤသည်မှာလည်း အကြောင်း ရှိပါသည်။ ထိုအချိန်
(၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ)က ဗြိတိသျှဘုရင်ခံ ဆာဒေါ်မန်စမစ်
လက်ထက် ဗြိတိသျှအလိုတော်ရိ “ဆာပေါ်ထွန်း” အစိုးရခေတ်ဖြစ်
ပြီး ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့တို့က တိုင်းရင်းသားပြည်သူများအား သွေးခွဲ
အုပ်ချုပ်သည့်စနစ် တည်တံ့ရေးအတွက် အစွမ်းကုန် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်
ခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများ အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာဖြင့် ပြုလုပ်နေသ
ဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ ရွှေတိဂုံညီလာခံသို့ပြောင်
ပြောင်တင်းတင်း မတက်ရောက်နိုင်ကြပါ။ ထိုသို့ လူသိမခံဘဲ တိတ်
တဆိတ်ရန်ကုန်သို့လာခဲ့သူ လူငယ်နှစ်ဦးမှာ နောက်ပိုင်း ပင်လုံစာ
ချုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးတွင် အထူးအရေးပါခဲ့သော တောင်ကြီးမြို့မှ
ဦးထွန်းမြင့်နှင့်ဦးတင်(နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်ဟောင်း)တို့ပင်ဖြစ်
ပါသည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂-ရက်နေ့တွင် သမိုင်းဝင်
ပင်လုံစာချုပ်ကြီး လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ် ၂၂-ဦးအနက်
ဦးတင်သည်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်မှ လူထုကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်
လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။

အလှဦးသင့်၍ ဦးတင်၊ ဦးထွန်းမြင့်နှင့်ဦးဖေခင်တို့၏
ကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ် အကြောင်းကိုလည်း တင်ပြလိုပါသည်။

ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့်မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကိစ္စ ဆွေးနွေး အ
ရေးဆိုရန် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းခေါင်းဆောင်သော ကျွန်တော်တို့
မြန်မာ့ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၆-ရက်
နေ့က လန်ဒန်သို့သွားခဲ့ကြပါသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်မစ္စတာအက်တလီ

ဦးဆောင်သော ဗြိတိသျှကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့နှင့်ဆွေးနွေးကြရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက တောင်တန်းဒေသပြည်နယ်များနှင့်မြန်မာ ပြည်မတို့ ပူးပေါင်းလျက် ပြည်ထောင်စုပုံသဏ္ဌာန်အဖြစ် လုံးဝလွတ် လပ်ရေးပေးရန် တိကျပြတ်သားစွာပင် တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ သို့ရာ တွင် နှစ်ဖက်ဆွေးနွေးကြစဉ် အနှောက်အယှက်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာ ပုံကား ရှမ်းပြည်နယ်မှ စော်ဘွားနှစ်ဦးအမည်ဖြင့် “အောင်ဆန်း သည် ရှမ်းပြည်ကို ကိုယ်စားမပြု၊ ပြည်မမှ မြန်မာခေါင်းဆောင်တစ် ဦးသာ ဖြစ်သည်”ဟူသော ကြေးနန်းစာတစ်စောင် ဗြိတိသျှအစိုးရ ထံသို့ ရောက်လာခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် သခင်မြ၊ ဦးကျော် ငြိမ်းစသော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များသည် အထူးစိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်ခဲ့ကြရပါသည်။

သို့သော် နောက်နှစ်ရက်မျှအကြာတွင် နောက်ထပ်ကြေး နန်းစာတစ်စောင် ရောက်လာရာ ယင်းကြေးနန်း၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင် ဆန်းသည် ရှမ်းပြည်နယ်အပါအဝင် တောင်တန်းဒေသအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသော ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ကြောင်းနှင့်တောင်တန်းဒေသ မှတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအတွက်အရေးဆိုရန်အကြွင်းမဲ့ထောက် ခံကြောင်း တောင်ကြီးမြို့၌ ကျင်းပသည့်လူထုစည်းဝေးပွဲကြီးက တစ်ခဲနက် ထောက်ခံဆုံးဖြတ်ကြောင်း တိကျပြတ်သားစွာ ဖော်ပြပါ ရှိပါသည်။

အဆိုပါကြေးနန်းစာကြောင့်လည်း ဆွေးနွေးပွဲပြေလည် ချောမောကာ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး အာမခံချက်ပေးသည့်အောင် ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်ကို ၂၇-၁-၄၇ နေ့တွင် အောင်မြင်စွာချုပ် ဆိုနိုင်ခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ တောင်ကြီး အစည်းအဝေးပွဲကြီး ဖြစ်မြောက် အောင်မြင်စေရန် စွမ်းစွမ်းတမံ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သူများအနက် ဦးဖေခင်၊ ဦးတင်နှင့်ဦးထွန်းမြင့်တို့သည် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင် ကြိုးပမ်းခဲ့သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၂)ရက်နေ့ ကျွန် တော်တို့ ရန်ကုန်ပြန်ရောက်လာသောအခါ တောင်ကြီးလူထုအစည်း အဝေးပွဲမှ ပို့လိုက်သောကြေးနန်းကြောင့် “အောင်ဆန်း-အက်တ လီ”စာချုပ်အောင်မြင်ချောမောခဲ့ရကြောင်း ကျွန်တော်က ဦးဖေခင် အား ပြောပြခဲ့ပါသေးသည်။

x x x x x

“လွတ်လပ်သော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်”ဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည့် “ပင်လုံစာချုပ်”ကို ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂)ရက်နေ့တွင် အောင်မြင်စွာ လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ကြောင်းကို ကား အားလုံးသိရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုစာချုပ် ချုပ်ဆိုရေး သည် လွယ်လင့်တကူ ပြေလည်ချောမောခဲ့သည်မဟုတ်။ ၁၉၄၇-ခု နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁-ရက်နေ့အထိ ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး လက် မှတ်ရေးထိုးရန် မသေချာဘဲ လိပ်ခဲတည်းလည်း ဖြစ်ခဲ့ကြောင်းကို ကျွန်တော်သည်စာပေဟောပြောပွဲများ၌လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင် စုနေ့ဆောင်းပါးများရေးသားရာ၌လည်းကောင်း ဟောပြောရေး သားလေ့ရှိပါသည်။ ထိုအကြောင်းကို ဦးဖေခင်၏ စာအုပ်တွင် အ

သေးစိတ် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဦးဖေခင်ရေးသားထားသည့်အတိုင်း ပင်လုံမြို့သို့ရောက် ပြီးခါမှ အခြေအနေ မသေမချာ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်သည် စိတ်ပျက်လာရာမှ ရန်ကုန်ပြန်တော့မည်ဆိုကာ ကျွန်တော့်အား လေ ယာဉ်ပျံမှယူခိုင်းပါသည်။ သို့သော် ဦးဖေခင်နှင့်ကျွန်တော်တို့ တိုင် ပင်ပြီး လေယာဉ်မမှာသေးဘဲ တစ်ဖက်က လူမျိုးစုခေါင်းဆောင် ကြီးများအား ကြိုးစားစည်းရုံးရင်း တစ်ဖက်ကလည်း ဗိုလ်ချုပ် အား ရန်ကုန်မပြန်ရန် ဖျောင်းဖျပြောဆိုခဲ့မှုကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်သည် စိတ်ပြေပြီး မပြန်ဘဲ ပင်လုံမှာ ဆက်နေရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

အကယ်၍သာ ကျွန်တော်တို့က ဗိုလ်ချုပ်စိတ်ပြေအောင် ဖျောင်းဖျပြောဆိုခြင်း မပြုနိုင်ပါက ယနေ့သမိုင်းဝင် ပင်လုံစာချုပ် သည် အကောင်အထည် ပေါ်လာစရာ အကြောင်းမရှိရုံမက မြန်မာ နိုင်ငံသမိုင်းသည်လည်း တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်သွားကာ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ တို့အကြိုက် ဖြစ်သွားမည်မှာ သေချာသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် သံအမတ်ကြီး(အငြိမ်းစား)ဦးဖေခင်သည် ရွှေတိဂုံအလယ်ပစ္စယံညီလာခံကြီးမှသည် ၁၂-၂-၄၇ နေ့ ပင်လုံစာ ချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးချုပ်ဆိုပြီးသည်အထိ သူကိုယ်တိုင် တောက် လျှောက်ပါဝင်ခဲ့သောတိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုတည်ဆောက် ရေးကြိုးပမ်းမှုများအကြောင်းကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း အသေး စိတ်ရေးသားဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ရာ နောက်လာလတ္တံ့သော ခေတ် အဆက်ဆက်မှ သမိုင်းသုတေသီများ၊ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးသမိုင်း ကို လေ့လာလိုသူများအတွက် ကိုးကားမီငြိမ်းစရာ အထောက်အ ထား ခိုင်လုံသောရည်ညွှန်းစာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ် ဖြစ်နိုင်သည်သာ မက အများပြည်သူရဟန်းရှင်လူ ကျောင်းသူကျောင်းသားများက အစ ဗဟုသုတအဖြစ် လေ့လာမှတ်သားသင့်သည့်စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်လာမည်မှာ မလွဲကေန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

အခန်းဆက်ဆောင်းပါးများကို သတင်းစာတွင် ဖတ်ရစဉ် ကပင် ကျွန်တော်သည် ထိုဆောင်းပါးများကို စုပေါင်း၍ စာအုပ်အ ဖြစ် ထုတ်နိုင်လျှင် ကောင်းလေစွဟု အောက်မေ့မိခဲ့ရာ ဦးဖေခင်က သူ၏ ဆောင်းပါးများကို စာအုပ်ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်နေ၍ အမှာစာ ရေးသားပေးရန် လာရောက် မေတ္တာရပ်ခံသောအခါ ကျွန်တော် လည်း ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းစွာဖြင့် ဤအမှာစာကို ရေးသားလိုက်ရ ပါသတည်း။

ဗိုလ်ထွန်းလှ(တက္ကသိုလ်နေဝင်း)
နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်(ပထမဆင့်)

“စာရေးသူ၏ ကိုယ်ရေးဖြစ်စဉ်အကျဉ်း”

စာရေးသူသည် မန္တလေးတိုင်း၊ ပျော်ဘွယ်မြို့နယ်၊ ဆွဲမွန်ကျေးရွာတွင် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၇၄-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်နေ့ (ခရစ်နှစ် ၁၉၁၂-ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၇-ရက်)က အဖဦးအေအေခန့်(ခ)ဦးဘိုကလေးနှင့်အမိဒေါ်တုတ်၏ သားဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာရှိ မူလတန်းကျောင်းတွင် စတင်ပညာသင်ကြားခဲ့ပြီးနောက် စတုတ္ထတန်းအောင်မြင်သောအခါ ပျော်ဘွယ်မြို့၊ ဝက်စလီယန်သာသနာပြုမစ်ရှင်ကျောင်းသို့ ၁၉၂၃-ခုနှစ်က ပြောင်းရွှေ့၍ သတ္တမတန်းအောင်သည်အထိ ပညာဆက်သင်ခဲ့သည်။

စာရေးသူ၏ ဖခင်မှာ ကန်ထရိုက်တာတစ်ဦးဖြစ်ရာ ကချင်ပြည်နယ် ပူတာအိုမြို့ခံတပ်၊ ရှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း လွယ်မွေခံတပ်တို့ကို တည်ဆောက်ခဲ့သည့်ပြင် သာစည်-တောင်ကြီး မော်တော်ကားလမ်းကိုလည်း ဖောက်လုပ်ခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူ၏ အစ်ကိုကြီးဦးဘသန်းသည် ရှေ့နေအဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုလုပ်ရာ ပျော်ဘွယ်မြို့ခံ ဦးလောဆိုသူ မြန်မာရှေ့နေကြီးတစ်ဦး၏ အကူအညီဖြင့် တဖြည်းဖြည်း နာမည်ရလာကာ ရမည်းသင်း၊ မိတ္ထီလာနှင့်သာစည်မြို့များထိအောင် သူ၏ ရှေ့နေလုပ်ငန်းကျယ်ပြန့်လာခဲ့ပါသည်။

၁၉၂၆-ခုနှစ်က သာမိုင်းခန်းစော်ဘွား၏ နယ်ပယ်ဖြစ်သော အောင်ပန်းမြို့တွင် လူသတ်မှုတစ်မှုဖြစ်ပွားခဲ့ရာ မိထွေး(သာမိုင်းခန်းစော်ဘွားကြီး၏ နှမ)က ထိုအမှုအတွက် အစ်ကိုကြီးဦးဘသန်းအား ရှေ့နေအဖြစ် ငှားရမ်းရန် အမှုသည်နှင့်ဆက်သွယ်ပေးသဖြင့် ထိုအမှုကို လိုက်ရာ ကွင်းလုံးကျွတ် လွတ်သွား၍ နာမည်ကြီးသွားသဖြင့် ရှေ့နေလိုက်ရင်း တောင်ကြီးမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ၁၉၂၇-ခုနှစ်တွင် စာရေးသူတို့မိသားစုအားလုံး တောင်ကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ စာရေးသူက တောင်ကြီးမြို့၊ အေဘီအမ်အထက်တန်းကျောင်းတွင် အဋ္ဌမတန်း၌ ပညာဆက်လက်သင်ကြားခဲ့ပါသည်။

ယင်းကျောင်းမှ ကျောင်းနေဘက်များအနက် ဦးဝင်း (နောက်ပိုင်းနာမည်ကြီးတက္ကသိုလ်ဘောလုံးသမားဖြစ်လာသူ)နှင့် ကိုသန်းထွန်း(နောက်ပိုင်းဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့်ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးဖြစ်လာသူ သခင်သန်းထွန်း)တို့လည်း ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၂၈-ခုနှစ်တွင် စာရေးသူသည် မိတ်ဆွေတစ်ဦးရှိရာ မန္တလေးသို့ အလည်အပတ်သွားရာမှ မန္တလေးမြို့တွင် ပညာသင်လိုစိတ် ပေါ်လာပြီး မန္တလေး (Kelly) “ကယ်လီဟိုက်စကူးကျောင်း”သို့ ပြောင်းရွှေ့ပညာ ဆက်သင်ခဲ့ပါသည်။ ဆယ်တန်းစာမေးပွဲအောင်မြင်သောအခါ မန္တလေးတက္ကသိုလ်တွင် မနေဘဲ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ သွားရောက်ပညာသင်ခဲ့ပါသည်။ နောက်တစ်နှစ်ကြာသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဖြစ်လာမည့် ကိုအောင်ဆန်းသည်လည်း စာရေးသူနေသည့်ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ပဲခူးဆောင်သို့ ရောက်ရှိလာရာ စာရေးသူနှင့်မိတ်ဆွေဖြစ်လာခဲ့ကြပါသည်။

စာရေးသူသည် တင်းနစ်ကစားဝါသနာပါပြီး မန္တလေး “ကယ်လီ ဟိုက်စကူးကျောင်း”တွင် နေစဉ်က နှစ်ကြိမ် တိုင်တိုင် ကျောင်းချန်ပီယန်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရောက်သောအခါတွင်လည်း ဆက်လက်၍ တင်းနစ်ကစားခဲ့ရာ တစ်ဦးချင်းချန်ပီယန် မဖြစ်လင့်ကစား ကိုဝင်းနှင့်တွဲ၍ နှစ်ယောက်တွဲ တင်းနစ်ပြိုင်ပွဲတွင် သုံးကြိမ်တိုင်ချန်ပီယန်ဆု ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ဖူးပါသည်။ ထို့အပြင် တက္ကသိုလ်တင်းနစ်အသင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌနှစ်ကြိမ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရပြီးနောက် ဥပဒေဝိဇ္ဇာတန်းဆက်တက်ခဲ့ပါသည်။ မူလရည်ရွယ်ချက်မှာ အစ်ကိုကြီး၏ ခြေရာကို နင်း၍ ရှေ့နေအဖြစ် အသက်မွေးရန်ဖြစ်သော်လည်း ရည်မှန်းချက်အတိုင်း ဖြစ်မလာဘဲ သံအမတ်ကြီးတစ်ဦးအဖြစ် နှစ်ပေါင်း ၂၅-နှစ်တာကာလမျှ ပါကစ္စတန်၊ ထိုင်း၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ လော၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ(နယူးယောက်)၊ အီဂျစ်၊ ဆီးရီးယား၊ ရုရှား၊ ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယား၊ ပိုလန်၊ မလေးရှား၊ စင်ကာပူနိုင်ငံများသို့သွားရောက်၍ တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ရပြီး ၁၉၇၂-ခုနှစ်တွင် အနားယူကာ အမှတ် ၈၁၊ အက်ဖ်၊ စုပေါင်းလမ်း၊ အင်းယားမြိုင်တွင် ဇနီးဒေါ်မေမေခင်နှင့်နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။

စာရေးသူသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်နုတို့နှင့်ကျောင်းသားဘဝကတည်းက သိကျွမ်းခဲ့သူဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံရေးလုပ်ရန် ရည်ရွယ်ချက် မူလကမရှိခဲ့ပါ။ သို့သော် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသူဖြစ်ရာ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် အရေးဆိုနေစဉ်တွင် ရှမ်းပြည်၏ နောင်ရေးအတွက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာရာမှ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်ထဲ ဆွဲသွင်း၍ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဖဆပလဦးစီးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်တွင် တောင်တန်းနယ်ဒေသအတွင်းရေးမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း ထမ်းဆောင်

ခဲရင်း ပင်လုံစာချုပ်ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဗိုလ်ချုပ်တို့ လုပ်ကြံခံရပြီးနောက် သခင်နု ဦးဆောင်သော အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဝန်ကြီးတစ်ဦးအဖြစ်လည်း ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

စာရေးသူ၏ နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်ချက်များကို နိုင်ငံတော်က အသိအမှတ်ပြုသောအားဖြင့် မဟာသရေစည်သူဘွဲ့နှင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့(ပထမဆင့်)တို့ကို ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။

ရဲခေါင်မောင်မောင်

နိဒါန်း

ရွှေတိဂုံအလယ်ပစ္စယံ ဖဆပလညီလာခံကြီးနှင့်ပင်လုံစာချုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံအကြောင်းကို မစတင်မီ ပင်လုံ၌ အစည်းအဝေးမည်သို့မည်ပုံ စတင်ခဲ့သည်ကို ပဏာမအနေဖြင့် တင်ပြလိုပါသည်။

ကမ္ဘာ့ဖြစ်ရပ်ကြီးများ အားလုံးမှာ သေးငယ်သော အကြောင်းအရာများက စတင်ခဲ့သည့်သဘာဝကြောင့်ဖြစ်ပြီး ရှိပါကြောင်း အထူးတင်ပြရန် လိုမည်မထင်ပါ။

ထို့အတူပင် သမိုင်းဝင်ပင်လုံစာချုပ်ကြီးပေါ်ပေါက်လာပုံမှာလည်း သေးငယ်သော ယေဘုယျဆွေးနွေးမှုမှ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ပင်လုံအစည်းအဝေးဟုဆိုရာတွင် ၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁-ရက်နေ့မှ ၁၂-ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့သောပထမပင်လုံအစည်းအဝေးနှင့်၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၃-ရက်မှ ၁၃-ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့သော ဒုတိယပင်လုံအစည်းအဝေးများ ဖြစ်ပါသည်။

ပထမပင်လုံအစည်းအဝေးကျင်းပရန် အကြံရလာပုံမှာ ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ အလယ်လောက်တွင် အာဇာနည်မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီး စဝ်စံထွန်း၏ မဟာဒေဝီအသုဘအခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်လာကြသော အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ စော်ဘွားကြီးများစုဝေး၍ အာလာပသလ္လာပ ပြောရင်း စတင်ခဲ့သည်ဆိုလျှင် အံ့ဩကြလိမ့်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

ထိုအချိန်ကာလမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးစဖြစ်၍ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကိုလိုနီနိုင်ငံများက လွတ်လပ်ရေးအတွက် အရေးဆိုကြသလို မြန်မာနိုင်ငံကလည်း လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းနေသည့်အခါ သမယဖြစ်ပေသည်။

၎င်းစော်ဘွားများက ကမ္ဘာ့အခြေအနေ၊ မြန်မာ့အခြေအနေများကို ဆွေးနွေးကြရင်း မိမိတို့လည်း အနာဂတ်အတွက် မည်သို့ ဆောင်ရွက်ကြမည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်အချိန် ရောက်နေပြီဖြစ်ကြောင်း သဘောပေါက်လာကြသည်။

စော်ဘွားများ၏ စကားပိုင်းတွင် နိုင်ငံရေးအမြင်နှင့်တက်တက်ကြွကြွ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးကြသူများမှာ ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးစဝ်ရွှေသိုက်၊ သထုံမြို့စားကြီးစဝ်ခွန်ကြည်နှင့်မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးစဝ်စံထွန်းတို့ဖြစ်ကြပါသည်။

စော်ဘွားများအားလုံးက မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးအားနည်းလမ်းများရှာကြံရန် တာဝန်ပေးလိုက်ပါသည်။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးသည် ၎င်း၏ မဟာဒေဝီအသုဘကိစ္စများ ပြီးဆုံးသွားပြီးနောက် ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအလယ်လောက်တွင် ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း မိုင်းကိုင်မြို့သို့ စော်ဘွားကြီးများအား အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကျင်းပရန် ဖိတ်ခေါ်လိုက်ပါသည်။

ယင်းအစည်းအဝေးပွဲကြီးတွင် နည်းလမ်းရှာဆွေးနွေးကြရာမှ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ပင်လုံမြို့တွင် “ရှမ်းပြည်လက်မှုပညာပြပွဲ”တစ်ရပ် ကျင်းပရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။

“ရှမ်းပြည်လက်မှုပညာပြပွဲ”ဟု အချိန်အခါ အခြေအနေအရ အမည်တပ်ထားသော်လည်း ယင်းပြပွဲသို့ မြန်မာနိုင်ငံရေး

ခေါင်းဆောင်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအားလည်းကောင်း၊ ဂဠုန်ဦးစောအပါအဝင် အခြားနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များနှင့်တောင်တန်းဒေသမှ ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်နီ(ကယား)တို့အားလည်းကောင်း ဖိတ်ကြားခဲ့သဖြင့် ယင်းပြပွဲမှာ နိုင်ငံရေးအသွင်လက္ခဏာဆောင်လျက်ရှိကြောင်း သိသာပေသည်။

ယင်းပြပွဲသို့ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် မတက်ရောက်နိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ၎င်းကိုယ်စား သခင်နုဦးဆောင်သောအဖွဲ့ တက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း စသည်တို့ကို လာမည့်အခန်းများတွင် အကျယ်ဖော်ပြထားပါသည်။

ပြပွဲတွင် ရှမ်းပြည်ဒေသအသီးသီးမှ လက်မှုပညာနှင့်ထုတ်ကုန်များ၊ ပုံစံအားဖြင့် အင်းလေးမှ ပိုးထည်ချည်ထည်များ၊ မိုင်းကိုင်မှ မိုင်းကိုင်စက္ကူအမျိုးမျိုး၊ မိုးနဲမှ ငွေစားများ၊ ကျိုင်းတုံမှ ရွှေချယွန်းထည်များ၊ မိုင်းပွန်မှ နာမည်ကြီး ရေတကောင်းနှင့်မြေထည်များ၊ လင်းခေးမှ ဗာဂျီးနီးယားဆေးတံသောက်ဆေးများ စသည်တို့ကို တဲများထိုး၍ ပြသထားပါသည်။

ပြပွဲမှာ အထူးစည်ကား၍ ပြပွဲလာဧည့်ပရိသတ်များအား ဌာနအသီးသီးမှ တာဝန်ရှိသူတို့က မိမိတို့ဌာနအလိုက် ဆောင်ရွက်ရသည့်လုပ်ငန်းများနှင့်အနာဂတ်ဆောင်ရွက်ရန် အစီအစဉ်များကိုလည်းကောင်း၊ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများက မိမိတို့၏ထုတ်ကုန်များအကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဟောပြောကြပါသည်။ မှတ်မိသရွေ့ တင်ပြရပါလျှင် လင်းခေးမှ ဦးထွန်းမြင့်က ၎င်း၏ဗာဂျီးနီးယားဆေးရွက်ကြီးများအကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဦးတင်က ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ဟောပြောကြပြီး သခင်နုက ရှမ်း-ဗမာချစ်ကြည်ရေးသမိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဂဠုန်ဦးစောက ဒိုမီနီယံအကြောင်းကိုလည်းကောင်း ဟောပြောပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ပထမအကြိမ် ပင်လုံညီလာခံကြီး ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ပထမအကြိမ်ညီလာခံကျင်းပရာတွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရင်းနှီးနားလည်မှုများ ရတန်သရွေ့ ရခဲ့သဖြင့် အကျိုးရှိသောကြောင့် နောင်နှစ်တွင်လည်း အလားတူ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပါသည်။

ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့စဉ်က ဒုတိယပင်လုံညီလာခံကြီးကို နိုင်ငံရေးအနှစ်သာရဖြင့် ကျင်းပရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ပထမအကြိမ် ညီလာခံကဲ့သို့ပင် အထွေထွေဆွေးနွေးကြရန် ရည်သန်ခဲ့ပေသည်။

သို့သော် အချိန်အခါ အခြေအနေအရ ဒုတိယအကြိမ် ပင်လုံညီလာခံကြီး၏ အရေးပါ အရာရောက်မှုမှာ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့ရပါသည်။

၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံကို လွတ်လပ်ရေးပေးရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အက်တလီက မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို ဗြိတိန်နိုင်ငံသို့ ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းခေါင်းဆောင်သော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် လန်ဒန်သို့ သွား၍ အက်တလီနှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးအရေးဆိုခဲ့ရာမှ အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့်အခြေအနေသို့ဆိုက်

ရောက်ခဲ့ပါသည်။

ယင်းစာချုပ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံကို လွတ်လပ်ရေးပေးသည့် အခါ တောင်တန်းနယ်ဒေသများကိုပါ တစ်ပါတည်း ထည့်သွင်းပေး ရန်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ယင်းတောင်တန်းနယ်ဒေသများ၏ သဘောထားကို လေ့လာရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ ယင်းတို့၏ ဆန္ဒသဘော ထားကို လေ့လာရန် ကျင်းပရန်လျာထားသည့်ပင်လုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ဖြစ်စေ၊ သီးခြား ယင်းကိစ္စအတွက် အစည်းအဝေးကြီးခေါ်ယူ၍ ဖြစ်စေ လေ့လာရန်ဟူသောအချက်တစ်ရပ် ပါဝင်ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အဆောတလျင် ပူပူနွေးနွေး ဆောင်ရွက်မှုဖြစ်မည်ဟု သဘောရ၍ ယင်းကိစ္စအတွက် သီးခြားအစည်းအဝေးတစ်ရပ်ခေါ်ယူချိန်အထိ မစောင့်တော့ဘဲ လွန်ခဲ့သောပထမပင်လုံအစည်းအဝေးက ဆုံးဖြတ်ထားသည့်အ တိုင်း ပင်လုံတွင် တွေ့ဆုံကြမည့်ဒုတိယပင်လုံအစည်းအဝေးသို့ ကိုယ် တိုင်တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင်လည်း တက်၊ နိုင်ငံရေးအရ အရေးပါသော အဆုံးအဖြတ် ပေးရမည့်ကိစ္စကိုလည်း ဤအစည်းအဝေးတွင် တင်ပြဆွေးနွေးပြီး အဆုံးအဖြတ်ခံယူခဲ့ရရာ သာမန်တွေ့ဆုံရန် ရည်ရွယ်၍ ချိန်းဆိုခေါ်ယူခဲ့သည့်ဒုတိယပင်လုံညီလာခံနှင့် ပင်လုံစာချုပ်တို့မှာ ကမ္ဘာတည်သရွေ့ အခွန်ရှည်ကြာစွာ တည်တံ့ခိုင် မြဲနေမည်မြန်မာ့သမိုင်းမော်ကွန်း မှတ်တိုင်ကြီးအဖြစ် ရောက်ရှိခဲ့ပေ တော့သည်။

အခန်း(၁) ပင်လုံစာချုပ်မျိုးစေ့ချရာ ရွှေတိဂုံညီလာခံ

E-book is created by shanyoma

ရွှေတိဂုံညီလာခံသည် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က ကြီးမှူးကျင်းပသည့်အစည်းအဝေးပွဲကြီးများတွင် ပထမအကြိမ်အကျယ်အဝန်းအနားဆုံး ညီလာခံကြီးဖြစ်ပေသည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အနည်းငယ်တင်ပြရပါလျှင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်သည် ၁၉၄၄-ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ဦးဆောင်မှုဖြင့် တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါသည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၏မူလရည်ရွယ်ချက်မှာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့၏အုပ်ချုပ်မှုကို တိုက်ဖျက်ရေးပင်ဖြစ်သဖြင့် (ဖတဖ)ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (Anti-Fascist Organization) ပင်ဖြစ်ပေသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် အခြားအခြားသော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများပါ ပူးပေါင်းပါဝင်လာနိုင်အောင် တိုးချဲ့လိုက်သဖြင့် ဖတပလ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး၊ ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (Anti-Fascist People Freedom League) အမည်ခံသောအမျိုးသားတပ်ဦးအမည်ဖြင့် လှုပ်ရှားခဲ့ပါသည်။ နောင်သော်အခါတွင် ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်(ဖဆပလ)ဟု ဖြစ်လာသည်။

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၏ ပထမဦးဆုံးရည်မှန်းချက်မှာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်များအား တော်လှန်တိုက်ခိုက်မောင်းထုတ်ပစ်ရေးဖြစ်၍ ဒုတိယရည်ရွယ်ချက်မှာ နောင်ထပ်ဝင်လာမည့်ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့တို့ထံမှ လွတ်လပ်ရေးယူရန်အတွက် နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲများ ဆက်လက်ဆင်နွှဲရန် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးအား စည်းရုံး၍ အသင့်ပြင်ဆင်ထားရေးပင်ဖြစ်သည်။

နေသူရိန်ညီလာခံ

ယင်းဒုတိယရည်ရွယ်ချက်အောင်မြင်ရေးအတွက် နေသူရိန်ဇာတ်ရုံကြီးတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

ဒေါ်မန်စမစ် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လာလျှင် ရာထူးပြ၍ ဆွဲဆောင်စည်းရုံးပြီး ခေါင်းဆောင်ပိုင်းကို ဖြိုခွဲမည့်အရေးကို ဗိုလ်ချုပ်က ကြိုတင်တောင်းဆိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ အကဲ့ကဲ့အပြားပြားဖြစ်နေသော ပါတီအဖွဲ့အစည်းများကို တစ်စုတစ်စည်းတည်းဖြစ်စေချင်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဂဠုန်ဦးစော၏မျိုးချစ်ပါတီ၊ ဒေါက်တာဗမော်၏မဟာဗမာ/ဆင်းရဲသားပါတီ၊ ဦးချစ်လှိုင်၊ ဦးပု၊ ဦးထွန်းအောင်ကျော်(လှိုင်ပု၊ ကျော်)တို့ခေါင်းဆောင်သောအဖွဲ့၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးစသည့် ပါတီပေါင်းစုံမှ နိုင်ငံရေးသမားဟောင်းကြီးများအား ဖိတ်ကြား၍ နေသူရိန်ညီလာခံကျင်းပပြီး စည်းရုံးခဲ့သည်။ ယင်းညီလာခံမှပင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ဖဆပလ(တပ်ပေါင်းစုကြီး)၏ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တည်တညွတ်တည်း ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်ပါသည်။(ဗိုလ်ချုပ်တင်ကူးတောင်းထင်ထားသည့်အတိုင်းပင် ဒေါ်မန်စမစ်က ရာထူးပြ၍ ဆွဲဆောင်စည်းရုံးရာသို့ ပါသွားကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။)

“ဒေါ်မန်စမစ်ပြန်လာပြီ” ညှဉ်းပွဲမိန့်ခွန်း

ဘုရင်ခံဆာ ဒေါ်မန်စမစ်သည်လည်း မြန်မာပြည်နှင့်ပတ်သက်သည့် (Burma Statement of Policy by H.M.G, 1945) ဗြိတိသျှတို့၏မူဝါဒ(အများသိသည့် စက္ကူဖြူစာတမ်း)ကို သယ်ဆောင်လျက် ဆင်းမလားမှ မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာခဲ့ပြီး နောက်တစ်နေ့ ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ(၁၇)ရက်နေ့တွင် မြို့တော်ခန်းမ၌ ကျင်းပသည့်၎င်းအားဂုဏ်ပြုသည့်ညှဉ်းပွဲ၌ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုမှူး ဦးဆုံးသွားပြီဖြစ်ကြောင်း၊ မကြာမီမှာပင် အခြေအနေပေးသည်နှင့်တပြိုင်နက် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးအတွက် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပေးတော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ဟိတ်ကြီးဟန်ကြီးဖြင့် ဝင့်ကြားစွာ ထည့်သွင်းပြောကြားသွားလေသည်။

ဒေါ်မန်စမစ်က ဆက်လက်ပြောကြားရာတွင် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပေးရေး မပြုမီအတောအတွင်း ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ အက်ဥပဒေ(The Government of Burma Act; 1935) ကို ခေတ္တရပ်ဆိုင်းထားပြီး ယင်းစက္ကူဖြူစာတမ်းအရ ဘုရင်ခံတစ်ဦးတည်း အုပ်ချုပ်သည့်စနစ်ဖြင့် သုံးနှစ်မျှ အုပ်ချုပ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။

မထူးဆန်းပါ

သူ၏ကြေညာချက်မှာ ရိုးနေပြီဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့(အထူးသဖြင့် ဂျပန်ကို တော်လှန်ခဲ့သည့်ခေတ်လူငယ်တို့)အား ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိပါ။ ထိုအချိန်မှာ တိုက်ပွဲပေါင်းများစွာ ဆင်နွှဲအနိုင်ကြဲခဲ့သည့်ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော်(Patriotic Burmese Forces)ကလည်း လက်နက်အပ် ဖျက်သိမ်းခြင်းပြုရန် ဆန္ဒမရှိသေးပါ။ ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့်လည်း ဒေါ်မန်စမစ်ပြောဆိုသည်တို့ကို လက်ခံပြီး သုံးနှစ်သုံးမိုး သူ့သဘောနှင့်သူ စိုးမိုးအုပ်ချုပ်မည့်ကိစ္စကို လက်ခံကြမည်မဟုတ်ပါ။ သူပြောသည့်လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ပြီးဆုံးသွားပြီဆိုခြင်းကိုလည်း လက်မခံနိုင်ပါ။ ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် ဂျပန်က ပေးခဲ့သည့်အတုအယောင်လွတ်လပ်ရေးတွင် ဘာမျှမလုပ်နိုင်ခဲ့သည့်အတွေ့အကြုံရှိခဲ့ပြီဖြစ်၍ လက်တွေ့ကျသည့်လွတ်လပ်ရေး အစစ်အမှန်ကိုသာ လိုလားလျက်ရှိရာ ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင်က “တစ်နှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးပေးရမည်”ဟု အတိအလင်း တောင်းဆိုခဲ့ကြောင်းကို နောက်ပိုင်းတွင် တွေ့ရမည်ဖြစ်ပေသည်။

သူတို့အမှား

စစ်ပြီးခေတ် ဒီဘက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံရေးအရ နိုးကြားတက်ကြွလျက်ရှိသည့်မြန်မာတို့၏ အခြေအနေမှန်ကို မသိသော ကိုလိုနီအာဏာပိုင်များက ရွှေတိဂုံညီလာခံကြီးအား စစ်မဖြစ်မီကာလက နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တစ်စု၏လှုံ့ဆော်ရေးအစည်းအဝေးလောက်

သာဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်းမှာ မှားယွင်းနေပါသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် ရွှေတိဂုံညီလာခံကြီးမှာ ဖဆပလအလံ တော်အောက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ စုံစုံညီညီ တက်ရောက်လာကြသည့်(မကြာမီသောကာလတွင် ပေါ်ပေါက်လာ မည်ဖြစ်သည့်အမျိုးသားညီညွတ်ရေးကို ခိုင်မြဲစေမည့်)သမိုင်းဝင် ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို မျိုးစေ့ချပေးသည့်ညီလာခံဖြစ်ကြောင်း တွေ့ မြင်ကြရပေလိမ့်မည်။

တောင်တန်းဒေသများ

ကျွန်တော်သည် ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ပျဉ်းမနား မြို့၌ ကျင်းပခဲ့သော ဗမာ-မူတ်ဆလင်ကွန်ဂရက်(ဗ-မ-က)မှ ရွှေ တိဂုံညီလာခံကြီးသို့ တက်ရောက်ရန် အာဇာနည်ဆရာကြီးဦးရာဇော်၊ ဝန်ကြီးဟောင်းဦးခင်မောင်လတ်တို့နှင့်အတူ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် စေလွှတ်ခြင်းခံရသူဖြစ်ပါသည်။ ဗ-မ-ကမှာ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကြီး ၏ အလံတော်အောက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ရွှေတိဂုံအနောက်မုခ်တွင် ကျင်းပသည့်ဖဆပလပြည်လုံး ကျွတ်ညီလာခံသို့တက်ရန် တောင်ကြီးမှ ဆင်းလာခဲ့ရာ ခရီးလမ်းတစ် လျှောက်လုံး ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲတွင် ပြဿနာတစ်ရပ်ကို စဉ်းစား လာခဲ့သည်။ ယင်းပြဿနာမှာ အခြားမဟုတ်၊ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ် ရေးရပြီးသည့်အခါတွင် ရပ်တည်ရမည့်တောင်တန်းဒေသများ၏ နောင်ရေးပင် ဖြစ်သည်။

ဤနေရာတွင် တောင်တန်းဒေသဟု ခေါ်သော အမည် ပညတ်နှင့်ပတ်သက်၍ အနည်းငယ်တင်ပြလိုပါသည်။ တောင်တန်း ဒေသ(ဝါ)နယ်စပ်ဒေသ (Frontier Areas) ဟုခေါ်သောအမည် ပညတ်ကိုပင် အင်္ဂလိပ်တို့က ကန့်သတ်ဒေသများ(ဇယားဝင်ဒေသ များ)(Scheduled Area) ဟုလည်းခေါ်သေးသည်။ ဤသို့ဇယားဝင် ဒေသဟုခေါ်ဆိုခြင်းမှာ ၁၉၃၅-ခုနှစ်၊ ဗမာနိုင်ငံအစိုးရအက်ဥပဒေ ထဲတွင် သီးသန့်ဇယား၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေ သည်။ ယင်းဒေသများတွင် ရှမ်းပြည်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းအတွင်းရှိ နယ် မြေအစိတ်အပိုင်းအချို့၊ သံလွင်ခရိုင်ဟု ခေါ်တွင်သည့်သေးငယ် သည့်နယ်မြေနှင့်တောင်ပေါ်သားလူမျိုးစုများ နေထိုင်ရာ တောင် ကြောပေါ်ရှိ နယ်မြေများ ပါဝင်ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်အစိုးရလက်ထက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံကို အုပ်ချုပ် ရာ၌ ပြည်မကို ၁၉၃၅-ခုနှစ်၊ ဗမာနိုင်ငံအစိုးရအက်ဥပဒေအရ ရွေး ကောက်တင်မြှောက်သည့်အစိုးရက အုပ်ချုပ်၍ တောင်တန်းဒေသ များကိုမူ ဘုရင်ခံကိုယ်တိုင်က အုပ်ချုပ်ခဲ့လေသည်။ သူတို့၏ အ ကြောင်းပြချက်မှာ တောင်တန်းဒေသလူထုမှာ နိုင်ငံရေးအရ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု မရှိသေးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံပြည်မကဲ့သို့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ် ရေးနှင့်မထိုက်တန်သေးဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

စက္ကူဖြူစာတမ်း၏ မူအရ တောင်တန်းဒေသများကို စစ် မဖြစ်မီက အစီအစဉ်အတိုင်း ဘုရင်ခံ၏ လက်အောက်ခံအဖြစ် ထား ရှိဦးမည်ဖြစ်ပါသည်။ တောင်တန်းဒေသများကို ယင်းဒေသမှ လူထု က ၎င်းတို့အနေဖြင့် ပြည်မနှင့်ပူးပေါင်းလိုပါသည်ဟု ဆန္ဒပြုတောင်း ဆိုသည့်အချိန်အထိ ဘုရင်ခံက ဆက်လက်အုပ်ချုပ်သွားမည်သ

ဘောပင်ဖြစ်ပေသည်။

အင်္ဂလိပ်များ ပြောကြားချက်များမှာ လွန်ခဲ့သော အနှစ် (၅၀)လောက်ကတည်းက ၎င်းတို့အစိုးရအဆက်ဆက်တို့က မြန်မာ ပြည်လွတ်လပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပြောခဲ့သည့်အတိုင်းသာဖြစ်၍ ဓာတ်ပြားဟောင်းကြီးကို ပြန်ဖွင့်နေခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုရပါမည်။

နယ်ချဲ့ခြေလှမ်း

ထို့အပြင် ယင်းအချက်ကို ပိုမိုခိုင်မာစေသည့်အခြား အ ထောက်အထားတစ်ရပ်မှာ ဗြိတိသျှအင်ပါယာကာကွယ်ရေးတွင် တစ်စိတ်တစ်ဒေသအသုံးဝင်မည့်တောင်တန်းဒေသကို ချန်လှပ်ထား ပြီး ပြည်မကိုသာ လက်လွှတ်ရန် အကြံဖြစ်ပေသည်။ ယင်းအကြံအ စည်မှာ ဗြိတိသျှအစိုးရကက်ဘီနက်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သော မြန်မာ နိုင်ငံဆိုင်ရာဝန်ကြီး (Secretary of state for Burma) က မြန်မာနိုင်ငံ ဘုရင်ခံထံ ၃၀-၁၁-၄၃ နေ့စွဲဖြင့် ရေးသည့်လျှို့ဝှက်စာတွင် ဖော် ပြထားပါသည်။ ယင်းစာကို ကျွန်တော့်အား တိတိဆိတ်ဆိတ်အသိပေး လာသောမျိုးချစ်စိတ်ရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးမှာ ဦးညီပု(တောင်ကြီးမင်း ကြီးရုံးစာရေးကြီး)နှင့်ကိုစံအောင်(ထိုစဉ်က မြန်မာ့အလင်းသတင်း ထောက်)တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ဤအထောက်အထားများကြောင့်ပင် ကျွန်တော့်အနေဖြင့် တောင်တန်းဒေသကို ချန်မထားဘဲ တစ်ပါ တည်း ပြည်မနှင့်လွတ်လပ်ရေးပေးရန်ကိစ္စကို ညီလာခံကြီးတွင် အ ဆိုတင်ရန် ဆုံးဖြတ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်ရောက်ပြီ

ကျွန်တော် ရန်ကုန်သို့ရောက်သောအခါ ရန်ကုန်တွင် လူ တွေ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ဖြစ်နေကြသည်ကို တွေ့ရ၍ ဝမ်းမြောက်မိ သည်။ ဘယ်နေရာသွားသွား ညီလာခံကြီးအကြောင်းနှင့်ဗိုလ်ချုပ် အကြောင်းတို့သာ ရေပန်းစားနေသဖြင့် ပို၍ပင် ပီတိဖြစ်မိသည်။

ကျွန်တော်ရောက်ရောက်ချင်းဆိုသလို ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးသခင်သန်းထွန်းရှိရာ စမ်းချောင်းနေ အိမ်သို့ သွားခဲ့သည်။ ကိုသန်းထွန်းမှာ ၁၉၂၈-ခုနှစ်က တောင်ကြီး တွင် ကျွန်တော်နှင့်ကျောင်းနေဘက်သူငယ်ချင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန် တော်ရောက်သွားသောအခါ ကိုသန်းထွန်းမှာ (မကြာမီ ၎င်းအထွေ ထွေအတွင်းမှူးဖြစ်မည့်ကွန်မြူနစ်ပါတီအစည်းအဝေးထိုင်နေဆဲ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။)

အစည်းအဝေးကြီးပြီး၍ ၎င်းတို့ထွက်လာကြသောအခါ သခင်သန်းထွန်းက သူ့လူတွေနှင့်ကျွန်တော့်အား မိတ်ဆက်ပေးပါ သည်။ ၎င်းတို့အနက် သခင်ချစ်တစ်ဦးကိုသာ ကျွန်တော်မှတ်မိပါ တော့သည်။ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း သခင်သိန်းဖေ(မြင့်)မှာ ထိုအ ချိန်က ကွန်မြူနစ်ပါတီအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးဖြစ်၍ ၎င်းကို လည်း တွေ့ရပါသည်။

ကိုသန်းထွန်းနှင့်ကျွန်တော် အာလာပသလ္လာပစကားများ ပြောကြပြီးနောက် ၎င်းထံ ကျွန်တော်ရောက်လာရခြင်းမှာ “တောင် တန်းဒေသနှင့်မြန်မာပြည်မပူးပေါင်းရေးအဆို”တစ်ရပ်ကို ညီလာခံ တွင် တင်သွင်းလိုသည့်ကိစ္စအတွက် ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်က ပြော

E-book is created by shanyoma

ပြသည်။

ကျွန်တော်က “စက္ကူဖြူစာတမ်းဟာ ကျွန်တော်တို့ပြည်မကို လွတ်လပ်ရေးမပေးမဖြစ်လို့ ပေးလိုက်ရရင်တောင်မှတောင်တန်းဒေသတွေကို ဆက်လက်စိုးမိုးခြယ်လှယ်ဖို့ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့တို့ရဲ့ခြေလှမ်းပဲဟု ပြောသည်ကို ကိုသန်းထွန်းက သူလည်း ဒီလိုပဲ ယူဆသည်ဟု ပြန်ပြောပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်သည် ညီလာခံကြီးတွင် တောင်တန်းဒေသများ မြန်မာပြည်မနှင့်ပူးပေါင်းရေးဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် တစ်ရပ်ကို ညီလာခံအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းပေးရန် ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်မှတ်မိသရွေ့ အဆိုအမှတ်စဉ်(၇)ဖြစ်ပါသည်။

ညီလာခံကြီးကို မျှော်လင့်ချက်ကြီးများ၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှုများဖြင့် ဖွင့်ခဲ့ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မှာ ထိုအချိန် ထိုအခါ ထိုအခြေအနေတွင် လူကြိုက်အများဆုံးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်ပေရာ ၎င်းပြောကြားမည့်မိန့်ခွန်းကို ပြည်သူလူထုကြီးတစ်ရပ်လုံးက စိတ်ဝင်စားစွာဖြင့် မျှော်လင့်တောင့်တလျက် ရှိပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကလည်း အများပြည်သူမျှော်လင့်သည်နှင့်အညီ အလွန်ထက်မြက်ထိရောက်သည့်မိန့်ခွန်းဖြင့် ဘုရင်ခံယူဆောင်လာသောစက္ကူဖြူစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့်စီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်လူမှုရေးတို့တွင် စိုးမိုးခြယ်လှယ်မည့်ဆင်းမလားစီမံကိန်း(Simla Projects) များကို လုံးဝလက်မခံဘဲ ပယ်ချပြီး စစ်မှန်သောလွတ်လပ်ရေးရသည်အထိ ဆက်လက်အရေးဆိုသွားမည်ဟု ပြောလိုက်ရာ လူထုကြီးက တစ်ခဲနက်ထောက်ခံလိုက်ကြပေသည်။

ကျွန်တော် အဆိုတင်သွင်းရန် အလှည့်သို့ ရောက်လာသောအခါ “စက္ကူဖြူစာတမ်းဟာ တောင်တန်းဒေသများကို ချန်လှပ်ထားပြီး ဆက်လက်စိုးမိုးခြယ်လှယ်ဖို့ သူတို့ရဲ့အလိုတော်ရိပ်ဒေသရာဇ်တို့ ရာသက်ပန်တည်မြဲစေဖို့အတွက် နယ်ချဲ့ရဲ့မဟာဗျူဟာတစ်ရပ်ဖြစ်တယ်။ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တွေက နှစ်ပေါင်း(၇၀)နီးပါးအုပ်စိုးခဲ့ပြီးမှ ယင်းနယ်များမှာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်မထိုက်တန်သေးဘူးဆိုရင် နောင်နှစ်ပေါင်း(၁၀၀)ကြာသည်အထိ စောင့်ရဦးမည်လားဟု မေးလိုတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကျွန်ဘဝကို အတူတူရောက်ခဲ့တဲ့အတွက် လွတ်လပ်တဲ့အခါမှာလည်း အတူတူပဲ တစ်ပြိုင်တည်း လွတ်လပ်ချင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ပြည်မနှင့်တောင်တန်းဒေသများ ပူးပေါင်းရေးဟာ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့တို့က ဆုံးဖြတ်ဖို့ ကိစ္စမဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် ကူးလူးဆက်ဆံညှိနှိုင်းဆုံးဖြတ်ကြရမယ့်ကိစ္စသာဖြစ်တယ်။ ရှမ်းပြည်လူထုကြီးကလည်း ပဒေသရာဇ်စော်ဘွားတွေရဲ့ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတွေကို ဆက်ပြီးသည်းမခံနိုင်တော့ဘူး”ဟု ပြောပြီး တောင်တန်းဒေသများနှင့်မြန်မာပြည်မပူးပေါင်းရေးအဆိုကိုတင်သွင်းခဲ့ရာ ညီလာခံက တစ်ခဲနက်အတည်ပြုကြောင်း ဆုံးဖြတ်လိုက်လေသည်။

ဦးတင်အေးနှင့်ရှမ်းလူငယ်ခေါင်းဆောင်များ

ရန်ကုန်တွင် ရောက်နေကြသော ရှမ်းလူငယ်ခေါင်းဆောင်

များဖြစ်ကြသည့်ဦးထွန်းမြင့်(လင်းခေး)၊ ဦးတင်(ရှမ်းပြည်)၊ ကိုထွန်းမြင့်(တောင်ကြီး)၊ ကိုစံဖေ၊ ကိုခွန်ထီး၊ ကိုအုန်းဖေ၊ ကိုသန်းဖေ၊ ကိုဘတင်၊ ကိုသုတ၊ ကိုအေးကျော်တို့လည်း ညီလာခံကြီးသို့ တိုးတိုးတိတ်တိတ် ရောက်လာကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ တိုးတိုးတိတ်တိတ်ဟုဆိုလိုက်သဖြင့် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် မတက်နိုင်ရမှာလဲဆိုသည်ကို သိလိုကြမည်ဖြစ်သဖြင့် အနည်းငယ် တင်ပြလိုပါသည်။

နိုင်ငံရေး မလုပ်ရ

စစ်မဖြစ်မီ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏သွေးခွဲအုပ်ချုပ်မှု (Divide and Rule) အောက်တွင် တောင်တန်းဒေသနှင့်မြန်မာပြည်မနိုင်ငံရေးအရ ဆက်သွယ်မှုမပြုရန် လုံးဝတားမြစ်ပိတ်ပင်ထားခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုရှိသူများ(အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးအသိစိတ်ဓာတ်ရှိသူများ)၏ လှုပ်ရှားမှုများကို တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ကြပ်သည်။

ကြီးလေးသောရာဇဝတ်မှု

(Frontier Crossing Act) ဟုခေါ်သည့် “နယ်ခြားဒေသကျော်ဖြတ်မှု ချုပ်ကိုင်ရေးဥပဒေ”* ကိုလက်ကိုင်ပြု၍ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားနိုင်ခြင်း၊ မလိုလားအပ်သူအဖြစ် သတ်မှတ်၍ နယ်မှနှင်ထုတ်ခြင်းစသည့်အခွင့်အာဏာများ အင်္ဂလိပ်အာဏာပိုင်တို့တွင် ရှိကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့ခေတ်က ပုဂ္ဂိုလ်များ မှတ်မိကောင်းမှတ်မိကြဦးမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရွှေတိဂုံညီလာခံသို့ တက်ရောက်ခြင်းသည် ရှမ်းလူငယ်များအတွက် ကြီးလေးသော ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်ရာ ရောက်၍ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် မတက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

အစစ်ခံရ

ကျွန်တော်လည်း ညီလာခံတက်ရောက်သူတစ်ဦးဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ တောင်ကြီးပြန်ရောက်ချိန်တွင် ရဲဝန်ထောက်မစွတာဘက်တဲလ်(Battle) ဆိုသူက ကျွန်တော့်ထံလာပြီး စစ်လား ဆေးလား မေးလား မြန်းလားလုပ်သဖြင့် အဖမ်းခံရမည့်အခြေအနေမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် နယ်ခြားဒေသညွှန်ကြားရေးဝန်က မဖမ်းဆီးရန် ပြောသောကြောင့် ကျွန်တော့်အား မဖမ်းဆီးခြင်းဖြစ်ကြောင်း နောက်မှသိရပါသည်။

ညီလာခံအပြီး ဆွေးနွေးပွဲ*

ညီလာခံပြီးသောအခါတွင် ကိုတင်နှင့်အဖွဲ့သည် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်များနှင့်ရှမ်းပြည်၏ အနာဂတ်ရေးအတွက် ဆက်လက်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ယင်းဆွေးနွေးပွဲတွင် နောင်အခါဖြစ်လာမည့်ပင်လုံစာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးရေးအတွက် အရေးကြီးသော ဖြစ်ရပ်များတွင် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပေသည်။

* ယင်းဥပဒေမှာနိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုအလို့ငှာလည်းကောင်း၊ ပြည်မတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ပြီးတိမ်းရှောင်သည့်သော့ဖြင့်လည်းကောင်း ကျော်ဖြတ်လာသူများကို မလိုလားအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် ပြည်နယ်မှ ချက်ချင်းနှင်ထုတ်နိုင်သည့်ဥပဒေဖြစ်သည်။
* ဦးထွန်းမြင့်ထံမှ စာနှင့်ဦးထွန်းမြင့်တို့ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်မှတ်တမ်းကို နောက်ဆက်တွဲ(c)တွင် ကြည့်ပါ။

ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင်တက်ရေး

ရွှေတိဂုံညီလာခံပြီး၍ တောင်ကြီးမပြန်မီ ကျွန်တော်သည် သခင်သန်းထွန်းနှင့်ထပ်မံတွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် ပင်လုံညီလာခံသို့တက်ရောက်သင့်သည့်အကြောင်းကို အလေးထား၍တင်ပြပါသည်။ သို့သော် သခင်သန်းထွန်းကစိတ်မဝင်စားသဖြင့်ကျွန်တော်များစွာစိတ်ပျက်မိသည်။

အာဏာလွန်ဆွဲပွဲ

သခင်သန်းထွန်းမှာ နောင်များ မကြာမီကာလအတွင်း ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးလည်းဖြစ်လာပါသည်။ ထိုအချိန်က ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အတွင်း ဆိုရှယ်လစ်များနှင့်ကွန်မြူနစ်များအာဏာလွန်ဆွဲပွဲ (Power Struggle) လုပ်နေကြသည့်ကာလဖြစ်သဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် တက်သင့်ကြောင်းကျွန်တော်၏ အလေးအနက် ပြောကြားချက်ကို သခင်သန်းထွန်းက စိတ်မဝင်စားခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ (ယင်းအာဏာလွန်ဆွဲပွဲ၏ အကျိုးဆက်မှာ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်မှ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီအား ထုတ်ပယ်လိုက်သည့်အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်လာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။)

ဝမ်းသာဝမ်းနည်း

ကျွန်တော်သည် တောင်တန်းဒေသ နောင်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး တစ်မျိုးသားလုံး စိတ်ဝင်စားပြီး အလေးထားစဉ်းစားလာရသည်အထိ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သဖြင့် ဝမ်းသာပီတိဖြစ်ရမှု၊ မကြာမီ ကျင်းပမည့်ပထမအကြိမ် ပင်လုံညီလာခံသို့ ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင်တက်ရန် အကြံပြုချက်မှာ အရာမထင်ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရမှုတည်းဟူသော ခံစားချက်နှစ်ရပ်ဖြင့် တောင်ကြီးသို့ပြန်ခဲ့ပါသည်။

စိတ်မချမ်းသာစရာ ဖြစ်ရပ်ထပ်ကြုံရ

ကျွန်တော် တောင်ကြီးသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ပိုမိုစိတ်မကောင်းစရာဖြစ်ရပ်နှင့်ကြုံရပြန်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ရန်ကုန်တွင် ရွှေတိဂုံညီလာခံကြီးအပြီး ကိုတင်ဇေခေါင်းဆောင်သည့်အဖွဲ့နှင့်ဖဆပလအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့လူကြီးများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာ မပြေလည်ကြောင်းသိရ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းမပြေလည်မှုများအနက် ရှမ်းကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့မကျေနပ် မခံမရပ်နိုင်ဆုံးအချက်နှစ်ချက်မှာ (၁) ရှမ်းပြည်မပါဘဲ လွတ်လပ်ရေး ယူတန်ယူရမည်ဆိုသည်နှင့် (၂) ရှမ်းပြည်ဟာ ထွက်ပေါက်မရှိ (Land locked) နယ်တစ်နယ်ဖြစ်၍ မြန်မာပြည်နှင့်မပေါင်းဘဲမနေနိုင်ဟု ပေါ့ပေါ့ဆဆ ပြောလိုက်သည်တို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

စိုးရိမ်

ယခုကိစ္စမှာ အလွန်သိမ်မွေ့စွာကိုင်တွယ်ရမည့်ကိစ္စရပ်ဖြစ်သဖြင့် အကယ်၍ ဤအတိုင်းသာ မှန်လျှင် ရှမ်းတို့ကို တမင် စော်

ကားလိုက်ခြင်း မဟုတ်သည့်တိုင်အောင် ကိုင်တွယ်ဆက်ဆံပုံ အလွန်နံ့ချာညံ့ဖျင်းသည်ဟု ကျွန်တော်ယူဆလိုက်သည်။ ဤသို့ဆက်ဆံပုံညံ့ဖျင်းခြင်းမှာ တောင်တန်းသားများက မြန်မာလူမျိုးအပေါ် မူလက သံသယဝင်နေရသည့်အထဲ ဆန့်ကျင်လာအောင် ဆွပေးလိုက်သလို ဖြစ်သွားမှာကို ကျွန်တော်အထူးစိုးရိမ်မိသည်။

စာရေးကန့်ကွက်

သို့ဖြစ်၍ ယင်းအချက်များကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် ဤပင်လုံညီလာခံသို့ လာရောက်ရင်း ရှင်းလင်းဆွေးနွေးရေးမှာ အထူးပင် အရေးကြီးပါသည်ဟု သခင်သန်းထွန်းထံ ကျွန်တော်ချက်ချင်းစာရေးအကြောင်းကြားလိုက်ပါသည်။

ကိုတင်ဇေကလည်း အသေးစိတ် ကန့်ကွက်စာတစ်စောင်ရေးသားပေးပို့လိုက်ပါသည်။*

ဂယက်ရိုက်

သခင်သန်းထွန်းသည် ဤအခြေအနေကို အခွင့်ကောင်းယူ၍ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ထဲမှ ကွန်မြူနစ်မဟုတ်သူများ(အထူးသဖြင့်ဆိုရှယ်လစ်များ)ကို ထိုးနှက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကိုတင်ဇေ၏စာကို ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်သို့ အိတ်ဖွင့်ပေးစာအဖြစ် ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အာဘော် ပြည်သူ့အာဏာဂျာနယ်တွင် ဖော်ပြလိုက်ရာ “ဖဆပလနှင့်ရှမ်းတွေ ကွဲကုန်ကြပြီ”ဟု ဂယက်ရိုက်သွားပါတော့သည်။

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်မှစာ

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တမြည့်မြည့်ဆက်လက်စိတ်မကောင်းဖြစ်နေစဉ် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်မှ စာတစ်စောင် ရောက်လာပါသည်။ ယင်းစာတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် ပင်လုံသို့ လာလိုသော်လည်း ရခိုင်ဘက်တွင် အရေးကြီးသည့်ကိစ္စများ ဆွေးနွေးရန် အစီအစဉ် ပြုလုပ်ထားပြီးဖြစ်နေ၍ သခင်နု၊ မန်းဘခိုင်၊ ဦးဘဂျမ်းတို့အား ၎င်း၏ကိုယ်စား လွှတ်ပေးမည်ဟုပါရှိပါသည်။

ယင်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသုံးဦးမှာ နိုင်ငံရေးလောကတွင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူများဖြစ်သော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အစားထိုး၍ မရနိုင်သည့်အတွက် ကျွန်တော်အနည်းငယ် စိတ်ပျက်သွားပါသည်။ ထိုအချိန် ထိုအခါက ဗိုလ်ချုပ်သည် တိုင်းပြည်၏ အသည်းစွဲဖြစ်သဖြင့် အရာရာတွင် သူပါမှ ပွဲပြီးသည့်အတွက် ဖြစ်ပါသည်။

သူတို့လည်း မခေကြပါ

“ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်လေ၊ ဘယ်သူမှ မလာတာနှင့်စာလျှင် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့လာတာ တော်သေးတာပေါ့၊ သခင်နုဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း နည်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှ မဟုတ်တာ၊ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီရဲ့ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးပေပဲ။ ထိပ်တန်းနိုင်ငံရေးသမားကြီးတစ်ဦးပဲဟာ”

“မန်းဘခိုင်ဆိုတာကလည်း ကရင်အမျိုးသားဆိုပေတဲ့ အစကတည်းက ဗမာတွေနှင့် အတူတူလုပ်လာတော့ ဗမာလို့ပဲ မြင်

* ဦးတင်ဇေ ရေးပေးလိုက်သော ကန့်ကွက်စာကို နောင်ဆက်တွဲ(၁)တွင် ကြည့်ပါ။

နေကြတာပဲ၊ ဒါကြောင့် ကရင်အချို့က လက်မခံနိုင်သည့်တိုင်အောင် စစ်ပြီးခေတ် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးမှာ ထင်ရှားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပဲ။ ဦးဘဂျမ်း ဆိုသူက မသိတဲ့လူမရှိတဲ့ အာရှလူငယ်ခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦးအဖြစ် ထင်ရှားသူပဲ။ ခြုံကြည့်လိုက်လျှင် အမျိုးသားရေးကိစ္စမှာ ပြောင့်မတ်မှန်ကန်စွာ ရပ်တည်ဖြေရှင်းနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ” ဟု ကျွန်တော့် ဘာသာကျွန်တော် ဖြေဆိုလိုက်ရသည်။ ထို့အပြင် ဤကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ စေလွှတ်ခြင်းမှာ ကိုတင်နှင့်ကျွန်တော်တို့က ဖဆပလ၏ သဘောထားကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဝေဖန်ခဲ့ခြင်း၏ အောင်မြင်မှုဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပြီး နောက်နောင် မည်သူမျှ တာဝန်မဲ့ပြောဆိုမှုမျိုး ပြောဆိုတော့မည်မဟုတ်ဟုလည်း ယူဆမိပါသည်။

အခန်း(၂)

ပထမပင်လုံညီလာခံ
ရှမ်းပြည်၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ

ယုံကြည်မှုပြန်လည်ရရှိ

ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် တောင်ကြီးတွင် ကျွန်တော်၏ ဧည့်သည်များအဖြစ်နေ၍ ရှမ်းလူငယ်ခေါင်းဆောင်များနှင့်အတိတ် ကအဖြစ်အပျက်များ နောင်အနာဂတ်အရေးများကို ဆွေးနွေးကြ ပါသည်။ ဤသို့ဆွေးနွေးရာမှ ရန်ကုန်တွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့်မပြေ လည်မှုများကို ချေဖျက်နိုင်ခဲ့ပြီး ရှမ်းလူငယ်အဖွဲ့၏ယုံကြည်မှုကို လည်း ပြန်လည်ရရှိခဲ့ပါသည်။

ဖဆပလ၏ မူဝါဒ

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဆွေးနွေးကြရာ၌ မြန် မာနိုင်ငံတွင် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ချင်း၊ စသည်ဖြင့် လူမျိုးစုများစွာ မှီတင်းနေထိုင်လျက်ရှိကြောင်း၊ မည်သည့်လူမျိုးစုများကမျှ ကျန် လူမျိုးစုများအပေါ် စိုးမိုးခြယ်လှယ်၍ မရဖို့လိုကြောင်း၊ လူမျိုးစု အားလုံးသည် ညီညွတ်ညွတ် ရှမ်းကန် လှုပ်ရှားကြရမည် ဖြစ် ကြောင်း၊ လူမျိုးတမျိုး၏ခံစားချက်နှင့်ထင်မြင်ယူဆချက်တို့ကို အ ခြားလူမျိုးစုများက လေးစားကြရန်လိုကြောင်း စသည်များ ပါဝင် ပါသည်။ ဤသည်တို့မှာလည်း ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က ချမှတ်ထား သည့်မူဝါဒဖြစ်၍ မလွဲမသွေ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည်သာဖြစ် ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍လည်း ရှမ်းလူငယ်အဖွဲ့၏ ယုံကြည်မှုများကို ပြန်လည်ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

တည်ငြိမ်မှုရှိ

ဤသို့ဖြင့် ညီညွတ်ရေးပြိုကွဲမည့်အခြေသို့ ရောက်ရှိစေ မည့် မှန်တိုင်းကြီးသည် လွှင့်စဉ်ပျောက်ကွယ်သွားပြီး ရှမ်းပြည်တွင် နိုင်ငံရေး အခြေအနေတည်ငြိမ်မှုရှိအောင် တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ပေ သည်။

နီးကြားမှုမရှိ

ရှမ်းပြည်တွင် လူငယ်များ၊ အထူးသဖြင့် ကျောင်းသား များအနေဖြင့် နိုင်ငံရေးအရ နီးကြားမှုရှိသော်လည်း ယေဘုယျ အားဖြင့် လူထုအတွင်း၌ နိုင်ငံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ နီးကြားမှုမရှိကြ သေးသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ လူထုအနေဖြင့် မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် နိုင်ငံရေးအင်အားစုများ မည်သို့မည်ပုံ လှုပ်ရှားလျက်ရှိသည်ကို မသိ ပါ။ နိုင်ငံရေးအင်အားစုများက ပဒေသရာဇ်စော်ဘွားများ အုပ် ချုပ်သည့်စနစ်ကို ဖြုတ်ပစ်ရန် အရေးဆိုကြသည်ကိုပင် အချို့လူ များက-

“စော်ဘွားတွေ အုပ်ချုပ်လာတာ ခုမှ မဟုတ်ဘဲ၊ ရှေးယ ခင်ကတည်းက အုပ်ချုပ်လာတာဘဲ၊ ပဒေသရာဇ်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး ဆိုတာ ဘာကိုဆိုလိုတာလဲ၊ ဘယ်လိုဖြုတ်ပစ်ရမလဲ”ဟု ပြောကြသူ၊ မေးမြန်းကြသူများစွာ ရှိနေပေရာ ပဒေသရာဇ်စနစ်စိုးမိုးခြယ်လှယ် မှု မည်မျှအမြစ်တွယ်လျက် ရှိသည်၊ ခိုင်မြဲလျက်ရှိနေသည်ကို သိနိုင်

ပေသည်။

သူတို့အဖို့ အသစ်အဆန်း

လူမှုရေးမမျှမတ ဖြစ်နေလျက်ရှိသည်ကို လူထုက သိပါ သည်။ သို့သော် သူတို့အဖို့ ဘာမျှမထူးဆန်းဘဲ အသားကျနေပြီး နိုင်ငံရေးအမြင်မရှိကြသေးသဖြင့် ပဒေသရာဇ်ဆန့်ကျင်ရေးကြွေး ကြော်သံများမှာ သူတို့ဘာမျှနားမလည် ရှုပ်ထွေးသည့်စကားလုံးအ သစ်အဆန်းများ ဖြစ်နေပေသည်။

လူမှုတော်လှန်ရေး

ဤသို့သော အခြေအနေကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် ရှမ်းပြည်တွင် လူမှုတော်လှန်ရေး(Social Revolution) အတွက် လူထုအနေဖြင့် အ သင့်မဖြစ်သေးသည်မှာထင်ရှားနေပေသည်။

ဤသို့ တစ်ဖက်တွင် ရှမ်းလူထုက အမီမလိုက်နိုင်သေး သောအခြေအနေရှိသော်လည်း အခြားတစ်ဖက်တွင် ရှမ်းလူငယ် ခေါင်းဆောင်တို့က အလျင်စလို လုပ်ချင်ကြပေသည်။

အလျင်စလို မလုပ်လို

လက်ရှိအနေအထားအရ လူမှုရေးအခြေအနေကို တော် လှန်ပြောင်းလဲပစ်ရန်မှာ လွယ်ကူသည့်ကိစ္စ မဟုတ်ပေ။ လူမှုတော် လှန်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်မှုပြင်ဆင်မှု တစ်စုံတစ်ရာ မရှိသေးသည့် အပြင် အားလုံးတစ်သွေးတစ်သံတစ်မိန့် အနေအထားမျိုးအထိ ညီညွတ်မှုလည်း မရသေးသောကြောင့် အလျင်စလို ဆောင်ရွက်ပါ က ဆူပူရှုပ်ထွေးမှုသာ အဖတ်တင်နေမည်ဖြစ်သည်ဟု ဖဆပလအ ဖွဲ့ချုပ်က ယုံကြည်သဖြင့် အလျင်စလို မလုပ်လိုပေ။

ပန်းတိုင်

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အနေဖြင့် ဦးစားပေးအစီအစဉ်အရ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်သာ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု မြင်ပေသည်။ ဦးစား ပေးအစီအစဉ်မှာ လွတ်လပ်ရေးသည် ပထမ၊ လွတ်လပ်ရေးသည် ဒုတိယ၊ လွတ်လပ်ရေးသည် တတိယဖြစ်ပေသည်။ လွတ်လပ်ရေး ရရှိရန်မှာလည်း မဝေးတော့သော အနာဂတ်ကာလတွင် ဖြစ်သည်။ လက်တစ်ကမ်းသာ လိုတော့သော ကျွန်တော်တို့၏ ရည်မှန်းချက်ပန်း တိုင်ကို မျက်ခြည်မပြတ်ဖို့ အရေးကြီးပေသည်။

လက်တွဲခေါ်ဆောင်

သို့ဖြစ်ရာ စော်ဘွားများအား အချိန်အခါ မရောက်မီတိုက် ရန်မဟုတ်ပေ။ အချိန်အခါ မရောက်မီ တိုက်လိုက်ခြင်းဖြင့် “အခြေ အနေ ရှုပ်ထွေးနေတယ်၊ ဆူပူနေတယ်၊ တည်ငြိမ်မှုမရှိသေးဘူး”ဟု ကိုလိုနီနယ်ချဲ့က အကြောင်းပြစ်ရာ အကွက်ရရှိသွားပြီး လွတ်လပ် ရေးပေးရန်ကိစ္စကို ရွှေ့ဆိုင်းပစ်နိုင်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့

နှင့်လက်တစ်ကမ်းအလိုတွင် ရှိသော လွတ်လပ်ရေးရရှိရန် အခြေအနေသည် ဝေးကွာသည်ထက် ဝေးကွာသွားမည်ဖြစ်ရာ ဤသို့အချိန်မတိုင်မီ လူမှုတော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲမည့်အစား(စော်ဘွားများကို တိုက်မည့်အစား)၎င်းတို့ကို ကျွန်တော်တို့ လက်တွဲခေါ်ဆောင်သွားသင့်သည်ဟု ကျွန်တော်တို့ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က ရှုမြင်ပေသည်။

တွေးခေါ်မြော်မြင်

စော်ဘွားများမှာ ၎င်းတို့၏ နောင်ရေးအတွက်ကိုသာ တွေးခေါ်မြော်မြင်သည်ကား မှန်ပေသည်။ “စော်ဘွားများဟာလည်း လူသားတွေပဲ မဟုတ်လား၊ လူ့သဘာဝအလျောက် အတ္တအကျိုးကိုတော့ ကြည့်ကြမှာပဲ”ဟု ဖဆပလက ခံယူသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးအနေဖြင့် တစ်စည်းတစ်လုံးတည်း လွတ်လပ်ရေးကို သွေးထွက်သံယိုမရှိ၊ နှောင့်နှေးမှုမရှိစေဘဲ ရရှိရန်ဖြစ်ပေရာ ဤရည်မှန်းချက်အောင်မြင်ရန်အတွက် အပေးအယူပြုလုပ်ရန်မှာ မလွဲမရှောင်သာသည့်ကိစ္စတစ်ရပ် ဖြစ်ပေသည်။

ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံ

ဤသည်မှာ မဟာဗျူဟာဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အနေဖြင့်လည်း ပဒေသရာဇ်စနစ် ရာသက်ပန်အရှည်တည်တံ့ရေးကို ရှမ်းလူငယ်ခေါင်းဆောင်များ မလိုလားသကဲ့သို့ပင် မလိုလားပါ။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် ပထမလုပ်ရမည့်ကိစ္စကို ပထမဆုံးလုပ်ရမည် မဟုတ်ပါလော။ စော်ဘွားများကို လက်တွဲခေါ်ယူခြင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ရည်မှန်းချက်ကို မျက်ကွယ်ပြုလိုက်ခြင်းအလျှော့ပေးလိုက်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ လက်တွေ့နိုင်ငံရေး ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ရပ်သာဖြစ်သည်ဟု ဖဆပလ၏ ရည်မှန်းချက်နှင့်သဘောထားအမြင်ကို ကျွန်တော်တို့က ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ရာ ရှမ်းလူငယ်ခေါင်းဆောင်များမှာ ကောင်းစွာသဘောပေါက်လက်ခံကြပါသည်။

လှိုင်ကော်ခရီး

ကျွန်တော်တို့၏ ခရီးစဉ်တွင် လှိုင်ကော်သွားရန် မပါပါ။ သို့သော် တောင်ကြီးရောက်နေမှ “သိပ်မဝေးတော့သော လှိုင်ကော်သို့” သွားသင့်ကြောင်း ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အား ကျွန်တော်အောင်မြင်စွာ တိုက်တွန်းနိုင်၍ လှိုင်ကော်သို့ ခရီးဆက်ကြပါသည်။

ကရင်နီအခြေအနေ

နယ်ခြားဒေသခေတ်နောက်ကျလျက်ရှိသည့်အထဲတွင် ကရင်နီနယ်(ယခုကယားပြည်နယ်)မှာ ခေတ်နောက်အကျဆုံးဖြစ်သည် ကရင်နီနယ်တွင် ကန္တာရဝတီဘော်လခန့်ကြယ်ဘိုးကြီးတို့မှာ မြန်မာ့ပိုင်နက်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးလက်ထက်တွင် ဗြိတိသျှတို့က ကရင်နီနယ်ကို လွတ်လပ်သည့်ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ်သတ်မှတ်ရန် စာချုပ်တစ်ရပ်ကို အတင်းအဓမ္မချုပ်ဆိုစေခဲ့ပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ကရင်နီနယ်သားများသည် မြန်မာ့ပိုင်နက်အပြင်ဘက်သို့ စာချုပ်အရ ရောက်ရှိသွားသည်။ သို့သော် အမည်ခံ

အားဖြင့် လွတ်လပ်သည့်ပြည်နယ်ဖြစ်သော်လည်း တကယ်တမ်းတွင်မူ စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်အချိန်မှစ၍ ကရင်နီနယ် အကြီးအကဲမှာ ဗြိတိသျှနယ်ခြားဝန်ထောက်ဖြစ်၍ ၎င်း၏ စီမံကွပ်ကဲထိန်းချုပ်မှုအောက်သို့ ရောက်ခဲ့ရလေသည်။

နိုင်ငံရေးသမား မလာရ

ဗြိတိသျှတို့၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိနေစဉ် မည်သည့်နိုင်ငံရေးသမားမှ ကရင်နီနယ်သို့ ဝင်ရောက်ခွင့်မရှိသဖြင့် မည်သူမျှ မရောက်နိုင်ခဲ့ပါ။ ပြည်မမှမည်သူမျှ မဝင်ရောက်နိုင်အောင် ဗြိတိသျှတို့က တင်းကျပ်သော စည်းကမ်းများချမှတ်ထားပါသည်။ ဤသို့သောအကြောင်းများကြောင့်လည်းကျွန်တော်တို့တောင်ကြီးရောက်မှတော့ လှိုင်ကော်သို့ရောက်အောင် သွားသင့်သည်ဟု တိုက်တွန်းခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကယားဦးစိန်၏ သတ္တိ

ကျွန်တော်တို့ လှိုင်ကော်သို့ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်တို့သည် စစ်ပြီးခေတ် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကယားဦးစိန်နေအိမ်တွင် တည်းခိုခဲ့ပါသည်။ အထက်တွင် ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့သည့်ခေတ်အခြေအနေမျိုးတွင် ကျွန်တော်တို့ကဲ့သို့သော မြန်မာနိုင်ငံရေးသမားများအား ညှော်ဝတ်ကျောပုန်စွာ ပြုစုခဲ့သည့်အတွက် ကယားဦးစိန်အား အလွန်သတ္တိကောင်းသူတစ်ဦးအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ညှော်ဝတ်ပြုစုခဲ့သည်သာမက ဦးစိန်က ကျွန်တော်တို့ ဟောပြောပွဲလုပ်ရန် လူ ၅၀၀ လောက်ကိုလည်း စည်းရုံးပေးခဲ့ပါသေးသည်။ ယင်းလူထုဟောပြောပွဲမျိုးမှာ ကရင်နီနယ်၌ ပထမဆုံးလူထုဟောပြောပွဲမျိုးဖြစ်ပြီး တက်ရောက်သူများအနေဖြင့်လည်း ကြုံတောင့်ကြုံခဲ အခွင့်ကောင်း အခါကောင်းကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်၍ ပွဲလမ်းသဘင် သွားသည့်အလား ဝတ်ကောင်းစားလှများဖြင့် တက်ရောက်လာကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နိုင်ငံရေးမျိုးစေ့ ချနိုင်ခဲ့

သခင်နုသည် ထိုဟောပြောပွဲကြီးတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူမျိုးစုများအကြား၌ ဖန်တီးထားသည့်အတားအဆီးများ ဗြိတိသျှတို့က ပြုလုပ်ထားပုံ၊ လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုး အထင်အမြင် လွဲမှားအောင် ဖန်တီးထားပုံတို့ကို စိတ်အားထက်သန်စွာ ဟောပြောပြီး ကိုလိုနီစနစ်ဆိုးကို ပြင်းထန်စွာ ရှုတ်ချသဖြင့် လူထုက အံ့ဩကြီးစွာဖြင့် နားထောင်ပြီး ဩဘာပေးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အကြောင်းမူကား ကရင်နီနယ်တွင် အုပ်ချုပ်သူဗြိတိသျှသခင်များကို ရဲတင်းစွာကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ခြင်း၊ ဝေဖန်ခြင်းမျိုး တစ်ခါဖူးမျှ မကြားဘူး၊ မကြုံဘူးသောကြောင့် အံ့ဩကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် နိုင်ငံရေးအသိတရားမျိုးစေ့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ကရင်နီနယ်တွင် ချပေးနိုင်ခဲ့သည်။

ဤဟောပြောပွဲကို တက်ရောက်ခဲ့ကြသူများထဲမှ စိတ်ဝင်စားမှုရှိသူ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးမှာ ၁၉၆၂-ခုနှစ်တွင် ကယားပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသူ ဦးအေမြဲလေးပင်ဖြစ်ပေသည်။

ပြန်လည်တင်ပြ

စစ်အတွင်းက လှိုင်ကော်မြို့ မည်မျှပျက်စီးခဲ့ပုံ၊ လူတွေ မည်မျှ ဒုက္ခသုက္ခနှင့်ရင်ဆိုင်နေရပုံများ၊ အခက်အခဲများကို ကျော်လွှားဖြတ်သန်းခဲ့ရပုံများကို ကျွန်တော်တို့ မြင်တွေ့သိရှိခဲ့ရသည်ဖြစ်ရာ ပင်လုံညီလာခံပြီး၍ ရန်ကုန်သို့ ကျွန်တော်တို့ပြန်ရောက်သည်နှင့် လှိုင်ကော်တွင် အစားအစာ အကြီးအကျယ်ချို့တဲ့ပြတ်လပ်လျက်ရှိပုံကို မဆိုင်းမတူ ဖဆပလအဖွဲ့သို့ တင်ပြခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့၏ အနေအထား၊ အတိုင်းအတာအလျောက် တတ်နိုင်သမျှ အလျင်အမြန် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်လည်း တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်း

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်သည် အလျင်အမြန်ပင် ဆန်အိတ် (၅၀၀)၊ ဆားအိတ်(၂၀၀)ကို ကုန်တင်ကားများဖြင့် တင်၍ ကယားဦးစိန်ထံ ပေးပို့ခဲ့သည်။ ဦးစိန်မှာ ထိုအချိန်က လှိုင်ကော်မြို့နယ် သမဝါယမအသင်း၏ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ဤသို့ လူမှုရေးအမြင်ရှိသော ကျွန်တော်တို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်မှာ မည်မျှ ထိရောက်မှုရှိသည်ကို ပြောစရာပင် မလိုတော့ပါ။

ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်း

နယ်ခြားဒေသကို အုပ်စိုးလျက်ရှိသူ ဗြိတိသျှတို့က ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်မှုများဖြင့် မည်သို့ပင်တားဆီးစေကာမူ ကရင်နီနယ်မှ ခေါင်းဆောင်များသည် နိုင်ငံရေးအရ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်နှင့်ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်း ပွင့်လာပြီဖြစ်၍ မကြာမီသောကာလအတွင်း ယင်းတို့သည် ရန်ကုန်သို့လာရောက်ကြမည်မှာ ကေနပ်ပင်ဖြစ်ပေတော့သည်။

ရယ်စရာအဖြစ်အပျက်

ပင်လုံညီလာခံအကြောင်းကို ကျွန်တော်ရေးသားတင်ပြခြင်းမပြုမီ ရယ်စရာ အဖြစ်အပျက်ကလေးတစ်ခုကို တင်ပြလိုပါသည်။ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ တောင်ကြီးသို့ ရောက်လာသောအခါ သခင်နုမှာ စစ်ဘောင်းဘီရှည်ကို ဝတ်၍ စစ်ဖိနပ်ကြီးစီးထားသည်ကို ကျွန်တော် သတိထားလိုက်မိသည်။

“ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ခမ်းခမ်းနားနားနေတဲ့စော်ဘွားတွေ တက်မည့်အခမ်းအနားကြီးကို ဒီပုံစံမျိုးနှင့်ပဲ ဒီလူတွေသွားမှာ သေချာတယ်၊ ဘောင်းဘီရှည်ကတော့ ထားတော့ စစ်ဖိနပ်ကြီး ဝတ်ထားတာကတော့ အရုပ်ဆိုးလှတယ်၊ သူတို့က ကိုယ့်အပေါ် အထင်အမြင်မသေးဖို့ကလည်း လိုသေးတယ် မဟုတ်လား၊ ပြီးတော့ ဒီကို သူလာတာက သူ့ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စ မဟုတ်ဘူး။ သူက ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ရဲ့ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့အပြင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီး မဟုတ်လား၊ ဒါတွေပြောရင် သူက ဒေါပုဦးမှာ သေချာတယ်၊ အဝတ်အစားနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆက်၍တွေးမိသည်မှာ တစ်ခါတုန်းက ပဉ္စမြောက် ဂျော့(George V) ဘုရင်နှင့်တွေ့ဖို့ မဟတ္တမဂန္ဒီ (Mahatma Gandhi) ဘာကင်ဟန်နန်းတော်ကို သွားရာမှာ အင်

မတန်အေးတဲ့အင်္ဂလန်နိုင်ငံရဲ့ဆောင်းတွင်းကြီးမှာတောင် ဒိုဘီနှင့် ညှပ်ဖိနပ်စီးပြီးသွားခဲ့တာ ရှိဖူးတယ်။ ဟိုဟာက မဟတ္တမဂန္ဒီပဲ၊ သူဘာပဲလုပ်လုပ် မဟတ္တမဂန္ဒီဟာ မဟတ္တမပဲ၊ သူက သခင်နု၊ မဟတ္တမဂန္ဒီ မဟုတ်ဘူး။ သခင်နုဆိုတဲ့လူကလဲ လူတစ်မျိုး၊ ဇွတ်တရွတ်အင်မတန်လုပ်တတ်တယ်။ ဒီလူက အမြဲတမ်းပြီးနေပေမယ့် တစ်ခါတလေ ဘာမဟုတ်တာလေးနှင့် စိတ်တိုချင် တိုနေတတ်တယ်”စသည်ဖြင့် ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲသို့ အတွေးကိုယ်စီဝင်လာသည်။

ပင်လုံသွားမည့်နေ့ ရောက်သောအခါ ဦးနုအား စစ်ဖိနပ်အစား ကျွန်တော့်ရှုမိနပ်ကို စီးရန် သူနှင့်တော်မည့်ဖိနပ်တစ်ရံပြီးတစ်ရံ ကျွန်တော်ထိုးပေးသည်။

ကျွန်တော်ထင်သည့်အတိုင်းပင် ဦးနုက ရှုမိနပ်အစား ဖြစ်ပြီး သူစစ်ဖိနပ်ဝတ်သွားလျှင် ရသားပဲ၊ ဘာဖြစ်သလဲ၊ ဘယ်သူက ကဲ့ရဲ့မှာလဲစသည်ဖြင့် တကွတ်တကွတ်နှင့်မြည်တုန်တောက်တီးသော်လည်း ကျွန်တော်က ဇွတ်အတင်း တစ်ရံပြီးတစ်ရံ ကျွန်တော့်ရှုမိနပ်များကို ထိုးပေးနေသဖြင့် သူ မတတ်သာတော့ဘဲ ယူစီးကြည့်ရာ ကံအားလျော်စွာ တစ်ရံမှာ သူနှင့်တော်သဖြင့် အဲဒါ ခင်ဗျားဖိနပ်ပဲဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ ထို့နောက် ညီလာခံသို့ သွားရန် ကျွန်တော်တို့အိမ်မှ ထွက်သွားကြသည်။

လုံချည်နှင့်တက်မည်

သခင်နုနှင့်ပတ်သက်၍ အလျဉ်းသင့်သဖြင့် အခြားဖြစ်ရပ်တစ်ခုကိုလည်း တင်ပြလိုပါသေးသည်။ ၁၉၅၅-ခုနှစ်က ကျွန်တော်ထိုင်းနိုင်ငံ (Thailand) တွင် သံအမတ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ် ဦးနုသည် ယဉ်ကျေးမှုကဇာတ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့နှင့်အတူ ဗန်ကောက်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ တစ်ညတွင် ထိုင်းဘုရင်မင်းမြတ်နှင့်မိဖုရားတို့အား ယဉ်ကျေးမှုကဇာတ်အဖွဲ့ဖြင့် ဂုဏ်ပြုပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပရန် ရှိသည်ဖြစ်ရာ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ အတွင်းဝန် (Cabinet Secretary) ဦးဝင်းဖေက “ဝန်ကြီးချုပ် ရိုးရိုးလုံချည်ပတ်ပြီး အခမ်းအနားကို တက်မယ်”ဟု ကျွန်တော့်အား ဖုန်းဆက်၍ အချိန်နီးကပ်လာမှ ပြောပါသည်။

ဤအခမ်းအနားမျိုးမှာ သာမန်အခမ်းအနားမျိုးမဟုတ်ဘဲ မင်းခမ်းမင်းနားဖြစ်ကြောင်းကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးက လက်ခံထားသည်က တစ်ကြောင်း၊ ထိုင်းလူမျိုးများအနေဖြင့် မြန်မာလူမျိုးများနှင့်နီးစပ်သည့်အလျောက် လုံချည်ရိုးရိုးကို ဘယ်နေရာမှာဝတ်၍ တောင်ရှည်ပုဆိုးကို ဘယ်နေရာမျိုးမှာ ဝတ်သည်ကို သိရှိသည်က တစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် ဝန်ကြီးချုပ်အနေဖြင့် ရိုးရိုးလုံချည်ဖြင့် အခမ်းအနားသို့တက်ရောက်မည်ဆိုခြင်းကို ကျွန်တော်က ကန့်ကွက်ကြောင်း ဦးဝင်းဖေအား ပြောလိုက်ပါသည်။

ထို့နောက် ခဏအကြာတွင် ဦးဝင်းဖေက ဝန်ကြီးချုပ်အနေဖြင့် ရိုးရိုးလုံချည်ပတ်ပြီး တက်လို့မဖြစ်ဘူးလားဟု ထပ်မံပြောပြန်ရာ ကျွန်တော်က လုံးဝမဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့သော မင်းခမ်းမင်းနားမျိုးတွင် သာမန်လုံချည်ရိုးရိုးဝတ်၍တက်ခြင်းမှာ ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့်မိဖုရားတို့အား မလေးစားရာရောက်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ဤနိုင်ငံတွင် သံအမတ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသူ ကျွန်

တော်က တာဝန်ရှိသည့်အလျောက် ရိုးရိုးလုံချည်နှင့်မတက်ဘဲ တောင်ရှည်ပုဆိုးဖြင့် တက်ရန် အကြံပြုခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွန်တော်၏ အကြံပြုခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွန်တော်၏ အကြံပြုချက်ကို လက်ခံရေး မခံရေးမှာ ဝန်ကြီးချုပ်၏ သဘောပင်ဖြစ်ကြောင်း ပြောလိုက်သည်။

အချိန်အနည်းငယ် ကြာသောအခါ ဦးဝင်းဖေက “ဝန်ကြီးချုပ် တောင်ရှည်ပုဆိုးဖြင့် အခမ်းအနားတက်မယ်လို့ ကျွန်တော့်ကို ပြောခိုင်းလိုက်ပါတယ်”ဟု ကျွန်တော့်အား ဖုန်းဆက်ပြောကြားပါသည်။

မှတ်ဉာဏ်ကောင်းသူ

ကျွန်တော့်ဇနီးအား “ဒီတစ်ခါပါနဲ့ဆို ကိုဖေခင် ကျုပ်ကို အနိုင်ယူသွားတာ နှစ်ခါရှိပြီ”၊ ပထမတစ်ခါက ပင်လုံအသွား စစ်ဖိနပ်မစီးရဘူးဆိုပြီး သူ့ရူးဖိနပ် အတင်းစီးခိုင်းလို့စီးခဲ့ရတယ်”ဟု ပြောသည်ဟု အမျိုးသမီးက ပြန်ပြောပါသည်။

“သခင်နုဟာ ၁၉၄၇-ခုနှစ်က အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ခုထိမှတ်မိနေသေးပါလား၊ ငါတောင် မေ့နေတယ်”ဟု ကျွန်တော်က ဇနီးသည်အား ထိုစဉ်က အဖြစ်အပျက်များကို ပြန်ပြောင်းပြောပြရသေးသည်။

ပင်လုံရောက် ဦးစော

ကျွန်တော်တို့ ပင်လုံသို့ရောက်သောအခါ ပင်လုံ၌ ဂဠုန်ဦးစောကို မိတ္ထီလာဦးဘရင်နှင့်အတူ ရောက်နှင့်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဦးစောမှာ ပုံကျကျ ချုပ်ထားသော အနောက်တိုင်းဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ထားရာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့ရှိ ကမ္ဘာကျော်ဆာဗီးလ်ရိုး(Savile Row) ခေါ် စက်ချုပ်သမားများလမ်းမှ ထွက်လာသလားဟုပင် ထင်ရလောက်ပေသည်။

ဦးစောသည် အပြောလည်းကောင်း၊ ဆွဲဆောင်မှုလည်း ရှိသူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ သူ၏ ဟန်ပန်အမူအရာမှာ တစ်ချိန်က သူထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးသည့်နန်းရင်းဝန်(ယခုအခေါ် ဝန်ကြီးချုပ်)အချိုးမျိုးဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ သူ ပင်လုံသို့ရောက်နေသည်မှာလည်း ပင်လုံညီလာခံတွင် အရေးပါအရာရောက်သည့်အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ပုံရကြောင်း၊ ယခင်အခါများက သူ၏ နိုင်ငံရေး အမြတ်ထုတ်တတ်ပုံများကို ထောက်ချင့်လျှင် သိနိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်ဖြစ်ပွားစဉ် ဦးစောသည် ဦးတင်ထွဋ်အားခေါ်၍ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့သွားပြီး နန်းရင်းဝန်ဆာဝင်စတန်ချာချီ(Sir Winston Churchill) အား မြန်မာနိုင်ငံကို ဒိုမီနီယံအဆင့်ပေးရန်အတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည်။ သို့သော် အောင်မြင်မှု မရှိခဲ့ပေ။ အင်္ဂလန်မှအပြန်တွင် ၎င်းစီးလာသောလေယာဉ်လစ္စဘွန်း(Lisbon) လေဆိပ်သို့အဆိုက် ပုလဲဆိပ်ကမ်းရှိ အမေရိကန်ရေတပ်ကို ဂျပန်များ ဗုံးကြဲကြောင်း သတင်းရ၍ လေယာဉ်ပျံမထွက်ဘဲ လေဆိပ်၌ စောင့်ဆိုင်းနေရစဉ် ဦးစောသည် ၎င်းနှင့်အတူပါသူ ဦးတင်ထွဋ်ကိုပင် အသိမပေးဘဲ ၎င်းတို့တည်းခိုသည့်ဟိုတယ်မှ လစ္စ

ဘွန်းရှိ ဂျပန်ကောင်စစ်ဝန်(Japanese Consul) နှင့်တွေ့ရန် ထွက်သွားသည်။ ထိုအချိန်က အင်္ဂလိပ်ထောက်လှမ်းရေးများမှာ လစ္စဘွန်းတွင် အကြီးအကျယ်လှုပ်ရှားနေရာ ဦးစော၏ ခြေလှမ်းကို သိလျှင်သိချင်း သက်ဆိုင်ရာသို့ သတင်းပို့လိုက်ရာ နှစ်နိုင်ငံအစိုးရညှိနှိုင်းပြီး ၎င်းအားဖမ်းဆီး၍ ယူဂန္ဓာနိုင်ငံသို့ ပို့လိုက်သည်။ ဦးတင်ထွဋ်မှာ ဘုမသိ ဘမသိနှင့်၎င်းနှင့်အဆစ်ပါသွားပေသည်။ နောက်မှ ဦးတင်ထွဋ်အား ပြန်လွှတ်ပေးလိုက်သည်။ ဦးစောသည် အခွင့်သာလျှင် သာသလို နန်းရင်းဝန် ဝင်စတန်ချာချီနှင့်တွေ့ခြင်း၊ မအောင်မြင်သောအခါ လစ္စဘွန်းအရောက်တွင် ဂျပန်များ အရေးသာနေသည်ထင်သောကြောင့် ဂျပန်ကောင်စစ်ဝန်နှင့်တွေ့ရန် ကြိုးစားခြင်းစသည်တို့မှာ ဦးစောသည် အကွက်မြင်၍ အခြေအနေကို အသုံးပြုအမြတ်ထုတ်တတ်ကြောင်း ထင်ရှားသည့်သဘာဝများဖြစ်ပေသည်။

ပင်လုံတွင် ကျွန်တော် ဦးစော၏ လှုပ်ရှားမှုကို စောင့်ကြည့်ရင်း ကျွန်တော်တို့တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝက အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ပြန်ပြောင်းသတိရမိသည်။ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂက ကြီးမှူး၍ “အိန္ဒိယမှ မြန်မာပြည်ခွဲထွက်ရေးမထွက်ရေး”တစ်နည်းအားဖြင့် “ခွဲရေး-တွဲရေး”ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ကျင်းပသည့်စကားရည်လှပွဲကြီး ဖြစ်သည်။ (ထိုစဉ်က အရေးကြီးသည့်နိုင်ငံရေး စကားရည်လှပွဲများကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ကြီးမှူး၍ ကျင်းပလေ့ရှိသည်ကို မှတ်မိသူများ ရှိကြဦးမည်ဖြစ်ပါသည်။) ယင်းစကားရည်လှပွဲတွင် “ခွဲရေးဘက်”မှ ဦးစောနှင့်မော်လမြိုင်ရှေ့နေအသင်းမှ ဦးထွန်းဝင်းတို့ ဖြစ်ကြပြီး “တွဲရေး”ဘက်မှ ဒေါက်တာဘမော်နှင့်ဒေါက်တာဘဟန်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဦးစောမှာ ပြောပလောက်အောင် ပညာအရည်အချင်းဟူ၍ မရှိ၊ ခြောက်တန်းမျှသာ ဖြစ်သော်လည်း အင်္ဂလိပ်စာတွင် အလွန်ထူးချွန်ပြောင်မြောက်သူများဟု အသိအမှတ်ပြုထားခြင်းခံရသော ဒေါက်တာဘမော်တို့ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်၏ စိန်ခေါ်လိုက်ခြင်းကို လက်ခံရခြင်းမှာ အလွန်သတ္တိကောင်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ဦးစောသည် ယင်းစကားရည်လှပွဲတွင် ပြောင်မြောက်စွာ ပြောဆိုနိုင်ခဲ့၍ ကျောင်းသားများ၏ ဩဘာပေးခြင်းကို ခံရပေသည်။ ကျောင်းသားပရိသတ်က ဦးစောအား သဘောကျခြင်းမှာ အင်္ဂလိပ်စကားအပြောကောင်းလွန်း၍ မဟုတ်ဘဲ သူ၏စောင်းချိတ်၍ မထိတထိ ကလိတတ်မှုနှင့်ပုံတိုပတ်စများဖြင့် ထိထိမိမိ ပြောဆိုတတ်မှုတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဦးစောပြောသည့်အခါများတွင် ကြားဖြတ်၍ နှောင့်ယှက်ခြင်းများလည်း ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ဦးစောသည် တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ပင် ပြောစရာရှိသည်တို့ကို ဆက်ပြောနိုင်ခဲ့သည်။

နောက်ပိုင်း၌ ဒေါက်တာဘမော်ပြောသည့် အခါတွင် ကျောင်းသားများက လှောင်ပြောင်သရော်ကြပြီး “ရှက်ဖွယ်”“ရှက်ဖွယ်”ဟုလည်း အော်ဟစ်ကြသည်။ ဦးစောသည် အခြေအနေကို အခွင့်ကောင်းယူတတ်မှု၊ အမြတ်ထုတ်တတ်မှုတွင် အလွန်လျင်မြန်ဖျတ်လတ်သူဖြစ်သည့်အလျောက် ဤအခြေအနေကို ချက်ချင်း အ

ခွင့်ကောင်းယူ၍ ဝုန်းခနဲ ထပြီး “ခင်ဗျားတို့ကသာ ရှက်ဖွယ် ရှက်ဖွယ်နဲ့အော်နေကြတယ်၊ သူက အရှက်ရှိတဲ့လူမှ မဟုတ်တာ”ဟု ပရိသတ်ကို ပြောလိုက်ရာ ဒေါက်တာဘမော်အနေဖြင့် ပြန်လည်မချေပနိုင်အောင် အငိုက်မိသွားသည့်ထိုးနှက်ချက်ဖြစ်၍ ကျောင်းသားထုက ဝါးကနဲ ပွဲကျသွားပြီး ဦးစောအား ကျယ်လောင်စွာ ဩဘာပေးခဲ့သည်။

ယင်းစကားရည်လုပ်ပွဲတွင် ကျောင်းသားများ၏ တုံ့ပြန်မှုကို ချီးကျူးရင်း ၁၉၃၀-ပြည့်နှစ်များက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ အနေအထားကို အနည်းငယ်တင်ပြလိုပေသည်။ ထိုစဉ်က တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများမှာ နိုင်ငံရေးကို တက်တက်ကြွကြွဆောင်ရွက်သည့်အချိန်အခါဖြစ်၍ နိုင်ငံရေးအာဏာရယူလိုသူတို့သည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ၏ ထောက်ခံအားပေးမှုရရှိအောင် ကြိုးပမ်းလေ့ရှိကြသည်။

သို့ဖြစ်၍ သမဂ္ဂမှ ဦးစီးကျင်းပသော စကားရည်လုပ်ပွဲများတွင် ယှဉ်ပြိုင်ပြောဆိုသူများသည် ကိုယ့်ကို မထိခိုက်အောင် များစွာ သတိဝီရိယထား၍ ပြောကြဆိုကြရသည်။ နားထောင်သူများမှာ ကျောင်းသားများဖြစ်ကြ၍ ပျော်ပျော်ပါးပါး နေလိုသောသဘာဝအလျောက် ဟေးလား ဝါးလားလုပ်လေ့ရှိကြသော်လည်း ခြံ၍ဆိုရလျှင် အဆုံးအဖြတ် ပေးသည့်အခါများ၌ မျှမျှတတရှိသည်ကိုကား မည်သူမျှမငြင်းနိုင်ပါ။ ဦးစောနှင့်ဒေါက်တာဘမော်တို့စကားစစ်ထိုးပွဲတွင် ဦးစောမှာ အလွန်သတ္တိကောင်းသူတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများက မှတ်ချက်ပြုခဲ့ကြသည်။

ဦးစောသည် ထိုးထွင်းဉာဏ်ကောင်းသော နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက်သာ မဟုတ်သေး၊ အလွန်ပရိယာယ်ကြွယ်ဝသောပုဂ္ဂိုလ်ပွဲကျအောင် ဟောနိုင်ပြောနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် သာမန်နောက်လိုက်ငယ်တစ်ဦးအဖြစ်မှ တိုတောင်းလှသည့် ပါလီမန်သက်တမ်းလေးနှစ်တာကာလအတွင်း တစ်ဟုန်ထိုး နန်းရင်းဝန်ဘဝသို့ ရောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သည်မှာလည်း သူ၏ ထူးခြားသောနိုင်ငံရေး အရည်အသွေးတစ်ရပ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

သူ နန်းရင်းဝန်ဖြစ်ချိန်တွင် လေယာဉ်ငယ်တစ်စင်းဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကို ကောင်းကင်မှ ပတ်၍ ဖူးမြော်သည့်ပုံပြင်ဆန်သော လုပ်ရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရှေးမြန်မာမင်းများပြုလုပ်ခဲ့သည့် လယ်ထွန်မင်္ဂလာကို ပြန်လည်ကျင်းပသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းသို့ ကျင်းပစဉ် မြန်မာဝတ်စုံကို မဝတ်ဘဲ အနောက်တိုင်းဝတ်စုံကို ဝေဒါ(Wader)ခေါ် ဒူးထိရောက်သည့် ရော်ဘာဖိနပ်ရှည်ကိုပါ အပြည့်အစုံဝတ်ဆင်၍ တခမ်းတနား ကျင်းပခဲ့ပုံကိုလည်းကောင်း မှတ်မိသူများ ရှိနေကြဦးမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်တို့ကို ဦးစော၏ ဆန့်ကျင်ဘက်များက နိုင်ငံရေးစတုရန်းထွင်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲပြောဆိုကြမည်ဖြစ်သော်လည်း သာမန်မဲဆန္ဒရှင်လူထုအနေဖြင့်ကား ဤလုပ်ရပ်များမှာ ခေါင်းဆောင်ကြီး၏ ထူးခြားသော စွမ်းဆောင်မှုများဟု ယူဆကောင်း ယူဆနေကြပေမည်။

ဤသည်တို့ကို ပြန်ပြောင်းသတိရရင်း ကျွန်တော်သည် ပင်လုံသို့ ရောက်နှင့်နေသည့်ဦးစော၏ အကြံအစည်ကို လျော့တုတ်၍

မဖြစ်ကြောင်း သိရှိနားလည်ခဲ့သည်။ သူလုပ်လေ့ လုပ်ထရှိသည့်နိုင်ငံရေးစတုရန်းထွင်တတ်မှုကြောင့် ဤညီလာခံတွင် အပေါ်စီးရယူကာ ရှမ်းပြည်မှ လူထုကို ဖမ်းစားပြီး ရှမ်းလူထုကလည်း ၎င်းအား တကယ့်သူရဲကောင်းကြီး ကယ်တင်ရှင်ကြီးတစ်ဦးဟု အထင်ရောက်သွားမှာကို ကျွန်တော် အစိုးရခံကြီး စိုးရိမ်မိသည်။

သို့သော် ဖြေသိမ့်စရာ တစ်ကွက်တော့ ရှိသည်။ ၁၉၃၀-ပြည့်လွန်နှစ်များက နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ် ခေါင်းပါးသည့်လူထု၏ အခြေအနေကိုသာ မီလိုက်သည့်ဦးစောသည် စစ်အတွင်းက ပြည်ပရောက်နေသောကြောင့် စစ်ပြီးခေတ် ဒီမိုကရက်တစ်သော နှီးကြားတက်ကြွသည့်လူထု၏ အနေအထားနှင့်လက်ရှိအခြေအနေကို မသိ၊ ခေတ်အခြေအနေကို အမီမလိုက်နိုင်။ သင်းခွဲဂိုဏ်းခွဲခြင်း၊ ဆင်ကြံကြံ၍ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းတွင် ကျွမ်းကျင်သူသာဖြစ်သည်ဟူသော ဖြေသိမ့်စရာအချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဦးစောအနေဖြင့် လှည့်ချင်တိုင်း လှည့်၍မရအောင် လုပ်ဖို့လိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပင်လုံညီလာခံတွင် အခမ်းအနားမှူးဖြစ်သူသာ မိုင်းခမ်းစော်ဘွားစောထွန်းအေးထံ ကျွန်တော်သွားပြီး နောက်တစ်နေ့အစီအစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ မေးမြန်းရာ ကျွန်တော်ထင်သည့်အတိုင်းပင် ဦးစောအား မိန့်ခွန်းပြောမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များစာရင်းတွင် ထိပ်ဆုံးက တင်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

စောထွန်းအေးမှာ ကျွန်တော်နှင့်ရင်းနှီးသည့်မိတ်ဆွေတစ်ဦးဖြစ်သည့်အလျောက် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြောဆိုနိုင်သဖြင့် ဦးနုနှင့်ဦးစော နေရာလဲပေးရန် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပင် မေတ္တာရပ်ခံလိုက်ရာ စောထွန်းအေးက အနည်းငယ်ချီတုံ့ချတုံ့ဖြစ်နေပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်တော်၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အတိုင်း လိုက်လျောခဲ့သည်။

ဘယ်နည်းနှင့်မဆို ပထမဦးစွာ စကားပြောရမည့်အခွင့်အရေးရရှိခဲ့သော သခင်နုသည် ဦးစောထက်ပို၍ တောက်ပြောင်လိမ့်မည်ဟူသောယုံကြည်ချက် ကျွန်တော်ရင်ထဲတွင် ရှိနေသည်။ ကျွန်တော် စီစဉ်ခဲ့ပုံနှင့်ပတ်သက်၍ သခင်နုအား ပြန်လည် တင်ပြလိုက်သည်။

ပထမပင်လုံ စပြီ

ညီလာခံစတင်ကျင်းပသည့်အခါတွင် မိန့်ခွန်းပြောရန် သခင်နုအား ဖိတ်ခေါ်လိုက်သည်။ သခင်နုသည်(သူ၏ တံဆိပ်အမှတ်အသားဟုပြောရမည့်ဝတ်နေကျ)လုံချည်ကွက်တုံး တိုက်ပုံအင်္ကျီ(ခေါင်းပေါင်းမပါ)ဝတ်ဆင်ထားသည်။ သခင်နုက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ကြိုတင်စီစဉ်ထားသော အခြားကိစ္စတစ်ခုရှိ၍ သမိုင်းဝင်ဤညီလာခံကို မတက်ရောက်နိုင်သည်ကို တောင်းပန်ကြောင်း ဤသို့မတက်ရောက်နိုင်သော်ငြားလည်း အောင်မြင်မှုရပါစေဟု ဆန္ဒပြုသည်ကို ဤအစည်းအဝေးသို့ တင်ပြရန် မိမိအား မှာကြားလိုက်ကြောင်းဖြင့် ရှေးဦးစွာ ပရိသတ်အား ပန်ကြားကာ ခဏမျှ စကားဖြတ်လိုက်ပြီး ၎င်း၏ အဓိကမိန့်ခွန်းကို သခင်နုက လက်တန်းပြောကြားလိုက်ပါသည်။

သမိုင်းကြောင်းဖော်လို

သခင်နု၏ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူမျိုးစု အားလုံးသည် သမိုင်းကြောင်းတစ်လျှောက်လုံး ညီညွတ်မှုရှိလာခဲ့ပုံ၊ အထူးသဖြင့် အင်္ဂလိပ်တို့ မသိမ်းပိုက်မီက ရှမ်းနှင့်ဗမာတို့အကြား ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု ရှိခဲ့ပုံတို့ကို ထုတ်ဖော် ပြောကြားလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ချစ်ကြည်ရေး အစဉ်အလာ

သို့ဖြစ်၍ သူ၏ ပြောကြားချက်များကို ခိုင်မာစေရန်အတွက် သမိုင်းကြောင်းအထောက်အထားများကို ထုတ်နုတ်ကိုးကား ပြောကြားခဲ့သည်။ အင်းဝဘုရင်သို့ဟန်ဘွား အသတ်ခံရခြင်းမှာ ရှမ်းလူမျိုးဖြစ်သောကြောင့် အသတ်ခံရခြင်းမဟုတ်ကြောင်း၊ ၎င်းက သာသနာကို စော်ကားခြင်းကြောင့်သာဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းအား လုပ်ကြံခဲ့သူ မင်းကြီးရန်နောင်သည် အုန်းဘောင်စော်ဘွားကို ပင့်၍ သို့ဟန်ဘွား၏ အင်းဝနန်းကို အပ်ခဲ့ကြောင်း၊ အုန်းဘောင်စော်ဘွားမှာ ရှမ်းလူမျိုးတစ်ဦးပင် မဟုတ်လားဟု မေးလိုကြောင်း၊ ဤသည်တို့မှာ ထင်ရှားသည့်သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ အထောက်အထား ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ အစဉ်အလာအရ ရှမ်းနှင့်ဗမာတို့မှာ ကမ္ဘာ့ရန်သူများဖြစ်သည်ဆိုခြင်းမှာ မဟုတ်ကြောင်း၊ ဤသည်မှာ ဗြိတိသျှတို့၏ ဖန်တီးမှုတစ်ရပ်သာဖြစ်ကြောင်း သခင်နုက သမိုင်းကြောင်းအထောက်အထားများကို ထုတ်နုတ်ကိုးကား၍ ပြောကြားသွားခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် သခင်နုက ဆက်လက်၍ နယ်ချဲ့စနစ်၏ ဆိုးယုတ်ပုံအကြောင်းကို ပြောကြားခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် နယ်ခြားဒေသနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နယ်ချဲ့က ထားရှိသည့်မူဝါဒသဘောထားကို ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ကိုလိုနီစနစ်၏ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်မှုအကြောင်းကို အကျယ်တဝင့် ပြောကြားသွားခဲ့ပါသည်။

သူ ဘယ်သူလဲ

“သီပေါမင်းကို ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားတဲ့အခါ အင်္ဂလိပ်တွေလက်ထဲက သီပေါမင်းကို ပြန်လုမယ်ဆိုပြီး ဓားလုံလက်နက်ကိုင်စွဲထားတဲ့နောက်လိုက်နောက်ပါ ၅၀၀နှင့်မန္တလေးဘုရားကြီးက စောင့်ခဲ့တာ ဘယ်သူလဲ”ဟု သခင်နုက ပရိသတ်အား မေးခွန်းထုတ်လိုက်ရာ ပရိသတ်မှာ အဖြေကို သိလိုစိတ်နှင့်ငြိမ်သက်နေစဉ် “အဲဒါ ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးပဲ မဟုတ်လား” *ဟုပြောလိုက်ရာ သူတို့ဟာ မြေပြန့်က ဗမာတွေလိုပါပဲလားဟူသောအသိ၊ ဗမာ့ရာဇဝင်တွင် အရေးပါအရာရောက်သည့်အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သူတွေ ပါလားဟူသောအမြင် ပရိသတ်ခေါင်းထဲသို့ တမဟုတ်ချင်းဝင်လာပြီး ဝမ်းပန်းတသာပရိသတ်က သခင်နုကို လက်ခုပ်တီး၍ ဩဘာပေးကြသည်။

တစ်လှေတည်းစီး

ဤသို့ဖြင့် သခင်နုက ရှမ်းလူထုပရိသတ်ကြီးအား “ရှမ်းလူမျိုးတွေဟာ မြန်မာ့သမိုင်းမှာ ပါဝင်ခဲ့တဲ့သူတွေဖြစ်တယ်၊ ဗမာ

* ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးမှာ နောင်အခါတွင် ဆာဘွဲ့ရ စော်ဘွားကြီးစောမောင်ဖြစ်သည်။

တွေနှင့်အတူတူပဲ၊ တစ်မျိုးတစ်စား တသွေးတသားတည်းပဲ”ဟု ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားနိုင်သည့်နက်နဲသိမ်မွေ့သောအသိစိတ်ဓာတ်ကို နှိုးဆွလိုက်သည်။ သခင်နုက မြန်မာ့သမိုင်းဟာ ရှမ်းလူမျိုးတို့၏ သမိုင်းဖြစ်ကြောင်းကို သက်သေအထောက်အထားများနှင့်တကွ ဟောပြောညွှန်ပြခဲ့သည်။ ဗမာနှင့်ရှမ်းဟာ တစ်လှေတည်းစီး တစ်ခရီးတည်း သွားသူများဖြစ်ကြောင်း တညီတညွတ်တည်း အတူတကွ တော်လှန်ထကြွကြရာမှာဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားလိုက်ရာ ပရိသတ်က တစ်ခဲနက် ဩဘာပေးကြသည်။

ဦးနုက ဆက်လက်၍ သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ အခြားအထောက်အထားတစ်ရပ်ကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားသည်။

ဤသည်မှာ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ သမိုင်းကြောင်း ဖြစ်သည်။ သခင်နုက “ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး(English)၊ စကော့တလန်လူမျိုး(Scottish) နှင့်ဝေလလူမျိုး(Welsh)ဆိုပြီးရှိတယ်။ သူတို့(United Kingdom) ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းလို့ ဖွဲ့စည်းထားတယ် မဟုတ်လား။ စကော့တလန်လူမျိုးနှင့်ဝေလလူမျိုးတို့က အင်္ဂလိပ်တို့နှင့်မနေလို သီးခြားနေလိုပေမယ့် ဘာကြောင့် မခွဲသလဲ၊ တသွေးတည်း တသားတည်းရှိတဲ့ကျုပ်တို့ကျတော့ ဘာကြောင့်ခွဲချင်သလဲလို့ ခင်ဗျားတို့မျက်နှာစေ့စေ့ကြည့်ပြီး မေးလိုက်ချင်တယ်”ဟု အင်္ဂလိပ်အရာရှိများအား လက်ညှိုးထိုး၍ပြောလိုက်ရာ အင်္ဂလိပ်များ မျက်နှာနီမြန်းသွားကြသည်။

ဦးစော အရေးခိုမိပြီ

ညနေပိုင်းတွင် ဦးစောက ပရိသတ်ကို မိန့်ခွန်းပြောရမည့်အလှည့်ဖြစ်သည်။ သခင်နုအား ပရိသတ်က စောင့်စားခဲ့ကြသလို ဦးစော၏ အလှည့်ကိုလည်း စောင့်မျှော်နေကြသည်။ သို့ရာတွင် ပရိသတ်မျှော်လင့်ထားသကဲ့သို့ အရှိန်တက်မလာဘဲ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သွားသည်ကို တွေ့ရသည်။ သခင်နုက ရှေ့မှ ပြောစရာတွေ ကုန်စင်အောင် ပြောခဲ့သည်ဖြစ်၍ ဦးစောအဖို့ ပြောစရာအနည်းငယ်သာ ကျန်တော့သည်။ ဦးစော၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လာမည့်လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအတွက် ဗမာပြည်သူတွေ လက်တွဲ၍ အတူတကွ တိုက်ပွဲဝင်မည်ဆိုသည့်အချက်မဟုတ်ဘဲ လွတ်လပ်ရေးရလျှင် ဗမာပြည်ကို သူဘယ်လိုအုပ်ချုပ်မည်ဆိုသည့်အချက် ဖြစ်နေသည်။

ဒိုမီနီယံ လာမရောင်းနဲ့

၎င်းက ဆက်လက်၍ လွတ်လပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဒိုမီနီယံအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်းကြောင်း ဟောပြောရာ ပရိသတ်ထဲမှ လူငယ်ခေါင်းဆောင်များက အနှောင့်အယှက်ပေးကြသည်။ ကိုတင်ဧက ၎င်းအား “ဗမာပြည်မှာ ရောင်းမစွန့်တဲ့ဒိုမီနီယံကို ရှမ်းပြည် လာမရောင်းပါနဲ့”ဟု ထပြောလိုက်ရာ လူထုက ဩဘာပေးလိုက်သည်။

ပေါ့ပေါ့တန်တန်

ထို့ပြင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးစောက “ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲဖို့ ကိစ္စဟာ လွယ်ပါတယ်၊ ကျုပ်ကို လက်နှိပ်စက်စာရေးတစ်ယောက်

သာ ပေးပါ။ ခင်ဗျားတို့ ဘယ်လိုပုံစံ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံမျိုး လိုချင်ကြသလဲ။ ခင်ဗျားတို့ လိုချင်တဲ့ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမျိုးကို ကျုပ်နာရီပိုင်းအတွင်း ရေးဆွဲပေးမယ်”ဟု ပြောလိုက်သည်။ ဦးစော၏ စကားမှာ ပေါ့ပေါ့တန်တန်နှင့်၍ သိမ်ဖျင်းသောစကားများသာဖြစ်သည်ဟု ပရိသတ်က နားလည်သွားပြီး ပြက်ရယ်ပြုကြသည်။

ပုံသွင်း

ထို့ပြင် ဦးစောသည် တောင်တန်းသားများနှင့်ဗမာလူမျိုးများ ရင်းနှီးနားလည်မှုရရှိရေးကိစ္စကို လုံးဝမပြောဘဲ လွတ်လပ်ရေးရလျှင် ဘယ်လိုအုပ်ချုပ်မည်ဆိုသည်ကို ပြောခြင်းမှာ အစဉ်းအဝေးတက်လာသူတွေ(အထူးသဖြင့် လူငယ်ခေါင်းဆောင်)၏ မျက်စိတွင် ဦးစောသည် သူ့အကျိုးအတွက် ပုံသွင်းနေခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိမြင်တွေ့ရှိသွားသည်။

ညီလာခံ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု

ဤပင်လုံညီလာခံမှာ နိုင်ငံရေးအနှစ်သာရရှိသော ရွှေတိဂုံညီလာခံကဲ့သို့ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်မှတ်မိသရွေ့ မည်သည့်နိုင်ငံရေးဆုံးဖြတ်ချက်မျှ မချခဲ့ပါ။ နောင်အခါ ဖြစ်ပေါ်လာမည့်အခြေအနေများနှင့်ပတ်သက်၍ စုဝေးဆွေးနွေးခြင်း၊ အမြင်ချင်းဖလှယ်ခြင်းမျှသာဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ဤသို့တွေ့ဆုံခြင်းမှာ အကျိုးရှိသောကြောင့် နောင်လာမည့်နှစ်တွင်လည်း အလားတူညီလာခံမျိုး ကျင်းပရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

ဘယ်တုန်းကမျှ မမုန်းခဲ့

ခြံ၍ဆိုရလျှင် ပင်လုံညီလာခံ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုမှာ ကျွန်တော်တို့ဖဆပလကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အနေဖြင့် နောင်အနာဂတ်ကာလတွင် မြန်မာတစ်ပြည်လုံးရှိ လူမျိုးအားလုံးအတွင်း ရင်းနှီးနားလည်မှုရရှိစေရေးနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် လမ်းခင်းပေးနိုင်သည့်အချက် ဖြစ်ပေသည်။ ရှမ်းနှင့်မြန်မာတို့အကြား သမိုင်းကြောင်းအရ မုန်းတီးလာခဲ့သည်ဆိုသော ဒဏ္ဍာရီဆန်သော အယူအဆကို ချေဖျက်နိုင်ခဲ့သောကြောင့်လည်း တစ်စုံတစ်ရာသော အတိုင်းအတာအထိ ရှမ်းလူမျိုးတို့၏ စိုးရိမ်ကြောင့်စိတ်ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ခဲ့သည်။

ဤနေရာတွင် ‘တစ်စုံတစ်ရာသောအတိုင်းအတာ’ဟုကျွန်တော်ဆိုရခြင်းမှာ ရှမ်းလူမျိုးတို့၏စိတ်ထဲတွင် အနည်ထိုင်လျက်ရှိသော ဗမာများအပေါ် သံသယဝင်နေမှု ပြေပျောက်စေရန် ခိုင်လုံသော ရာဇဝင်အကိုးအကားများကို မီးမောင်းထိုးပြ၍ သခင်နုက မည်မျှပင် ချေဖျက်စေကာမူ ဤတစ်ကြိမ်တည်းသောအစည်းအဝေးကြီးဖြင့် ထိုအနည်ထိုင်လျက်ရှိသည့်သံသယများ “လုံးဝ”လွှင့်စဉ်ကွယ်ပျောက်သွားအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီဟု ဆိုလျှင် ယုတ္တိမတန်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

နှိုးဆွလှုံဆော်

ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် ရှမ်းများ၊ ကချင်များနှင့်ချင်းများ

အား နှိုးကြားတက်ကြွအောင် လှုံဆော်ပေးနိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ စစ်ပြီးခေတ် ပြောင်းလဲမှုများနှင့်မြန်မာများ၏ တကယ့်သဘောထားမှန်များကို သိမြင်အောင်လည်း ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဘိုးဘွားအမွေအနှစ်တည်းဟူသော အခွင့်အရေးများတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ စည်းစိမ်ယစ်မှုးကာ ကျေနပ်ရောင့်ရဲမှုဖြင့် အိပ်မောကျနေသည့်စော်ဘွားများ၊ ကချင်ခေါင်းဆောင်ဒူဝါးများစသည်တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဤအစည်းအဝေးကြီးမှ လှုပ်နှိုးနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားစရာ တစ်ခုကိုလည်း ချပေးနိုင်ခဲ့သည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

စော်ဘွားများသည် အခွင့်အရေးများ ဩဇာအာဏာများရှိခဲ့ပြီး ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် စည်းစိမ်ဖြင့် စံစားလာကြသူများဖြစ်ပေရာ ဤဩဇာအာဏာအခွင့်အရေးနှင့်စည်းစိမ်တို့ကို စွန့်လွှတ်ရန်မှာ လွယ်ကူသည့်ကိစ္စမဟုတ်။ အလွန်ကြေးကြီးလှသည်ဖြစ်၍ ယင်းကိစ္စကို ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် အချိန်ပေးသင့်သည်ဟု ကျွန်တော်တို့ဘက်ကလည်း သဘောပေါက်ခဲ့ပါသည်။

အခန်း(၃)

အမျိုးသားညီညွတ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုဒုတိယကဏ္ဍ

ဖဆပလ၏ သဘောထားအမြင်

မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေးနှင့် နယ်ခြားဒေသအပါအဝင် မျိုးသားညီညွတ်ရေးကြိုးပမ်းမှု ဒုတိယကဏ္ဍကို ယခုဆက်လက်တင် ပြပါမည်။

“နယ်ခြားဒေသမပါသော လွတ်လပ်ရေးသည် အဆီအနှစ်ကင်းမဲ့သည့်အောင်မြင်မှုသာဖြစ်သည်” ဟူသော သဘောထားအမြင်ကို ရှေ့တိုက်ညီလာခံကြီးတွင် အဆိုတင်စဉ်က ကျွန်တော်တို့ သွင်း ပြောကြားခဲ့သည်ကို မှတ်မိကြပါလိမ့်မည်။

ယင်းသဘောထားအမြင်မှာ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က တောင်တန်းသားများအပေါ် ထားရှိသည့်တရားဝင်သဘောထားအမြင် (အထူးသဖြင့်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ သဘောထား)ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ရှင်သန်လှုပ်ရှားရေး

ယင်းသဘောထားအမြင် ရှင်သန်ရေးအတွက် ကျွန်တော်တို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များမှာ ပင်လုံညီလာခံသို့ တက်ရောက်ခြင်းနှင့်ယင်းသို့တက်ရောက်စဉ်က ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် နောင်အနာဂတ်ကာလ၌ စော်ဘွားများ၊ ဒုဝါးများနှင့်ဆက်ဆံရေးကိစ္စ၊ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးကိစ္စများကို ဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းညီလာခံတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်ဆွေးနွေးချက်များမှာ ယေဘုယျဆန်ပြီး မြေစမ်းခရမ်းပျိုးသဘောမျိုးဖြစ်သော်လည်း အလွန်အကျိုးရှိ၍ ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်း ရင်းနှီးနားလည်မှုပိုမိုရရှိခဲ့သည်ကို တွေ့ရပေသည်။

စော်ဘွားတို့ စိုးရိမ်ပူပန်

တစ်ဖက်တွင် ဗမာတို့က လွတ်လပ်ရေးတောင်းဆိုမှု အခြားတစ်ဖက်တွင် ရှမ်းလူထုက ပဒေသရာဇ်စနစ်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေး တောင်းဆိုမှုတည်းဟူသော အခြေအနေနှစ်ရပ်အကြားတွင် စော်ဘွားတို့အကျပ်ရိုက်လျက် ရှိနေပေသည်။ မျိုးရိုးစဉ်ဆက် စိုးမိုးအုပ်ချုပ်သူများအဖြစ် နိုင်ငံရေးအရ တရားဝင်ရပ်တည်နိုင်မှု ရှိမှ ရှိပါတော့မည်လောဟု စိုးရိမ်ပူပန်စ ပြုလာခဲ့သည်။

အဖြေရှာ

အာဏာနှင့်အခွင့်ထူးခံစားရသည့်အခြေအနေကို အလိုအလျောက် စွန့်ဖို့ဆိုသည်မှာ မည်သည့်အခါမျှ လွယ်ကူလှသည် မဟုတ်ပေ။ စော်ဘွားများ၏ အကျပ်ရိုက်နေမှုကို ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က မသိ၍မဟုတ် သိသည်။ သို့သော် အမျိုးသားတစ်ရပ်လုံး၏ အကျိုးစီးပွားနှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိသဖြင့် ယင်းပြဿနာကို ကြိုးထွားသည်အထိ လျစ်လျူရှုထား၍မဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိသည်။ ယင်းပြဿနာကို အများအကျိုးငှာ ပြတ်သားစွာ ရင်ဆိုင်၍ ကျွန်တော်တို့လက်ထဲမှ လွတ်ထွက်မသွားအောင် စိတ်ကောင်းစေတနာဖြင့် နားလည်မှုရရှိအောင် အဖြေရှာရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

နယ်ခြားဒေသ ဌာနခွဲ

မြန်မာလူထုကြီးကား လွတ်လပ်ရေးတည်းဟူသော ပန်းတိုင်ဆီသို့ ချီတက်လျက်ရှိရာ မည်သူမျှ ထိလမ်းကြောင်းမှ သွေဖည်သွားအောင် လုပ်၍ရလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ စော်ဘွားများအနေဖြင့် ယင်းအခြေအနေကို အသိစောလေ ၎င်းတို့နှင့်တကွ တစ်တိုင်းပြည်လုံးအတွက်ပါ အကျိုးရှိလေဖြစ်ပေမည်။ ဤအခြေအနေ ဤရည်မှန်းချက်တို့ပြေလည်သောနည်းလမ်းဖြင့် ရောက်ရှိစေရန် အလို့ငှါ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်တွင် နယ်ခြားဒေသဌာနခွဲတစ်ခု သီးခြားဖွင့်လှစ်ရန် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီး ကျွန်တော်တို့သည် ရှမ်းပြည်လူထုခေါင်းဆောင်များ၊ စော်ဘွားများနှင့်အဆက်အသွယ် ရှိသူဖြစ်၍ ယင်းဌာနသစ်တွင် ကျွန်တော့်အား အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ရွေးချယ်တာဝန်ပေးလိုက်ပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ် လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်

ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း

ဖဆပလဌာနချုပ်တွင် အဆိုပါ နယ်ခြားဒေသဌာနသစ်ဖွင့်ပြီး မကြာမီ တောင်ကြီးသို့တက်သွားပြီး ကိုတင်ဇေတို့အဖွဲ့နှင့်တွေ့ဆုံ၍ ကျွန်တော်တို့အားလုံး၏ ရည်မှန်းချက်ဖြစ်သော ဗြိတိသျှကိုလိုနီစနစ်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးနှင့်စော်ဘွားများ၏ ပဒေသရာဇ်စနစ်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးတို့ကို သွေးထွက်သံယိုမှုမရှိ၊ မုန်းတီးခါးသီးမှုမရှိစေဘဲ ရရှိရန် အကောင်းဆုံးသောနည်းလမ်းများကို ရှာဖွေရန်အတွက် ဆွေးနွေးကြပါသည်။

ထိုအချိန်အခါတွင် ကိုတင်ဇေမှ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်မှ ထွက်၍ တောင်ကြီးမြို့ အထက်တန်းကျောင်း၌ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းနေရာ ကျွန်တော်က လက်ရှိနိုင်ငံရေးအခြေအနေ၏ အရေးကြီးနေပုံကို ပြောပြပြီး ရှမ်းပြည်နယ်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်တွင် ပြန်လည်ဦးဆောင်မှုပေးရန် အတင်းတိုက်တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကိုတင်ဇေ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသည့် ရှမ်းပြည်နယ်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်(ရပလ)ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ယင်းအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၏ ဌာနခွဲတစ်ခုဟု မမြင်စေရန် အထူးစေ့စေ့စပ်စပ် သတိချပ်၍ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကိုတင်ဇေနှင့်သူ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအား ပဒေသရာဇ်တို့နှင့်၎င်းတို့၏ လက်ပါးစေများက ဖဆပလနှင့် ပူးပေါင်း၍ ရှမ်းပြည်၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆန့်ကျင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြောင်း ရှမ်းပြည်ကို ရောင်းစားနေကြောင်း စွပ်စွဲပြောဆိုနေကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

နယ်ချဲ့ခြေလှမ်းကို မြင်သူများ

ဤစွပ်စွဲချက်များမှာ လုံးဝအခြေအမြစ်မရှိပါ။ ရှမ်းပြည်ကို ရောင်းစားဖို့ ရှမ်းပြည်၏ အကျိုးယုတ်စေဖို့ ဆောင်ရွက်ရန်ဝေးစွာ ရှမ်းပြည်ကို ပုတ်ခတ်ပြောဆိုသည်ကိုပင် ယင်းခေါင်းဆောင်များ

က မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်ပါလား။

တိုတိုပြောရလျှင် ဤခေါင်းဆောင်များသည် ခေတ်မီသော မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်၍ ဗြိတိသျှတို့ မည်သို့ခြေလှမ်းလှမ်းနေသည်ကို မြင်သူများဖြစ်သည့်အလျောက် မြန်မာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေးပေးသည့်အခါ နယ်ခြားဒေသများကို ချန်ထားမည်စိုးသဖြင့် ဗမာပြည်နှင့်တစ်ပါတည်း လွတ်လပ်ရေးရလိုသူများ ဖြစ်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍လည်း မြန်မာပြည်မနှင့်အတူ ပူးတွဲ၍ လွတ်လပ်ရေးပေးရန် ၎င်းတို့က အရေးဆိုခဲ့ကြခြင်းသာဖြစ်ပေသည်။

ခါးပိုက်ဆောင်တပ်

နောက်ပိုင်းတွင် အခြေအနေအပြောင်းအလဲများ အလွန်မြန်လာသည်။ ရန်ကုန်တွင် ဘုရင်ခံနှင့်ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်တို့ ဆက်ဆံရေး အခြေအနေမှာလည်း ပိုမိုဆိုးရွားလာသည်။ ကျွန်တော်လည်း ရန်ကုန်သို့ အလျင်အမြန် လာခဲ့သည်။ ယင်းအခြေအနေမျိုးဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့ချုပ်ကို ဖျက်သိမ်းပစ်ရန် ဘုရင်ခံက တောင်းဆိုခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဘုရင်ခံက ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့သည် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ခါးပိုက်ဆောင်တပ်ဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲခဲ့ပြီး ဖျက်သိမ်းပေးရန် တောင်းဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့ချုပ်

ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့ချုပ်၏ မူလအစမှာ ဗမာ့တပ်မတော်ထဲ သို့ထည့်သွင်းခြင်းမခံရသည့်ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော်မှတစ်ဖွဲ့ဟောင်းများ၏ အစည်းအရုံးဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ဖော်ပြလိုပေသည်။ ဗမာ့မျိုးချစ် တပ်မတော်ကို ဖျက်သိမ်း၍ ဗမာ့တပ်မတော်ဟု အသွင်ပြောင်းဖွဲ့စည်းရာတွင် အရေအတွက်အားဖြင့် တပ်သား ၅၂၀၀၊ အရန် ၃၀၀၀ နှင့် ဗိုလ် ၂၀၀၊ အရန်ဗိုလ် ၂၀၀ အထိသာ ဖွဲ့စည်းခွင့်ရရှိခဲ့ပေသည်။ ယင်းအဖွဲ့အရေအတွက်ထက် ပိုလျှံနေသော် ရာနှင့်ထောင်နှင့်ချီ၍ရှိသည့်ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော်မှ ဝန်ထမ်းဟောင်းများမှာ ဟိုယောင်ယောင် သည်ယောင်ယောင်နှင့် ယောင်လည်လည် ဖြစ်နေသည်ကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဦးဆောင်၍ ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့ချုပ်အဖြစ် ယင်းတို့ကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဒေါ်မန်စမစ် အမြင်ကပ်

ယင်းအဖွဲ့အစည်းသို့ မျိုးချစ်တပ်မတော်မှ ဝန်ထမ်းဟောင်းများသာမဟုတ်ဘဲ လူငယ်များပါ စိတ်ဝင်စားပြီး ဝင်ရောက်လာကြသဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံး အနှံ့အပြား ရာပေါင်း ထောင်ပေါင်းများစွာသောအရေအတွက်အထိ တိုးတက်များပြားလာပေသည်။ ပြည်သူ့ရဲဘော်များသည် ဝတ်စုံဝတ်၍ ရိုင်ဖယ်သေနတ်အတူ(သစ်သားရိုင်ဖယ်)များဖြင့် သင်တန်းများ ဆင်းကြသည်။ ဒေါ်မန်စမစ်က ကြည့်မရ။ သို့ဖြစ်၍ ယူနီဖောင်းဝတ်ပြီး သင်တန်းဆင်းနေသည့်အချက်ကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့ကို ဖျက်သိမ်းခိုင်းခြင်းဖြစ်သည်။

အန္တရာယ်မြင်လျက်နှင့်ဖွဲ့ရ

အမှန်အားဖြင့် ပြောရလျှင် ပြည်သူ့ရဲဘော်မှာ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၏ ခါးပိုက်ဆောင်တပ်တစ်တပ်ဖြစ်သည်ဟု ဒေါ်မန်စမစ် စွပ်စွဲခြင်းမှာ မမှားပါ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကိုယ်တိုင်က ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့ မဖွဲ့စည်းဘဲ လွှတ်ထားလျှင် မဖြစ်နိုင်ကြောင်းနှင့်ဖွဲ့စည်းလျှင်လည်း တစ်ချိန်ချိန်တွင် အန္တရာယ်ရှိမည်ဖြစ်ကြောင်းကို သိလျက်နှင့်အချိန်အခါ အခြေအနေအရ ဖွဲ့စည်းထားရန် လိုအပ်သည်ဖြစ်၍ ဖွဲ့စည်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယူနီဖောင်း မဝတ်ရ

ဘုရင်ခံက ပြည်သူ့ရဲဘော်များ ယူနီဖောင်းဝတ်၍ လေ့ကျင့်ခြင်းမပြုရဟု တားမြစ်လိုက်သည်။ ယင်းအမိန့်ကို မနာခံဘဲ ယူနီဖောင်းနှင့်လေ့ကျင့်သောကြောင့် အတော်များများကို ဖမ်းလိုက်သည်။ ဘုရင်ခံဒေါ်မန်စမစ်နှင့်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့က အပြန်အလှန် ဖက်ဆစ်ဆန်သည်ဟု တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် စွပ်စွဲကြသည်။

ပစ်ခတ်နှိမ်နင်း

တင်းမာနေသော အခြေအနေကြောင့် အချိန်အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင် နှစ်ဖက်ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံရမည့်အနေအထားသို့ ရောက်လာသည်။ ထင်သည့်အတိုင်းပင် ၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ မေလ ၁၈-ရက်နေ့တွင် ထန်းတပင်၌ ပြည်သူ့ရဲဘော်များ လှည့်လည်ဆန္ဒပြသည်ကို ပုလိပ်က သေနတ်ဖြင့်ပစ်၍ အချို့သေ၊ အချို့ဒဏ်ရာ ရကြသည်။ ယင်းဖြစ်ရပ်မှာ တစ်နိုင်ငံလုံးသို့ ကူးစက်ပျံ့နှံ့ပြီး ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြပွဲများ၊ အစည်းအဝေးများ တစ်နိုင်ငံလုံးကျင်းပခဲ့ကြသည်ဖြစ်ရာ အခြေအနေမှာ အလွန်တင်းမာသည့်အဆင့်ရောက်ရှိသွားသည်။

ယုံကြည်လေးစား

ဆာဒေါ်မန်စမစ်သည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား တစ်ချိန်တစ်ခါက အလွန်လေးစားခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ် ဒေါ်မန်စမစ်က မှန်ကန်စွာ သုံးသပ်ခဲ့သည်။ အိန္ဒိယနှင့်မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးအေမရိတ်သို့ ဒေါ်မန်စမစ်က အစီရင်ခံရာတွင်-

“အောင်ဆန်းသည် ဗမာပြည်တွင် အလွန်အရေးပါအရာရောက်သူဖြစ်သည်။ လူတိုင်းက ၎င်းအား ယုံကြည်လေးစားကြသည် ၎င်း၏ တပ်သားများကလည်း အလွန်ကြည်ညိုလေးစားပြီး ၎င်း၏ အမိန့်ကို တစ်သဝေမတိမ်း လိုက်နာကြသည်။ ၎င်းသည် ဘာမျှ မက်မောသူ မဟုတ်ပေ”ဟု ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ (ဖိလစ်ဇေးဂလား၏ “မောင့်ဘက်တန်” စာ-၃၁၉)

ဆာဒေါ်မန်စမစ်က ဗိုလ်ချုပ်အပေါ် အထက်ပါအတိုင်း ချီးကျူးသုံးသပ်ထားသည်မှာ ထိုအချိန်အခါ အခြေအနေနှင့်အလွန်ကိုက်ညီသည့်အမှန်တရား ဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ဗိုလ်ချုပ်အပေါ် အရှိန်အရှိအတိုင်း ရှုမြင်သုံးသပ်မှုမှာ နောက်ပိုင်းတွင် ဒေါ်မန်စမစ်၏ စိတ်ထဲမှ ပျောက်ကွယ်သွား

သည်။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အနည်းငယ်တင်ပြလိုပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံထဲသို့ ဂျပန်များ ဝင်လာ၍ ဒေါ်မန်စမစ် အိန္ဒိယပြည် ဆင်းမလားသို့ ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးခဲ့ရာ ဆာပေါ်ထွန်း၊ ဆာထွန်းအောင်ကျော်စသည့်မြန်မာများသည် ၎င်းနှင့်လိုက်သွားသည်။ ဒေါ်မန်စမစ်က မိမိတို့အရေးနိမ့်နေချိန်တွင် သစ္စာရှိစွာဖြင့် အတူလိုက်ပါလာသော မြန်မာများအား အလွန်သစ္စာစောင့်သိသူများဟု မှတ်ယူထားသည်။ ၎င်းတို့ကို အထင်ကြီးသည်။ ယင်းမြန်မာတစ်စုကမူ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို သာမန်လူငယ်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးလောက် သဘောထားကြသူများဖြစ်ပြီး လေးစားသူများ မဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့၏ သဘောထားများမှာ ဒေါ်မန်စမစ်၏ အပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးသွားသောကြောင့် ၎င်း၏မူလထားရှိသည့်အမြင်မှာ လုံးဝပျောက်ကွယ်သွားပေသည်။

ကျားကွက်ရွှေ

မြန်မာနိုင်ငံသို့ အင်္ဂလိပ်သို့ပြန်ဝင်လာသောအခါ အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန် ထမ်းဆောင်ရန် ဆင်းမလားမှ ရောက်ရှိလာသော ဒေါ်မန်စမစ်သည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ထောက်ခံရမည့်အစား နိုင်ငံရေးသမားပီပီ နိုင်ငံရေးကျားကွက်ကို ရွှေကစားခဲ့သဖြင့် အဖတ်ဆယ်မရအောင် အခွင့်ကောင်းတစ်ရပ် ဆုံးရှုံးခဲ့ရပေသည်။

အကယ်၍သာ ဒေါ်မန်စမစ်သည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ်တွင် ယခင်က ထားရှိသည့်သဘောအတိုင်း မပြောင်းလဲဘဲ ထားရှိခဲ့ပါမူ ဤသို့ တစ်ယောက်မျက်နှာ တစ်ယောက် ကြည့်မရအောင် အခြေအနေဆိုးရွားမည် မဟုတ်ဟု တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော် တွေးမိသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ဆန့်ကျင်ခြင်းအားဖြင့် ဒေါ်မန်စမစ်နှင့်စစ်သေနာပတိချုပ် မောင့်ဘက်တန်တို့ ထိပ်တိုက်တွေ့ကြတွေ့သည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော် (Burma National Army-BNA) ကိစ္စပင်ဖြစ်သည်။

ဗမာပြည်ကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခြင်းမပြုမီ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်နှင့်ပတ်သက်၍ အင်္ဂလိပ်တို့တွင် အယူအဆ နှစ်မျိုးကွဲလျက်ရှိသည်။

ပထမအယူအဆမှာ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်မှာ မျိုးချစ်စိတ် ရှိသူများနှင့်ဖွဲ့စည်းထားသည့်တပ်ဟူသောအယူအဆဖြစ်၍ ဒုတိယအယူအဆမှာ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်သည် စည်းမဲ့ ကမ်းမဲ့ပရမ်းပတာ လူရမ်းကားများ သစ္စာမဲ့သူများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့်တပ်ဟူသောအယူအဆဖြစ်သည်။

မောင့်ဘက်တန်အဆို အနိုင်ရ

စစ်သေနာပတိမောင့်ဘက်တန်မှာ ပထမအယူအဆမျိုးရှိသူဖြစ်၍ ဘုရင်ခံဒေါ်မန်စမစ်မှာ ဒုတိယအယူအဆမျိုးရှိသူထဲတွင် ပါဝင်သည်။ မောင့်ဘက်တန်ကဲ့သို့ပင် တပ်ပေါင်းစုမှူးကြီးက ယူဆသည်ဖြစ်ရာ မြန်မာပြည်လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်ကို မိမိအင်အားစုအဖြစ် သွတ်သွင်းရန် မောင့်ဘက်တန်၏ အဆိုမှာ အနိုင်ရသွားခဲ့သည်။

ကြည်နူးနှစ်သိမ့်

ဤသို့အယူအဆ ကွဲပြားမှုကြောင့် စစ်သေနာပတိချုပ် မောင့်ဘက်တန်နှင့်ဒေါ်မန်စမစ်တို့ ထိပ်တိုက်တွေ့ခဲ့ရသည့်အချိန်မတိုင်မီ ၁၉၄၄-ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလအတွင်း ကနိဉ် သူတို့နှစ်ဦး တွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က မြန်မာပြည်၏ အနာဂတ်ရေးကို ဆွေးနွေးရာ၌ မောင့်ဘက်တန်ကဲ့သို့ပင် ဒေါ်မန်စမစ်က အကောင်းမြင်ခဲ့သဖြင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အမြင်တူညီမှုအပေါ် ကြည်နူးနှစ်သိမ့်ခဲ့ကြသည်။

ချီးကျူးပြောဆို

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ်တွင် ယခင်က ဒေါ်မန်စမစ်က အကောင်းဘက်မှ ရှုမြင်သလို ဗိုလ်ချုပ်စလင်းကလည်း ဗိုလ်ချုပ်ကို ချီးကျူးစကားပြောဆိုခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ မေလ ၁၆-ရက်နေ့တွင် မောင့်ဘက်တန်၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ဗိုလ်ချုပ်စလင်းသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်မိတ္ထီလာတွင် တွေ့ဆုံခွင့်ရခဲ့ကြရာ ဗိုလ်ချုပ်စလင်းက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား မြင်လျှင် မြင်ချင်း အတော်ပင် အထင်ကြီးကြောင်း၊ အမှန်တရား မြတ်နိုးသူ တကယ့်မျိုးချစ်တစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ဟပြောဆိုခဲ့သည်။

“အောင်ဆန်းကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန်ဆက်ဆံရင် သူဟာ ဗမာ့ဗိုလ်ချုပ်စမတ်ဖြစ်လာလိမ့်မယ်”ဟု ဗိုလ်ချုပ်စလင်းက ပြောခဲ့သည်။

စိတ်သဘောကွဲလွဲ

မောင့်ဘက်တန်နှင့်ဒေါ်မန်စမစ်တို့ စိတ်သဘောထားကွဲလွဲရသည့်အခြားအကြောင်းတစ်ရပ် ရှိသေးသည်။ ယင်းအကြောင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံကို စစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှ အရပ်ဘက်သို့ ပြောင်းလွှဲပေးရေးနှင့်ပတ်သက်သည်။ ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလလောက်တွင် ဂျပန်များလက်မှ မြန်မာနိုင်ငံနေရာအတော်များများ လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ စစ်အစိုးရလက်မှ ဒေါ်မန်စမစ်က အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ၎င်းရယူရန် အချိန်တန်ပြီဟု ယူဆခဲ့သည်။

၁။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစမတ် (General Smuts) မှာ တောင်အာဖရိကမှ အာဖရိကားနား (Afrikaner) မျက်နှာဖြူလူမျိုး၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၁၉၁၄-ခုနှစ်၊ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးနှင့်၁၉၃၉-ခုနှစ်၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးများတွင် မဟာမိတ်များဘက်မှ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကူညီခဲ့သူဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ဗြိတိသျှနှင့်တောင်အာဖရိကရင်းနှီးရေး အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ၁၉၁၉-ခုနှစ်မှ ၁၉၂၄-ခုနှစ်အထိ တစ်ကြိမ်၊ ၁၉၃၈-ခုနှစ်မှ ၁၉၄၈-ခုနှစ်အထိ တစ်ကြိမ်၊ ပေါင်းနှစ်ကြိမ် တောင်အာဖရိကဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစလင်း (General Slim) က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို တောင်အာဖရိကနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစမတ်(Gen.Smuts)နှင့်နှိုင်းယှဉ်လိုက်ခြင်းမှာ နိုင်ငံရေးသဘောအရ အမြော်အမြင်ကြီးပြီး ရိုးသားဖြောင့်မတ်သောမျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအနေဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ဤမှအပ ၎င်းတို့ခံယူချက်များ အထူးသဖြင့် လူမျိုးရေးခံယူချက်များမှာ ဆက်စပ်၍မရနိုင်အောင်ပင် ကွာခြားပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်စမတ်သည် မျက်နှာဖြူများသာ ကမ္ဘာကို ဦးဆောင်ရမည်ဟု ယုံကြည်သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဥပမာ သူသည် ဗြိတိသျှနေသဟာယ၏ ကျောရိုးမဏ္ဍိုင်သဖွယ် အဓိကကျသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း ထိုအဖွဲ့ထဲသို့ အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်၊ သီဟိုဠ်အစရှိသော အသားအရောင် မတူသည့်တိုင်းပြည်များပါလာသည်ကိုပင် မကြည်ဖြူသူတစ်ဦးဖြစ်ပေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းခံယူချက်နှင့်ကား လုံးဝမတူပေ။

မောင့်ဘက်တန်ကမူ ဤသို့မယူဆပေ။ စစ်ပြီးစအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံကို ပြန်လည်ထူထောင်ရန်မှာ အခက်အခဲများစွာနှင့်ကြုံ ရမည်ဟု ယုံကြည်သည်။ ပုလိပ်တွေကိုလည်း ပြန်လည်လေ့ကျင့်ရ မည်။ စစ်တပ်က သစ္စာစောင့်သိခြင်းရှိရေး မရှိရေးကိုလည်း စိတ်ချ ရအောင် လုပ်ရဦးမည်။ သောင်းကျန်းသူတွေဆီက လက်နက်သိမ်း ရေးကိုလည်း ပြီးပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ပို့ဆောင်ဆက် သွယ်ရေးကိစ္စပုံမှန်ဖြစ်ရေးအတွက် စသည်စသည်တို့ကိုလုပ်ရန် လို ပေသည်။ ဒေါ်မန်စမစ်က ဒါတွေကို လက်ခံယုံကြည်ခြင်းမရှိ၊ သူ မြန်မာပြည်ပြန်လာရန်သာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ နိုင်ငံခြားရေးဌာနဝန် ကြီးကို ဖိအားပေးလျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဖြစ်လာ သော ပက်သစ်လောရင်စိက ဘုရင်ခံဒေါ်မန်စမစ်ပြန်လာဖို့ အခြေ အနေမှာ ဖြစ်လာနိုင်တော့သည်။

ပွင့်လင်းစွာ မေး

မောင့်ဘက်တန်အနေဖြင့် ဒေါ်မန်စမစ်ဆန္ဒကိုလိုက်လျော လိုစိတ်မရှိခြင်းမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်၎င်း၏ နောက်လိုက်များ က ထကြွခဲ့သော် ပြန်လည်နှိမ်နင်းရန် အားထားလောက်သည့်တပ် မြန်မာပြည်တွင် မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ မောင့်ဘက် တန်က ဒေါ်မန်စမစ်အား-

“ပုန်ကန်ထကြွမှုမရှိအောင် ခင်ဗျားတိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ် ရမယ်”ဟု ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောလိုက် သည်။

ဒေါ်မန်စမစ်ကလည်း-

“ခင်ဗျားက ဒီလိုပြောတာဟာ ကျုပ်က အောင်ဆန်းကို အာဏာအပ်ရမယ်လို့ဆိုလိုတာလား၊ ကျုပ်အနေနှင့်ဒါမျိုးလုပ်ဖို့ စဉ်းတောင် မစဉ်းစားဘူး”^၁ဟုပြန်ပြောလိုက်သည်။

အောင်မြင်သော ပြန်လာခြင်း

ရှေ့ပိုင်းတွင် ကျွန်တော် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဒေါ်မန် စမစ်သည် ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ(၁၆)ရက်နေ့တွင် ရန် ကုန်မြို့သို့ ပြန်လာသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် သူ့ကို ဂုဏ်ပြုသည့် ညွှန့်ခံပွဲတစ်ရပ်မြို့တော်ခန်းမတွင် ကျင်းပရာ ၎င်းက ဗမာ့လွတ်လပ် မြောက်ရေးတိုက်ပွဲဟာ ယခုအခါ ပြီးဆုံးသွားပြီဟု သူက ဝင့်ကြား စွာ ကြေညာ၍ လုပ်စရာရှိသည်များကို ကျွန်ုပ်တို့ စလုပ်ကြစို့ဟု ပြော သည်။

ကြေညာချက်ထုတ်

ဆိုလိုခြင်းမှာ ကြေညာချက်တွေထုတ်ပြီး စက္ကူဖြူစာတမ်း အရ သူ နောက်ထပ်သုံးနှစ် အုပ်ချုပ်မည်။ ထိုအတောအတွင်း တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်မည်။ ဓန သဟာယနိုင်ငံများအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ကိုယ်ပိုင်အစိုးရဖွဲ့စည်းနိုင်ရေးအ တွက် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတစ်ရပ် ယင်းတိုင်းပြုပြည် ပြုလွှတ်တော်ကို ရေးဆွဲစေမည်။ ယင်းတို့ကို ၎င်းဆောင်ရွက်နေ

သည့်အချိန်တွင် ကျွန်တော်တို့မြန်မာပြည်သူများက ထောက်ခံအား ပေးရန် လိုသည်ဟု ပြောကြားသွားသည့်သဘောပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသို့ ၎င်းအုပ်ချုပ်သည့်ကာလအတွင်း တောင်တန်း ဒေသများကို သူ့လက်အောက်ခံဒေသများအဖြစ် ထားရှိမည်ဖြစ် ကြောင်း၊ တောင်တန်းဒေသတွင် နေထိုင်သူများကိုယ်တိုင်က သူတို့ ဒေသကို မြန်မာပြည်မနှင့်သင့်လျော်သော ပုံစံဖြင့် ပေါင်းစည်းလို ကြောင်း ပြသသည့်အချိန်အထိ ၎င်း၏ လက်အောက်ခံဒေသများ အဖြစ် ထားရှိသွားမည်ဖြစ်ဟု ကြေညာခဲ့သည်မှာ ပို၍ပင် ဆိုးပေ သည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကမူ ဤအကြံအစည်ကို လက်မခံဘဲ ယာ ယီအမျိုးသားအစိုးရဖွဲ့ပေးဖို့ ထပ်မံတောင်းဆိုလိုက်သည်။ တစ်ချိန် တည်းမှာပင် နိုင်ငံရေးလှုံ့ဆော်မှုကိုလည်း အရှိန်တိုးမြှင့်လိုက်သည်။

ဟန်ဆောင်မျိုသိပ်

ဒေါ်မန်စမစ်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်ဖဆပလအဖွဲ့ ချုပ်၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမပါဘဲ အုပ်ချုပ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့သော် လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပါ။ ထိုအချိန်အခါမှာ နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုမရှိ ဘဲ ပြဿနာအမျိုးမျိုးဖြင့် ရင်ဆိုင်ရသော အချိန်ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းကိုယ်တိုင် မြန်မာပြည်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး (Secretary of State for Burma) မစ္စတာ အေမရီ (Mr. Amery) ထံ ပေးခဲ့ဖူးသည့်လျှို့ဝှက်အစီရင်ခံချက်များ အတိုင်း လူထုက ဗိုလ်ချုပ်နောက်ကရှိသည်ကို မြင်တွေ့ရသောအခါ မိမိကိုယ်မိမိ နိုင်ငံရေးပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သယောင် ဟန်ဆောင်ထား မှုကို မျိုသိပ်ကာ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အား ၎င်း၏ အစိုးရအဖွဲ့တွင် ပါ ဝင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ရပေတော့သည်။

လှည့်ပြန်ပြီ

အဖွဲ့ဝင်(၁၅)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းမည့် အမှုဆောင်ကောင်စီ (ကက်ဘီနက်အဖွဲ့)အတွက် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က လူ(၁၁)ဦးအမည် စာရင်းတစ်ခုကို ပေးလိုက်သည်။ ယင်း(၁၁)ဦးတွင် သခင်သိန်းဖေ အမည်လည်းပါသည်။ ထို့အပြင် အချက်အချာကျသည့်ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာနကိုလည်း ဖဆပလကို ပေးရန် တောင်းဆိုလိုက်သည်။ ထိုအခါ ဒေါ်မန်စမစ်က နိုင်ငံရေးလှည့်ကွက်တစ်မျိုးထွင်လိုက်ပြန် သည်။ စောစောက ကြေညာခဲ့သလို (၁၅)ဦးဖြင့် ဖွဲ့မည့်အစား (၁၁) ဦးဖြင့်သာ ဖွဲ့မည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့်ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်မှ သခင်သိန်းဖေ မပါဘဲ (၇)ဦးအမည်စာရင်းပေးရန် ကမ်းလှမ်းခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်ပါ သည်။ သခင်သိန်းဖေမှာ ထိုအချိန်က ဗမာပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီအ ထွေထွေအတွင်းရေးမှူးဖြစ်ပေသည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်သည် ဒေါ် မန်စမစ်၏ ကမ်းလှမ်းချက်ကို ပယ်ချလိုက်ရာ အခြေအနေမှာ လိပ် ခဲတည်းလည်းဖြစ်သွားသည်။

အဖတ်ဆယ်မရ

ဒေါ်မန်စမစ်သည် ၎င်း၏ အစိုးရကို စစ်မဖြစ်မီက နာမည် ကောင်းမရခဲ့သည့်နိုင်ငံရေးသမားဟောင်းများ၊ စစ်ပြီးခေတ်တွင် အများက ပြက်ရယ်ပြုစရာ ဖြစ်နေသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းလိုက်

၁။ ဖိလစ်ဇဇကလား၏ “မောင့်ဘက်တန်” စာ ၃၂၂။

ရာ အဖတ်ဆယ်မရအောင် ပျက်စီးသွား မည့်အခြေအနေသို့ရောက် ရှိသွားလေတော့သည်။

သူ့အစိုးရတွင် ဆာပေးထွန်း၊ ဆာထွန်းအောင်ကျော်တို့ မှာ ဝါရင့်အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် ထိပ်ဆုံးမှ ပါဝင်ကြသည်။ ထို့ အပြင် လူဟောင်းကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးပု၊ ဦးဘအုန်း၊ ဦးအေး၊ ဦးလွန်း၊ ဦးရန်အောင်၊ သာယာဝတီဦးမောင်မောင်နှင့်သခင်ထွန်း အုပ်တို့လည်း ပါဝင်ကြသည်။ သူတို့တာဝန်ယူကြသည့်အစိုးရအဖွဲ့ ရာထူးများနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော် ဝေဖန်ရေးသားခြင်းထက် ဒေါက်တာမောင်မောင်၏ “မြန်မာနိုင်ငံရေးခရီးနှင့်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေ ဝင်း”စာမျက်နှာ (၁၇၃)တွင် တစ်တစ်ခွဲ ဖော်ပြထားသည်ကို ပြန် လည်တင်ပြပါက ပိုမိုပြင်မည်ဟု ကျွန်တော်ယူဆမိသည်။

ဒေါက်တာမောင်မောင်က “အစိုးရအဖွဲ့တွင် ပါသော ကောင်စီဝင်များအနက် အချို့မှာ အတိတ်သာရှိ၍ အနာဂတ်မရှိ သူများ၊ မိမိကိုယ် မိမိခေါင်းဆောင်ဟု ပြောသော်လည်း နောက်လိုက် မရှိသူများ၊ အပြောသာရှိပြီး လက်တွေ့မလုပ်နိုင်သူများဖြင့်ဖွဲ့စည်း ထားခြင်းဖြစ်ရာ ဘူးလေးရာ ဖရုံဆင့်ဆိုသလို ဒေါ်မန်စမစ်အစိုးရ မှာ မနိုင်သည့်ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ထမ်းရွက်နေရ၍ လူရယ်စရာအဖြစ် သို့ရောက်သွားသည်ကို ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့်မြန်မာပြည်သူတွေက မြင် တွေ့နေကြသည်”ဟု ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဗိုလ်ချုပ်၏ တုံ့ပြန်မှု

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဒေါ်မန်စမစ်၏ ကြားဖြတ်အ စိုးရကို နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုဖြင့် တုံ့ပြန်လိုက်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်၏ ဖဆ ပလအဖွဲ့ချုပ်နှင့်သွေးစည်းညီညွတ်လျက်ရှိကြောင်း ပြသသည့်အ နေဖြင့် အတွင်းဝန်ရုံးဝန်ထမ်းများ၊ စာတိုက်အမှုထမ်းများ၊ သင်္ဘော ကျင်းအလုပ်သမားများနှင့်မီးရထားဌာနအလုပ်သမားများ တညီ တညွတ်တည်း သပိတ်မှောက်လိုက်ကြသည်။

ပုလိပ်သပိတ်

ထို့နောက် မြန်မာနိုင်ငံပုလိပ်တပ်ဖွဲ့များအားလုံးကလည်း သပိတ်မှောက်ကြပြီး အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်သပိတ်မှောက်အ လုပ်သမားများနှင့်ပူးပေါင်းလိုက်ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးနှင့်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိန်းသိမ်းရသည့်အဖွဲ့အစည်းဖြစ် သော ပုလိပ်များကပါ သပိတ်မှောက်ကြသည့်ဖြစ်ရပ်မှာ ကမ္ဘာ့ကိုလို နီသမိုင်းတွင် မကြုံဘူးမကြားဘူးသောဖြစ်ရပ်တစ်ခုအဖြစ် ရာဇဝင် တွင်ရစ်ခဲ့လေသည်။ အစိုးရယန္တရားကြီးတစ်ခုလုံးသည်လည်း ယင်း အထွေထွေသပိတ်ကြီးကြောင့် ရပ်တန့်သွားပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင် ဆန်းနှင့်ဒေါ်မန်စမစ်တို့အကြား ရင်ကြားစေ့၍မရအောင် ကဲ့သွား ပေတော့သည်။

လေဘာ သဘောထား

ဗြိတိသျှလေဘာအစိုးရအဖွဲ့ဝင်များသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင် ဆန်းနှင့်ဖဆပလအား အားလုံးက ထောက်ခံသည်ဟု ထိုအချိန်က ကျွန်တော်တို့ယူဆခဲ့သည်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် မှန်သော်လည်း အ

စိုးရအဖွဲ့ဝင်တိုင်းတော့ မဟုတ်ကြောင်းကို စစ်ပြီးခေတ်သည်ဘက် သမိုင်းကြောင်းကို လေ့လာသူများ သိချင်မှ သိပေလိမ့်မည်။ သို့ သော် သိလိုကြလိမ့်မည်ဟု ထင်သည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အား လေ ဘာအစိုးရအဖွဲ့ဝင်အားလုံးက ထောက်ခံကြသည် ဆိုခြင်းမှာ မမှန် ပါ။ ဥပမာအားဖြင့် ဆိုရလျှင် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာဝန်ကြီးပက်သစ် လောရင့်စ်(Pethick Lawrence) မှာ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်နှင့်ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းအား လုံးဝလိုလားသူတစ်ယောက် မဟုတ်ပေ။ ဒေါ်မန် စမစ်အား သူပြောသမျှ စကားများသည် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်နှင့်ဗိုလ် ချုပ်အောင်ဆန်းအား ဆန့်ကျင်သည့်စကားများသာဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သူ့အနေဖြင့် ပြောချင်ရာပြော၊ ယခင်က ပြောစကား များထဲမှ မှတ်တမ်းမှတ်ရာအရ သိရှိရသည့်အချက်မှာ “ဖက်ဆစ် စနစ်ကို ယိုင်လျက်ရှိတဲ့တစ်ခုတည်းသောပါတီရဲ့ခေါင်းဆောင်ခြင်း ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် အရေးယူရမယ်”ဟု ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အားရည်ညွှန်း၍ ဒေါ်မန်စမစ်အား တိုက်တွန်းကြောင်းတွေ့ရသည်။ (ဖိလစ်ဇေးဂလား၏ “မောင့်ဘက်တန်”စာမျက်နှာ ၁၂၂)

ဤကဲ့သို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဆန့်ကျင်ရေးကို အားပေး နေသည်ဟုယူဆရသည့်ဗြိတိသျှနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန၏ မူဝါဒကို အမှီသဟဲပြုပြီး ဘုရင်ခံဒေါ်မန်စမစ်က သူရွေးချယ်ခန့်အပ်ထား သည့်ပါလီမန်အမတ်တစ်ဦးဖြစ်သူ သခင်ထွန်းအုပ်၏ စွပ်စွဲပြောဆို ချက်တို့အရ ဗိုလ်ချုပ်အား လူသတ်မှုဖြင့် ဖမ်းခွင့်ပြုရန် ၁၉၄၆-ခု နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်းက နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ ကြေး နန်းရိုက်၍ ခွင့်တောင်းသည်ကို တွေ့ရသည်။

မောင့်ဘက်တန်၏ ရပ်တည်ချက်

မောင့်ဘက်တန်နှင့်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဘရစ်(စစ်ဦးစီးအရာရှိ ချုပ်)(General Briggs, General Officer Commanding) တို့က ဒေါ် မန်စမစ်၏ အကြံကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ၎င်း၏ အကြံအတိုင်းသာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါက ဗမာပြည်တစ်ပြည်လုံး အနှံ့ ဆူပူထကြပုန်ကန်မှုများ ဖြစ်ပေါ်မည်မှာ ကေနပ်ပင်ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ပြကြသည်။

နောက်တစ်ဆင့်တက်၍ ဗိုလ်ချုပ်မောင့်ဘက်တန်က နန်း ရင်းဝန် အက်တလီထံ ဒေါ်မန်စမစ်အား သူ၏ ဝါဒကြောင့် ဗမာပြည် စစ်တလင်းပြန်မဖြစ်မီ ထုတ်ပစ်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့သေးသည်။

ဤအန္တရာယ်ကို မြင်သောကြောင့်ပင် အရပ်ဘက်အုပ်ချုပ် ရေးသို့ ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလက ပြောင်းလဲပေးရန် ဒေါ် မန်စမစ် တောင်းဆိုခဲ့သည်ကို မောင့်ဘက်တန်က အချိန်မတန်သေး ကြောင်း အကြောင်းပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု အက်တလီအား တင်ပြခဲ့ ပါသည်။

ဒေါ်မန်စမစ်၏ ပေးစာ

ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဒေါ်မန်စမစ်က ပက်သစ်လော ရင့်စ်(မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာဝန်ကြီး)ထံ ပေးစာတစ်စောင်တွင် “ခင် ဗျားပဲ စဉ်းစားကြည့်၊ မောင့်ဘက်တန်ဟာ ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးမှာ ဝင် စွက်ဖက်လို့သာ ခုလိုရှုပ်ထွေးလာရခြင်းဖြစ်တယ်လို့ မြင်တယ်၊ ရှင်း

ရှင်းပြောရရင် ဖဆပလအပေါ် ၎င်းထားရှိတဲ့မူဝါဒမှ သီးပွင့်လာတဲ့ ခါးသီးလှသော အသီးအပွင့်တွေ ယနေ့ ကျွန်တော်တို့က ဆွတ်ခူးနေတယ်။ သူ့က ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့်ကက်ဘိနက်အဖွဲ့ရဲ့လမ်းညွှန်ချက်တွေကိုလိုက်နာခဲ့ရင် ကျုပ်တို့ယခုကြုံတွေ့နေရတဲ့အန္တရာယ်တွေကို ရင်ဆိုင်ရမှာ မဟုတ်ဘူး”ဟု ပါရှိပေသည်။

အက်တလီ၏မှတ်ချက်

ကံကောင်းထောက်မသည်ဟု ပြောရမည်လား မသိ။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာဝန်ကြီးပက်သစ်လောရင့်စ် ပြည်ပသို့ ၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ မတ်လအတွင်းတွင် ရောက်နေခိုက် နန်းရင်းဝန် အက်တလီက ဗမာပြည်ကိစ္စများကို ခေတ္တတာဝန်ယူလိုက်ရာ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်သည့်ဝါဒမှာ ရှုပ်ထွေးလျက်ရှိနေသည်ကို သူ တွေ့ရှိသွားသည်။ အက်တလီ၏မှတ်တမ်းတွင် “ကျွန်ုပ်တာဝန်ယူလိုက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ပက်သစ်လောရင့်စ်၏စာရွက်စာတမ်းများကို ဖတ်လိုက်သည့်အခါ တွင် ကျွန်ုပ်တို့၏မူဝါဒကို ပြောင်းဖို့လိုကြောင်း သိလာတော့သည်” ဟု မှတ်ချက်ချထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

ဘုရင်ခံအသစ်

၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၄-ရက်နေ့တွင် ဒေါ်မန်စမစ်သည် ဝမ်းကိုက်ရောဂါဖြစ်သည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် အင်္ဂလန်သို့ပြန်သည်ကို အက်တလီက အခွင့်ကောင်းယူပြီး မောင့်ဘက်တန်၏လူ ဆာဟူးဘတ်ရန် (Sir Hubert Rance) ကို ဒေါ်မန်စမစ်နေရာသို့ ပို့လိုက်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ရန်စ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘုရင်ခံအသစ် ဖြစ်လာတော့သည်။

မောင့်ဘက်တန်၏ အကြံပြုချက်

မောင့်ဘက်တန်က “ဒေါ်မန်စမစ်ရဲ့ဝါဒဟာ အင်မတန် အမြော်အမြင်ကင်းတဲ့ဝါဒဖြစ်တယ်။ ဗမာနိုင်ငံအတွက် အဆိုးဆုံး လုပ်ရပ်တစ်ခုလည်း ဖြစ်တယ်။ သူနေမကောင်းလို့ပါလို့ အကြောင်းပြပြီး ပြန်ခေါ်ခံရခြင်းဟာ သူ့လုပ်ရပ်များ မအောင်မြင်မှုတွေကြောင့် အလုပ်ထုတ်ခံရတာသက်သက်သာဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားတယ်”

“ဒါကြောင့် မင်း သူ့ဝါဒကို ပြုပြင်ဖာထေးပြီး အသုံးချရင် မင်းပါ ရေတိမ်နှစ်သွားလိမ့်မယ်။ မင်းအနေနဲ့ သူ့ဝါဒတွေကို အတိအလင်းပယ်ဖျက်ပစ်ဖို့လိုတယ်”ဟု သူ့လူ ဆာဟူးရန်စ်အား ပြောခဲ့သည်။ ဤသည်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် မောင့်ဘက်တန်က ဒေါ်မန်စမစ်အား မည်မျှ ကြည့်မရဖြစ်နေသည်မှာ ထင်ရှားနေပါသည်။ (ဖိလစ်ဇောလား၏ “မောင့်ဘက်တန်” စာ ၃၂၃)

မာန်မာန်ကင်းသူ

“ရန်စ်”သည် အကြီးအကျယ် မငြိမ်မသက်မှုနှင့်အထွေထွေသပိတ်ကြောင့် ပေါက်ကွဲလှဆဲဆဲ အခြေအနေကို အမွေခံရခဲ့ရသူဖြစ်ပေသည်။ ယင်းအခြေအနေတည်ငြိမ်မှုရအောင် အချိန်တော်တော်ကြာကြာလုပ်ယူရပေမည်။ ထိုသို့ ရန်စ်တာဝန်လွှဲပြောင်းရယူချိန်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ ကောင်းစွာ မကျန်းမာဘဲ ဖြစ်နေ

ရာ ရန်စ်သည် ဘုရင်ခံ၏ဟိတ်ဟန်တွေကို ဘေးချိတ်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း နေကောင်းသည်အထိ မစောင့်ဘဲ ၎င်း၏တာဝါလိန်းရှိ နေအိမ်သို့ ကိုယ်တိုင်သွားတွေ့လိုက်သည်။

ဤသည်မှာ ရန်စ်၏စေတနာရှိမှုနှင့်နိုင်ငံအတွင်း ရင်ဆိုင်နေရသည့်ပြဿနာကို အလျင်အမြန် ဖြေရှင်းလိုမှုရှိကြောင်း ပြသလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပေရာ ကောင်းသောလက္ခဏာတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ ၎င်း၏စေတနာကြောင့် ရန်စ်နှင့်ဗိုလ်ချုပ်တို့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ခင်မင်ရင်းနှီးမှုရှိကာ သပိတ်မှောက်အလုပ်သမားများ အလုပ်ခွင်သို့ ပြန်ဝင်လာကြသဖြင့် နိုင်ငံရေးအခြေအနေချက်ချင်း ကောင်းမွန်တိုးတက်လာသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

အစိုးရအဖွဲ့ ဖျက်သိမ်း

ဆာဟူးဘတ်ရန်စ်သည် နာမည်ပျက်ပြီး အများရယ်စရာ ဖြစ်နေသည့် ဒေါ်မန်စမစ်၏ အလုပ်အမှုဆောင်ကောင်စီ(အစိုးရအဖွဲ့)ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ထားရှိ၍ အမှုဆောင်ကောင်စီသစ်တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းရန် ဖဆပလအား ဖိတ်ခေါ်လိုက်လေသည်။ အစိုးရအဖွဲ့သစ်ဖွဲ့စည်းပြီးသောအခါတွင် ဥပဒေအရ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ဘုရင်ခံက ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သော်လည်း တိုင်းရေးပြည်ရာကိစ္စများကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား လွှတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးထားပါသည်။ ၎င်းကိုယ်တိုင် အစည်းအဝေး တက်သည်မှာ အလွန်နည်းပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာ

အမှန်အားဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ ကြားဖြတ်အစိုးရ(ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က ၁၉၄၅-ခုနှစ်ကတည်းက တောင်းခံခဲ့သည့် အမျိုးသားအစိုးရ)၏ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာပေသည်။ ယင်းအစိုးရအဖွဲ့တွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီကိုယ်စားလှယ် သခင်သိန်းဖေလည်း ဝန်ကြီးတစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်လာခဲ့ပေသည်။

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်တွင် ပါဝင်သည့်ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည့် အထောက်အထားတစ်စုံတစ်ရာ မရှိပါဘဲ လျက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား သစ္စာဖောက်နယ်ချဲ့လက်ကိုင်တုတ်စသည်ဖြင့် သခင်သိန်းဖေက အတွင်းမှလည်းကောင်း၊ ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အာဘော်“ပြည်သူ့အာဏာဂျာနယ်”ကအပြင်မှလည်းကောင်း အမျိုးမျိုး ပုတ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အား ပုတ်ခတ်

စကားစပ်မိ၍ ပြည်သူ့အာဏာဂျာနယ်က ဗိုလ်ချုပ်အား အသားလွတ်ပုတ်ခတ်ထားပုံ တစ်ခုမှာ-

“သခင်အောင်ဆန်းသည် မကြာမီက ကြိုးပေးခါနီးတွင် အဆိပ်သောက်ပြီး သေသွားသော နာဇီခေါင်းဆောင်ကြီးဂိုးရင်း (Goering) ကိုလိုက်ပြီး ပြိုနေကြောင်း သိရ၏။

ဟစ်တလာနှင့်ဂိုးရင်းတို့ အာဏာရလာပြီးသောအခါဂိုးရင်းသည် ကြီးကျယ်သော တရားပွဲကြီးကို ကျင်းပခဲ့၏။ ထိုအခါက ဂျာမနီတစ်ပြည်လုံးမှာ ငတ်နေကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဂိုးရင်းက ပရိသတ်

ကြီးအား ဤသို့ဆို၏။ “ခင်ဗျားတို့ ငတ်နေတယ်ဆိုတာ ကျုပ်သိပါတယ်။ ကျုပ်လဲပဲ နေ့စဉ်ထမင်းတစ်နပ်ပဲ စားတာ သုံးနှစ်ရှိပြီ”ဟု ဗိုက်ပူကြီးကို ပွတ်ရင်းပြောခဲ့ရာ ပရိသတ်က သနားပြီး ကောင်းချီးပေးကြလေသည်။ သခင်အောင်ဆန်းကလည်း နိုင်ငံရေးရှင်းပွဲကြီး၌ “ကျုပ်ဟာ အဝတ်ဆိုလို့ တစ်ထည်တည်းပဲရှိတယ်၊ ဒါတောင်မှ တခြားလူတွေက အမြင်မတော်လို့ အတင်းချုပ်ခိုင်းလို့ဝတ်နေရတာပါ”ဟု ပြောခဲ့၏။ ပရိသတ်က သနားပြီး ကောင်းချီးပေးကြ၏။ “သခင်အောင်ဆန်းနှင့်ဂိုးရင်း ဘာထူးသလဲ”ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

ဗလောင်းဗလဲ ကွန်မြူနစ်

ကွန်မြူနစ်တို့သည် ဗိုလ်ချုပ်အား အမနာပပြောဆိုရေး သားရဲမျှသာ မဟုတ်သေးပေ။ အလွန်ဗလောင်းဗလဲနိုင်သည့် အခြားဖြစ်ရပ်များလည်း ရှိပါသေးသည်။ စစ်အတွင်းတွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင်များက လွတ်လပ်ရေးရရှိရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရာမှာ “ဗြိတိသျှတို့အား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့”တစ်ခုတည်းသော နည်းလမ်းသာရှိသည်ဟု ပြောဆိုခဲ့ပြီးနောက်မှ “လက်နက်စွဲကိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်း မရှိဘဲ စစ်မှန်သော လွတ်လပ်ရေးမရနိုင်”ဟုပြောပြန်သည်။ လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်မှု စစ်မှန်သော လွတ်လပ်ရေးရမည်ဟု ယူဆသော အယူအဆမှာ သခင်သန်းထွန်းနှင့်သခင်ဘတင်(ဂိုရှယ်)တို့တက်ရောက်ခဲ့သည့်ကာလကတည်းက ကွန်ဖရင့်သို့မော်စကိုမှ ချပေးလိုက်သည့်လမ်းစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ ကွန်မြူနစ်တို့မှာ ဤမျှဗလောင်းဗလဲနိုင်လှကြောင်း ပြန်လည်တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

ကွန်မြူနစ်ထုတ်ပစ်

ဤသို့ ကွန်မြူနစ်တို့၏စော်ကားမော်ကား ပြုလုပ်မှုတို့မှာ သည်းမခံနိုင်လောက်သည့်အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ထိုအခါ ဖဆပလအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီအား ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်မှ ထုတ်ပစ်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့အစည်းအဝေးတွင် အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေးပြီးနောက် ဗကပအား ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်မှ ထုတ်ပစ်လိုက်ကြောင်း ၁၀-၁၀-၄၆ နေ့တွင် အတည်ပြုလိုက်သည်။

လန်ဒန်သို့ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း

ရှေ့ပိုင်းတွင် ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် သဘောထားပြောင်းရေးတွင် ကိုယ်တိုင်ဦးစီးဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အက်တလီက မြန်မာ့အနာဂတ်ရေးအတွက် ဆွေးနွေးရန် ၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအတွင်းတွင် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို လန်ဒန်သို့စေလွှတ်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်။

တစ်နှစ်တာအတွင်း လွတ်လပ်ရေး

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကလည်း ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို အာဏာအပြည့်အဝအပ်နှင်း၍ လန်ဒန်သို့ စေလွှတ်ရေးအတွက် ဆွေးနွေးကြသည်။ ဤသို့ဆွေးနွေးရာတွင် အရေးကြီးသော ပြဿနာအများအပြားပါရှိသည့်အနက် အရေး

အကြီးဆုံးပြဿနာမှာ လွတ်လပ်ရေးကို မည်သည့်ကာလအတွင်း အရတောင်းရမှာလဲဆိုသည့်ပြဿနာပင်ဖြစ်သည်။ “တစ်နှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးပေးရန်”အတွက် တောင်းဆိုဖို့အဆိုကို ဆွေးနွေးကြသည်။

အချိန်လောက်ပါမလား

ဆွေးနွေးပွဲမှာ အလွန်တက်တက်ကြွကြွအသက်ဝင်လှုပ်ရှားလျက်ရှိသော်လည်း တင်းမာမှုမရှိပါ။ အချို့က လွတ်လပ်ရေးကို တစ်နှစ်အတွင်း ပေးရမည်ဟု အချိန်ကန့်သတ်ပေးလိုက်ရင် ဗြိတိသျှအစိုးရအနေဖြင့် ပါလီမန်တွင် ဥပဒေကြမ်း တင်သွင်းဆွေးနွေးရန်အချိန်လောက်ပါမလားဟုစိုးရိမ်သည်။ ထို့အပြင် ကျွန်တော်တို့ဘက်ကလည်း တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရေး၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေမူကြမ်းလွှတ်တော်ထပ်ပြီး အတည်ပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်များလည်း ရှိသေးသည်။

ရာဇသံပေးရာ ရောက်မလား

အထူးသဖြင့် ဗြိတိသျှအစိုးရအနေဖြင့် အာဏာစွန့်ဖို့ အသင့်ဖြစ်နေပြီဆိုသည့်လက္ခဏာရှိသည့်အချိန်အခါမျိုးမှာ တင်းတင်းကျပ်ကျပ် အချိန်ကန့်သတ်ပြီး တောင်းဆိုလိုက်လျှင် ရာဇသံပေးရာများရောက်လေမလားဟု မေးသူက မေးသည်။ အကယ်၍များ ဤရာဇသံအတိုင်း ဗြိတိသျှအစိုးရက လိုက်လျောနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့လျှင် ကြီးစွာသောစိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ပြီး ကိုယ့်ဘက်သို့အန္တရာယ်ပြန်လှည့်မလာနိုင်ပေဘူးလားဟု စောကြောကြသူက စောကြောကြသည်။

ကန့်သတ်ရန်လို

သို့ပင်ဖြစ်သော်ငြားလည်း နောက်ဆုံး တညီတညွတ်တည်း ချမှတ်လိုက်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ သတ်သတ်မှတ်မှတ် ရက်ကန့်သတ်မှုဖြစ်မည်။ သို့မှသာ ဗြိတိန်၏ပြည်တွင်းရေးကြောင့်ဖြစ်ဖြစ် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးအခြေအနေများကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် လွတ်လပ်ရေးအတွက် နှောင့်နှေးမှုများ ဖန်တီးနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

အစည်းအဝေးတွင် အဆုံးအဖြတ်ရယူပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက နောက်ဆက်တွဲပေါ်ပေါက်လာမည့်ကိစ္စရပ်များ (လက်နက်စွဲကိုင် တော်လှန်ရန်ကိစ္စပါ အပါအဝင်)အတွက် ပြင်ဆင်ထားကြရန် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီအား မိန့်ကြားခဲ့သည်။

“တစ်နှစ်အတွင်း လုံးဝလွတ်လပ်ရေး ရရှိစေရမည်”ဟု သော ကြွေးကြော်သံမှာ ဖဆပလ၏ တရားဝင်ကြွေးကြော်သံဖြစ်လာသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည်လည်း ယင်းကြွေးကြော်သံကို စွဲလျက် ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁-ရက်နေ့တွင် လန်ဒန်သို့ထွက်ခွာသွားသည်။

ရှမ်းပြည်မှ သတင်းဆိုး

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗမာပြည်ကိုသာကိုယ်စားပြုသူ ဖြစ်ကြောင်း၊ တောင်တန်းဒေသကို ကိုယ်စားပြုသူ မဟုတ်ကြောင်း၊

သို့ဖြစ်၍ တောင်တန်းဒေသနယ်များကို ဆွေးနွေးရန် ရှမ်းစော်ဘွားများကို သီးသန့်ဖိတ်ခေါ်ပါဟူ၍ စော်ဘွားများက ဗြိတိသျှအစိုးရအား ကြေးနန်းရိုက်၍ တောင်းဆိုသည်ဟူသောသတင်းများ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။* ၎င်းတို့တောင်းဆိုချက်များကို အတင်းအကျပ် ပြုမိအားပေးနိုင်ရန်အတွက် စော်ဘွားများသည် မြောက်ပိုင်းသိန္နီတွင် စည်းဝေးကြမည်ဆိုသော သတင်းလည်း ကြားခဲ့ရသည်။

တစ်ယောက်တစ်ပေါက် မလုပ်နဲ့

ထိုအချိန်က သခင်နုသည် အမှတ်(၈)ချာချီလမ်း(ယခု ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းလမ်း)ရှိ ဖဆပလအဖွဲ့ဌာနချုပ်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ တောင်တန်းဒေသဌာနခွဲအတွင်းရေးမှူးဖြစ်သူ ကျွန်တော့်အား သခင်နုက ခေါ်ယူ၍ ရှမ်းပြည်သို့ အလျင်အမြန်သွားပြီး စော်ဘွားများအား တွေ့ဆုံရန် စီစဉ်စေပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက လန်ဒန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အရေးဆိုနေစဉ် စည်းလုံးညီညွတ်မှုပြုကူစေမည့် မည်သည့် လုပ်ရပ်မျှ မပြုလုပ်ကြဖို့ တစ်ယောက်တစ်ပေါက် မလုပ်ကြဖို့ စော်ဘွားများအား တားမြစ်ရန် ကျွန်တော့်အား မှာကြား၍ အမြန်ဆုံးသွားရန် ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်နှင့်အတူ ဗိုလ်မှူးအောင်နှင့်ဗိုလ်ထွန်းလင်းတို့ကိုပါ ထည့်ပေးလိုက်မည်ဟု ပြောသည်။ ကချင်ပြည်နယ်အတွက်မူ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးအား စေလွှတ်ရန် ဆုံးဖြတ်သည်။

ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးမှာ မြစ်ကြီးနားသို့ နောက်တစ်ရက် နှစ်ရက်လောက်အကြာတွင် ထွက်ခွာသွားနိုင်ခဲ့သော်လည်း ကျွန်တော် မထွက်နိုင်သေးပါ။ တောင်ပိုင်းနှင့်မြောက်ပိုင်းရှမ်းပြည်တို့သို့ သွားရမည့်ခရီးရှည်အတွက် ကျွန်တော်တို့ထံတွင် ကားတစ်စီးရှိမှ ဖြစ်မည်ဖြစ်သဖြင့် ကားရရေးအတွက် လုံးပန်းနေရသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

မစ္စတာလေဒင်

တောင်တန်းဒေသမှာ ရှေ့ပိုင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သီးခြားအုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိသောကြောင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးဖြစ်သူ မစ္စတာလေဒင်(Mr. Leyden) နှင့်သွားရောက်တွေ့ဆုံပြီး ၎င်း၏ အကူအညီကို ရယူခဲ့ပါသည်။

မစ္စတာလေဒင်(Mr. Leyden) မှာ တောင်တန်းဒေသ၏ နောင်ရေးသည် မြန်မာပြည်မနှင့်ဆက်စပ်နေကြောင်း ယုံကြည်သူ အနည်းငယ်မျှသော ဗြိတိသျှအရာရှိများထဲမှ တစ်ဦးဖြစ်သည့်အလျောက် ကျွန်တော့်အား တွေ့သည့်အခါ ဖော်ဖော်ရွေရွေ ဆက်ဆံပြီး အကူအညီပေးခဲ့သည်ကို ယခုအထိ အမှတ်ရနေပါသည်။ ခရီးပြေပြစ်ရန် ကျွန်တော့်အား စတေရှင်ဝက်ဂွန်းကားတစ်စီးကို ပေးလိုက်သည်။ ထို့အပြင် ၎င်းလက်အောက်ရှိ ဒေသဆိုင်ရာ အရာရှိ

များအား ကျွန်တော်တို့ကို လိုအပ်သည့်အကူအညီများပေးရန်ကိုလည်း ကြေးနန်းရိုက်လိုက်သည်။

သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ

အားလုံးအသင့်ဖြစ်သောအခါ သခင်နုက ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်တွင် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပသည်။ မြန်မာနှင့်ရှမ်းတို့အကြား နားလည်မှုရရှိပြီး တစ်နှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးရရှိရေးအတွက် တောင်းဆိုရာတွင် ရှမ်းများက ပါဝင်ထောက်ခံသင့်ကြောင်း တိုတိုနှင့်လိုရင်းကို သခင်နုက ပြောသည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်တောင်တန်းဒေသတို့ အနာဂတ်ကာလတွင် ပေါင်းစည်းရေးကိစ္စမှာ ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်း ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရမည့်ကိစ္စဖြစ်၍ လွတ်လပ်ရေးတောင်းဆိုနေသည့်လမ်းခရီးတွင် အတားအဆီးတစ်ခုအဖြစ် မတည်ရှိသင့်ကြောင်း သခင်နုက ပြောကြားခဲ့သည်။

ဈေးနေ့လူထုဟောပြောပွဲ

ရှမ်းပြည်သို့စည်းရုံးရေးဆင်းရန် ကျွန်တော်တို့လာမည့် ဖြစ်ကြောင်း ဦးတင်ထံသို့ အကြောင်းကြားလိုက်ပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် ခရီးနှင်ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ တောင်ကြီးမြို့သို့ ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း ဦးတင်နှင့်သူ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအား ရှမ်းပြည်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်၌ တွေ့၍ အစီအစဉ်ကို မေးမြန်းကြည့်သောအခါ “ဈေးနေ့”တွင် လူထုအစည်းအဝေးပွဲတစ်ရပ် ကျွန်တော်တို့ဟောပြောဖို့စီစဉ်ထားကြောင်း သိရ၍ အလွန်ဝမ်းသာခဲ့ရသည်။

(ဈေးနေ့မှာ ရှမ်းပြည်နှင့်မြန်မာနိုင်ငံရှိ အချို့မြို့များတွင် ငါးရက်လျှင် တစ်ကြိမ်ကျ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရန် စုရုံးသောနေ့ဖြစ်သဖြင့် ဈေးနေ့အကြောင်းမသိသူများအဖို့ အလွန်စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသတ်မှတ်နေ့တွင် ဈေးနေ့ရှိသည့် မြို့အနီးတစ်ဝိုက်မှ ဈေးသည်များက မိမိတို့ကုန်စည်များကို သယ်ဆောင်လျက် လာရောက်စုရုံးကာ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားကြသည့် ဖြစ်၍ ဈေးနေ့မှာ အလွန်စည်ကားသောကြောင့် ထိုအချိန်အခါက လူထုအစည်းအဝေးပွဲကို ဈေးနေ့တွင် လုပ်ခြင်းမှာ အလွန်ပင်အဆင်ပြေပေသည်။)

ဈေးနေ့ရောက်ရန် တစ်ရက်စောင့်ရဦးမည်ဖြစ်၍ အချိန်အလဟဿမဖြစ်စေရန် ညောင်ရွှေသို့ ကျွန်တော်တို့ဆင်းပြီး ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးအား သွားရောက်ဂါရဝပြုခြင်းဖြင့် ရသောအချိန်ကို ကျွန်တော်တို့ ထိရောက်စွာ အသုံးပြုလိုက်သည်။

မြန်မာပြည်မတစ်ခုတည်းအတွက်မဟုတ်
ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးနှင့်ကျွန်တော်တို့ လေပေးဖြောင့်

* ကြေးနန်းရိုက်ပြီးနောက် ဗြိတိသျှအစိုးရထံ ၎င်းတို့တင်ပြတောင်းဆိုချက်များ၏ အကျဉ်းချုပ်မှာ—
(၁) မြန်မာမင်းများလက်ထက်ကစ၍ ရှမ်းပြည်အား သီးခြားနယ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။ (၂) မြန်မာပြည်အား လွတ်လပ်ရေးပေးရန် ဆုံးဖြတ်ပါက ပဒေသရာဇ်ရှမ်းပြည်နယ်သည်လည်း အလားတူ အခွင့်အရေးရသင့်ကြောင်း။ (၃) ရှမ်းပြည်သည်မြန်မာပြည်မနှင့်ပူးပေါင်းရန် အချိန်မကျရောက်သေးကြောင်း။ (၄) ပဒေသရာဇ်စော်ဘွားများအား အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ဘဏ္ဍာရေးရာများတွင် စီမံခန့်ခွဲခွင့်ကို အပ်သင့်ကြောင်း။ (၅) ရှမ်းပြည်နှင့်နယ်ချင်းစပ်နေသောတိုင်းပြည်များနှင့်လွတ်လပ်စွာ ဆက်ဆံခွင့်ပေးရန်။ (၆) ရှမ်းပြည်သည် အခြားတောင်တန်းဒေသများနည်းတူ နယ်ခြားဒေသအုပ်ချုပ်ရေး၏ ဘောင်အတွင်း၌သာ နေထိုင်လိုကြောင်း။ (၇) မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပူးပေါင်းရမည်ဆိုပါက ပဒေသရာဇ်ရှမ်းပြည်အတွက် လုံးဝကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရရှိမည်ဟူသောမူဖြင့်သာ ဆွေးနွေးလိုကြောင်း။ (၈) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှ ခွဲထွက်လိုလျှင် ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ကို နောင်ရေးဆွဲမည့်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် အာမခံချက်ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်းတို့ပါဝင်ပါသည်။

နေသောအခြေအနေကို အခွင့်ကောင်းယူ၍ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးကိစ္စကို ဆွေးနွေးကြသည်။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ “မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ပြည်သူအားလုံးအားကိုယ်စားပြု၍ တစ်နိုင်ငံလုံး လွတ်လပ်ရေးအတွက် လန်ဒန်သို့ သွားပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက အရေးဆိုလျက်ရှိကြောင်း၊ ယခုလိုအချိန်အခါမျိုးတွင် တစ်နိုင်ငံလုံး သွေးစည်းပြီး ညီညွတ်လျက်ရှိသည်ကို ပြသဖို့လိုကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတောင်းဆိုနေသည့်လွတ်လပ်ရေးမှာ မြန်မာပြည်မတစ်ခုတည်းအတွက် တောင်းဆိုနေခြင်းမဟုတ်ဘဲ တောင်တန်းဒေသအားလုံးအပါအဝင် တစ်ပြည်ထောင်လုံးအတွက် တောင်းဆိုနေခြင်းဖြစ်ကြောင်း” တို့ကို စော်ဘွားကြီးအားပြောပြပါသည်။ “ပြည်မနှင့်တောင်တန်းဒေသပူးပေါင်းရေး၊ မပူးပေါင်းရေးကိစ္စတွင် တောင်တန်းဒေသအား ကိုယ်စားပြု၍ ဆောင်ရွက်နေပါသည်ဟု ဘယ်တုန်းကမျှ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်က မကြေညာခဲ့ဆိုသည့်အချက်ကို နှလုံးသွင်းရန်လိုကြောင်း၊ တောင်တန်းဒေသနှင့် ပြည်မပူးပေါင်းရေး မပူးပေါင်းရေးမှာ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်အခါကျမှသာ ပြည်မခေါင်းဆောင်များနှင့်တောင်တန်းဒေသခေါင်းဆောင်များ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ကြရမည့်ကိစ္စဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပထမဆုံး ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စမှာ ကျွန်တော်တို့အားလုံး လွတ်လပ်ကြဖို့ဖြစ်ကြောင်း” ဆက်လက်၍ ကျွန်တော်တို့က တင်ပြဆွေးနွေးကြသည်။

သိန္နီသို့ဖိတ်ခေါ်

စော်ဘွားကြီးကလည်း ကျွန်တော်တို့၏ သဘောထားအမြင်ကို သဘောပေါက်သွားသဖြင့် သိန္နီသို့ သူမကြာမီ သွားရောက်မည်ဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့ကိုလည်း လာရောက်ရန် ဖိတ်ကြားပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ထိုတစ်နေ့တာကို ကောင်းစွာအသုံးပြုလိုက်ပြီဖြစ်သည်ဟု ယူဆမိသည်။ သိန္နီသို့ ကျွန်တော်တို့အား ဖိတ်ခေါ်ခြင်းခံရသည်မှာလည်း တန်ဖိုးရှိသည့်အခွင့်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်တော်တို့ သိန္နီရောက်သွားလျှင် ဗိုလ်ချုပ်က တောင်တန်းဒေသကို ကိုယ်စားမပြုဟု လန်ဒန်သို့ကြွေးနန်းရိုက်သူ စော်ဘွားများအားလည်း ရှင်းပြခွင့်ရရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။

ရှမ်းပြည်ပါ လွတ်လပ်ဖို့အတွက်ပြေတာ ဆိုးသလား

စော်ဘွားများအနေဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ မြန်မာပြည်မကိုသာ ကိုယ်စားပြုသူဖြစ်ပြီး နယ်ခြားဒေသကို ကိုယ်စားပြုသူ မဟုတ်ကြောင်း အစိုးရခံကြီးပြီး ကြေးနန်းရိုက်မည့်သာ ရိုက်သည်။ တကယ်တမ်း ဗိုလ်ချုပ်အနေဖြင့် သူတို့၏ အကျိုးကို ဆန့်ကျင်၍ ဘာမှလုပ်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ အကယ်၍ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက တောင်တန်းဒေသကို ကိုယ်စားပြုသူအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်တိုင်အောင် အလွန်ဆုံး သူ လုပ်ကိုင်နိုင်မှာက ကိုလိုနီထမ်းပိုးအောက်က ရှမ်းတွေ လွတ်မြောက်ရေးကိုသာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှာဖြစ်ကြောင်း ရှမ်းတွေပါ ဗမာပြည်မနှင့်တစ်တည်း လွတ်လပ်ရေးရအောင် လုပ်ခဲ့ခြင်းကို တောင်တန်းသားတို့၏ ဆိုးကျိုးဖန်တီးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆလျှင်တော့ ယူဆနိုင်ကြောင်း၊ ကျွန်တော်တို့က

စော်ဘွားကြီးအား တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ရာ စော်ဘွားကြီးက ကျွန်တော်တို့၏ အမြင်ကို လက်ခံခဲ့ပေသည်။

လူထုအစည်းအဝေး

နောက်တစ်နေ့မှာ ဈေးနေ့ဖြစ်သည်။ တောင်ကြီးတွင် လူထုအစည်းအဝေးပွဲကြီးတစ်ခုကို ဈေးကြီးရှေ့ကွက်လပ်၌ ကျင်းပရာ လူပေါင်း ၂၀၀၀ ခန့် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ လူပေါင်း ၂၀၀၀ မှာ ပြည်မအနေဖြင့် ကြည့်လျှင် မနည်းလွန်း မများလွန်းသောလူထုဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သော်လည်း ရှမ်းပြည်အနေဖြင့် ကြည့်လျှင် ရောမလူထုကြီးဖြစ်ပြီး တစ်ခါဖူးမျှ မစုစည်းခဲ့ဘူးသည့်နိုင်ငံရေးအင်အားစုကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းလူထုစည်းဝေးပွဲကြီးတွင် ရှမ်းပြည်နယ်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်က ဗမာပြည်မနှင့်အတူ ရှမ်းပြည်အား လွတ်လပ်ရေးချက်ချင်းပေးရန်နှင့်လန်ဒန်ရောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အဖွဲ့အား တညီတညွတ်တည်း ထောက်ခံကြောင်း အဆိုတစ်ရပ်ကိုတင်သွင်းရာ အားလုံးတစ်ခဲနက် ထောက်ခံအတည်ပြုခဲ့သည်။

လူထုကြီးက အားပေး

ထိုနေ့က လူထုစည်းဝေးပွဲကြီး ပြီးဆုံးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် တက်ရောက်လာသော လူထုကြီးက ကိုလိုနီခေတ်နှင့်ပဒေသရာဇ်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေးကြွေးကြော်သံများကို ကြွေးကြော်လျက် မြို့တွင်းသို့ စီတန်းလှည့်လည်ဆန္ဒပြကြသည်။ လူထုကြီးသည် တောင်ကြီးမြို့လမ်းမကြီးအတိုင်း အစိုးရဂေဟာဘက်သို့ ဦးတည်ချီတက်သွားကြရာ လမ်းတစ်လျှောက်ဝဲယာမှလူအမြောက်အမြား လာရောက်ကြည့်ရှုအားပေးကြသည်။

တန်ပြန်ကြေးနန်း

ချီတက်လာသော လူထုကြီးကြေးနန်းရုံးရှေ့သို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်လူတန်းထဲမှ ထွက်၍ ကြေးနန်းရုံးထဲသို့ဝင်ပြီး ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်သို့ ကြေးနန်းတစ်စောင်၊ လန်ဒန်မြို့ရှိ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထံသို့ ကြေးနန်းတစ်စောင် ရိုက်လိုက်ပါသည်။ ကြေးနန်းနှစ်စောင်စလုံးတွင် ဗိုလ်ချုပ်အား ရှမ်းပြည်လူထုက အပြည့်အဝထောက်ခံကြောင်းနှင့်ပဒေသရာဇ်စနစ်အောက်မှ မနွေးအမြန်လွတ်မြောက်ရေးကို တောင်းဆိုကြောင်း ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

အကျိုးသက်ရောက်မှု

ကျွန်တော်တို့ ရိုက်လိုက်သော ကြေးနန်းမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ အက်တလီနှင့်စကားပြောရာ၌ များစွာအထောက်အကူပြုကြောင်း စော်ဘွားများရိုက်သည့်ကြေးနန်းမှာ အုပ်ချုပ်သူလူတန်းစားစော်ဘွား ၃၃ ဦး၏ အဘော်မျှသာဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့၏ ကြေးနန်းမှာ အအုပ်ချုပ်ခံလူတန်းစားပြည်သူတစ်သန်းကျော်ကို ကိုယ်စားပြုသည့်စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ပြသော ကြေးနန်းဖြစ်သဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအနေနှင့်တောင်တန်းသားများအား ကိုယ်စားပြုသည့်သဘော သက်ရောက်ကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အတူ လန်

ဒန်တွင်ရှိနေသော ဗိုလ်ချုပ်၏ အပါးတော်မြဲအတွင်းဝန် ဗိုလ်ထွန်း လှက ကျွန်တော့်အား ပြန်လည်ပြောပြခဲ့၍ သိရပါသည်။

ယင်းကြေးနန်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိပုံနှင့်ပတ် သက်၍ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အတူ လိုက်ပါသွားသည့်မြန်မာကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်ဦးကျော်ငြိမ်း(ဖဆပလအစိုးရအဖွဲ့ ဒုတိယဝန်ကြီး ချုပ်ဟောင်း)ကလည်း ၇-၅-၆၉ နေ့ ပြည်တွင်းညီညွတ်ရေးအကြံ ပေးအဖွဲ့၏(၈၃)ကြိမ်မြောက်အစည်းအဝေးတွင် ထည့်သွင်းပြော ကြားသွားခဲ့သည်။

ဤသို့စော်ဘွားများက ရိုက်လိုက်သောကြေးနန်းနှင့်ကျွန် တော်ရိုက်လိုက်သောကြေးနန်းတို့မှာ ဆန့်ကျင်နေသည်ဖြစ်ရာ ကိုလို နီနှင့်ဒိုမီနီယံရေးရာ ကိစ္စများဆိုင်ရာ ဒုတိယဝန်ကြီး (Under Sec- retary of State) အာသာဘော်တန်မလေ (Arthur Bottomley) အား ပင်လုံညီလာခံသို့ လေ့လာသူတစ်ဦးအဖြစ် တက်ရောက်ရန် အက်တ လီက ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ကရင်နီနယ်ခရီး

ကျွန်တော်တို့သည် တောင်ကြီးလူထုအစည်းအဝေးပွဲကြီး ကျင်းပပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် လှိုင်ကော်သို့သွားကြပြီး ကယားဦး စိန်၊ ဦးစောအေမြလေး၊ စောရွှေ၊ စောသိန်းတို့နှင့်အတူ ကရင်နီနယ် ကိစ္စ ဆွေးနွေးကြသည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ကျွန်တော်တို့လွတ်လပ် ရေး တောင်းဆိုသည်ကို ထောက်ခံခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်သာမက အ ရေးကြုံလျှင် လက်တွဲ၍ တိုက်ပွဲဝင်ရန် သန္နိဋ္ဌာန်ချထားသူများလည်း ဖြစ်ကြပေသည်။

ဦးဘီနှင့်သိုင်းဘဟန်

အပြောင်းအလဲမလိုလားသော အစွဲအလမ်းကြီးသည့်အ မြင်ကျဉ်းဝါဒီဦးဘီမှာ ထိုအချိန်က လှိုင်ကော်တွင် မရှိပေ။ သူ့အား မတွေ့လျှင် မလေးစားရာ ရောက်မည်ဖြစ်၍ ၎င်းရှိရာ မာလာရွာသို့ ကျွန်တော်တို့လိုက်သွားကြသည်။ သူ့ကို တွေ့သည့်အခါတွင် သူ၏ သဘောဆန္ဒမှာ ကျွန်တော်တို့နှင့်ဆန့်ကျင်ကွဲလွဲလျက်ရှိပြီး ခေါင်းမာ နေဆဲဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသော်လည်း ကျွန်တော်တို့အဖို့ ဘာမျှ အံ့ဩ စရာမဟုတ်ပါပေ။ ကျွန်တော်တို့၏ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ သိုင်းဘ ဟန်အား တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်ဖြစ်သောကြောင့်ပင်။

သိုင်းဘဟန်မှာ အလွန်သတ္တိရှိသူ လူစွမ်းကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ဂျပန်များကို တော်လှန်စဉ်အခါက ကရင်နီ နယ်တွင် ရွပ်ရွပ်ချဲ့ချဲ့ စွန့်စွန့်စားစား တိုက်ခဲ့သူဖြစ် ကျော်ကြားခဲ့ သူလည်းဖြစ်သည့်ပြင် သူ့နောက်တွင် တိုက်ရည်ဝနေသော နောက် လိုက်ငယ်သားများ အများအပြားရှိပေသည်။ ၎င်းအား ကျွန်တော် တို့တွေ့ဆုံ၍ လျှို့ဝှက်သည့်ကိစ္စများ ဆွေးနွေးရမည်ဖြစ်သဖြင့် ၎င်း ရှိရာဖယ်ခံသို့ ကျွန်တော်တို့ ခရီးဆက်ကြသည်။ ဖယ်ခံသို့ရောက် သည့်အခါ သိုင်းဘဟန်မှာ နေမကောင်း၍ အိပ်ရာထဲတွင် လဲနေ သည်ကို တွေ့ရသည်။

သိုင်းဘဟန်က ၎င်း၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့် ကောင်းစွာ ညှော်မခံနိုင်သည်ကို အားနာကြောင်း၊ ကိုယ့်အိမ်လို သ

ဘောထား၍ လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေထိုင်ကြစေလိုကြောင်း ပြောပါ သည်။ သူ့အိမ်သို့ လူဝင်လူထွက် အတော်များသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပထမက သူ့နေမကောင်းလို့ လာမေးကြသည်ဟု ကျွန်တော်ထင်မိ သည်။ အမှန်အားဖြင့် ဤသို့မဟုတ်ပါ။ စည်းရုံးရေးကောင်းသူ လည်းဖြစ်၊ သူ့အိမ်မှာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဝင်ထွက်စားသောက်နိုင် သည့်အိမ်ကြီးလည်းဖြစ်ပြီး ထမင်းနှင့်ပဲပုပ် အချိန်မရွေးရနေသဖြင့် ၎င်း၏ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းရောင်းရင်းများက ဝင်လိုက်၊ ထွက် လိုက်၊ စားလိုက်သောက်လိုက်နှင့်စည်ကားနေခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။

အသင့်ပြင်ထားမည်

ကျွန်တော်တို့ သူ့အိပ်ရာဘေးတွင် ဝိုင်းထိုင်ပြီး ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း လန်ဒန်သွား၍ လွတ်လပ်ရေးတောင်းဆိုသည့်ကိစ္စနှင့် စော်ဘွားများက သူတို့ကိုသီးခြားကိုယ်စားလှယ်ဖိတ်ခေါ် ရန် တောင်း ဆိုနေသည့်ကိစ္စကိုလည်းကောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ ၎င်းတို့ ၏ ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်ကြောင်းဖြင့် ဗြိတိသျှအစိုးရထံ ကြေးနန်း ရိုက်သည့်ကိစ္စတို့ကိုလည်းကောင်း သူ့အား ကျွန်တော်တို့က ပြောပြ သည်။ အကယ်၍ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ လွတ်လပ်ရေးတောင်းဆို မှု မအောင်မြင်လျှင် ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် အခြားနည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ပြောသောအခါ သိုင်းဘဟန်က ကျွန်တော်ဘာ ဆိုလိုသည်ကို ချက်ချင်း သဘောပေါက်ပြီး အချိန်ကျပြီဆိုလျှင် အ ချက်ပေးရန်နှင့်သူ့အနေဖြင့် အချက်ပေးသည်ကိုစောင့်ရင်း အသင့် ပြင်ထားမည်ဟု ကျွန်တော်တို့အား ပြန်ပြောလိုက်သည်။

သိန္နီသို့ခရီး

ကျွန်တော်တို့ နောက်နေ့တွင် တောင်ကြီးသို့ ပြန်ကြသည်။ ဦးတင်အေး ခေါ်၍ သိန္နီသို့ခရီးဆက်သည်။ လမ်းတွင် ရပ်နား သည့်နေရာများ၌ ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွေ့ဆုံပြီးနောက် ဖြစ်ပေါ်လာမည့်အခြေအနေပေါ် မူတည်၍ ဆောင်ရွက်ရန် အသင့်ပြင်ထားစေသည်။ ကျွန်တော်မှတ်မိသရွေ့ ကျွန်တော်တို့ပင်လုံတွင် ကိုခွန်ထီးအိမ်၌ တစ်ညအိပ်ခဲ့ပါသည်။

နားသွင်းထား

သိန္နီသို့ရောက်သောအခါ ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးက ဆီး ကြိုသည်။ ကျွန်တော်တို့က ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးအား နားသွင်း ထားပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း စော်ဘွားကြီးကလည်း ကျန်စော်ဘွားများ ကို ဆွေးနွေးထားပြီးဖြစ်ရာ ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် အလွန်အရေး ကြီးသည့်အချက်မှလွဲ၍ သိပ်များများစားစား ပြန်ပြောစရာ မလို တော့ပါ။

ထွင်လုံးသက်သက်

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံးအတွက် အရေးဆိုနေစဉ်တွင် ကျွန်တော်တို့အားလုံးစည်းလုံးညီညွတ်ကြဖို့ လိုသည်။ ကိုလိုနီထမ်းပိုးအောက်မှ ရုန်းထွက်ရေးအတွက် ကျွန် တော်တို့ကြိုးပမ်းကြရာတွင် တစည်းတလုံးတည်း ရှိရေးမှာ အရေး

အကြီးဆုံးကိစ္စဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်က မြန်မာပြည်ကို ပြည်မနှင့် တောင်တန်းဒေသဟူ၍ “ထွင်”ပြီးခဲ့ခြားသုံးနှုန်းကာ ပြည်မကိုသာ လွတ်လပ်ရေးပေးပြီး တောင်တန်းဒေသကို ချန်၍ ၎င်းတို့လက် အောက်တွင်ထားပါက ၎င်းတို့ပယောဂကြောင့် တောင်တန်းဒေသ နှင့်ပြည်မ တစ်သက်လုံး မညီမညွတ်ဖြစ်နေမည်မှာ မလွဲကေန်ပင်ဖြစ် သည်။

ပြည်နယ် ပြည်မ မခွဲခြားနဲ့

သို့ဖြစ်၍ တစ်ပြည်လုံးအတွက် လွတ်လပ်ရေးတောင်းဆို နေချိန်တွင် ကျွန်တော်တို့အားလုံး ပြည်နယ်ပြည်မ မခွဲခြားဘဲ တစ် သားတည်းဖြစ်နေကြောင်း ပြဖို့လိုသည်ကို စော်ဘွားများအား ကျွန် တော်တို့က ဆွေးနွေးပြောကြားခဲ့သည်။

ပြည်မကိုသာ လွတ်လပ်ရေးပေးပြီး တောင်တန်းဒေသ တွေမပါလျှင် စစ်မှန်သောလွတ်လပ်ရေးဟု ကျွန်တော်တို့မခံယူသည် ကိုလည်းကောင်း၊ တစ်နိုင်ငံလုံးက ဗြိတိသျှတို့ အုပ်ချုပ်ရေးရုပ်သိမ်း ပြီး လွတ်လပ်ရေးပေးဖို့ တောင်းဆိုနေချိန်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်း၊ စော်ဘွားများအား ကျွန်တော်တို့ ပြောပြခဲ့သည်။

ချိန်ထိုး၍ လေ့လာ

စော်ဘွားများမှာ ဖိုးလမင်းကို လိုချင်၍ တောင့်တသူကဲ့ သို့ လူ့အန္တရာယ်မဟုတ်ပါ။ အိန္ဒိယ၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေနှင့်ချိန် ထိုး၍ လေ့လာလျက်ရှိနေသူများဖြစ်ပေသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့်မြန် မာနိုင်ငံ တူညီသောအချက်တစ်ရပ်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် မဟာရာဂျာ (ခေါ်)စော်ဘွားပိုင်နက်နယ်မြေများ ရှိသောအချက်ပင် ဖြစ်ပေ သည်။

မဟာရာဂျာဒေသများ

ယင်းမဟာရာဂျာစော်ဘွားနယ်မြေများနှင့်မြန်မာနိုင်ငံ တောင်တန်းဒေသအခြေအနေ မတူသည့်အချက်တစ်ရပ်မှာ မဟာ ရာဂျာစော်ဘွားနယ်မြေများသည် ဗြိတိသျှဘုရင်မင်းမြတ်နှင့်တိုက် ရိုက်စာချုပ်များရှိသောဒေသများဖြစ်ပေသည်။ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ သစ္စာတော်ခံဒေသများလည်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အဖိုးထိုက်ရတနာအဖြစ် မှတ်ယူခဲ့သည့်အိန္ဒိယနိုင် ငံကြီးကိုစွန့်လွှတ်၍ ဗြိတိသျှအစိုးရက လွတ်လပ်ရေးပေးတော့မည် ဖြစ်ရာ ယင်းမဟာရာဂျာများ၏ ဒေသများကို သီးခြားချန်လှပ်မထား ဘဲ အိန္ဒိယနိုင်ငံထဲတွင် ထည့်သွင်း၍ တစ်ပါတည်း လွတ်လပ်ရေး ပေးလိုက်မည်ကို မြန်မာစော်ဘွားများက သိရှိနေပေသည်။

ဤသည်တို့ကို ထောက်ခံ၍ ဗြိတိသျှအစိုးရသည် မြန်မာ နိုင်ငံတောင်တန်းဒေသများကို မိမိတို့စော်ဘွားမျိုးရိုးစဉ်ဆက် အုပ် ချုပ်စိုးမိုးရေးအတွက် ရပ်တည်ကာကွယ်ပေးလိမ့်မည်ဟူ၍ စိတ်ကူး ယဉ်၍ပင် မရနိုင်သည်ကို မြန်မာပြည်ရှိ စော်ဘွားများသိကြသည်။

သို့ရာတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးကို ကြေညာ ပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင် ဓနသဟာယနိုင်ငံများအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ် နိုင်ငံအဖြစ် ရပ်တည်သွားမည်ကို စော်ဘွားများ ကြားသိထား၍

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံနည်းတူ ဆောင် ရွက်ရန် စိတ်သဘောထားပြောင်းမည်လောဟု စော်ဘွားများက မျှော်လင့်လျက်ရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ စော်ဘွားများက အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်ချင်ကြသည်။

သဲထဲရေသွန်ဖြစ်

သို့ရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဓနသဟာယအဖွဲ့ဝင် ဒိုမီနီယံနိုင်ငံအဖြစ် မဟုတ်၊ ဓနသဟာယအပြင်တွင် လုံးဝလွတ်လပ် သော နိုင်ငံအဖြစ် နေလိုကြောင်း၊ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၏တောင်းဆို ချက်ကိုပင် ပြန်လည်တောင်းဆိုလိုက်သည့်အပြင် နန်းရင်းဝန်အက် တလီကလည်း ဓနသဟာယနိုင်ငံများအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်လိုစိတ် မရှိသည့်နိုင်ငံကို အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဗြိတိသျှအစိုးရက မထားလိုကြောင်း ၂၀-၁၂-၄၆ နေ့တွင် လွှတ်တော်သို့ ကြေညာခဲ့သည်ကို ပြန်လည် အတည်ပြုပြောဆိုလိုက်ရာ ရှမ်းစော်ဘွားများ၏ ၏ မျှော်လင့်ချက် မှာ သဲထဲရေသွန်ဖြစ်သွားလေတော့သည်။

အကျိုးနပ်သင့်သလောက် နပ်

ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့၏တောင်းဆိုချက်များကို ဆက်လက် တောင်းဆိုနေပါက အချည်းနှီးသာဖြစ်မည်ကို မြင်တွေ့သဖြင့် ယခင် က စီစဉ်ထားပြီးဖြစ်သည့်ဒုတိယပင်လုံညီလာခံတွင် ၎င်းတို့၏ နောင် ရေး(ဝါ)ရှမ်းပြည်၏ နောင်ရေးကို လေးလေးနက်နက် ကြေကြေ ညက်ညက် ဆွေးနွေးရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြတော့သည်။ ဤအခြေအ နေကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် ကျွန်တော်တို့ သိန္နီသို့ သွားရောက်ခြင်းမှာ အ ကျိုးနပ်သင့်သလောက် နပ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

သိန္နီမှ ကျောက်မဲသို့

သိန္နီမှ ကျောက်မဲသို့ ကျွန်တော်တို့ခရီးဆက်ကြသည်။ ကျောက်မဲတွင် ကျွန်တော်တို့ လူထုစည်းဝေးပွဲတစ်ရပ်ကျင်းပခဲ့ပြီး စော်ဘွားများနှင့်သိန္နီတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်ကိစ္စများအပါအဝင် နိုင် ငံရေးအခြေအနေဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို နောက်ဆုံးအခြေအနေအ ထိ လူထုသို့ အသိပေးခဲ့သည်။

ထို့နောက် ခရီးဆက်ရာ မေမြို့တွင် တစ်ညအိပ်၍ နောက် တစ်နေ့ မန္တလေးသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ မန္တလေးတွင် လူထုဦးလှအိမ် ၌ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပပြီး သာစည်သို့ ခရီးဆက် ခဲ့သည်။ သာစည်တွင် ကျွန်တော်တို့ လမ်းခွဲလိုက်ကြသည်။

တောင်ကြီးသို့တက်

ဗိုလ်မှူးအောင်နှင့်ဗိုလ်ထွန်းလင်းတို့က ရန်ကုန်သို့ပြန်ကြ ၍ ကျွန်တော်နှင့်ဦးတင်တို့က တောင်ကြီးတွင် ရှမ်းပြည်နယ်လွတ် မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်မှ ခေါင်းဆောင်များနှင့်ဆက်လက်ဆွေးနွေး ရန် တောင်ကြီးသို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။

ဖိုင်တွဲသိမ်း

ကျွန်တော်တို့ တောင်ကြီးသို့ ရောက်ပြီးနောက် တစ်နေ့

တောင် ဌာနေမြို့တို့သို့ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်က ရဲများနှင့်အတူ ရှမ်းပြည်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်သို့ လာရောက်ပြီး အဖွဲ့ချုပ်အလုပ်အမှုဆောင်များဖြစ်ကြသော ကိုအုန်းဖေ၊ ကိုဘရီနှင့်ရဲဘော်ဘဌေးတို့အား ဖမ်းဆီး၍ ရုံးသုံးပစ္စည်းများနှင့်ကျွန်တော်တို့ဖိုင်တံများကို သိမ်းဆည်းသွားကြသည်။

ဤအဖြစ်အပျက်ကို ဖဆပလဌာနချုပ်သို့ ကြေးနန်းရိုက်၍ ကျွန်တော်အစီရင်ခံရာ သခင်နုက ကျွန်တော့်အား ချက်ချင်း ရန်ကုန်သို့ပြန်လာရန် ခေါ်ယူလိုက်ပါသည်။

လန်ဒန်မှ လိမ္မော်သီး

ကျွန်တော် ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် သခင်နု၊ ဦးဗဆွေတို့နှင့်အခြေအနေကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကြသည်။ ၎င်းတို့က ဦးတင်အေး ရန်ကုန်သို့ခေါ်ရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ ထိုအချိန်မှာ လန်ဒန်မှလာသော သတင်းမှာလည်း ကောင်းချိန်ဖြစ်ပါသည်။ အက်တလီသည် ၎င်းပြောသည့်အတိုင်း ကတိတည်၍ ကျွန်တော်တို့တောင်းဆိုထားသော “တစ်နှစ်အတွင်း လုံးဝလွတ်လပ်ရေး ရရှိရန်ကိစ္စ”ကို လက်ခံသည်ဟု သိရပါသည်။

ဤတွင် အလျဉ်းသင့်၍ လန်ဒန်မှ ပေးပို့သည့်ကြေးနန်းကို ဖော်ပြလိုပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်တို့ ဆွေးနွေးသည့်ကိစ္စ အောင်မြင်လျှင် လိမ္မော်သီး (Orange) ဟုကြေးနန်းရိုက်ရန်နှင့်မအောင်မြင်လျှင် သံပရာသီး Lemon ဟုရိုက်ရန် စီစဉ်ထားခဲ့ရာ ဦးကျော်ငြိမ်းက (Orange) ဟုကြေးနန်းရိုက်ခဲ့သဖြင့် အခြေအနေကောင်းသည်ကို ချက်ချင်းသိရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လက်မှတ်ရေးထိုး

ထို့နောက် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်အများသိနေကြသည့် အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ် (Aung San - Attle Agreement)ကို ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ(၂၇)ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အက်တလီတို့ ချုပ်ဆိုလက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။ ယင်းစာချုပ်အရ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ကို ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဧပြီလအတွင်း ပြီးစီးအောင်ကျင်းပပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနာဂတ်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေတစ်ရပ် အမြန်ရေးဆွဲ အတည်ပြုရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘောတူခဲ့

ဒုတိယအချက်မှာ “ဘုရင်ခံ၏ အလုပ်အမှုဆောင်ကောင်စီသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြားဖြတ်အစိုးရဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန်နှင့်မည်သည့်ကိစ္စမဆို လွတ်လပ်စွာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်”ဟုသဘောတူခဲ့ပေသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ယင်းအစိုးရမှာ ကျွန်တော်တို့တောင်းဆိုနေသည့်အမျိုးသားအစိုးရ (National Government) ပင်ဖြစ်ပေသည်။ တောင်တန်းဒေသများနှင့်ပတ်သက်၍ မူရင်းစာချုပ်တွင်-

(က) တောင်တန်းဒေသနှင့်မြန်မာပြည်မ အနှောင့်အယှက်မရှိ လွတ်လပ်စွာ ကူးလူးဆက်ဆံခွင့်ရှိသည်။

(ခ) မကြာမီအချိန်အတွင်း (၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ

လ)မှာ ကျင်းပမည့်ပင်လုံညီလာခံတစ်ရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤကိစ္စအတွက်အထူးခေါ်ယူမည့်ညီလာခံတစ်ရပ်၌သော်လည်းကောင်း တောင်တန်းဒေသခေါင်းဆောင်များအား စပ်ကူးမတ်ကူးကာလအတွင်း မြန်မာပြည်မနှင့်မည်သို့မည်ပုံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လိုသည်ဆိုသည့်သဘောထားကို မေးမြန်းရန်ဟု ပါရှိလေသည်။

လိုရင်းပြောရပါက မြို့တို့သို့အစိုးရသည် မြန်မာပြည်မနှင့် တောင်တန်းဒေသတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ မူရင်းတောင်းဆိုချက်များကို လိုက်လျောလိုက်ပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

မိတ်ဆက်စကား

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၃-ရက်နေ့တွင် နန်းရင်းဝန် အက်တလီနှင့်၎င်း၏ အမှတ် ၁၀၊ ဒေါင်းနင်းလမ်းနေအိမ်၌ တွေ့ဆုံစဉ် မိတ်ဆက်စကား ပြောကြားရာ၌-

“ကျုပ်တို့ဗမာပြည်အကြောင်း ပြောကြားတဲ့အခါတိုင်း စည်းလုံးညီညွတ်ပြီး လွတ်လပ်တဲ့ဗမာပြည် တစ်ပြည်လုံးကို မျက်စိထဲမှာ မြင်ယောင်ပြီး ပြောတာဖြစ်တယ်။ ကျုပ်တို့တစ်ပြည်လုံးစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရာမှာ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင်းမှာ ရှိတဲ့လူမျိုးစုအားလုံးကို ပြည်ပပယောဂမပါဘဲ လွတ်လပ်စွာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခွင့်ပေးရင် ကျွန်ုပ်တို့ မကျော်လွှားနိုင်တဲ့အခက်အခဲဆိုလို့ ဘာမျှရှိမည်မဟုတ်ဘူး၊ အားလုံးစည်းလုံးညီညွတ်လာမှာ အမှန်ပါပဲ”

ဟုပြောခဲ့ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်၏ အနှစ်သာရရှိသောအထက်ပါစကားရပ်များကို အကောင်အထည်ပေါ်လာအောင် ဆောင်ရွက်ရန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပင်လုံညီလာခံထမြောက်အောင်မြင်ရေးမှာ အရေးကြီးလှပေသည်။

ရှမ်းလူထုထောက်ခံမှု ရယူ

မြို့တို့သို့အစိုးရနှင့်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တို့ သဘောတူညီချက်ရရှိကြောင်း ကြားသိရသောအခါ ကိုတင်သေည် ဤသဘောတူညီချက်ကို ရှမ်းပြည်လူထုအား ရှင်းပြ၍ ၎င်းတို့ထောက်ခံမှုကို ရယူရန် တောင်ကြီးသို့ပြန်သွားခဲ့သည်။

ကိုအုန်းဖေ၊ ကိုဘရီနှင့်ရဲဘော်ဘဌေးတို့အား ဖမ်းထားရာမှ ပြန်မလွှတ်သေးကြောင်း ကိုတင်ထံမှ ကျွန်တော်သိရ၍ မစ္စတာလေဒင်ထံ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်သွားရောက်တွေ့ဆုံပြောကြားရာ ချက်ချင်းပင် မစ္စတာလေဒင်က လွှတ်မိန့်ထုတ်ပေးလိုက်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီးနောက် ၎င်းတို့ကို ဆက်ချုပ်ထားဦးမည်ဆိုလျှင် လက်ရှိအခြေအနေနှင့်ကိုက်ညီမည် မဟုတ်၍ ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း(၄)

ဒုတိယ ပင်လုံညီလာခံ

အထက်တွင်ဖော်ပြပါရှိသည့်စည်းကမ်းချက်အပိုင်း(ခ) နှင့် ပတ်သက်၍ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အယူအဆမှာ နောင်သောအခါတွင် ကျင်းပမည့်“အထူးညီလာခံ”အထိစောင့်လျှင် သွေးအေးသွားမည်ဖြစ်သည့်ပြင် မမျှော်မှန်းနိုင်သည့်အနှောင့်အယှက်တစ်စုံတစ်ရာ ဝင်လာနိုင်သည်။ သို့ဖြစ်၍ မကြာမီ ကျင်းပမည့်ပင်လုံညီလာခံတွင်သာ ဆောင်ရွက်စရာများကို အချိန်မဆွဲဘဲ ဆောင်ရွက်ခြင်းကသာ ပို၍စိတ်ချရမည်ဟု ယူဆသဖြင့် လန်ဒန်မှပြန်ရောက်၍ ရက်အနည်းငယ်အတွင်း ပင်ပန်းနေသည်ကို ပဓာနမထားဘဲ ပင်လုံညီလာခံသို့ခရီးဆက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်လေသည်။

ဒုတိယပင်လုံသို့

ရန်ကုန်မြို့တွင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်သည်လည်းကောင်း၊ တောင်ကြီးတွင် ရှမ်းပြည်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့သည်လည်းကောင်း၊ သမိုင်းဝင်ပင်လုံညီလာခံတက်ရောက်ရန် ကျွန်တော်တို့ ထွက်ခွာရေးအတွက် အပူတပြင်းစီစဉ်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၈-ရက်နေ့တွင် ကျွန်တော်တို့ ပင်လုံသို့ထွက်ခွာကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဦးအောင်ဇံဝေ၊ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး၊ ဗိုလ်ထွန်းလှနှင့်ကျွန်တော်တို့က ပထမလေယာဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဦးတင်ထွဋ်နှင့်မစ္စတာဘော်တစ်လေတို့က ဒုတိယလေယာဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထွက်ခွာသွားကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ မိတ္ထီလာသို့ရောက်သောအခါ ပင်လုံသို့သွားရန် ကားများဖြင့် လာရောက်ကြိုဆိုကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ကားကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် မောင်းပါသည်။

ချီးကျူးဩဘာပေး

ကျွန်တော်တို့ တောင်ကြီးသို့ရောက်သောအခါ တောင်ကြီးမြို့လမ်းမကြီး၏ ဝဲယာတွင် ဗိုလ်ချုပ်အား လာရောက်ကြိုဆိုကြသူများ၊ ချီးကျူးဩဘာပေးကြသူများနှင့်ပြည့်နှက်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ကျွန်တော်တို့အား ဈေးကြီးရှေ့ကွက်လပ်(လွန်ခဲ့သော ရက်အနည်းငယ်က ကျွန်တော်တို့လူထုအစည်းအဝေးကျင်းပခဲ့သည့်ကွက်လပ်)ရှေ့ရောက်သောအခါ ရောမလူထုကြီးနှင့်တွေ့၍ ကားကို ရပ်ထားရသည်။

ဗိုလ်ချုပ်နှင့်ရှမ်းလူထု

ထိုလူအုပ်ကြီးမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား အနီးကပ်ကြည့်ချင်ကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ကားပေါ်မှဆင်း၍ လူထုကြီးအား လက်ဝှေ့ယမ်းနှုတ်ဆက်ရာ လူထုကြီးက ပို၍ပင်ဩဘာပေးကြသည်။ အကယ်၍သာ ကျွန်တော်တို့ ကားနောက်မှ ကပ်၍လိုက်ပါလာသည့်အာသာဘော်တစ်လေစိတ်ထဲတွင် ရှမ်းလူထုက ဗိုလ်ချုပ်အား ထောက်ခံသည်၊ မထောက်ခံသည်ကို ဒွိဟသံသယရှိမည်ဆိုပါက ဤလူထုကြီးကို ကြည့်ပြီး သူ့ခေါင်းထဲမှ သံသယများ လုံးဝလွင့်စဉ် ကွယ်ပျောက်သွားမည်မှာ ယုံမှားဖွယ်ရာ ရှိမည် မဟုတ်ပါ။

ရှမ်းပြည်၏ မြို့တော်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ဤမျှလောက် လိုက်လံလှုံ့ ကြိုဆိုခြင်းကို မြင်ရလျှင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား လုံးဝအယုံအကြည်ကင်းသူပင် အထင်မကြီးဘဲ နေနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။

ကျွန်တော်တို့သည် ညနေ ၆ နာရီလောက်တွင် ပင်လုံသို့ရောက်သွားကြပါသည်။ ပင်လုံမှာ လဲချားမြို့နယ်အတွင်းတွင်ရှိ၍ ရွာတစ်ရွာသာသာလောက်သာရှိသည့် ငါးရက်တစ်ဈေးရှိသော မြို့ကလေးဖြစ်ပါသည်။

ဤမြို့ကလေးတွင် ကျင်းပမည့်ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ကြမည့်သူများမှာ မနည်းလှပါ။ တောင်တန်းဒေသအားလုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ၊ မြန်မာနိုင်ငံပြည်မမှ လာရောက်ကြမည့်သူများ၊ စော်ဘွားများနှင့်၎င်းတို့၏ အခြွေအရံများ တည်းခိုနေထိုင်စားသောက်ရေးတာဝန်မှာ မသေးလှသော်လည်း စော်ဘွားများ၏ စီမံခန့်ခွဲတတ်ပုံနှင့်စေတနာကောင်းများရှိ၍သာ တော်ပေသေးသည် စော်ဘွားများက တက်ရောက်လာကြသော ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သက်သောင့်သက်သာ နေနိုင်မည့်ဝါးတဲကြီးများကို ထိုးပေးထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

စည်ကား

ဤဂုဏ်သရေရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအပြင် ပင်လုံညီလာခံကျင်းပမည့်နေရာသို့ လာရောက်လေ့ရှိကြသူ ပရိသတ်အများအပြားနှင့်ပြည့်နှက်လျက်ရှိသောကြောင့် ပင်လုံမြို့ကလေးမှာ ပွဲလမ်းသဘင်ဆင်ယင်ကျင်းပနေသည့်အလား စည်ကားလျက်ရှိနေပေသည်။ ပွဲလမ်းသဘင်များတွင် ရှိနေကျဖြစ်သည့်ဈေးတန်းများနှင့်ရှမ်းပြည်၏ ပွဲလမ်းသဘင်တိုင်းတွင် မပါလျှင်မပြည့်စုံသည့် လောင်းကစားဝိုင်းများလည်း ရှိနေသေးသည်။

ယခုဒုတိယအကြိမ် ပင်လုံညီလာခံမှာ ယခင်နှစ်က ကျင်းပခဲ့သည့်ပထမအကြိမ် ပင်လုံညီလာခံနှင့်အတူ တမူထူးခြားချက်ရှိသည်ဟုဆိုရပေမည်။ ပထမအကြိမ် ညီလာခံတွင် ဘယ်သူကများလွှမ်းမိုးသွားမလဲဟု ကျွန်တော် စိုးရိမ်တကြီးဖြစ်ခဲ့ရသော်လည်း ယခုတစ်ကြိမ်တွင်မူ ဗိုလ်ချုပ်မှ ဗိုလ်ချုပ်ဟု လူတိုင်း၏ ရင်ထဲတွင် ကိန်းအောင်းနေသူ ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် တက်ရောက်သဖြင့် ၎င်းအား ယှဉ်နိုင်သူဟူ၍ လုံးဝရှိနိုင်မည်မဟုတ်ဟု ကျွန်တော်ယုံကြည်စိတ်ချပါသည်။

နှစ်သက်လက်ခံ

တစ်နေ့ကုန် မော်တော်ယာဉ်(ကား)ဖြင့် ခရီးဝေးနှင့်ခွဲရသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်မှ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေမည့်အစား လန်းဆန်းစွာဖြင့် ထိုနေ့ညနေမှာပင် ၎င်းအား စောင့်နေကြသည့်စော်ဘွားကြီးများ၊ ချင်း၊ ကချင်ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့်ပျော်ရွှင်စွာ နှုတ်ခွန်းဆက်ပြီး လန်ဒန်တွင် သူ ဆွေးနွေးခဲ့သည်များကို ပြန်လည်ပြောပြရာတွင် အားလုံးက စိတ်ဝင်စားသည်သာမက ဗိုလ်ချုပ်အပေါ်တွင်

စလျှင်စချင်းပင် အလွန်နှစ်သက်လက်ခံကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မိန့်ခွန်းမြှောက်ကြား

နောက်တစ်နေ့ ပင်လုံညီလာခံတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကိုယ်တိုင် တက်ရောက်မိန့်ခွန်းမြှောက်ကြားခဲ့ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က ရှမ်း ဗမာချစ်ကြည်ရေးကို သမိုင်းက သက်သေခံနေကြောင်း၊ မကြာသေး မီကာလကပင် ရှမ်း-ဗမာချစ်ကြည်ရေးအကြောင်းကို ထပ်ကာတလဲ လဲ ပြောခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ဒါကိုပဲ ထပ်ပြီး လေကုန်ခံ၍ မိမိမပြောလိုတော့ကြောင်း၊ နောင်အနာဂတ်အတွက် ဘယ်လိုဆက် စခန်းသွားကြမယ်ဆိုတာကိုသာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြပါစို့ဟု ပြောလို ကြောင်းများကို တိုတိုနှင့်လိုရင်း ရောက်အောင် ပြောကြားကြပါ သည်။

ဒွေးတော်မလွမ်းနဲ့

ဗိုလ်ချုပ်က ရှေ့လျှောက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ အတူတကွ အ နာဂတ်ကို ဘယ်လိုရင်ဆိုင်မဲဆိုသည့်အချက်မှာ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်တွင်းရှိ ပြဿနာကို ကျုပ်တို့အချင်းချင်းသာ ဖြေ ရှင်းယူရမှာဖြစ်ကြောင်း၊ အမေကျော် ဒွေးတော်လွမ်းနေ၍ မဖြစ် ကြောင်း၊ အချို့အမြော်အမြင်မရှိသူ၊ အမြင်ကျဉ်းသူတွေက တောင် တန်းဒေသရဲ့ အကျိုးစီးပွားဟာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ပြင်ပမှာ ရှိတယ်လို့ စိတ်ကူးယဉ်နေပုံရကြောင်း၊ တကယ်တော့ သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံး ပြည်မက ဗမာတွေနှင့် တောင်တန်းသားများ ခိုင်မြဲစွာ လက်တွဲနေ ထိုင်လာခဲ့ကြသည့်အတိုင်း ယခုလည်း နေထိုင်လျက်ရှိကြောင်းဖြင့် ပြောကြားသွားပါသည်။

ပြန်လည်ထူထောင်ဖို့

ဗိုလ်ချုပ်က ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံ စစ်အတွင်းတွင် စစ်တ လင်းနှစ်ခါပြန်ဖြစ်ခဲ့ရ၍ ပြာပုံအတိဖြစ်သွားသည့်အခြေအနေကို လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ပြန်လည်ထူထောင်ဖို့ရှိကြောင်း၊ ယင်းသို့ ထူထောင်ရာတွင် လူတိုင်းစည်းကမ်းရှိကြဖို့၊ မခိုမကပ်ပဲ တာဝန်သိသိ ဆောင်ရွက်ကြဖို့လိုကြောင်း၊ ဤသို့ဖြင့် စည်းလုံးညီညွတ်သောမြန်မာ နိုင်ငံအဖြစ် တည်ဆောက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အလေးအနက်ပြော ကြားရာ တက်ရောက်လာကြသည့်ရှမ်း၊ ကချင်နှင့်ချင်းကိုယ်စား လှယ်များက နှစ်သက်လက်ခံကြသည်။

ညီလာခံပြီးခါနီးကျမှ

သံလွင်ကရင်များမှာမူ ညီလာခံကြီးပြီးခါနီးအထိ ရောက် မလာကြသေးပါ။ ကရင်အမျိုးသားများမှာ ပင်လုံညီလာခံသို့တက် ရောက်ရန် ဆန္ဒပြင်းပြမှုရှိသော်လည်း ကေအင်(နန်)ယူတို့က ၎င်း တို့ဘက်သို့လာရန် အပြင်းအထန်ဆွဲဆောင်မှုကြောင့် အကျပ်ရိုက် နေသည်ဟု ကျွန်တော်မှတ်မိခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ သူတို့ပင်လုံတက် ရန်ကိစ္စကို ညီလာခံနောက်ဆုံးအစည်းအဝေးရုပ်သိမ်းခါနီးအထိ မ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းဖြစ်မည်ဟု ထင်ပါသည်။ နောက်ဆုံးနေ့ ညီလာခံ ပြီးခါနီးကျမှ သထုံဦးလှဖေဦးဆောင်သော ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့

ရောက်လာသည်။ ယင်းအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ဦးချစ်တီး(ဖာ ပွန်)၊ စောစံကေးနှင့်ဦးဝီရိကျော်(ဦးစောဘကြီး၏ အပါးတော်မြဲ)တို့ လိုက်ပါလာကြပါသည်။

အထင်အမြင်လွဲမှားအောင်

ဤသို့နောက်ကျ၍ ရောက်လာခြင်းမှာ ဆွေးနွေးပွဲတွင်ပါ ဝင်ကြသည့်ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း၊ မြန်မာတို့နှင့်နောင်အနာဂတ်ကာလ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးကို ဆွေးနွေးရန်မဟုတ်ဘဲ အခြေအနေကို အ ကဲခတ်လေ့လာရန်သာဖြစ်သည်ဟု ကောက်ချက်ချရန်သာရှိပေသည် သို့ဖြစ်၍ အချို့အနောက်တိုင်းသမိုင်းသုတေသီများက “ကရင်တို့ က ညီလာခံသို့လေ့လာသူလေးယောက်စေလွှတ်ခဲ့သော်လည်း ၎င်း တို့အား တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းမရှိ”ဟု ရေးသားခြင်းမှာ ကျွန်တော် တို့အချင်းချင်း အထင်အမြင်လွဲမှားအောင် ဖန်တီးခြင်းမျှသာဖြစ် ပေသည်။ (ဟယူတင်ကား (Hugh Tinker ၏)ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံ ၈-၂၄)

ဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမား

ဤနေရာတွင် ကရင်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ဦး လှဖေအကြောင်းကို အနည်းငယ်တင်ပြလိုပါသည်။ ဦးလှဖေမှာ နိုင် ငံရေးအတွေ့အကြုံနုနယ်သူတစ်ယောက် မဟုတ်ပါ။ ဝါရင့်နိုင်ငံရေး သမားကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ပေသည်။ သူသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမတိုင် မီက ပါလီမန်အမတ်ဖြစ်၍ လွှတ်တော်ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပေသည်။ (ထိုစဉ်က လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌမှာ ခေါင်းဆောင်ကြီးဦး ချစ်လှိုင်ဖြစ်သည်။)ဦးလှဖေသည် နိုင်ငံရေးအခြေအနေကို အများ ကဲ့သို့ပင် သိရှိနားလည်သူဖြစ်ပေရာ သံလွင်ကရင်အမျိုးသားများ ကိစ္စကို ညီလာခံတွင် တင်သွင်းရန် ရှိပါက မည်သူကမျှ ၎င်းအား တားမည်လည်း မဟုတ်ပါ။ တားမြစ်ပိတ်ပင်၍လည်း ရမည်မဟုတ် ပါ။ သို့သော် ဘာမျှ ဦးလှဖေက မတင်သွင်းခဲ့ပါ။

သို့ဖြစ်၍ ၎င်းတို့အနေဖြင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းလည်း မပြုချင်၊ အတိုင်ပင်လည်း မခံချင်သောကြောင့် တမင်ခပ်ခွာခွာနေ ပြီး နောက်ဆုံးအချိန်ကျမှ လာရောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဆိုလျှင် အထက် တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အနောက်တိုင်းသမိုင်းသုတေသီများ ရေးသား ချက်ထက် ပိုမိုမှန်ကန်နီးစပ်မည်ဟု ကျွန်တော်ယူဆသည်။

ဦးလှဖေမှာ ရည်မှန်းချက်ကြီးမားသူဖြစ်သည့်အားလျော် စွာ ခေတ်နောက်ကျ၍ သေးငယ်သည့်နယ်မှ သံလွင်ကရင်နီအမျိုး သားအနည်းငယ်လောက်ကို ကိုယ်စားပြုခေါင်းဆောင်ခြင်းမဟုတ်၊ ကျယ်ပြန့်သောနိုင်ငံရေးနယ်ပယ်တွင် နိုင်ငံရေးကစားနေခြင်းဖြစ် ပေသည်။ သူသည် ကေအင်(နန်)ယူအဖွဲ့က သီးခြားကရင်ပြည်နယ် ကို ပင်လယ်ထွက်ပေါက်နှင့်တကွ တနင်္သာရီခရိုင် တစ်ခရိုင်လုံးအပါ အဝင် ဗြိတိသျှဓနသဟာယအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပေးရန်တောင်းသည်ကို ထောက်ခံသူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ပြင် ဗမာပြည်မမှ သီးခြားလွတ်လပ်သည့်ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့်ကရင်နီနယ်တို့ပါဝင်သော ဖက်ဒရယ်လ်နိုင်ငံကြီးတစ်ခု (Grand Federation) အဖြစ် တည်ထောင်ရန် ကြံစည်ခဲ့သူလည်းဖြစ်

ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဦးလှဖေမှာ အနောက်တိုင်းသမိုင်းဆရာတို့က ကျွန်တော်တို့အား ယုံကြည်စေလိုသည့်လူရိုးလူပြိုင်းတစ်ဦးမဟုတ်ကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ရပေလိမ့်မည်။

ကရင်နီနယ်မှာမူ ယခုပင်လုံတွင် ဆွေးနွေးရန် စုဝေးနေသည့် (Scheduled Areas) ဟုခေါ်သည့်တောင်တန်းဒေသများတွင် ပါဝင်သည့်နယ်တစ်နယ် မဟုတ်။ သီးခြားတည်ရှိနေသည့်လွတ်လပ်သော နယ်ဖြစ်၍ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ညီလာခံကို တက်ရန် ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ သို့မတက်လျှင် သူတို့အကျိုးယုတ်မည်၊ သူတို့အတွက် အန္တရာယ်ရှိသည်ကိုမူ သူတို့သိရှိကြသဖြင့် မမီလိုက်မှာကို စိုးရိမ်ခဲ့ကြ၍ စောဝဏ္ဏနှင့်စောသိန်းတို့နှစ်ဦးပါသော သာမန်လေ့လာရေးကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အနေဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အား အလွတ်သဘောလာရောက်တွေ့ဆုံခဲ့ပေသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကယားပြည်နယ်အဖြစ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် ပါဝင်လာခဲ့ပေသည်။

ရှမ်းလူမျိုးက ပထမဆုံးသမ္မတ

ထိုနေ့ တစ်နေ့တာ အစည်းအဝေးပြီးသွားသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်က “ပထမဆုံးသမ္မတအဖြစ် ရှမ်းအမျိုးသားတစ်ဦးကိုပေးလျှင် မကောင်းဘူးလား၊ ခင်ဗျား ဘယ်လိုသဘောရသလဲ”ဟုကျွန်တော့်အား မေးပါသည်။ ဤသို့မေးခြင်းမှာ လူမျိုးအနေနှင့်ကောင်းမကောင်း မေးခြင်းမဟုတ်ဘဲ ရှမ်းအမျိုးသားထဲမှ မည်သူကို ပေးလျှင် ကောင်းမလဲ၊ သင့်သလဲဆိုသည်ကို မေးခြင်းသာဖြစ်မည်ဟု ယူဆ၍ တောင်ပိုင်စော်ဘွားကြီးကို ရွေးလျှင် ကောင်းမည်ဟု ထင်သည်ဟု အကြံပြုလိုက်ပါသည်။

တောင်ပိုင်စော်ဘွားကြီးအား ကျွန်တော်အဆိုပြုလိုက်ရခြင်းမှာ အကြောင်းရှိပါသည်။ ကျွန်တော်တို့တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝက ရှမ်းပြည်နယ်ကျောင်းသားများအသင်းတွင် ကျွန်တော်သည် ပထမဦးဆုံးအတွင်းရေးမှူးဖြစ်လာသည်။ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ညောင်ရွှေမှ စောကျော်အံ့ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအခါတွင်မှ အသင်း၏ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းကို ကျွန်တော်တို့ရေးဆွဲကြရပါသည်။ ယင်းသို့ ရေးဆွဲပြီးသောအခါ အသင်းအောင်မြင်စွာ တည်ထောင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အကြောင်း၊ ရန်ပုံငွေများထည့်ဝင်ပါမည့်အကြောင်း အသင်းစည်းမျဉ်းပါ ပူးတွဲလျက် ရှမ်းစော်ဘွားကြီးများထံ မေတ္တာရပ်ခံစာများ ကျွန်တော်ရေးသားပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ အခြားမည်သည့်စော်ဘွားများထံကမျှ ပြန်စာတစ်စောင်တစ်လေမျှ မရခဲ့သော်လည်း တောင်ပိုင်စော်ဘွားကြီးက ကျွန်တော်တို့အသင်းအတွက် ငွေ ၅၀၀/ကို ကြေးနန်းဖြင့် ရက်ရောစွာ လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။ ဤသည်မှာ ကျွန်တော်တို့အဖို့ သူ့အား မေ့ပျောက်၍ မရနိုင်လောက်သည့်အထင်ကြီးစရာ အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်လာတော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ၎င်းအား ခေါင်းထဲတွင် စွဲထင်လျက်ရှိနေပေရာ ဗိုလ်ချုပ်ကမေးသောအခါ ၎င်းအမည်ကို ချက်ချင်းပင် အကြံပြုလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင် ၎င်းသည် လူအများလေးစားလောက်သည့် ဥပဓိရုပ်ရှိပြီး စော်ဘွားများအကြားတွင် တင့်တယ်ခံ့ညားသူဖြစ်ပေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက သူ့ကို နည်းနည်းပါးပါး တီးခေါက်

ကြည့်ရန် ပြောရာတွင် ကျွန်တော်က ထမင်း ဖိတ်ကျွေးလျှင် မကောင်းဘူးလားဟု အကြံပြုသည်ကို ဗိုလ်ချုပ်က လွယ်လွယ်ကူကူပင် သဘောတူလိုက်သည်။

ကျွန်တော်သည် တောင်ပိုင်စော်ဘွားကြီးထံ သွားရာ ၎င်းအား ကံအားလျော်စွာ တစ်ဦးတည်းရှိနေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့်ကျွန်တော်လာရောက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပွင့်လင်းရင်းနှီးစွာ ပြောပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။ စော်ဘွားကြီးက “မလုပ်ပါရစေနှင့်ကိုဖေခင်ရာ သမ္မတအိမ်တော်ထဲမှာ ကျွန်တော်ထောင်ကျနေတာနှင့် တူနေပါအုံးမယ်” ဟုရယ်ကာ မောကာဖြင့် ချက်ချင်းတုန်ပြန်လိုက်ပါသည်။ ထို့နောက် စော်ဘွားကြီးက ဆက်လက်၍ သူထက် ဝါရင့်သည့်စော်ဘွားကြီးတွေရှိသေးကြောင်း ပြောပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က ရှမ်းအမျိုးသားတစ်ဦးကို ပထမဆုံးသမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်ခန့်အပ်လိုပါက စော်ဘွားများအချင်းချင်းညှိနှိုင်းပြီး သင့်တော်သူတစ်ဦးကို အများသဘောတူရွေးချယ်ပေးသည်က ပိုမိုအဆင်ပြေမည်ဟု ယူဆကြောင်းပြန်လည်အကြံပြုပါသည်။

နေ့လယ်စာ စားရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍မူ စော်ဘွားကြီးက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ ညွှန်ကြားမှုအဖြစ် ပင်လုံသို့ ရောက်ရှိနေခြင်းဖြစ်သဖြင့် ညွှန်ကြားမှုတာဝန်မှာ ၎င်း၏တာဝန်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က ဘာကြိုက်သလဲဟု ကျွန်တော့်အား ၎င်းကမေးရာ ဗိုလ်ချုပ်အနေဖြင့်(ထမင်းနှင့်ဟင်းကိုသာ စားနေရဖန်များ၍ အပြောင်းအလဲတစ်ခုခုလုပ်လျှင် ကောင်းမည်ဟုယူဆပြီး) ပလာတာနှင့်ဆိတ်သားကဘတ်၊ မဆလာနှင့်ချက်သည့်ကြက်သားဟင်းကြိုက်သည်ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ အမှန်အတိုင်းပြောရလျှင် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း ကြိုက်သည့်အစားအစာ ဖြစ်ပါသည်။

နောက်တစ်နေ့ နေ့လယ်စာစားပွဲသို့ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်ကျွန်တော် သွားရာ စော်ဘွားကြီးထံတွင် သိန္နီစော်ဘွားကြီးလည်း ရောက်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်က ရှမ်းလူမျိုးတစ်ဦးအား ပထမဆုံးသမ္မတအဖြစ်ခန့်လိုသည့်ဆန္ဒကို သိန္နီစော်ဘွားကြီးအား တောင်ပိုင်စော်ဘွားကြီးက ပြောထားနှင့်ပြီဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ ရွေးချယ်နည်းနှင့်ပတ်သက်၍ စော်ဘွားကြီးနှစ်ဦးစလုံးမှာ တသဘောတည်းဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ မည်သူကိုပဲ ရွေးရွေး အရွေးခံရသူမှာ အများ၏ဆန္ဒအရ တညီတညွတ်တည်း ရွေးချယ်ပေးလိုက်သူသာဖြစ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ၎င်းတို့က ဗိုလ်ချုပ်အား ပြောပြပါသည်။

ဟိတ်ဟန်မရှိ ဖေါ်ရွှေ

နေ့လယ်စာ စားရင်း စကားစမြည် ပြောကြရာမှ ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးအား ၎င်းတို့ရည်မှန်းထားပုံရသည်ကို ကျွန်တော်တို့ရှိမိပါသည်။ ထမင်းစားပွဲတွင် စကားစပြီးပြောကြရာ၌ ပွင့်လင်းဖေါ်ရွှေမူရှိသည်ကို တွေ့ရပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကလည်း ဟိတ်ကြီးဟန်ကြီးမလုပ်ဘဲ ရင်းရင်းနှီးနှီး ပါဝင်ဆွေးနွေးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

တည်ကြည်ဖြောင့်မတ်၍ သစ္စာရှိပြီး ကိုယ်ကျိုးမကြည့်သည့်အပြင် အလွန်အလွန်ရိုးသားသည့်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား စော်ဘွားကြီးနှစ်ဦးစလုံးက သဘောကျနေသည်ဟု ကျွန်တော်ပြော

နိုင်ပါသည်။ အချို့သောသူများက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ခက်ထန်၍ အရောတဝင် မနေသည့်စစ်ဗိုလ်ချုပ်၊ မာနကြီးသည့်နိုင်ငံရေးသမားဟုထင်မြင်ယူဆသည့်အချက်နှင့်ဗိုလ်ချုပ်၏ ပကတိပုံသွင်မှ သိသိသာသာကြီး ခြားနားနေသည်ကိုလည်း ၎င်းတို့မြင်တွေ့သွားကြပေသည်။

အားလုံးခြုံ၍ကြည့်လျှင် တွေ့ဆုံမှုမှာ အလွန်ပင်ကောင်းသော တွေ့ဆုံပွဲတစ်ရပ် ဖြစ်သည်ဟုဆိုရပါမည်။ ကျွန်တော်ရှေးချယ်လိုက်သည့်ပလာတာနှင့်ကြက်သားဟင်း၊ ဆိတ်သားကဘတ်တို့ကိုလည်း ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် မြန်ရှက်စွာ သုံးဆောင်သည်ကို တွေ့ရ၍ ကျွန်တော် အတော်ပင် ပီတိဖြစ်မိပါသည်။

တောင်တန်းသားခေါင်းဆောင်တို့တင်သည့်မူကြမ်းပင်လုံညီလာခံကို နောက်တစ်နေ့ ဆက်လက်ကျင်းပသည်။ ထိုနေ့တွင် အရေးကြီးသည့်ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သော လွတ်လပ်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ပြည်မနှင့်တောင်တန်းသားတို့ကြုံကြုံခိုင်ခိုင်ပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အတိတ်ကာလက အထင်အမြင်လွဲမှားမှုတို့ကို ချေဖျက်ပစ်ရေးအခြေခံပြဿနာရပ်ကို ဆွေးနွေးစဉ်းစားကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအစည်းအဝေး၌ တင်ပြဆွေးနွေးသည့်အကြောင်းခြင်းရာတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ပြခြင်းမပြုမီ ရှမ်းပြည်တွင် မည်သည့်ဒေသများပါဝင်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကချင်အမျိုးသားများတောင်းနေသည့်ကချင်ပြည်နယ်တွင် မည်သည့်ဒေသများပါမည်ကိုလည်းကောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်

ရှမ်းပြည်နယ်မှာ စော်ဘွားများ၊ မြို့စားများ၊ ငွေခွန်မှူးများဟု ၎င်းတို့ အုပ်ချုပ်စိုးမိုးရာ ဒေသ၏ အကျယ်အဝန်းကိုမူတည်၍ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသည်။ စိုးမိုးအုပ်ချုပ်သူများ အုပ်ချုပ်ရသည့်ခရိုင်ပေါင်း (၃၃)ခရိုင်ရှိပါသည်။ ယင်းခရိုင်များကို ပေါင်းရုံး၍ အင်္ဂလိပ်အခေါ် အားဖြင့် (Federated Shan States) ရှမ်းပြည်ဟုခေါ်ထားပါသည်။

ကချင်ပြည်နယ်

ကချင်ပြည်နယ်နှင့်ပတ်သက်၍မူ အခြေအနေချင်းမတူပါ။ ရှမ်းပြည်ကဲ့သို့ ကချင်တောင်တန်းဒေသတွင် ဤမည်သောနေရာများမှာ မိမိတို့ပိုင်နက်ပါဟု တောင်းဆိုလောက်အောင် သတ်မှတ်ထားသည့်ဆက်စပ်သည့်နယ်နိမိတ်ဟူ၍မရှိခဲ့ပါ။ တောင်ထူထပ်သောဝေးလံသည့်ဒေသတောင်ကုန်းများပေါ်တွင် ဟိုတစ်ရွာ ဒီတစ်ရွာသာရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကချင်အနည်းစုမျှသာရှိသော ရှမ်းမြန်မာ၊ ရှမ်းတရုတ်အများအပြား နေထိုင်လျက်ရှိသည့်ပြည်မအပိုင်း(၂) ဧရိယာ Part II ဟုခေါ်သောမြစ်ကြီးနားနှင့်ဗန်းမော်ခရိုင်များကိုသာ ထည့်မပေးလျှင် ကချင်ပြည်နယ်ဟူ၍ ဖြစ်လာနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

ဒူးဝါး

ကချင်များ၏ အကြီးအကဲကို ဒူးဝါးများဟုခေါ်ကြသည်။ ရှမ်းပြည်ရှိ စော်ဘွားတို့နှင့်အတူသည့်အချက်မှာ ဒူးဝါးများအား ပြိတိသျှတို့က ရွာသူကြီးလောက်သာ သဘောထားပြီး စော်ဘွားများကဲ့သို့ စီမံအုပ်ချုပ်သူ (Rulers) များအဖြစ် သဘောမထားပါ။

ချင်းဝိသေသတိုင်း

ချင်းဝိသေသတိုင်းမှာ ဖလမ်းနှင့်တီးတိန်ခရိုင်များ၊ ရခိုင်ရိုးမတောင်ကြောများပါဝင်ပါသည်။ ချင်းတို့အနေဖြင့်မူ သီခြားပြည်နယ်တောင်းခံခြင်း မပြုခဲ့ပါ။

မြန်မာပြည်မှ စစ်ကိုင်းတိုင်းအတွင်းတွင် နာဂ၊ လူရှေ့စသည့်တောင်ပေါ်ဒေသသား အနည်းအကျဉ်းလည်း ရှိသေးသည်။ သူတို့သည် ပင်လုံညီလာခံသို့ တက်လည်း မတက်၊ ထူးခြားသောတောင်းဆိုချက်များလည်း တောင်းဆိုခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

ကရင်

ကရင်များမှာမူ မြန်မာပြည်အနှံ့အပြားတွင် နေထိုင်ကြသူများဖြစ်ပြီး စုစုစည်းစည်းနေထိုင်လျက်ရှိသည့်ဒေသမှာ သံလွင်ခရိုင်သာဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ရှေ့ပိုင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ၎င်းတို့သည် ညီလာခံ၌ ဆွေးနွေးမှုများ ပြီးဆုံးခါနီးမှ ပင်လုံသို့ရောက်လာခဲ့ကြပါသည်။

ကရင်နီ

ကရင်နီကိုယ်စားလှယ်များမှာမူ သာမန်လေ့လာသူများအဖြစ် လာရောက်ကြပြီး ခေါင်းဆောင်များနှင့်တစ်တည်းတည်း တွေ့ဆုံဆက်သွယ်မှုမပြုရုံမျှအပ ညီလာခံတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်းမပြုခဲ့ကြပါ။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူ

ဤသို့ဖြင့် ပင်လုံညီလာခံတွင် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူများမှာ ရှမ်းနှင့်ကချင်တို့သာဖြစ်ကြ၍ အခြားတောင်တန်းသားများကိုပါ ကိုယ်စားပြုပြောကြားသွားသည့်သဘောဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် တောင်တန်းသားများ ညီညွတ်ရေးကောင်စီအမည်ဖြင့် တောင်းဆိုချက်များပါသည့်စာတမ်းရှည်ကြီးတစ်ခု တင်သွားပါသည်။ ယင်းစာတမ်းတွင်ပါဝင်သည့်အချက်များမှာ-

- ၁။ မြန်မာတို့နှင့်အဆင့်အတန်းတူ အခွင့်အလမ်းတူ ရပိုင်ခွင့်တူ ဒီမိုကရေစီကျကျ ခံစားခွင့်ရှိရမည်။
- ၂။ အမှုဆောင်ကောင်စီတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသော ရှမ်းကိုယ်စားလှယ်နှင့်ကချင်ကိုယ်စားလှယ်တို့သည် မိမိတို့လူမျိုးအသီးသီး၏ ပြည်တွင်းရေးရာ အားလုံးအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ကြရမည်။ ထို့အပြင် ကာကွယ်ရေး၊ နိုင်ငံခြားရေး၊ မီးရထားအကောက်တော်အစရှိသော အားလုံးနှင့်ဆိုင်သည့်ကိစ္စများအတွက် အားလုံးစုပေါင်းတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ကြရမည်။
- ၃။ ကချင်တို့က သီးခြားကချင်ပြည်နယ်အလိုရှိကြောင်း တောင်းဆို

ချက်ကို ဤကော်မတီက ထောက်ခံသည်။

၄။ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်တော်များနှင့်ဘုရင်ကေရင်အစိုးရ၏ သဘောတူညီချက်များသည် ရှမ်း၊ ကချင်တို့နှင့်မပတ်သက်စေရ။

၅။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်နောက် “မြန်မာပြည်ထောင်စု”မှ ကျွန်ုပ်တို့ ခွဲထွက်လိုလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သဘောတူသည့်အချိန်တွင် ခွဲထွက်နိုင်ခွင့် ရှိစေမည်ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

ဖက်ဒရယ်စနစ်

အထက်ပါ တောင်းဆိုချက်များကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သူတို့လိုချင်သည်မှာ ဖက်ဒရယ်စနစ်အစိုးရမျိုးထက် အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် တန်းတူရည်တူ မဟာမိတ်နိုင်ငံများအချင်းချင်း ချုပ်ဆိုသည့်စာချုပ်မျိုးကို လိုချင်ကြောင်း ပေါ်လွင်ပေသည်။

အထက်ပါ တောင်းဆိုချက်များအနက် စတုတ္ထတောင်းဆိုချက်မှာ တောင်တန်းသားတို့က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ဦးဆောင်မှုကို အသိအမှတ်မပြုရာရောက်နေပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်က သူ ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့စဉ် တောင်တန်းသားတို့ကို ကိုယ်စားပြုပါသည်ဟု မပြောခဲ့သောကြောင့် ယင်းတောင်းဆိုချက်ကို စပ်ဆိုင်ခြင်း မရှိသည့်အချက်ဖြစ်၍ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် မလိုသည့်အချက်ဟု သတ်မှတ်လိုက်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ် လန်ဒန်တွင် ပြောသည်မှာ ကြားလူဝင်မရှုပ်ဘဲ ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်းဆွေးနွေးရန်သာ လွှတ်ထားပါက တောင်တန်းသားများနှင့်ပြည်မမှ ကျွန်တော်တို့အားလုံး အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း သဘောတူညီချက်ရမည်ဟူသော အချက်သာဖြစ်ပါသည်။

တောင်တန်းဒေသအတွက် အမှုဆောင်ကောင်စီဝင်တစ်ဦးကို ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်ရေးကိစ္စမှာ အက်တလီနှင့်ချုပ်ဆိုသောစာချုပ်၌ ကြိုတင်ဖော်ပြပါရှိပြီး ဖြစ်၍ ပြဿနာမရှိတော့ပါ။ (* အလျဉ်းသင့်၍ ဖော်ပြရပါလျှင် တောင်တန်းနယ်ဒေသမှ ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီဝင်ရရန် တောင်းဆိုခြင်းမပြုမီကတည်းကပင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဗြိတိသျှအစိုးရထံ အဆိုပြုရာ၌ ပါရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။)

ထို့အတူပင် ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းရှိ နိုင်ငံသားအားလုံးမှာ တန်းတူရည်တူဖြစ်သဖြင့် ပြည်တွင်း၌ တူညီသည့်ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး ရရှိမည်သာဖြစ်ပါသည်။

ကချင်ပြည်နယ်ကိစ္စ

ကချင်ပြည်နယ်တစ်ခု ဖန်တီးပေးရေးကိစ္စမှာမူ လွယ်ကူသည့်ကိစ္စတစ်ရပ်မဟုတ်ပါ။ ဤသို့ဆိုခြင်းမှာ “မူ”ကို ကန့်ကွက်သည့်သဘောမဟုတ်ပါ။ တကယ်တမ်း လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရာတွင် တွေ့ကြုံရသည့်အခက်အခဲကြောင့်သာဖြစ်ပါသည်။ ရှမ်းပြည်သည် ပြည်နယ်တစ်ခုတွင် ရှိအပ်သော လူဦးရေပမာဏ၊ နယ်ပယ်၊ တူညီသောဘာသာစကားနှင့်ယဉ်ကျေးမှု၊ စီးပွားရေးအရ ရပ်တည်နိုင်မှုအစရှိသည့်အင်္ဂါရပ်များနှင့်ပြည့်စုံမှုရှိသော်လည်း ကချင်ပြည်နယ်

General Statement by the Burma Delegation
ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဗြိတိသျှအစိုးရထံ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့က တင်သွင်းခဲ့သည့်စာတမ်းအပိုဒ် (၄)ကို ကြည့်ပါ။

တွင်မူ ဤသို့သော အင်္ဂါရပ်များ မရှိပါ။

ဒေသခံတို့ကန့်ကွက်

ကချင်ပြည်နယ်အနေဖြင့် အထူးသတ်မှတ်ထားသည့်ဒေသ (Part I Area)တွင်သာလျှင် ဟိုတစ်စု ဒီတစ်စု ရှိသဖြင့် ပြည်မမှ ဗန်းမော်နှင့်မြစ်ကြီးနားခရိုင်၊ ကသာမြေပြန့်ဒေသများ မပါလျှင် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်မည့်အခြေအနေ ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ ထို့အပြင် အခက်အခဲရှိသော အချက်တစ်ရပ်မှာ ဖော်ပြပါခရိုင်နှစ်ခု၌ နေထိုင်ကြသူအများစုသည် ကချင်များမဟုတ်ဘဲ အဘက်ဘက်မှ တိုးတက်နေသည့်မြန်မာ၊ ရှမ်းနှင့်ရှမ်းတရုတ်များဖြစ်ကြပြီး ကချင်များနှင့်ပေါင်းစည်းမည်ဆိုက ခေတ်နောက်ပြန်သွားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသဖြင့် ကချင်ပြည်နယ်ထဲသို့ သွတ်သွင်းခြင်းကို ဒေသခံများက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကချင်တို့၏တောင်းဆိုချက်များ

ကချင်ပြည်နယ်ကိစ္စ အချေအတင် ဆွေးနွေးကြရာတွင် ကချင်ခေါင်းဆောင်များ(အထူးသဖြင့် ဒူးဝါးဇော်လွန်း)သည် မိမိတို့အလိုရှိရာကိုသာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တောင်းဆိုနေပါသည်။

အလျဉ်းသင့်၍ ဖော်ပြရပါက ဒူးဝါးဇော်လွန်းမှာ မိမိသဘောထားကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြတ်ပြတ်သားသားပြောလေ့ရှိသူဟု နာမည်ရသည့်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးနှင့်မြစ်ကြီးနား၌တွေ့စဉ်က “ခင်ဗျားတို့ ဗမာတွေ ကျုပ်မယုံဘူးဗျ” ဟု အားမနာတမ်း ပြောခဲ့ဖူးသူဖြစ်ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်က ကချင်ခေါင်းဆောင်များအား ၎င်းတို့၏ဆန္ဒကို လိုက်လျောစေလိုပါက ၎င်းတို့ကလည်း အခြားသူများ၏ ဆန္ဒကို လေးစားသင့်ကြောင်း ထောက်ပြဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၎င်းတို့တောင်းဆိုနေသည့်ကချင်ပြည်နယ်တွင် မြန်မာပြည်မမှ မြစ်ကြီးနားနှင့်ဗန်းမော်ခရိုင်၊ ကသာမြေပြန့်ဒေသတို့တွင် နေထိုင်သူအများစုမှာ ကချင်များမဟုတ်၊ မြန်မာနှင့်ရှမ်းနှင့်ရှမ်းတရုတ်များဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့၏ဆန္ဒကိုလည်း လေးစားသင့်ကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်က ထောက်ပြသည်ကို လက်မခံ၊ မိမိတို့ဆုံးဖြတ်ထားသည့်အတိုင်း လိုချင်သည်ကိုသာ စွဲစွဲမြဲမြဲ မလျှော့တမ်း တောင်းဆိုနေသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ် စိတ်မကောင်းဖြစ်ရသည်။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်သည် အေးအေးဆေးဆေး တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် စိတ်ရှည်လက်ရှည်ဖြင့် နားထောင်နေပါသည်။

ဤကဲ့သို့ဒူးဝါးဇော်လွန်းက အပြင်းအထန် တောင်းဆိုနေခြင်းမှာ ၎င်းတို့ ပင်လုံသို့အလာ ကွတ်ခိုင်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့စဉ်က ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်တို့ကို ဆုပ်ကိုင်၍ မလျှော့တမ်း တောင်းဆိုနေခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။*

စိတ်မချမ်းသာဖြစ်

ထိုစဉ် ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးအနေဖြင့် အပြင်ပန်းအား

* ကွတ်ခိုင်တွင် ကချင်ကိုယ်စားလှယ်များ ဆွေးနွေးချက်မှတ်တမ်းကို နောက်ဆက်တွဲ(က) ရှုပါ။

ဖြင့် ရှမ်းလူမျိုး၏ အကျိုးကို လိုလားသယောင်ပြသော်လည်း စင်စစ် အားဖြင့် စော်ဘွားများ၏ ပဒေသရာဇ် အာဏာတည်မြဲစေရန်သာ ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သဖြင့် ဒူးဝါးဇော်လွန်းကဲ့သို့ပင် ညှိညှိနှိုင်းနှိုင်းအပေးအယူလုပ်လို့ မလွယ်ကူသူဖြစ်ကြောင်းကို တွေ့ရသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်မှာ လွန်စွာပင် စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်သွားပေသည်။

ရှမ်းစော်ဘွားများက (Complete Internal Autonomy) တောင်းဆိုရာတွင် ၎င်းတို့၏ အာဏာနှင့်လက်ရှိအခွင့်အရေးများ တည်မြဲရန်နှင့်လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင်လည်း မိမိတို့ဆန္ဒရှိသည့်အတိုင်း လုပ်လိုရာ လုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပမာအားဖြင့် နယ်စပ်ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးအောက်တွင် ဒိုမီနီယံအဖြစ်နေလိုက နေရန် ၎င်းတို့၏ (Memorandum) စာတမ်းတွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

တောင်ပေါ်မြေပြန့် မခွဲခြားလို

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးဆုံး၍ မကြာမီမှာပင် တောင်တန်းဒေသအနှံ့ခရီးထွက်ခဲ့ရာ တောင်တန်းသားတို့၏ ခေါင်းဆောင်များနှင့်ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရင်းရင်းနှီးနှီး လိုက်လံစွာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ ယင်းသို့ဆွေးနွေးစဉ်အခါက ခေါင်းဆောင်များ၏ ပြင်းပြသောဆန္ဒမှာ အတိတ်က ဖြစ်ရပ်များကို သင်ပုန်းချေ၍ သမိုင်း၏ ကဏ္ဍသစ်တစ်ရပ်ကို ဖွင့်လှစ်ပြီး တောင်တန်းသားနှင့်ပြည်မြေပြန့်မှ ဗမာများ ချစ်ကြည်စွာ ဆက်ဆံသွားကြဖို့ လိုလိုလားလား ရှိသည်ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။

ယခင်ကနှင့်မတူ

သို့သော် ယခုကား ဤသို့မဟုတ်တော့ပြီ၊ အခြေအနေမှာ တစ်မျိုးပြောင်းလဲသွားလေပြီ။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်းရင်းများအနက် အကြောင်းတစ်ရပ်မှာ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့၏ သွေးထိုးလှုံ့ဆော်မှုပင်ဖြစ်ပါသည်။

အခြားအချက်တစ်ရပ်မှာ စည်းစိမ်နှင့်အာဏာကို စွန့်လွှတ်ရမှာ စိုးရိမ်လျက်ရှိကြသူ ဒူးဝါးအချို့နှင့်စော်ဘွားအချို့၏ ရှေ့တစ်မျိုး ကွယ်ရာတစ်မျိုးလုပ်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် စော်ဘွားများမှာ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်တွေ့စဉ်က ဗမာများနှင့်အတူ လွတ်လပ်ရေးရယူမည်ဟု ဖွင့်ဟပြောဆိုကြသော်လည်း နောက်ကွယ်(ဗိုလ်ချုပ်လန်ဒန်သွား၍ အရေးဆိုချိန်)တွင် ဗြိတိသျှလက်အောက်၌ ဆက်လက်နေထိုင်လိုကြောင်း စာတမ်းပြုစုတင်သွင်းခဲ့သည်ကို ဖော်ပြလိုသည်။

ဤနေရာတွင် အလျဉ်းသင့်၍-

“ဗမာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏ တင်ပြချက်အထဲမှ အပိုဒ်တစ်ပိုဒ်ကို ထုတ်နုတ်တင်ပြလိုပါသည်။ ယင်းစာပိုဒ်မှာ-

EXTRACT FROM THE GENERAL STATEMENT BY BURMA DELEGATION TO LONDON - JANUARY 1947

THE FRONTIER AREAS.

We are aware that the long-term policy of His Majesty's Government in regard to Burma is that there should be a united or federated Burma including the whole of British Burma and perhaps also the Karenni States. We respectfully subscribe to this policy but are anxious that the peoples of these areas should be given an opportunity of sharing immediately in the constitutional advance to be achieved by the Burmese. To that end we propose that representatives of the frontier Areas should be associated forthwith in the work of the Executive Council in a manner which would retain for these Areas autonomy in matters of internal administration. This, in our opinion, could be done by bringing the Frontier Areas within the scope of the Executive Council and by appointing a representative of the Frontier Areas to the charge of the new portfolio and providing him with two or three Deputy Counsellors representing the Frontier races of which he is not a member. Our desire is that the people of the Frontier Areas should regain their freedom together with the Burmese and enjoy equal rights with them in all respects.

When constitutional reforms were introduced to Burma in 1919 Burma was divided for administrative purpose into Burma Proper and the "Backward Areas". The backward in any way. Before 1886, when Upper Burma was under Burmese rule, good relations between the Chiefs of the Frontier races and the Burmese Kings were normal. Such members of the Frontier races as happen to reside in the plains have acquired the same political rights as the Burmese.

The delegation are aware that the demand for a kachin State amongst the Kachin was inspired by some military officers during the time of the operations against the Japanese.

It has also come to the knowledge of the delegation that in a letter from the Burma Office, dated the 30th November 1943, to the Governor, it was stated that for reasons of Imperial Defence it may be desirable for His Majesty's Government to exercise a more direct control over the Frontier Areas of Burma than over Burma itself after the latter has been granted self-government.

For sixty years, the conditions of these so-called backward tribes, administered by British authorities without Burmese aid, have remained without improvement. The Delegation do not hold the view that they are politically backward and still incapable of self-government but if such is the view of His Majesty's Government, the Delegation maintain that no government outside Burma should have any claim to the privilege of trusteeship over these areas. The Delegation proposal is, however, not for the Burmese political position, actual and impending, and to a distinct share in the administration of the country to which they, the Burmese and all other races of Burma alike belong."

အထက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည်ကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် စော်ဘွားတို့၏ ရှေ့တစ်မျိုး ကွယ်ရာတစ်ဖုံပြုလုပ်ပုံနှင့်နယ်ချဲ့၏ ပရိယာယ်ဝေဝစုံများကို အထင်အရှား တွေ့နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့သော အကြောင်းများကြောင့်ပင် ဗိုလ်ချုပ်မှာ များစွာ စိတ်မသက်မသာ ကသိကအောက် ဖြစ်ရတော့သည်။

စဉ်းစားပါရစေ

ဗိုလ်ချုပ်က ၎င်းတို့တောင်းဆိုချက်များကို စဉ်းစားပါဦးမည်ဟုပြောပြီး မိမိတည်းခိုရာ ဝါးတဲသို့ပြန်လာခဲ့သည်။ သူ့စိတ်ထဲတွင် မည်မျှခံစားလျက်ရှိသည်မသိ၊ သုတ်ခြေတင်သွားလိုက်သည်မှာ သူ့ကို မိအောင် ကျွန်တော်နှင့်ဗိုလ်ထွန်းလှတို့ မနည်းလိုက်ကြရသည်

ဗိုလ်ချုပ်ဝမ်းနည်း

တဲသို့ ကျွန်တော်တို့ပြန်ရောက်သောအခါ ဗိုလ်ချုပ်က “ကျုပ်တို့ဗမာတွေပေါ်မှာထားရှိတဲ့သူတို့ရဲ့ မယုံသင်္ကာစိတ်တွေဟာ ဘယ်လောက်များ အနည်ထိုင်နေသလဲမသိဘူး၊ ကျုပ်တို့ရဲ့ စေတနာ စိတ်ရင်းမှန်ကန်မှုနဲ့သူတို့အပေါ်မှာ စေတနာကောင်းထားရှိမှုတွေကို အထပ်ထပ်အခါခါ အာမခံချက်ပေးပေမယ့်သူတို့ရဲ့စိတ်ထဲက မယုံသင်္ကာစိတ်ကို ဖယ်ထုတ်ဖို့ အတော်ခက်ခဲပါကလား”ဟု ဝမ်းနည်းစွာဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကို ပြောပြခဲ့ပါသည်။

လေယာဉ်ပျံ မှာလိုက်

ဗိုလ်ချုပ်က “ဒီအတိုင်းသာ ဆက်ပြီးမပြေမလည်ဖြစ်မယ့် အနေအထားကို ပြနေဦးမယ်ဆိုရင် ကျုပ်တို့ဘာသာ ကျုပ်တို့ဆက်စခန်းသွားဖို့ပဲ ရှိတော့တယ်”ဟုပြောပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် အတန်ကြာအောင် ငိုနေပြီး ငြိမ်၍အခြေအနေကို စဉ်းစားသုံးသပ်နေပုံရပါသည်။ ထို့နောက် ရုတ်တရက် ဗိုလ်ထွန်းလှဘက်လှည့်၍ လေယာဉ်ပျံခေါ်ယူ အသင့်ပြင်ရန် ပြောလိုက်ပါသည်။*

ကျွန်တော်နှင့်ဗိုလ်ထွန်းလှတို့သည် ထိုစကားကို နားကြားလွှဲသလားဟု ထင်မိပြီး တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် အံ့အားသင့်၍ ကြည့်နေကြသည်။ ထို့နောက် ဗိုလ်ထွန်းလှက “ဟုတ်ကဲ့ခင်ဗျာ”ဟု ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်တော်က “ဗိုလ်ချုပ် စိတ်အေးအေးထားပြီး အနားယူပါဦး”ဟု ဖျောင်းဖျပါသည်။

ထို့နောက် ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်သား ဗိုလ်ချုပ်တဲမှ ထွက်ပြီး ကစားဝိုင်းရှိရာဘက်သို့ သွားကြသည်။ ကစားဝိုင်းရှိရာနေရာမှာ လူအစည်ကားဆုံးဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတွေ့ စိတ်ပျက်ပြီး ပြန်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း သတင်းလွှင့်လိုက်ပါသည်။

ဂယက်ရိုက်ကုန်ပြီ

သိပ်မကြာလှပါ။ ဤသတင်း ပျံ့နှံ့သွားပါသည်။ ပင်လုံအနီးအနားတွင် အသင့်စုဆောင်းထားသော ကျောင်းသားများနှင့်မြို့နယ်များအဖွဲ့အစည်းများက ဘတ်စ်ကားများဖြင့် ဆင်းလာကြပြီး “လွတ်လပ်ရေးချက်ချင်းပေး” “ရှမ်း-ဗမာပူးပေါင်းပါ” “နယ်ချဲ့အလိုမရှိ” အစရှိသည့်ကြွေးကြော်သံများဖြင့် လှည့်လည်ကြွေးကြော်ကြသည်။ ညီလာခံတက်ရောက်ကြသူ အသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင်လည်း ဂယက်ရိုက်ပြီး လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်သွားသည်။ ဘာများဖြစ်ကုန်ပြီလဲဟု ပွဲလန်ပြီး သိလိုစောဖြင့် ကစားဝိုင်းများမှ လူများ၊ ဈေးရောင်းနေသူများက ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများကို ပိတ်၍ ပြေးကြ-လွှားကြ-မေးကြ-မြန်းကြနှင့်ရုတ်ရုတ်သဲသဲ ဖြစ်ကုန်ပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးက ကျွန်တော်အား တွေ့ချင်၍ ရှာနေကြောင်း လူတစ်ယောက်ထံမှ သတင်းရပါသည်။ ဆန္ဒပြနေသူများ စဲသွားသည်အထိ အသာစောင့်နေပြီးမှ ကျွန်တော်စော်ဘွားကြီးအား သွားတွေ့ပါသည်။ ကျွန်တော်ရောက်သောအခါ စော်ဘွားကြီးမှာ စိတ်လှုပ်ရှားလျက်ပင် ရှိနေသေးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

စော်ဘွားကြီးက ဆန္ဒပြကျောင်းသားများ ဖန်တီးမှုကြောင့် လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်ကုန်သည်ကို ပြောသည်။ ထို့ပြင် စော်ဘွားကြီးက ဗိုလ်ချုပ်ပြန်တော့မည်ဆိုသော ကောလာဟလသတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မေးမြန်းပါသည်။ ကျွန်တော်က ကျောင်းသားများဆန္ဒပြမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘာမှမပြောဘဲ ဗိုလ်ချုပ်ပြန်မည်ဆိုခြင်းမှာ မှန်ကြောင်း၊ လေယာဉ်ပျံခေါ်ရန်ပင် ဗိုလ်ထွန်းလှအား မှာကြားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ဘာမှမစီစဉ်ရသေးကြောင်းသာ ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။ (ကျောင်းသားများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများအား ကြိုတင်စီစဉ်စုရုံးထားခြင်းမှာ အခြေအနေအရ ညီညွတ်ရေးမရလျှင် ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ရှမ်းလူထုက လုံးဝလက်မခံကြောင်း၊ ညီညွတ်ရေးကိုလိုလားကြောင်း ဆန္ဒပြတောင်းဆိုကြရန်အတွက် ဖြစ်ပါသည်။)

စိတ်အနှောင့်အယှက်

ပင်လုံတစ်မြို့လုံးနှင့်ညီလာခံတွင် ပါဝင်ကြသူများ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ကုန်ကြသည်။ အထူးသဖြင့်ရှမ်းပြည်နယ်လွှတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့မှ ဦးတင်နေနှင့်အဖွဲ့သားများက ပို၍ပင် စိတ်မကောင်းကြပါ။ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်ညှိနှိုင်းရာတွင် အလဟဿ အချိန်မကုန်စေရန်အတွက် အုပ်ချုပ်သူစော်ဘွားများနှင့်အုပ်ချုပ်ခံပြည်သူတို့စည်းလုံးညီညွတ်စွာဖြင့် ပြည်မနှင့်ပူးပေါင်းကြဖို့ လွန်ခဲ့သည့်ရက်အနည်းငယ်ကတည်းက စော်ဘွားများနှင့်အပူတပြင်း ဆွေးနွေးခဲ့ရာ၌ သဘောတူညီမှုများရသင့်သလောက်ရခဲ့ကြပါလျက် ယခုလိုဖြစ်ရခြင်းကြောင့် ကိုတင်ဇေတို့အဖွဲ့မှာ အကြီးအကျယ် စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ကြရသည်။

*“. အချက်သုံးချက်ကို ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးစစ်ရှေ့သို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တောင်းဆိုသည်။ ပင်လုံစာချုပ်ပင် ချုပ်၍မရ ညီလာခံ ဖျက်ရမလိုဖြစ်နေသည်။ ဆွေးနွေးပွဲကိုလည်း ရပ်လိုက်ရသည်။ ဗိုလ်ချုပ်သည် ရန်ကုန်သို့ပြန်ရန်အတွက် လေယာဉ်ကို စီစဉ်ခိုင်းသည်။ ပင်လုံရွာကလေးလည်း လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်သွားသည်။” [(၁၂-၂-၇၁)နေ့ထုတ် ရွှေတူဂျာနယ်၊ စာ ၃၁/ကော်လံ ၂ တွင် ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အတူ ပင်လုံညီလာခံ တက်ရောက်ခဲ့သည့်အဖွဲ့ဝင် ဖဆပလကိုယ်စားလှယ်၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဟောင်း ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး ရေးသားသည့်ဆောင်းပါးမှကောက်နုတ်ချက်]

E-book is created by shanyoma

ကျွန်တော်နှင့်ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးတို့ စကားပြောနေစဉ်တွင် မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးရောက်လာပါသည်။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးမှာလည်း ဝမ်းနည်းနေပုံ၊ စိုးရိမ်နေပုံရသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဘာတွေဖြစ်လာဦးမည်လဲဆိုသည်ကိုလည်း သူ့အနေဖြင့် သိလိုပုံရပါသည်။

ပူးပေါင်းလိုစိတ် ရှိ

မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးမှာ လူထုနှင့်မပေါင်းဘဲ စော်ဘွားများချည်း သီးခြားရပ်တည်၍ မရသည့်အခြေအနေကိုသိသူ စော်ဘွားအနည်းအကျဉ်းထဲတွင်ပါဝင်သူ တစ်ယောက်ဖြစ်၍ ပြည်သူတွေနှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လိုစိတ် မူလကတည်းက ရှိခဲ့သူဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်တော်က စော်ဘွားကြီးအား လေယာဉ်ပျံခေါ်ယူရခြင်း မရှိသေးကြောင်း ပြောပြသောအခါတွင် စော်ဘွားကြီးမှာ အနည်းငယ်စိတ်သက်သာရာ ရသွားသည်ဟု ကျွန်တော်အကဲခတ်မိပါသည်။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးနှင့်ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးတို့က ဗိုလ်ချုပ်ကို မပြန်ဖို့ ဖျောင်းဖျပေးရန် ပြောကြပါသည်။

“ကျွန်တော်က ဗိုလ်ချုပ်အနေဖြင့် ကမ်းကုန်အောင်လိုက်လျှောပြီးပြီဖြစ်ကြောင်း၊ စော်ဘွားများဘက်က လိုက်လျောမှုမရှိဘဲ နှင့်မိမိက ဗိုလ်ချုပ်အား ဖျောင်းဖျဖို့ မလွယ်ကြောင်း ပြောရာ “ဗိုလ်ချုပ်ကို မပြန်ဖြစ်အောင်သာ ပြောပါ။ ဆက်လက်ဆွေးနွေးရင် ပြေလည်အောင်လုပ်ရမှာပေါ့။ ပြေလည်စရာ အကြောင်းရှိပါတယ်”ဟု ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးက ပြောပါသည်။

ကျွန်တော်က ဗိုလ်ချုပ်၏ အရိပ်အကဲအခြေအနေကို ကျွန်တော်တို့ သူထံရောက်သည့်အခါ ကြည့်ပြောပါမည်ဟု ပြန်ပြောခဲ့ပါသည်။

အတွေးကိုယ်စီဖြင့်

ထို့နောက် ကျွန်တော်နှင့်ဗိုလ်ထွန်းလှတို့ ထိုတစ်နေ့တာအတွက် အဖြစ်အပျက်များကို တွေးတောရင်း ဖြည်းဖြည်းမှန်မှန် လျှောက်ပြီး တဲဘက်သို့ ပြန်လာကြပါသည်။

ကျွန်တော့်စိတ်တွင် “ဒူးဝါးဇော်လွန်းနှင့်ညောင်ရွှေစော်ဘွားတို့ ဘယ်လောက်ပဲ ခေါင်းမာခေါင်းမာ၊ ဘယ်လောက်ပဲ ခက်ထန်ခက်ထန် တို့ဖျောင်းဖျလို့ ဒိုမီနီယံအဆင့်အတန်း လွတ်လပ်ရေးရယူရန် ကိစ္စကိုတော့ စွန့်လွှတ်လိုက်ပြီး ဒိုမီနီယံအဆင့် လွတ်လပ်ရေးယူရင် ကချင်လူမျိုးတွေ အနှောင့်အယှက်မခံရအောင် ဗြိတိသျှက အကာအကွယ်ပေးလိမ့်မယ်။ စော်ဘွားတွေရဲ့ အခွင့်အရေးတွေလည်း တည်တံ့ခိုင်မြဲနေလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက်သူတို့ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ကိန်းအောင်းနေခဲ့တယ်။ အနည်းဆုံး ဒီစိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက်ကို စွန့်လွှတ်လိုက်တာဟာ တို့အတွက် သေးငယ်တဲ့အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု မဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုဒိုမီနီယံအဆင့်တောင့်တမှုကို စွန့်လွှတ်လိုက်တဲ့အတွက် ဗြိတိသျှတို့အနေဖြင့် တို့မြေပေါ်မှာ ခြေကုပ်မရနိုင်တော့ဘူး။

သူတို့တောင်းနေကြတဲ့ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်စိုးတဲ့ သီးခြားတောင်တန်းဒေသပြည်ထောင်စုဆိုတဲ့ အသံဟာ ဈေးဆစ်

တဲ့သဘော မဟုတ်ဘဲ တကယ်ပဲ အလေးအနက် တောင်းဆိုတာလား၊ သူတို့စိတ်ထဲမှာကိုက ဇဝေဇဝါနှင့်မရှင်းမလင်းဖြစ်ပြီး ထွက်ပေါ်လာတာလား၊ ဒီကိစ္စဟာ တောင်တန်းဒေသတစ်ခုတည်းအတွက် မဟုတ်ဘူး၊ မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးရဲ့ အနာဂတ်ကံကြမ္မာကိုပါ အဆုံးအဖြတ်ပေးမည့်ကိစ္စဖြစ်တယ်။ ညီလာခံကြီးစခါစမှာ မျှော်လင့်ချက်အပြည့်နှင့်စခဲ့ကြတယ်။ ဒီမျှော်လင့်ချက်များ ရေစုန်မျှောသွားပြီး ဒေသစွဲဆိုတဲ့ကျောက်ဆောင်ကြီးနဲ့တိုက်မိတာ ပျောက်ကွယ်ပျက်စီးသွားမည့်အရေးကို တို့ဒီအတိုင်းပဲ လက်ပိုက်ကြည့်နေရတော့မှာလား၊ ညီလာခံရဲ့ ကံကြမ္မာဟာ မရေရာ မသေချာ အနေအထား၊ လမ်းဆုံလမ်းခွဲရောက်နေပြီ၊ လမ်းမှားဘက်သို့ တိမ်းစောင်းသွားတာနှင့်တစ်ပြိုင်နက် မတွေးဝံ့လောက်အောင် အခြေအနေဆိုးရွားသွားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ညီလာခံပျက်မသွားအောင် ထိန်းထားဖို့လိုတယ်။ ထိန်းနိုင်မည့်သူဟာလည်း ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက်ပဲရှိတယ်” စသည့်အတွေးများဖြင့် လျှောက်ရင်း ဗိုလ်ချုပ်၏ တဲသို့ ကျွန်တော်တို့ရောက်မှန်းမသိ ရောက်သွားကြသည်။

ဗိုလ်ချုပ်၏ တဲအဝသို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်စလုံးမှာ စိုးရိမ်စိတ်က လွှမ်းမိုးနေသဖြင့် တဲထဲဝင်ရန် ခြေလှမ်းများ တုံ့နှေးနေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အား တင်ပြ

တဲထဲသို့ ရောက်သောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အား အနားယူပြီး နောက် လန်းဆန်းနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်က နောက်ဆုံး အခြေအနေများကို ဗိုလ်ချုပ်အား တင်ပြသည်။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီးနှင့်ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးတို့အား တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည့် အကြောင်းများလည်း ပါသည်။ ကျွန်တော့်တင်ပြချက်ကို သူလက်ခံသည့်အနေအထားရှိသည်ကို တွေ့ရ၍ အခွင့်ကောင်းယူပြီး အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်တစ်လမ်းလုံး ကျွန်တော်တို့လားခွဲသည့်အချက်များကို ဗိုလ်ချုပ်အား ပြန်လည်တင်ပြလိုက်သည်။

လေယာဉ်ပျံ မှာပြီးပြီလား

ဗိုလ်ချုပ်က ကျွန်တော်၏ တင်ပြချက်များကို စိတ်ဝင်စားစွာ နားထောင်ပြီးနောက် လေယာဉ်ပျံမှာလိုက်ပြီလားဟု ရုတ်တရက် မေးလိုက်သည်။ ချက်ချင်း ဘာပြောရမှန်းမသိဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်နှင့်ဗိုလ်ထွန်းလှတို့ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ကြည့်လိုက်ကြပြန်သည်။ မမှာရသေးဟုဆိုလျှင် ဗိုလ်ချုပ်အနေဖြင့် ဘာများပြောမလဲဟု စိုးရိမ်စိတ်က ကျွန်တော်တို့အား လွှမ်းမိုးနေ၍ မကြားတကြား “မမှာရသေးဘူး”ဟု ပြောလိုက်ကြသည်။

နေပါစေတော့

ဗိုလ်ချုပ်က “ဒီလိုဆိုလျှင်လည်း နေပါစေတော့”ဟုပြောလိုက်သည်။ ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် ဤစကား ကြားရသည့်အခါ မည်မျှဝမ်းသာသွားမည်ကို စာရှုသူ စဉ်းစားကြည့်လျှင် သိနိုင်ပါမည်။ ဗိုလ်ချုပ်က ဆာမောင်ကြီး၊ ဦးတင်ထွဋ်၊ ဦးအောင်ဇံဝေနှင့်ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးတို့အား ထိုနေ့ညနေတွင်ပင် အစည်းအဝေးခေါ်ခိုင်း

လိုက်သည်။

သဘောတူ

ကျွန်တော်သည် အစည်းအဝေးတွင် လက်ရှိအခြေအနေ အထိ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများကို တင်ပြခဲ့သည်။ အားလုံးက ညီလာခံမပျက်အောင် ထိန်းထားဖို့တညီတညွတ်တည်းသဘောတူကြသည်။ တောင်တန်းသား ခေါင်းဆောင်များ၏ တောင်းဆိုချက်များမှ စိတ်လှုပ်ရှားမှုနှင့်ဇဝင်ဇဝါဖြစ်မှုများကိုပယ်ရှားလိုက်မည်ဆိုလျှင်သဘောတူညီနိုင်မည့်အချက်အလက်များ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပါသည်ဟုအားလုံးက ထင်မြင်ပါသည်။

စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ရှေးရှု

ထင်မြင်ယူဆချက်များ၊ အမြင်များ တင်ပြကြသည်ကို နားထောင်ပြီးနောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ကချင်ပြည်နယ် တောင်းဆိုသည့်ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ဒူးဝါးဇော်လွန်းအနေဖြင့် သူတောင်းဆိုချက်ကို မပြင်ဘဲ တင်းခံနေလျှင် သဘောတူညီချက် ရရေးမှာလွယ်မည်မထင်ကြောင်း၊ ကချင်တောင်တန်းဒေသတွင်မပါဝင်သော မြစ်ကြီးနား၊ ဗန်းမော်၊ ကသာခရိုင်များကို ၎င်းတောင်းဆိုသည့်အတိုင်း ကချင်ပြည်နယ်အဖြစ် ထည့်သွင်းပေးရန် မဆိုထားဘိ၊ ယင်းခရိုင်များ မပါဘဲနှင့်ပင် ကချင်ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် ဖန်တီးပေးရန် မိမိတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိကြောင်း၊ သို့သော် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ရှေးရှု၍ ကချင်ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် ဖန်တီးပေးရန် မူအားဖြင့် မိမိ လိုက်လျောပြီး ဖဆပလအစည်းအဝေးတွင် ရှင်းပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းကချင်ပြည်နယ်တွင် မည်သည့်ဒေသများပါသည်ဆိုခြင်းကိုမူ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင်တင်ပြဆွေးနွေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသွားပသည်။

ဤလိုက်လျောမှုမှာ ရက်ရောသော လိုက်လျောမှုဖြစ်သဖြင့် ဒူးဝါးဇော်လွန်းအား ဆွဲဆောင်နိုင်လိမ့်မည်ဟု လူကြီးများက ယူဆကြသည်။

ခွဲထွက်ရေးကိစ္စ

*ခွဲထွက်ရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍မူ ဗိုလ်ချုပ်က “မပေါင်းခင်က ခွဲရေးကိစ္စပြောတာတွေ မလျော်ကန်ပါဘူးဗျာ”ဟုပြောပါသည်။ ဤခွဲထွက်ရေးကိစ္စမှာ အလွန်အရေးကြီးသည့်ကိစ္စဖြစ်၍ ဤအစည်းအဝေးကြီးက ဆုံးဖြတ်နိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် တင်သွင်း၍ လေးလေးနက်နက် သုံးသပ်ပြီးမှ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည့်ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း တင်ပြရာ အများက လက်ခံကြပါသည်။

ရေးဆွဲ

ဤသို့ဖြင့် မနက်ဖြန်တွင် ကျင်းပမည့်ညီလာခံသို့ တင်သွင်းရန် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အချက်များပါဝင်သော သဘောတူ

ညီချက် မူကြမ်းတစ်ခုကို ရေးဆွဲကြပါသည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့ နံနက် ၉-နာရီတွင် ကိုယ်စားလှယ်များ ပင်လုံညီလာခံကျင်းပရာအစည်းအဝေးခန်းမကြီးဆီသို့ ပျော်ပျော်ပါးပါးတစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် လှမ်းနှုတ်ဆက်သူကနှုတ်ဆက်ပြီး စကားတပြောပြောနှင့်ဝင်လာကြသည်။

စကားလက်ဆုံကျ

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ သူ့နေရာတွင် ထိုင်၍ အစည်းအဝေးသဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည့်တောင်ပိုင်စော်ဘွားကြီးနှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီးစကားလက်ဆုံကျနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်သည် မစ္စတာဘော်တမ်လေနှင့်ဗိုလ်ထွန်းလှတို့ကြားတွင် ထိုင်၍ ဗိုလ်ချုပ် ဒီအစည်းအဝေးမှာ ဘယ်လိုစကားမျိုးများ ပြောမည်လဲဟု စိတ်လှုပ်ရှားစွာဖြင့် ဆေးတံကိုသာ တအားဖွာနေတော့သည်။

ပူစရာမရှိ

ပို၍ဆိုးသည်မှာ ကျွန်တော့်စိတ်တွင် ၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအတွင်းက တောင်ကြီးတွင် ကျင်းပသည့်စော်ဘွားများနှင့် တွေ့ဆုံပွဲ၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက “ဘု”ပြောခဲ့သည်ကို ပြန်လည်ထင်ဟပ်လာသည့်အချက်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအချက်မှာ ဗိုလ်ချုပ်က မြန်မာနိုင်ငံသစ်ကို အင်အားနည်း၍ ရပ်တည်နိုင်စွမ်းမရှိတန်ဖိုးများကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးပေးကာ ရောနှောတည်ဆောက်မည့်အစား လူမျိုးစုအားလုံးစုပေါင်း၍ တောင့်တင်းခိုင်မာတုံ့နိုင်ငံအဖြစ် တည်ထောင်သွားလိုကြောင်း၊ လိုတာထက် ပိုနေတဲ့မြေနေရာတွေ၊ အလှံပယ်ပေါကြွယ်တဲ့သယံဇာတနှင့်အစားအစာတွေရှိတဲ့အတွက် လူဦးရေပေါင်း သန်း ၅၀ လောက်ရှိလာသည့်တိုင်အောင် ဘာမျှပူစရာမရှိကြောင်း၊ စည်းကမ်းရှိရှိနှင့်ကြိုးကြိုးစားစား အလုပ်ကို လုပ်ကြမယ်ဆိုရင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး တောင့်တင်းခိုင်မာတုံ့နိုင်ငံဖြစ်အောင် ကျုပ်တို့ဘာသာ ကျုပ်တို့ ထူထောင်နိုင်ကြောင်း၊ အဲဒီလို ဖြစ်လာတဲ့အခါ အရှေ့တောင်အာရှမှာသာမဟုတ်ဘဲ ကမ္ဘာ့အလယ်မှာပင် လူရှိသေ ရှင်ရှိသေနိုင်ငံအဆင့်သို့ ရောက်လာနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်းပြောပြီးနောက် “တစ်နှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးပေးရမည့်ကိစ္စ”နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်က မည်သည့်အင်အားစုကမျှ ဤလမ်းကြောင်းမှ သေဖည်သွားအောင် လုပ်လို့ရမည် မဟုတ်ကြောင်း၊ အနှောင့်အယှက်ပေးလာလျှင် မည်သူ့ကိုမဆို “ခင်ဗျားတို့ စော်ဘွားကြီးများ အပါအဝင်ကိုပင် တိုက်မည်”ဟု ခပ်ပြတ်ပြတ် ပြောရာ စော်ဘွားများနောက်တွန့်သွားသလိုပင် ၎င်းတို့နှင့်ရင်းနှီးနားလည်မှု၊ ညီညွတ်မှုရရှိရေးအတွက် ပေါင်းကူးဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပေးနေရသူ ကျွန်တော့်မှာလည်း အနေရ အထိုင်ရ အတော်ခက်သွားခဲ့ဖူးသည့်အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့တိုးပြောတတ်ခြင်း၊ သူဘာပြောမည်ဆိုသည်ကို မျှော်မှန်းလို့မရခြင်း၊ ပြောစရာရှိလျှင် တိုတိုနှင့်ဘွင်းဘွင်းပြောလေ့ရှိခြင်းတို့မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အရည်အသွေးများပင် ဖြစ်

* ကချင်ပြည်နယ်အဖြစ်ဖြင့် ၎င်းတို့တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း မြစ်ကြီးနား၊ ဗန်းမော်နှင့်ကသာခရိုင်များကို ထည့်သွင်းပေးလိုက်ရသောကြောင့် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ကချင်ပြည်နယ်အနေဖြင့် ခွဲထွက်နိုင်သည့်အရေး မပါရှိခဲ့ပါ။ (၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇၈ကိုရှုပါ။)

သည်။

သို့သော် “သူက ဗိုလ်ချုပ် မဟုတ်လား၊ သူ့ကို ခင်ဗျား ဘာ ပြောမှာလဲ၊ ဒီလိုမပြောနှင့်၊ ဟိုလိုပြောဟု ဘယ်သူက ဝင်ပြီး ဆရာ လုပ်လို့ရမှာလဲ” ဟု ကျွန်တော်ဘာသာ ကျွန်တော် စိတ်ထဲ တထင့် ထင့်ဖြစ်နေမိလေသည်။

ညီလာခံ မိန့်ခွန်း

ညီလာခံစသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်ထံ၌ မိန့်ခွန်းပြောရာ ကျွန် တော်စိုးရိမ်နေသကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ ဖော်ရွေပြေပြစ်စွာ ပြောလိုက်သ ဖြင့် ကျွန်တော်များစွာ စိတ်သက်သာရာ ရသွားပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်ပြောသည့်အချက်များတွင် သူ၏ တဲထဲ၌ ကျွန် တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့စဉ်က သူပြောခဲ့သည့်အတိုင်းပင်-

* အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်ကို လက်ခံခြင်းမပြုဟူ သောကိစ္စမှာ ယခုဆွေးနွေးနေသည့်ကိစ္စများနှင့်စပ်ဆိုင်ခြင်းမရှိသ ဖြင့် ဝေဖန်ဆွေးနွေးရန် မလိုကြောင်း။

* ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး တန်းတူရည်တူ ပေးရေးနှင့် ပတ်သက်၍မူ ဗိုလ်ချုပ်က လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံ တွင် အဆင့်အတန်းခွဲခြားခြင်းမရှိစေရန်နှင့်အားလုံးတန်းတူရည် တူ ခံစားခွင့် ရရှိရန် အစည်းအဝေးကြီးတွင် အာမခံချက် ပေး ကြောင်း၊ အားလုံးတူဆိုရာတွင် အုပ်ချုပ်သူစော်ဘွားများသာမဟုတ် ပဒေသရာဇ်စနစ်အောက်တွင် ဤအခွင့်အရေး မခံစားရသော အ အုပ်ချုပ်ခံပြည်သူများပါ ပါဝင်ကြောင်း။

[ထိုအချက်ကို ပြောကြားရာ - ကိုယ်စားလှယ်များ(အထူး သဖြင့် လူထုကိုယ်စားလှယ်များ)က တစ်ခဲနက်ဩဘာပေးကြသည်]

* ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီတွင် နယ်ခြားဒေသဆိုင် ရာ ကောင်စီဝင်တစ်ဦး ခန့်အပ်ထည့်သွင်းပေးရန်ဆိုသောအချက် မှာ ၎င်းတို့တောင်းဆိုခြင်း မပြုမီကတည်းက မိမိအနေဖြင့် တောင်း ဆိုခဲ့၍ အက်တလီကလည်း သဘောတူခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ပြောကြား သွားခဲ့ပါသည်။

* ပင်လုံညီလာခံပျက်သွားလောက်သည့်အခြေအနေမျိုး အထိ ရောက်သွားသည့်ကချင်ပြည်နယ်တောင်းသည့်ကိစ္စနှင့်ပတ် သက်၍ ဗိုလ်ချုပ်က အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်တင် ပြပြီးနောက် အလွန်အရေးကြီးသည့်အချက်တစ်ရပ်ကို မိန့်ကြား လိုက်ပါသည်။

ယင်းအချက်မှာ ကချင်တောင်တန်းဒေသတွင် အကျိုးမ ဝင်သည့်မြစ်ကြီးနား၊ ဗန်းမော်ခရိုင်နှင့်ကသာမြေပြန့်ဒေသများမပါ ဘဲ ကချင်ပြည်နယ်ဟု ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်လိမ့်မည် ဟု မိမိမယုံကြည်ကြောင်း။ သို့သော် မိမိအနေဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိ သော်လည်း ကချင်လူမျိုးများ လိုလားတောင့်တလျက်ရှိသည့်ကချင် ပြည်နယ် ဖြစ်လာရေးကို လေးစား၍ မူအားဖြင့် မိမိလက်ခံကြောင်း ယင်းကိစ္စကိုလည်း ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်အတွင်း ရန်ကုန်၌ ကျင်းပမည့်ဖဆပလညီလာခံတွင် မိမိကိုယ်တိုင် အဆိုတင်သွင်းမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားလိုက်ရာ ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးက တစ်ခဲ နက်ဩဘာပေးကြသည်။

ဤအခက်အခဲတစ်ရပ်ကို ကျော်လွှားနိုင်ပြီဖြစ်သောအခါ အခြေအနေအရပ်ရပ်မှာ လွယ်ကူချောမွေ့သွားလေတော့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်က ဆက်လက်၍ ခွဲထွက်ပိုင်ခွင့်ကိစ္စကို ဆွေးနွေး ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ သဘောထားမှာ မြန်မာနိုင်ငံလွတ် လပ်ရေးဟု ဆိုလိုက်သည်နှင့်တောင်တန်းနယ်ဒေသများအပါအဝင် တစ်ပြည်ထောင်လုံး လွတ်လပ်ရေးကို ဆိုလိုသည်ဟုခံယူပြီး တစည်း တလုံးတည်းသောနိုင်ငံအဖြစ် မြင်ယောင်ပြီး ပြောဆိုခြင်းဖြစ်ပေ သည်။

ဗိုလ်ချုပ်မြင်လိုသော လွတ်လပ်သည့်မြန်မာနိုင်ငံမှာ လူဦး ရေ သန်း ၅၀ လောက်ဖြင့် ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် ထည့်ဝါခံ့ညား အများ လေးစားလောက်သည့်အင်အား တောင့်တင်းသော တစ်ပြည်ထောင် စနစ် (Unitary State) ခေါ် နိုင်ငံမျိုးဖြစ်ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်က ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအဖြစ် တည်ထောင် ဖွဲ့စည်းရာတွင် စည်းလုံးညီညွတ်စွာဖြင့် မခွဲတမ်း နေထိုင်သွားလို သည့်သဘောရှိပေသည်။ ခွဲထွက်ရေးကို မလိုလားခဲ့ပါ။

သို့ရာတွင် ပြည်မမှ မြန်မာအမျိုးသားများနှင့်တောင်တန်း နယ်ဒေသမှ လူမျိုးစုများသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သံသယစိတ်များ အလွန်ကြီးထွားလျက်ရှိသေးသည့်အပြင် တောင်တန်းနယ်ဒေသနှင့် ပြည်မသာမက တောင်တန်းနယ်ဒေသအချင်းချင်းပင် တိုးတက်မှု အနေအထား ကွာဟမှုများရှိနေပေရာ တစ်ပြည်ထောင်စနစ်နိုင်ငံ မျိုး ဖြစ်ပေါ်ရေးမှာ အချိန်ကာလအတော်ကြာအောင် စောင့်ရဦး မည်ဖြစ်၍ လောလောဆယ်အားဖြင့် စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက်ကဲ့သို့ဖြစ် ပေမည်။

သို့ဖြစ်၍ ဒုတိယအကောင်းဆုံးဖြစ်သော “ပြည်ထောင်စု” တစ်ခုဖြစ်လာရေးကို ဗိုလ်ချုပ်က အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြစ်ပေ သည်။ ယင်း “ပြည်ထောင်စု” တစ်ခု အောင်မြင်စွာ ပေါ်ထွန်းလာ ရေးအတွက်ပင် မလွဲမရှောင်သာသည့် ညှိနှိုင်းမှုများ၊ အလျှော့ပေး မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ရပေသည်။ သို့ရာတွင် အပြန်အလှန် အပေးအယူ မျှတမှုရှိပြီး အမုန်းမပွား၊ ရန်ငြိုးမသိဘဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်ကျေး ဇူးကြောင့် အောင်မြင်ခဲ့ပေသည်။

လွတ်လပ်ရေးအတွက် အရေးဆိုသည့်ထိုအချိန်ထိုကာလ က နိုင်ငံရေးအခြေအနေမှာ အလွန်လိမ္မာပါးနပ်စွာ ကိုင်တွယ်ခြင်း မပြုပါက လွတ်လပ်ရေးနှင့်အလွမ်းဝေးသွားနိုင်သည့်အခြေအနေ မျိုးရှိကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အချက်အလက်များအရ ပေါ်လွင် နေပြီဖြစ်ပါသည်။

တောင်တန်းနယ်ဒေသမှ လူမျိုးစုများမှာ နှစ်ပေါင်းများ စွာ ဗြိတိသျှတို့၏ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ပြည်မနှင့်ခွဲထားသ ဖြင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စိမ်းကားလျက်ရှိပြီး နက်ရှိုင်းစွာ သံသယဝင် နေချိန်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း အထူးတင်ပြရန်ပင် မလိုဟုထင်ပါ သည်။

ဤမျှ နက်ရှိုင်းသော မယုံကြည်မှု၊ သံသယရှိမှုတို့ကြောင့် ပြည်မနှင့်တစ်ပါတည်း လွတ်လပ်ရေးတောင်းပြီး ပြည်ထောင်စုအ ဖြစ် ရပ်တည်သည့်အခါတွင် မိမိတို့ အနှိမ်မခံရရေးအတွက် လက်

နက်ကောင်းတစ်ခုအဖြစ် ခွဲထွက်နိုင်သော အခွင့်အရေးကို ဆွေးနွေးပြောဆိုလာကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤသဘောထားအမြင်ဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်ပါက ခွဲထွက်နိုင်သော အခွင့်အရေးတောင်းခြင်းမှာ မိမိတို့ထက် သာလွန်၍ တိုးတက်မှုရှိသည့်ပြည်မနှင့်ပေါင်းခြင်းဖြင့် အပေါ်စီးယူသွားခြင်း ခံရမည့်အရေး၊ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံရမည့်အရေးတို့ကို (ဟုတ်တာ မဟုတ်တာ အပထား) စိုးရိမ်ကြောင့်ကျမှုကြောင့် သူတို့ကိုယ်သူတို့ ကာကွယ်လိုကြသည်မှာ ဘာမျှအံ့ဩစရာ၊ နာကြည်း၍ မခံနိုင်စရာ မဟုတ်ပါ။

ပင်လုံညီလာခံစည်းနှင့်တောင်ပေါ် သားများညီညွတ်ရေးဦးစီးအဖွဲ့ချုပ် (Supreme Council Of United Hill People SCOUHP) ကလည်း ၎င်းတို့အနေဖြင့် ပြည်မနှင့်အနာဂတ်ပူးပေါင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့လိုလားချက်များပါသော စာတမ်းတစ်စောင်ကို ဗိုလ်ချုပ်ထံ တင်သွင်းခဲ့ကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတောင်းဆိုချက်များတွင် “ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်လည်း တစ်ချက်အပါအဝင်”ဖြစ်ကြောင်း စာရှုသူမှတ်မိပါလိမ့်မည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ဤကဲ့သို့ “ခွဲထွက်ရေး” ကိစ္စကို မလိုလားသော်ငြားလည်း လူမျိုးစု၏ သဘောထားကို ယတိပြတ် ပယ်မချလိုက်ဘဲ “ခင်ဗျားတို့က ပြည်ထောင်စုဖွဲ့ဖို့အရတောင်မှ သဘောမတူရသေးခင် ခွဲထွက်ရေးစကား ပြောတာတော့ မကောင်းပါဘူးဗျာ” ဟု ရယ်ကာမောကာဖြင့်ပြောရာ အများသဘောပေါက်သွားပါသည်။ သို့သော် တောင်းဆိုချက်ကိုကား မရုပ်သိမ်းပါ။

အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့်အခြေအနေများအရ တောင်တန်းသားတို့၏ သဘောဆန္ဒအတိုင်း လိုက်လျောခြင်းမရှိဘဲ တင်းခံနေမည်ဆိုပါက ပြည်မနှင့်မပေါင်းဖြစ်အောင် အမျိုးမျိုးသွေးထိုးနေသော နယ်ချဲ့များအတွက် ပို၍ အခွင့်ကောင်းပေးလိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်သွားမည့်အပြင် မိမိတို့ပြည်မအနေဖြင့် သဘောထားမကြီးရာ ကျမည်ဖြစ်သဖြင့် တောင်တန်းသားတို့၏ ဆန္ဒကို လိုက်လျောရန်မှ တစ်ပါး အခြားနည်းလမ်းမရှိတော့သည်ကို ဗိုလ်ချုပ်က သိပါသည်။

သို့သော် ယတိပြတ် မဆုံးဖြတ်ခဲ့ဘဲ ယင်းကိစ္စမှာ အနာဂတ်ကာလ မြန်မာနိုင်ငံရပ်တည်ရေးအတွက် အလွန်အလွန် အရေးပါသောကိစ္စဖြစ်သဖြင့် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ကျင်းပချိန်ထိ ရွှေ့ဆိုင်းထားသင့်သည်ဟု တင်ပြဆွေးနွေးပါသည်။

ယင်းသို့ တင်ပြချိန်တွင် အစည်းအဝေးတက်လာသူကိုယ်စားလှယ်များ၊ ရှမ်းနှင့်ကချင်ခေါင်းဆောင်များ၊ စကားစမြည်ပြောကြဆိုကြနှင့်အလွန်ပျော်ရွှင်နေကြပြီး ယခင်နေ့များက တင်းမာမှုများ လျော့ကျသွားပြီဖြစ်ရာ ခွဲထွက်ရေးကိစ္စကို ရွှေ့ဆိုင်းထားရန်မှာ မည်သို့မျှ သဘောမတူစရာ အကြောင်းမရှိတော့သည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့နောက် ဤတင်ပြချက်များကို တောင်တန်းသားများ လေ့လာရန် ညီလာခံကို ဝေခွဲနားလိုက်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်၏ အဆိုပြုချက်ကို တောင်တန်းသားများညီညွတ်ရေးဦးစီးအဖွဲ့က တက်တက်ကြွကြွလေ့လာသုံးသပ်ဆွေးနွေးကြသည်။

မွန်းလုံပိုင်း ညီလာခံပြန်စသောအခါ အာဏာခွဲဝေရေး

ကိစ္စ၊ ဘဏ္ဍာငွေ ခွဲဝေသုံးစွဲရေးကိစ္စများကို မေးမြန်းသည်။ ယင်းမေးမြန်းချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်ဦးတင်ထွဋ်တို့က စိတ်ရှည်လက်ရှည်ရှင်းပြသည်။ ဘဏ္ဍာငွေ ခွဲဝေသုံးစွဲရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဗြိတိသျှလက်အောက်တွင် ရရှိစဉ်ကထက် ပို၍ ရက်ရက်ရောရော ခွဲဝေပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း အာမခံချက်ပေးခဲ့သည်။ ထို့နောက် စကားလုံးအသုံးအနှုန်းနှင့်ပတ်သက်၍ မူကြမ်းတွင် အနည်းငယ် ပြင်ဆင်ပြီး သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးရေးကိစ္စအတွက် ညီလာခံကို နောက်တစ်နေ့သို့ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်သည်။

ပင်လုံစာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုး

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂-ရက်နေ့တွင် ညီလာခံကျင်းပသည့်အခါ ကချင်ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် တည်ထောင်ရန် မူအားဖြင့် သဘောတူခဲ့သည့်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ “တိုင်းပြည်က ဘာများပြောမလဲမသိဘူး” ဟု ဗိုလ်ချုပ်က ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပင်ပြောကြားခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အထက်တွင် ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း ဖဆပလညီလာခံ၌ သူ့အနေဖြင့် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားမည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်စကားပြောပြီး ထိုင်လိုက်သောအခါ ညီလာခံတစ်ခုလုံး သောသောညံ့အောင် ချီးကျူးဩဘာပေးလိုက်ကြသည်။ ဤသည်မှာ “ဗိုလ်ချုပ်သည် ဗမာပြည်ကိုသာ ကိုယ်စားပြုသည်၊ တောင်တန်းဒေသကို ကိုယ်စားပြုသူမဟုတ်” ဟု ဗြိတိသျှအစိုးရထံ စော်ဘွားများ ကြေးနန်းရိုက်သည့်အချက်ကို အဖြေပေးလိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပေတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂-ရက်နေ့ နံနက် ၁၁-နာရီအချိန်တွင် သမိုင်းတွင်ရစ်မည့်ပင်လုံစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။ * ဤစာချုပ်ကြီးသည် ခေတ်သစ်မြန်မာပြည် သမိုင်းတွင် ပြောင်မြောက်သည့်ကဏ္ဍသစ်တစ်ရပ်အဖြစ် တွင်ရစ်မည်ဖြစ်သကဲ့သို့ပင် ထူးချွန်ထင်ရှားသည့်ခေါင်းဆောင်ကြီးဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ကိုယ်ရေးရာဇဝင်တွင်လည်း ထူးခြားပြောင်မြောက်၍ အောင်မြင်သောမြန်မာ့သားကောင်းရတနာအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ရမည်ဖြစ်ပေတော့သည်။

ပြန်ပြောင်းပြောပြရပါလျှင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကို တစည်းတလုံးတည်း စုစည်း၍ တစ်တိုင်းပြည်လုံး စည်းလုံးညီညွတ်မှုရရှိစေရန် ဗိုလ်ချုပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အောင်မြင်မှုကြီးမှာ မည်မျှအရေးပါအရာရောက်သည်ကို ကျွန်တော်တို့တိုင်းသူပြည်သား ဘယ်လောက်များများက သိကြပါလိမ့်မည်လဲဟု တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော်တွေးမိပါသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်၏ အမေ့အနှစ်တစ်ခုမှာ လူမျိုးတစ်မျိုးတည်းနေထိုင်ကြပြီး စည်းလုံးညီညွတ်နေသည့်နိုင်ငံများ၌ ဝါဒသဘောတရားရေးဆိုင်ရာကွဲပြားမှုကို ဖြေရှင်းရာတွင် လွယ်လွယ်ကူကူပင် နှစ်နိုင်ငံအဖြစ် ခွဲပစ်လိုက်ကြသည့်အချက်ဖြစ်သည်ကို ခေတ်သစ်သမိုင်းသုတေသီများ သိရှိကြပေလိမ့်မည်။

ဂျာမနီနိုင်ငံကို နှစ်ပိုင်းခွဲလိုက်ရာမှ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ

* နောက်ဆက်တွဲ (ဆ) ရှုရန်။

ဂျာမနီနိုင်ငံ(အနောက်ဂျာမနီ)နှင့်ဂျာမနီဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံ(အရှေ့ဂျာမနီ)ဟု ဖြစ်ပေါ်လာသလို ကိုးရီးယားနိုင်ငံသည်လည်း ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ(တောင်ကိုးရီးယား)ဟုလည်းကောင်း၊ ဒီမိုကရက်တစ်ကိုးရီးယားပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ(မြောက်ကိုးရီးယား)ဟုလည်းကောင်း ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။ နှစ်ပေါင်းအတန်ကြာမျှ ပြင်းထန်စွာ တိုက်ခိုက်ကြပြီး သွေးထွက်သံယိုမှုများနှင့်ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြပြီးနောက် မကြာသေးမီကမှ ပေါင်းစည်းခဲ့သည့်ဗီယက်နမ်မှာလည်း တောင်ဗီယက်နမ်နှင့်မြောက်ဗီယက်နမ်ဟု ဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။

ထို့အတူ ကျွန်ုပ်တို့အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်သည့်အိန္ဒိယတိုက်ခွဲကြီးမှာလည်း အိန္ဒိယနှင့်ပါကစ္စတန်ဟူ၍ နှစ်နိုင်ငံပေါ်ထွန်းခဲ့ပေသည်။

အနောက်ယွန်းယွန်းသို့ ဆက်သွားလျှင် ယီမင်နိုင်ငံကလေးကိုလည်း တောင်ယီမင်နှင့်မြောက်ယီမင်နိုင်ငံဟု နှစ်ပိုင်းကွဲနေသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းသည့်ပါလက်စတိုင်းနိုင်ငံအခြေအနေမှာလည်း ယခုတိုင် မရေရာသေးသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ဖော်ပြပါနိုင်ငံများစာရင်းတွင် ဂရိပိုင်နှင့်တူရကီပိုင်ဟု နှစ်ပိုင်းကွဲနေသည့်ဆိုက်ပရပ်(စ်)ကျွန်းနိုင်ငံကလေးကိုလည်း ထည့်သွင်းရပေလိမ့်ဦးမည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နိုင်ငံရေးအခြေအနေအဆင်မပြေမှုကို ဖြေရှင်းရာတွင် လွယ်ကူသောထွက်ပေါက်အဖြစ် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများက ခေတ္တခဏသဘောမျိုးဖြင့် ဤသို့ ခွဲခြမ်းပိုင်းခြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သော်လည်း မိမိတို့ဖြစ်စေချင်သည့် “ခေတ္တခဏသာဖြစ်မည်”ဟူသောဆန္ဒမှာ နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကြာသည့်တိုင် အောင်ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခြင်း မရှိသေး၍ ပြည့်ဝလာခြင်းမရှိပေ။ အချိန်ကြာညောင်းလာသည်နှင့်အမျှ တင်းမာမှုများ လျော့ပါးသွားရမည့်အစား ကိုးရီးယားနိုင်ငံနှစ်နိုင်ငံတို့၏ အခြေအနေမှာ ပို၍ပင် တင်းမာလာသည်ကိုသာ တွေ့ခဲ့ရပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ တောင်တန်းဒေသနှင့်မြန်မာပြည်မဟု နှစ်တိုင်းပြည်ဘဝ ရောက်အောင် ထာဝစဉ်ခွဲပစ်ရန် ကိုလိုနီနယ်ချဲ့က လှည့်ဖြားသွေးဆောင်ခဲ့သော်ငြားလည်း ဗိုလ်ချုပ်သည် အများနိုင်ငံတွေလို အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နှစ်ပိုင်းခွဲပစ်မည့်အစား စိတ်ရှည်လက်ရှည်စေတနာထားပြီး ဇွဲရှိရှိဖြင့် စည်းရုံးနိုင်ခဲ့ပေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂-ရက်နေ့မှာ သာမန်ရုံးပိတ်ရက်တစ်ရက်သာမဟုတ်၊ အလွန်ထူးကဲမြင့်မြတ်သည့်နေ့ထူးနေ့မြတ်ဟု ဆိုရပါမည်။ စိတ်ရင်းစေတနာကောင်းရှိမှု၊ သည်းခံမှုတို့ဖြင့် ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ချဉ်းကပ်ပါက အောင်မြင်နိုင်သည်ကို ဗိုလ်ချုပ်က စံနမူနာအဖြစ် ပြသခဲ့သည်ဖြစ်ရာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက်သာမက ဒုက္ခတွေ့ ပင်လယ်ဝေနေသော ဤကမ္ဘာကြီးအတွက်ပါ ဗိုလ်ချုပ်၏ဆောင်ရွက်မှုသည် မီးရှူးတန်ဆောင်ဖြစ်သည်ဟုလည်း ယူဆနိုင်ပါသည်။

အခန်း(၅)

ဗိုလ်ချုပ်၏ မနေမနားကြိုးပမ်းမှုများ

ဆက်တိုက်အစည်းအဝေး

ပင်လုံသို့ ကျွန်တော်တို့ သွားရောက်ခဲ့ရသည့်ကိစ္စမှာ ပြီးဆုံးသွားပြီဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ကြိုးပမ်းမှု၏ အကျိုးအမြတ်များကို မခံစားရသေးမီ အရေးကြီးသောဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရန် ရှိပေသေးသည်။ အမှန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့၏ လုပ်ငန်းမှာ ယခုမှ စရုံမျှသာ ရှိသေးသည်ဟုဆိုကဆိုနိုင်ပေသည်။

စကားမစပ် ကျွန်တော် မှတ်မိသည့်ကိစ္စတစ်ရပ်ကို ပြောရမည်ဆိုပါက ကျွန်တော်တို့ ပင်လုံအစည်းအဝေးကြီး ပြီးဆုံးသွားသောအခါ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအောင်မြင်သောအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ယခုအစည်းအဝေးလုပ်သည့်နေရာတွင် အမှတ်တရကျောက်တိုင်တစ်ခု စိုက်ထူရန် ဦးတင်ကေ အဆိုပြု၍ ဦးကြာပုက ထောက်ခံရာ ဗိုလ်ချုပ်က ချက်ချင်းပင် သဘောတူလိုက်ပါသည်။ ထို့နောက် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကိုယ်စား ယင်းကျောက်တိုင်စိုက်ထူရာတွင် ကုန်ကျမည့်စရိတ်အဖြစ် ငွေ ၁၀၀၀၀/ကျပ်ထည့်ဝင်မည်ဟု ထုတ်ဖော် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော်ကကိစ္စကို ပြန်ပြောင်းတင်ပြရာတွင် တိကျမှုမရှိလျှင်လည်း ခွင့်လွှတ်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ကျွန်တော် ဤသို့ မှတ်မိရခြင်းမှာလည်း နယ်ခြားဒေသဌာနခွဲ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ငွေကိုင်ရသူဖြစ်၍ ယင်းငွေ ၁၀၀၀၀/ကို ကိုယ်တိုင်ထုတ်ပေးခဲ့ရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်ပြန်ရောက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဗိုလ်ချုပ်သည် ခါတိုင်းကဲ့သို့ပင်တက်တက်ကြွကြွဖြစ်နေပါသည်။ ဖဆပလဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အစည်းအဝေးကိုသာ ဆက်တိုက်ဆိုသလိုခေါ်ပြီး ပင်လုံတွင် တွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲများနှင့်သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့်ကိစ္စရပ်များကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။

သူ ကြိုတင်မျှော်မှန်းထားသကဲ့သို့ပင် ကချင်ပြည်နယ်သတ်မှတ်ပေးလျှင် မြစ်ကြီးနား၊ ဗန်းမော်ခရိုင်များနှင့်ကသာမြေပြန့်ဒေသများကို ထည့်ပေးသည့်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကန့်ကွက်မှုနှင့်ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဒေသခံဖဆပလခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသည့်ဦးဘိုးတီ(ယခင်မင်းတိုင်ပင်အမတ်)နှင့်ဦးစောရီရှေ့နေနှင့်မြူနစ်စီပါယ်မင်းကြီးတို့က ရိုးစိတ်လုံခြုံမှုအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည့်တောင်တန်းဒေသစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မတီသို့ပင် တက်၍ ကန့်ကွက်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်သည် ယင်းခက်ခဲနက်နဲသည့်ပြဿနာကို လိမ္မာပါးနပ်စွာဖြင့် ဖြေရှင်းခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင် သူလိုချင်သည့်အတိုင်းပင် ကချင်ပြည်နယ်ကို မြစ်ကြီးနား၊ ဗန်းမော်ခရိုင်နှင့်ကသာမြေပြန့်ဒေသများထည့်၍ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်များနှင့်ဆက်တိုက်အစည်းအဝေးထိုင်ပြီးနောက် တောင်တန်းဒေသခေါင်းဆောင်များနှင့်ဆက်လက်ဆွေးနွေးပါသည်။ ကချင်နှင့်ချင်းပြည်နယ်တို့မှာ ပြဿနာမများလှသော်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ညှိ

နှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့်ပြဿနာအတော်များများပင် ရှိနေပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်တစ်ခုလုံးတွင် နယ်မြေပေါင်း ၃၃-နယ်မြေရှိ၍ တစ်နယ်မြေတွင် စော်ဘွားတစ်ဦးစီ ရှိပေသည်။ သို့သော် နယ်မြေများမှာ အကျယ်အဝန်းအရွယ်ပမာဏကိုလိုက်၍ တစ်နယ်နှင့်တစ်နယ် အရေးပါ အရာရောက်ပုံချင်း မတူညီပါ။ (သေးငယ်သောနယ်မြေကို အုပ်ချုပ်ရသူကို ငွေခွန်မှူးဟုခေါ်၍ ထိုထက်ကျယ်သောနယ်ကို အုပ်ချုပ်ရသူအား မြို့စားဟုခေါ်ပြီး နယ်မြေအကျယ်ဆုံးကို အုပ်ချုပ်ရသူတို့အား စော်ဘွားများဟု ခေါ်ပေသည်)သို့သော် တူညီသော အရေးကိစ္စတစ်ရပ်မှာ မိမိတို့အနာဂတ်ရပ်တည်ရေးအတွက် မျှော်လင့်ချက်များပင် ဖြစ်ပေသည်။

စော်ဘွားများအား မိမိတို့အနေဖြင့် ရှမ်းပြည်သူလူထုနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်ဖို့အင်္ဂလိပ်အစိုးရထံမှ မရနိုင်သည့်အကာအကွယ်ကို မျှော်မှန်းမနေဖို့ သဘောပေါက်နားလည်လက်ခံလာအောင် ဆွေးနွေးရေးမှာမူ လွယ်ကူလှသည့်ကိစ္စတော့ မဟုတ်ပါ။

တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောရလျှင် လက်ရှိအခွင့်အာဏာကို စွန့်လွှတ်၍ မရသေးသော အခြေအနေကို စောင့်စားမျှော်လင့်နေခြင်းမှာ ချုပ်ကိုင်ထဲမှ ငှက်နှစ်ကောင်ကို ရဖို့အတွက် လက်ထဲရှိပြီးငှက်ကို လွှတ်ရန် ပြောသကဲ့သို့ပင်ဖြစ်နေပေသည်။ ဤသို့သော အခြေအနေမျိုးကြောင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ပြောသလို ဆောင်ရွက်ရန် တွန့်ဆုတ်နေမည်မှာ သဘာဝပင်ဖြစ်၍ အံ့ဩစရာမဟုတ်ပါ။

ချင်းဝိသေသတိုင်းမှာ ပြဿနာအနည်းဆုံးဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အစပိုင်းတွင် ညီလာခံသို့ မည်သည့်ပြဿနာမျှပင် မတင်သွင်းခဲ့ပါ။ သူတို့၏ ပြဿနာကို ဗိုလ်ချုပ် သဘောအတိုင်း ကောင်းသလိုကြည့်ပြီး ဖြေရှင်းပေးပါဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ နောင်အခါတွင်မူ ရှမ်းနှင့်ကချင်တို့၏ တိုက်တွန်းမှုကြောင့်လားမသိ၊ တောင်တန်းသားများ ညီညွတ်ရေးဦးစီးအဖွဲ့(တ-စ-ည-ဖ)အမည်ဖြင့် တောင်းဆိုချက်များတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၏ တောင်တန်းနယ်ဒေသဆိုင်ရာဌာနတွင် အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်ဆောင်ရွက်ရသူဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အစည်းအဝေးတိုင်းတွင်လည်းကောင်း၊ အလွတ်သဘောတွေ့ဆုံမှုများတွင်လည်းကောင်း၊ ပါဝင်ခဲ့ရပေသည်။ ယင်းသို့ ပါဝင်ရာတွင် တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် သဘောထားအမြင်များ ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်ပေးခြင်း၊ ရှင်းလင်းဆွေးနွေးရခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပါသည်။

ဤသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ပိုမိုနီးစပ်၍ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးနားလည်မှုများ ရရှိစေခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဆိုခြင်းဖြင့် အရာရာတွင် အားလုံးချောမောပြေပြစ်သွားသည်ဟု မဆိုလိုပါ။ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စရပ်များမှာ တကယ်တော့ မလွယ်ကူလှပါ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အမြော်အမြင်ကြီးမှု၊ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးတည်းဟူသော ပန်းတိုင်ကို နှစ်ဦးနှစ်ဘက် မျက်ခြည်မပြတ်မှုကြောင့်သာ အောင်မြင်မှုရရှိနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

E-book is created by shanyoma

ဗိုလ်ချုပ်သည် အောင့်အည်းသည်းခံနိုင်မှု၊ ခံနိုင်ရည်ရှိမှု တို့၌ စံပြဖြစ်သည်ဟုဆိုလောက်ပေသည်။ ဖြစ်နိုင်သည့်ကိစ္စတွင် အလျှော့ပေး၍ မဖြစ်နိုင်သည့်ကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ စိတ်ရှည်စွာဖြင့် ရှင်းလင်းပြောကြားတတ်ပေသည်။ တစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ်မှအပ အစည်းအဝေးတိုင်းလိုလိုကို စိတ်ပါဝင်စားစွာ တက်ရောက်ပြီး သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ အစည်းအဝေးမတက်ရောက်နိုင်သည့်အခါမျိုးတွင် ဆွေးနွေးရမည့်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုဗဆွနှင့်ကျွန်တော့်အား စာရေး၍ အောက်ပါအတိုင်း ညွှန်ကြားသည့်အခါမျိုးလည်း ရှိပါသည်။

x x x x x x x

ကိုဘဆွ-ကိုဖေခင်

၂-၇-၄၇

ကနေ့ ဂျင်းဖောများနှင့်အစည်းအဝေးကို ခင်ဗျားတို့ဘဲ ဆက်လက်ဆွေးနွေးပါ။ ကျွန်တော် မလာတော့ဘူး။ အရင်ပြောထားဒါထက်တော့ လျော့လို့မဖြစ်တော့ဘူး။ အခုလျော့ဒါတောင် တိုင်းပြည်က ဘာပြောအုံးမယ် မသိသေးဘူး၊ ပြီးတော့ ဒီလိုပေးတယ်ဆိုတာလဲ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပေါင်းမယ်ဆိုလို့သာ ပေးတာဘဲ၊ သို့မဟုတ်ရင် - ကျုပ်တို့ပေးနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ကရင်ဘက်ကလဲ C.I.D (information) အရဆိုရင် (riots) တောင်လုပ်ဖို့ တချို့ကြံနေကြတယ်လို့သတင်းရတယ်။ ဟုတ် မဟုတ်တော့ မပြောနိုင်ဘူး၊ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သူတို့ကိုတော့ နယ်နှင့်ပတ်သက်လို့ရှိရင်တော့ သည်ထက်မပိုနိုင်တော့ဘူး (We have reached the limit of our concessions) ဆိုတာပြောပြလိုက်ပါ။ ဂျင်းဖော (State) နှင့်နီးစပ်ရာနယ်တွေကို (North Eastern Frontier Province) ဖြစ်ဖြစ်လုပ်မယ်ဆိုရင်တော့ လုပ်နိုင်မလား မပြောတတ်ဘူး၊ ဒါပေမယ့် ဒါကို အတိအကျ မပြောစေလို့၊ (Don't commit yourselves in this matter) နဲ့နဲ့ပါးပါးလောက်သာ (Discuss) လုပ်ပီး (အတည်မဟုတ်သေး)လို့ ရှင်းအောင် ပြောပြပါ။*

ပုံ/အောင်ဆန်း

အမတ်ရွေးပွဲအတွက် ဗိုလ်ချုပ်၏ လူထုတရားပွဲ
တစ်ဘက်တွင် တောင်တန်းသားများနှင့်စည်းဝေးဆွေး
နွေးနေရသလို ဖဆပလဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်များအစည်းအဝေး
ကိုလည်း တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် ပြင်ဆင်မှု
များ ပြုလုပ်ရန် အမြဲလိုပင် ခေါ်ထားရပါသည်။

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်မှာ အမျိုးသားတပ်ဦးဖြစ်သည့်အား
လျော်စွာ မိမိ၏ အလံတော်အောက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးတို့အ
နေဖြင့် မိမိတို့သန်ရာသန်ရာ အစီအစဉ်များ၊ အကြံဉာဏ်များပေး
ခဲ့ကြ၊ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပေသည်။ လွှတ်တော်အတွက် အမတ်လောင်း*
ရွေးချယ်ရေးကိစ္စမှာလည်း အလွန်ရှုပ်ထွေးလှသည်။ အခက်အခဲ
များနှင့်တစ်ခါတစ်ရံ ကြုံရသည်။ အဖွဲ့အစည်းများမှ တောင်းဆို
သည့်အမတ်လောင်းအရေအတွက်မှာ အဆမတန်များပြီး တကယ်
ရွေးရမည့်နေရာက နည်းနေသည့်ပြဿနာများရှိပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ သမာသမတ်
ရှိသူ၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျသူဖြစ်ရကား ၎င်း၏ အဆုံးအဖြတ်ကို လက်ခံလေ့
ရှိကြသဖြင့် ယင်းအခက်အခဲပြဿနာများအတွက် ပြောပလောက်
အောင် ပူပန်စရာတွေ့မရှိပါ။

တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်အမတ်လောင်းများတွင် ပျော်
ဘွယ်ဦးမြန်ကျွန်တော့်အား ပျဉ်းမနားနယ်ပါဝင်သော ရမည်း
သင်းတောင်ပိုင်းရှိ အမတ်(၂)နေရာတွင် ဝင်ရွေးရန် သတ်မှတ်ပေး
လိုက်သည်။ ထိုစဉ်အခါက ပျဉ်းမနားနယ်မှာ ကွန်မြူနစ်အင်အား
ကောင်းသည့်နေရာဖြစ်ပေသည်။ ပွဲကြီးပွဲကောင်းပဲဟု ကျွန်တော်
မျှော်လင့်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်သည် ပျော်ဘွယ်ပိုင် ဆွဲမှန်ရွာသား
ဖြစ်၍ အနီးအနားရှိ ဗမာ့မုတ်ဆလင်မဲအားလုံး ကျွန်တော်ရမှာ သေ
ချာသည်ဟု ယုံကြည်မိသော်လည်း အနိုင်ရရေးမှာ ဗမာ့မုတ်ဆလင်
မဲများ ရရှိမှုဖြင့် လုံလောက်မည် မဟုတ်ပေ။

သို့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်သည် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်သို့ အခြေအ
နေကို တင်ပြအစီရင်ခံလိုက်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မဲဆွယ်
တရားဟောပွဲသွားမည့်ခရီးစဉ်တွင် ပျော်ဘွယ်ကိုပါ ထည့်ပေးလိုက်
ပါဟုလည်း မေတ္တာရပ်ခံလိုက်သည်။

ကျွန်တော်၏ မေတ္တာရပ်ခံတင်ပြချက်အတိုင်းပင် ဖဆပလ
အဖွဲ့ချုပ်က စီစဉ်ပေးခဲ့သဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ပျော်ဘွယ်သို့
ရောက်လာပြီး လူထုဟောပြောပွဲတွင် ဟောပြောခဲ့ပါသည်။

ဟောပြောပွဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်က “ကိုဖေခင်ဟာ ပျော်ဘွယ်
ဇာတိဖြစ်တယ်၊ သူဟာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရခဲ့တဲ့ကျောင်းသား
တစ်ဦးဆိုတော့ သူ့နာမည်နောက်မှာ ဘီအေ၊ ဘီအယ်လ် ဘာညာဆို
တဲ့ဘွဲ့ထူးတွေနဲ့ပေါ့ဗျာ၊ ဒါပေမယ့် ကျုပ်က ဒါတွေကို သိပ်အရေး
ကြီးတယ်လို့ မယူဆပါဘူး၊ ကျွန်တော်အသုံးချဖို့ ရှိလို့ ရွေးထားတာ
ပါ။ အဲဒါကတော့ အခြားမဟုတ်ပါဘူး။ တောင်တန်းဒေသရှိ လူမျိုး
စုများကို ပြည်မနှင့်ပေါင်းဖို့ စည်းရုံးပြီး ညီညွတ်တဲ့ဗမာနိုင်ငံကြီး
ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ဖို့ပါဘဲ။ ဒါကိုလဲ သူ့အနေ
နဲ့ အောင်အောင်မြင်မြင် ဆောင်ရွက်နေပါပြီ၊ ကျုပ် ခင်ဗျားတို့ရဲ့
အချိန်ကို လေကုန်ခံပြီး မဖြုန်းလိုပါဘူး၊ ကျုပ်ကို ယုံရင် သူ့ကိုပဲ

မေးကြပါ” ဟု တိုတိုတုတ်တုတ်ပြောသွားသည်ကို ကျွန်တော်ကောင်း
ကောင်းကြီး မှတ်မိနေပါသေးသည်။ ဤမျှပြောရုံဖြင့်ပင် ကျွန်တော်
အရွေးခံခဲ့ရပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် တစ်နိုင်ငံလုံး အနှံ့အပြား လူထု၏ ဆန္ဒများ
ကိုလည်း အတတ်နိုင်ဆုံး လိုက်လျောပြီး (ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အမတ်
လောင်းများ ပြိုင်ဘက်မရှိ အရွေးခံရသည့်နယ်များကိုပါ ရောက်
အောင်) သွားခဲ့ပါသည်။ လူတွေကလည်း ဗိုလ်ချုပ်ကို လာစေချင်
ကြသည်။ သူသည် ကားဖြင့် သွားလေ့ရှိပြီး ဘယ်နေရာရောက်
ရောက် လူတိုင်းကို ကူညီသည်။ ထို့အတွက်လည်း လူထုက ၎င်း
အား ပိုမိုချစ်ခင်လေးစားကြပါသည်။

သူ၏ မနေမနား ကြိုးပမ်းမှုကြောင့်ပင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်
မှ အမတ်လောင်းများအားလုံး အပြတ်အသတ် အနိုင်ခဲ့ရသည်။
ဤရွေးကောက်ပွဲကို ဒေါက်တာဘမော်၏ မဟာဗမာပါတီ၊ ဂဠုန်ဦး
စော်၏ မျိုးချစ်ပါတီနှင့်သခင်စိုး၏ အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီတို့က သ
ပိတ်မှောက်ကြသည်။ သို့သော် သခင်သန်းထွန်း၏ အလံဖြူကွန်မြူ
နစ်ပါတီက ဝင်ရောက်အရွေးခံရာ အမတ်နေရာ ခုနစ်နေရာ အနိုင်
ရရှိခဲ့ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ် မေမြို့တွင် အနားယူ
ရွေးကောက်ပွဲများပြီးသည့်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဗိုလ်ချုပ်သည်
အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပကာမ္ဘာ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပထမမူကြမ်း
ရေးဆွဲရန် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရာ ဆာဟူးဘတ်ရန်စံက ဗိုလ်ချုပ်
ပင်ပန်းနေသည်ကိုသိ၍ လက်မခံ၊ အနားယူရန် တိုက်တွန်းပြီး ၎င်း
၏ ဇနီး လေဒီရန်စံကို မေမြို့သို့ ရှေ့ပြေးအဖွဲ့အဖြစ်စေလွှတ်ပြီး ဗိုလ်
ချုပ်အတွက် အိမ်တစ်လုံးစီစဉ်ရန်နှင့်၎င်းအနားယူနေစဉ် မည်သူ
မဆို မည်သည့်အကြောင်းကိစ္စနှင့်မျှ ၎င်းအား အနှောင့်အယှက်မ
ပြုစေရန် အတိအလင်း မှာကြားလိုက်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အတူ ကျွန်တော်သည် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအဖြစ်
ပါသွားပြီး ဗိုလ်ချုပ်နှင့်တစ်အိမ်တည်း အတူနေရသည့်ဂုဏ်ပြုခြင်း
ကိုလည်း ကျွန်တော်ခံစားခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်တော်နှင့်အတူ ဗိုလ်ချုပ်
သွားလေရာ အမြဲပါသည့်ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ သတင်းဓာတ်
ပုံဆရာ ဦးပုလေးလည်း ပါပါသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ ဒေါ်ခင်ကြည်မှာ ညစာစားပြီး စောစောအိမ်
ပေါ်တက်သွားလျှင် ဗိုလ်ချုပ်၊ ဦးပုလေးနှင့်ကျွန်တော်တို့မှာ ထွေရာ
လေးပါး စကားစမြည်ပြောကြရင်း ယခင်ခေတ် နိုင်ငံရေးနှင့်နိုင်ငံ
ရေးသမားအချို့၏ အကျင့်စရိုက်များအကြောင်းတို့ကို ပြောရင်း
ရယ်ကြမောကြနှင့် ညဉ့်နက်သန်းခေါင်ရောက်သွားပါသည်။ ဦးပု
လေးမှာ နိုင်ငံရေးပုံတိုပတ်စကလေးများ ပြောမကုန်အောင် မှတ်မိ
သူတစ်ဦးဖြစ်၍ ၎င်းပြောသည့်ပုံတိုပတ်စများကို ဗိုလ်ချုပ်ကလည်း
အထူးစိတ်ဝင်စားခဲ့လေသည်။

တစ်ကြိမ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်က ကျွန်တော့်အား “ကမ္ဘာပေါ် တွင်
ရှိသော မှတ်ဆလင်အားလုံးဟာ ဘုရားရှိခိုးရင် အာရပ်ဘာသာ
စကားနဲ့ရှိခိုးတာ ဘာကြောင့်လဲဗျ” ဟု မမျှော်လင့်သောမေးခွန်းကို
မေးလိုက်ရာ ကျွန်တော် ရုတ်တရက် မင်သက်မိပြီး ဘာဖြေရမှန်း

* တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်အမတ်စာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ “ဇ” အဖြစ် တင်ပြထားပါသည်။

မသိဖြစ်သွားပါသည်။ သို့သော် ကံအားလျော်စွာ အဖြေပေါ်လာသည်နှင့် “ကုန်အာန်ကျမ်းကို လူကရေးတာ မဟုတ်ဘဲ ဘုရားသခင်ထံမှ မုက္ခပတ်တော်များဖြစ်လို့ ဘယ်လောက်ပညာရှိတဲ့လူပဲဖြစ်ဖြစ် ဆိုလိုရင်းကို တိတိကျကျ ဘာသာမပြန်နိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့်ပါ။ ခေတ်သစ်တူရကီတွေအနေနဲ့ကတော့ တစ်ခါက အလွန်ပေါဟာရကြွယ်တဲ့သူတို့ဘာသာစကားပြန်ဆိုပြီး ကြိုးစားရေးသားခဲ့ဖူးတယ်။ ဒါပေမယ့် မအောင်မြင်လို့မူရင်းစာအတိုင်းပဲ ပြန်သုံးခဲ့ရတယ်။ နှစ်ပေါင်း ၁၄၀၀ အရင်က ကျရောက်ခဲ့တဲ့ဒီကျမ်းဟာ ဒီနေ့ထိအောင်တစ်လုံးတစ်ပါးမျှမပြင်ဘဲ ဒီအတိုင်းဘဲ ရှိနေပါတယ်ဗိုလ်ချုပ်။ ဒါကြောင့်မို့ တစ်ကမ္ဘာလုံးက မှတ်ဆလင်တွေက ဝတ်ပြုတဲ့အခါ ကျမ်းစာပါအတိုင်း အာရပ်ဘာသာစကားနဲ့ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ကြတာပါ” ဟုရှင်းပြခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော် ရှင်းပြသည်ကို ကောင်းစွာ နားထောင်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ဘာမျှပြန်မပြောသည့်အပြင်ယုံကြည်သည့်လက္ခဏာသော်လည်းကောင်း၊ မယုံကြည်သည့်လက္ခဏာသော်လည်းကောင်း လုံးဝပြသမှုမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ညွှန်ခံပွဲတက်

မတ်လနှင့်ဧပြီလတွင် မေမြို့၏အေးမြသောရာသီဥတုမှာ နေလို့ထိုင်လို့ အလွန်ကောင်းသောကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်သည် အပြည့်အဝ အနားရခဲ့သဖြင့် လွန်စွာပင် အကျိုးရှိပေသည်။ မစ္စတာရီးစ်ဝီယမ် (Rees William) နောင်အခါတွင် လော့ဒ်အော့(ဂ်)မိုး (Lord Ogmore) အမည်ခံသူ ခေါင်းဆောင်သော တောင်တန်းဒေသစုံစမ်းရေးကော်မရှင်မ၏ အစည်းအဝေးနှင့်ကြုံကြိုက်တိုက်ဆိုင်နေသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်သည် ၎င်းတို့၏ တရားဝင်သော်လည်းကောင်း၊ အလွတ်သဘောအရသော်လည်းကောင်း မဆက်သွယ်ခဲ့ပါ။ သို့ရာတွင် အကြောင်းကြောင်းကြောင့် မေမြို့သို့ ရောက်ရှိနေကြသော စော်ဘွားကြီးများက ဗိုလ်ချုပ်အတွက် တည်ခင်းသည့်ညွှန်ခံပွဲတစ်ရပ်ကို မူ လူမှုရေး၊ စည်းရုံးရေးအရ မလွဲမရှောင်သာ တက်ရောက်ခဲ့သည်သာ ရှိပေသည်။

မေမြို့ မဲဆန္ဒနယ်မှ ပြိုင်ဘက်မရှိ အရွေးခံရသူတိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်အမတ် ကျွန်တော်၏မိတ်ဆွေဦးသန်းညွန့်နှင့်တိုင်ပင်၍ ဗိုလ်ချုပ်အတွက် အစားအသောက် အပြောင်းအလဲများလည်းလုပ်ပေးခဲ့ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ပထမတစ်ရက် ပလာတာနှင့်ဆိတ်သားကဘတ်၊ ကြက်သားဟင်း(မှတ်ဆလင်ချက်) နောက်တစ်နေ့တွင် ပူရီဟင်းသီးဟင်းရွက်ဟင်း(ဟိန္ဒူချက်)တို့ကို နှစ်သက်စွာစားပြီး ချက်ပုံချက်နည်းများကို မေးမြန်းဆွေးနွေးသည်။

အဓိဋ္ဌာန်ကျောက်တုံး

တစ်ရက်တွင် ဗိုလ်ချုပ်နှင့်ကျွန်တော်တို့ မန္တလေးတောင်သို့ သွားလည်ကြရာ လူထုက ဗိုလ်ချုပ်အား သောင်းသောင်းဖြူဖြူကြိုဆိုကြသည်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး မန္တလေးတောင်ကို တက်ကြရာ အဓိဋ္ဌာန်ကျောက်တုံးရှိသည့်နေရာအရောက်တွင် ဗိုလ်ချုပ်က-

“ကိုဖေခင် လာဗျာ၊ ခင်ဗျား ရွေးကောက်ပွဲနိုင်မယ်ဆိုရင် ပေါ့ပါစေ၊ ရွှံ့မည်ဆိုရင် လေးပါစေလို့အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီး ဟောဒီကျောက်တုံးကို မကြည့်စမ်း” ဟု ကျွန်တော့်အား အဓိဋ္ဌာန်ကျောက်တုံးကို အမေ့ခိုင်းပါသည်။

ကျွန်တော်လည်း ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ချင်သည့်ဇောဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ပြောသည့်အတိုင်း စိတ်ထဲတွင် အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍မူရ၊ ဗိုလ်ချုပ်က ဟတ်ဟတ်ပက်ပက် ရယ်ရင်း-

“ခင်ဗျားနှယ်ဗျာ - ပုံသေအလေးချိန်ရှိတဲ့ဒြပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတစ်ခုဟာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ဆန္ဒပေါ်မှီပြီး အလေးချိန်ပြောင်းပေါ့မလား၊ အဓိပ္ပါယ်မရှိတာ၊ ယုံလွယ်တဲ့လူတွေကို လှည့်စားတာသာဖြစ်နေတယ်” ဟုပြောရာ ကျွန်တော်သည် လက်ထဲရောက်နေပြီးသား ဖြစ်သည့်ကျောက်တုံးကို ပြန်ချရအခက်၊ မချရအခက်ဖြစ်နေသည်။

ဘာပြောပြော ဆက်မပြီး “ပေါ့တယ်ဗျို့” ဟု ကျွန်တော်က ပြန်ပြောလိုက်သည်တွင် အများက ဝါးခနဲ ရယ်လိုက်ကြသည်။

ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကျွန်တော်အရွေးခံရပါသည်။ သို့သော် ကျောက်တုံးမတုန်းက တကယ်ပဲ ပေါ့သလားဆိုတာတော့ အတတ်မပြောရဲပါ။

“ဘဝတွင် ကောင်းသည့်အရာအားလုံးဟာ နောက်ဆုံးတစ်နေ့မှာ နိဂုံးချုပ်အဆုံးသတ်ရတာဟာ ဓမ္မတာပဲ” ဆိုသောအင်္ဂလိပ်စကားပုံ (All good things in life must come to an end one day) ရှိသလိုပင် ရန်စက အတင်းတိုက်တုန်း၍ ရတောင့်ရခဲ အနားယူရသည့်ရက်မှာ ကုန်ဆုံးတော့မည်ဖြစ်ပါသည်။

အပြန်ခရီး

ကျွန်တော်တို့ နားရက်ကုန်၍ ရန်ကုန်ပြန်မည့်ခရီးစဉ်ကို ဗိုလ်ချုပ်နှင့်စတင်တိုင်ပင်ပါသည်။ ကျွန်တော်က ပျော်ဘွယ်မှာ နံနက်(၁၁)နာရီပတ်ဝန်းကျင်လောက် နံနက်စာစားဖို့အတွက် တစ်ထောက်နားသင့်ကြောင်း အကြံပေးပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်သည် သူ့အမည်ကို အလွဲသုံးစားလုပ်တာလောက် မုန်းတာ မရှိရကား နံနက်စာစားရန် တခမ်းတနားမပြုလုပ်စေဘဲ ရိုးနိုင်သရွေ့ ရိုးအောင်စီစဉ်ရန်ပြောပါသည်။

ကျွန်တော်က ဗိုလ်ချုပ်မကြိုက်တာ မဖြစ်စေရပါဟု တာဝန်ယူပြီး ရမည်းသင်းခရိုင်ဝန်ဦးဘတင်ထံ ဖုန်းဆက်ပြီး ပျော်ဘွယ်မှ ကျွန်တော်၏မိတ်ဆွေဦးဖေခင်ကြီးအား ဤအစီအစဉ်ကို ပြောပြပေးရန်နှင့်နံနက်စာကို ပွဲကြီးလမ်းကြီးမဖြစ်စေဘဲ ရိုးနိုင်သမျှ ရိုးအောင် ကျွေးမွေးရန် အထူးဂရုစိုက်၍ ထပ်ခါတလဲလဲ မှာကြားပါသည်။ အရေးပိုင်ဦးဘတင်ကလည်း စိတ်ချရန် ပြောပါသည်။

ထို့နောက် ကျွန်တော်သည် မိတ္ထီလာခရိုင်ဝန်ဦးသန်းတင်အားလည်း ကျွန်တော်တို့မိတ္ထီလာက နံနက်(၁၀)နာရီလောက်ဖြတ်သွားမည့်အကြောင်း အထူးတလည် ညွှန်ကြားဆိုဖို့ မလိုကြောင်း၊ ဘာမျှအကျယ်ချဲ့ပြီး ပြင်ဆင်မထားစေလိုကြောင်းတို့ကို ပြောပါသည်။

စကားမစပ် ဦးဘသန်းအကြောင်းကို အနည်းငယ်ပြောလိုပါသည်။ ဦးသန်းတင်မှ ရမည်းသင်းခရိုင်ဝန်ဦးဘတင်၏ ညီတစ်

ဦးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဦးသန်းတင်အား ၎င်း၏အစ်ကို မိသားစုမှတစ်ဆင့် ကျောင်းသားဘဝကတည်းက သိကျွမ်းခဲ့ပါသည်။ ၁၉၃၀-ပြည့်လွန်နှစ်များတစ်ဝိုက်တွင် ကျွန်တော်သည် ဦးဘတင် မိသားစုနှင့်ကလေးမြို့၌ ကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် အတူနေလေ့ ရှိပါသည်။ ဦးသန်းတင်မှာ ဘာပဲလုပ်လုပ်၊ ဘယ်သူနှင့်ဆက်ဆံဆက် ဆံ အလွန်ပင်ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့နူးညံ့၍ ရည်မှန်သူတစ်ဦးဖြစ်ပါ သည်။

ကျွန်တော်တို့ကား မိတ္ထီလာအနီးသို့ ရောက်သွားသောအခါ လမ်းဘေးဇရပ်တစ်ခုအနီး၌ လူနှစ်ယောက်သွားလာလှုပ်ရှားနေ သည်ကို တွေ့ရသည်ကို တွေ့လိုက်ရပါသည်။ ယင်းလူနှစ်ယောက်အ နက် တစ်ယောက်က ကျွန်တော်တို့ကားကို ရပ်ပေးဖို့ အချက်ပြပါ သည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဦးသန်းတင်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဦးသန်းတင်က ဗိုလ်ချုပ်အား ဇရပ်ထဲဝင်၍ နားရင်း ရေနှေးကြမ်း လေး ဘာလေးသောက်ဖို့ ဖိတ်ခေါ်ပါသည်။

ဇရပ်ထဲတွင် စားပွဲဝိုင်းသုံးလုံးခင်းထားပြီး စားပွဲများပေါ် ၌ ရိုးရိုးဒန်လင်ပန်းတင် ထည့်ထားသောရေနှေးကြမ်းခရား၊ အ ကြမ်းပန်းကန်လုံးများနှင့်လက်ဖက်၊ ချင်းသုပ်၊ ထန်းလျက်ပန်းကန် များ တင်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် မြန်မာဆန်ဆန်နှင့်ရိုးရိုးကလေးတည်ခင်း ထားသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် နှစ်သက်သဘောကျပြီး ပြုံးရွှင်လျက်ရှိ ရာ ဦးသန်းတင်အား အမှတ်အပြည့်ပေးလိုက်သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ပါ တော့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် လက်ဖက်နှင့်ချင်းသုပ်တို့ကို အနည်းအ ကျဉ်းသုံးဆောင်ပြီး ရေနှေးကြမ်းသောက်ရင်းဦးသန်းတင်နှင့်စကား စမြည်ပြောပါသည်။ ထို့နောက် ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားပြီး ဦးသန်းတင်အား နှုတ်ဆက်ကာ ထွက်ခွာခဲ့ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်က ဦးသန်းတင်၏ ဟန်ဆောင်မှုကင်းသောအစီ အစဉ်ကို နှစ်ခြိုက်ကြောင်း တွေ့ရသဖြင့် ကျွန်တော် အလွန်ပင်အား ရကျေနပ်ကာ ကျွန်တော်တို့ကား မိတ္ထီလာမှအထွက်တွင် လီဗာကို တအား နင်းလျက် မောင်းနှင်နေသည်ကို သတိပြုမိပြီး အရှိန်လျှော့ လိုက်ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ဦးဖေခင်ကြီးတော့ မနက်စာအ တွက် ဘာတွေများ စီစဉ်နေမလဲ မသိဟု စိတ်စောနေမိပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ပျော်ဘွယ်သို့ အနည်းငယ်နောက်ကျပြီး ရောက်ရှိသွားပါသည်။ ပျော်ဘွယ်သို့ဝင်သည်နှင့်ကျွန်တော် ဦးဖေ ခင်ကြီးအိမ်သို့ တန်း၍ မောင်းသွားပါသည်။ ဦးဖေကြီးအိမ်အနီး တစ်ဝိုက်တွင် လူများ စုဝေးလှုပ်ရှားသွားလာလျက်ရှိနေသည်ကို လှမ်း၍ မြင်ရသဖြင့် လူစုနေတာ ကောင်းတဲ့လက္ခဏာမဟုတ်ဘူးဟု စိတ်ထဲတွင် ထင်ကနဲဖြစ်သွားပါသည်။

ကျွန်တော် ကားရပ်လိုက်သောအခါ လူအများ ကားအနီး သို့ဆူဆူညံညံနှင့်ဝိုင်းအုံလာကြပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်သည် မျက်မှောင် ကြွက်လျက် ကားပေါ်မှ မဆင်းဘဲ ငြိမ်၍ထိုင်နေသည်။ ကျွန်တော့် အနေဖြင့် ပထမတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့မိတ်ဆွေဦးဖေခင်ကြီးက ဗိုလ် ချုပ်ကို အကြောင်းပြုပြီး အမြတ်ထုတ်ပြီဟု ထင်မိသည်။ ဗိုလ်ချုပ် ကလည်း ကားပေါ်မှ မဆင်းဘဲ ခရီးဆက်စေချင်သည်ကို တွေ့ရ

သည်။ သို့သော် ဒေါ်ခင်ကြည်က ချော့မော့ပြောသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ် ကားပေါ်က မဆင်းချင် ဆင်းချင်နှင့်ဆင်းလာ၍ ဒေါ်ခင်ကြည်ကို ကျေးဇူးတင်ရပေသည်။

ဗိုလ်ချုပ် ကားပေါ်က ဆင်းလိုက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မဏ္ဍပ်တွင်းသို့ လူများတိုးဝေ့ရောက်ရှိပြီး စားပွဲများတွင် ဝင်ထိုင်ကြ ရာ စားပွဲတစ်လုံးမှအပ ကျန်စားပွဲများအားလုံး လူတွေဝင်ထိုင်ပြီး သားဖြစ်နေပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်၊ ဒေါ်ခင်ကြည်၊ ဗိုလ်ထွန်းလှ၊ ဦးပုလေးနှင့်ကျွန် တော်တို့သည် ယင်းစားပွဲလွတ်တွင် ဝင်ထိုင်ကြသည်။ စားစရာများ ကြိုတင်တည်ခင်းထားသည်ဖြစ်သဖြင့် ဦးပုလေးက စတင်၍စား ပါတော့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကမူ ၎င်း၏လက်ချောင်းများနှင့်စားပွဲကို ပုတ်ခါပုတ်ခါ သူပြောသလို မစီစဉ်ရကောင်းလားဆိုပြီး ကျွန်တော့် အား ကြိမ်းမောင်းပါတော့သည်။ ကျွန်တော့်အနေဖြင့်ကား ဗိုလ် ချုပ်ပြောသည့်အတိုင်း စီစဉ်သည်ကို ရမည်းသင်းခရိုင်ဝန်ဦးဘတင် အသိဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လက်တွေ့က တခြားဖြစ်နေပြီမို့ ဘာမျှ မပြောတော့ဘဲ ငြိမ်၍သာ အကြိမ်းခံနေလိုက်ပါသည်။ အခြေအနေ မှာ အတော်ပင် ခွကျနေပါသည်။ ဦးပုလေးခမျာမှာ တစ်ယောက် တည်းစားနေခြင်းဖြစ်သဖြင့် ၎င်းစားလက်စပန်းကန်ကို အသာဘေး သို့တုန်းဖယ်ထားလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော် ဦးပုလေးအတွက် စိတ် မကောင်းဖြစ်မိပါသည်။ ၎င်းလည်း ကျွန်တော် ဆာသကဲ့သို့ပင် ဆာ လောင်နေမည် မဟုတ်ပါလား။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ကျွန်တော့်အား ကြိမ်းပြီးနောက် ကားရှိရာ သို့ လျှောက်သွားသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ဦးဖေခင်ကြီးအား ဘေးသို့ အသာဆွဲခေါ်သွားပြီး ကျွန်တော်ပြောသည့်အတိုင်း မလုပ် ရကောင်းလားဟု တစ်လှည့်ကြိမ်းမောင်းပါသည်။ ဦးဖေခင်ကြီးက ကျွန်တော်ပြောသကဲ့သို့ပင် သူစီစဉ်ထားကြောင်း၊ ယခုစုရုံးရောက် ရှိလာသူများမှာ သူ ဖိတ်ခေါ်ထားသူတွေ မဟုတ်ကြောင်း၊ ဘေးအိမ် က မင်္ဂလာဆောင်သို့လာသူတွေဖြစ်ကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်ကို တွေ့၍ ရုတ် ရုတ်သဲသဲ စုရုံးရောက်လာခြင်းဖြစ်ရာ သူလည်း ဘာမျှမတတ်နိုင် ကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။

၎င်း၏ရှင်းပြချက်ကို လက်ခံမည်ဆိုက လက်ခံနိုင်ဖွယ် ရှိ သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ လာသည့်လူပေါင်း(ဒရိုင်ဘာများပါထည့် မှ)ရှစ်ယောက်ထက် မပိုသည်ကို သူ ဘာကြောင့် မဏ္ဍပ်ထိုး၍ စားပွဲ အမြောက်အမြား ထားရသလဲဆိုတာကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်က သံ သယရှိနေ၍ ဗိုလ်ချုပ်ကို ရှင်းပြလျှင်လည်း ကျွန်တော်ကဲ့သို့ပင် သံ သယရှိမည်ဟု ယူဆ၍ ရှင်းမပြတော့ပါ။

ဗိုလ်ချုပ်မှာ ကားထဲ ဝင်ထိုင်နေပြီး ကားထွက်ဖို့ ကျွန်တော့် ကို စောင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း ကားပေါ် မတက်မီ ဒုတိယကား ဖြင့် လာမည့်ဦးပုလေးအား ဘူတာရုံနားက လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှ စ မူဆာရသလောက်ဝယ်ပြီး အမြန်လိုက်ခဲ့ရန် မှာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ပျော်ဘွယ်မှ ထွက်လာသောအခါ ကားပေါ် တွင် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေကြသည်။ ကျွန်တော်လည်း မိတ္ထီလာ တွင် ဦးသန်းတင်ညွှန်ခံလိုက်ပြီးနောက်ပိုင်းအခြေအနေနှင့်လုံးဝ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သွားသည်ကို တွေးလာပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင်

ဗိုလ်ချုပ်အား အဖြစ်မှန်ကို ပြောရကောင်းမလားဟု ချိန်ဆနေပါသည်။ သို့သော် ကားထဲတွင် ငြိမ်သက်တိတ်ဆိတ်နေသည့်အခြေအနေကြောင့် ယခုမပြောဘဲ ထိန်းထားပြီး အခြေအနေကောင်းမှပဲ ပြောတော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ကားမောင်းရင်း တစ်လျှောက်လုံး ဦးပုလေးတို့ကားကို နောက်ကြည့်မှန်မှ ကြည့်လာပါသည်။ ၁၀ မိနစ်ခန့် ကြာသောအခါ ကျွန်တော့်ကားကို ကုက္ကပင်ကြီးတစ်ပင် အရိပ်အောက်သို့ ထိုးရပ်ပြီး ပူသောကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်အား အရိပ်ထဲဆင်း၍ လေကောင်းလေသန့် ရှူဖို့ပြောပါသည်။ သူ ဘာမျှ မပြောမီပင် ကျွန်တော်ကားပေါ်က အရင်ဆင်းလိုက်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ဆင်းဖို့ ကားတံခါးကို ဖွင့်ပေးလိုက်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်သည် ကျွန်တော်ပြောသည်ကို ကောင်းတယ် မကောင်းဘူး ဘာမျှမပြောဘဲ ကားပေါ်က ဆင်းလိုက်ပါသည်။

ဦးပုလေးလည်း စမူဆာထုပ်ကြီး တစ်ထုပ်ကိုင်၍ ကျွန်တော်တို့ဆီသို့ ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်လာပါသည်။ ကျွန်တော်က ဗိုလ်ချုပ်အား “ပျော်ဘွယ်ဘူတာနားက ဆိုင်မှ စမူဆာသိပ်နာမည်ကြီးတယ်၊ ကောင်းတယ် ဗိုလ်ချုပ် စားကြည့်ပါအုံး” ဟု ပြောပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကစမူဆာတစ်ခုကို ယူစားလိုက်ပြီး “ကောင်းသားပဲ” ဟုပြောကာ နောက်တစ်ခု ထပ်ယူပါသည်။ အခြေအနေပျော့ပျောင်းသွားသည်ကိုသိ၍ ကျွန်တော်အရဲစွန့်ပြီး ပျော်ဘွယ်မှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ကိစ္စအတွက် သူ့အား တောင်းပန်၍ အခြေအနေမှန်ကို ပြောပြလိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော်က ယင်းအခြေအနေမှန်များကို ပြောဖို့အတွက် ကျွန်တော်သိရတာ နောက်ကျသွားကြောင်း။ သိသည့်အချိန်တွင် ဗိုလ်ချုပ်မှာ ကားပေါ်တက်ထိုင်နေပြီးဖြစ်၍ အခြေအနေကို ရှင်းပြပြီး ပြန်ဆင်းဖို့လည်း မပြောရဲကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က ဘာတစ်ခုခုမျှ မပြောသော်လည်း စမူဆာများ ဆက်၍စားနေခြင်းကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် စိတ်ပြေသွားသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း ကျွန်တော့်လိုပင် သံသယရှိကောင်း ရှိနေမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့နောက် ဦးပုလေးတို့ကားကို ကျွန်တော်တို့ရှေ့က ထွက်ဖို့ပြောပြီး ရမည်းသင်းတွင် ဗိုလ်ချုပ်စားဖို့အတွက် ပြင်ဆင်ရန် မှာလိုက်ပါသည်။ ရမည်းသင်းရောက်သောအခါ ဗိုလ်ချုပ်ခေါက်ဆွဲကြော်စားပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့ ခရီးဆက်ကြပါသည်။

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံ

ရန်ကုန်ရောက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဗိုလ်ချုပ်မှာ အလုပ်ထဲတွင် နစ်မြုပ်နေပြန်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ပြောကြားခဲ့သည့်အတိုင်း “တစ်နှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးရစေရမယ်” ဆိုသောကတိကို ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ခုနစ်လသာလိုတော့၍ အချိန်ကို လုပြီးလုပ်နေကြရပါသည်။

တိုတောင်းသောအချိန်အတွင်းတွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေး၊ အနာဂတ်ကာလတွင် ပေါင်းရုံးဖွဲ့စည်းရမည့် ပြည်နယ်များနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အသေးစိတ်ပုံသဏ္ဌာန်များ ရေးဆွဲရေးတို့ကဲ့သို့သော ခက်ခဲနက်နဲသည့်လုပ်ငန်း

ကြီးများကိုလည်း ပြုလုပ်ရန် ရှိသေးသည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ မေလတွင် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်မှ ဖဆပလအဖွဲ့ဝင်များ၏ ပဏာမပြင်ဆင်မှု ညီလာခံတစ်ရပ်ကို အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးအတွက် အခြေခံမူများကို ဆွေးနွေးရန် ဂျူဗလီဟော၌ ခေါ်ယူကျင်းပခဲ့ပါသည်။

ယင်းညီလာခံတွင် အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း(၁၁၁)ဦး ပါဝင်၍ (၁၀) ဦးမှာ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြပြီး(၂၅)ဦးမှာ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြကာ (၄၅)ဦးမှာ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်မှ ရွေးချယ်ပေးလိုက်သူများဖြစ်ကြပါသည်။ ကျန် (၃၀)ဦးမှာ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၏ ခရိုင်ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး မမောနိုင် မပန်းနိုင် အလုပ်လုပ်ကြရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်မှာ ကော်မတီများနှင့်တောက်လျှောက် အစည်းအဝေးလည်း ထိုင်သေး၊ နေတူဝူအစိုးရလုပ်ငန်းကိစ္စအဝဝကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရသေးနှင့်အလွန်ပင် အလုပ်များနေပါသည်။

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်ပတ်သက်၍ ဒေါက်တာမောင်မောင်၏ “မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေစာအုပ်” စာမျက်နှာ(၈၃)တွင် “၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းကို ညီလာခံသို့ တင်သွင်းအတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အချုပ်အခြာအာဏာ ပိုင်စိုးသော လွတ်လပ်သည့် သမ္မတနိုင်ငံအဖြစ် ပေါ်ထွန်းလာရမည်ဖြစ်ပြီး ဇာတိမရွေး၊ ကိုးကွယ်ရာဘာသာမရွေး၊ ယောက်ျားမိန်းမမရွေး နိုင်ငံသားတိုင်း၏ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည်ဟူသော အချက်နှင့်ဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့်ဆိုင်ညီညွတ်လစ်ဝါဒတို့ကို မြတ်နိုးသောသမ္မတနိုင်ငံဖြစ်သည်ဟူသော အခြေခံအချက်တို့ကို ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၏ အနှစ်သာရအဖြစ် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် လမ်းညွှန်ရှင်းလင်းခဲ့ပါသည်” ဟုရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

ယခုအထိ ကျွန်တော်တို့၏ နိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက်မှာ “တစ်နှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးရစေရမည်” ဟူသော အဓိကဦးတည်ချက်အောင်မြင်ရန်အတွက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်လျက်ပင် ရှိပေသည်။ လူထုသည်လည်း နိုင်ငံရေးအသိစိတ်ဓါတ် နိုးကြားတက်ကြွလျက်ရှိပြီး ဗိုလ်ချုပ်၏ နိုင်ငံရေးဟောပြောပွဲတိုင်းကို စိတ်အားထက်သန်စွာဖြင့် ခရီးဝေးများမှပင် လာရောက်နားထောင်ကြသည်။ စီးပွားရေးအကြောင်းဆိုလျှင်မူ လူများက ငြီးငွေ့စရာကောင်း၍ စိတ်ဝင်စားလေ့မရှိကြပါ။

သို့ရာတွင် နိုင်ငံရေးနှင့်စီးပွားရေးကို ခွဲခြား၍ မရသဖြင့် ဒွန်တွဲဆက်စပ်ဆောင်ရွက်ရမည်ကိုမူ ဗိုလ်ချုပ်က မျက်ခြည်အပြတ်မခံပေ။ သာမန်လူများအကြားတွင် ဤအချက်မှာ ရေပန်းစားသည်ဖြစ်စေ၊ မစားသည်ဖြစ်စေ စစ်ဒဏ်ကြောင့် အကြီးအကျယ်ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားရသည့် ကျွန်ုပ်တို့တိုင်းပြည်ကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ရမည်ကိုကား ဗိုလ်ချုပ်အနေဖြင့် ပြောရပေဦးမည်။ ယင်းကိစ္စအလို့ငှာ နိုင်ငံရေးသမားနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ အ

ရာရှိကြီးများပါဝင်သော ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် “ကိုလိုနီစီးပွားရေး စနစ်ကို ပြောင်းလဲပစ်ရန်နှင့် ကိုယ်စားလှယ်စီးပွားရေးစနစ် ထူထောင်ရန်အတွက်” ဆွေးနွေးရန် အစည်းအဝေးပွဲကြီးတစ်ရပ်ကို ဗိုလ်ချုပ်က ဦးဆောင်၍ ကျင်းပခဲ့ပေသည်။

ယင်းအစည်းအဝေးပွဲကြီးကို ဆိုရန်တိုဗီလာအဆောက်အအုံ (ယခု ဟံသာဝတီအပိုင်းနားရှိ စာပေဗိမာန်ဝင်းအတွင်းမှ အဆောက်အအုံ)၌ ကျင်းပသည်ကို အစွဲပြု၍ ဆိုရန်တိုဗီလာကွန်ဖရင့် (Sorrento Villa Conference) ဟုခေါ်ကြပါသည်။ ယင်းကွန်ဖရင့်၏ ပထမနေ့အစည်းအဝေးကို ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၆)ရက်နေ့တွင် စတင်ကျင်းပခဲ့ရာ၌ “ပြည်သူပိုင်ပြုလုပ်ရေးနှင့်စက်မှုလက်မှုထူထောင်ရေး” ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးကြပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇွန်လတစ်လလုံး ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးနှင့်စီးပွားရေးစီမံကိန်းကိစ္စရပ်များ ဖြစ်သည့်အမျိုးသားရေးကိစ္စနှင့်စပ်သော အချိန်ပြည့်အလုပ်လုပ်ခဲ့ရပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်သည် လမ်းညွှန်မှုပေးရုံသာမဟုတ်ဘဲ အသေးစိတ် ဆွေးနွေးရာ၌လည်း ပါဝင်ခဲ့ပေသည်။

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း နောင်အခါတွင် ရှေ့နေချုပ်တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးဖြစ်လာမည့်ဦးချန်ထွန်းအား တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိအဖြစ် ခန့်၍ ယူဂိုဆလားဗီးယား၊ အိန္ဒိယ၊ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအပါအဝင် နိုင်ငံအများအပြားသို့ မူကြမ်းရေးဆွဲရေးဆိုင်ရာနည်းပညာများကို ဆည်းပူးလေ့လာရန်နှင့်မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေအနေနှင့်ကိုက်ညီမညီအခြေခံဥပဒေများကို ညှိနှိုင်းလေ့လာခဲ့ရန်အတွက် လေ့လာရေးခရီးများ စေလွှတ်ခဲ့ပေသည်။ ဦးချန်ထွန်းမှာ စိတ်ရှည်သည်းခံသူတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး အများ၏ ဆန္ဒကို လေးစားကာ ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်တတ်သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၁၀)ရက်နေ့တွင် ပထမနေ့ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ကို ဗိုလ်ချုပ်က ထူးထူးခြားခြားစိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းအောင် ဖွင့်ခဲ့ပါသည်။ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော် အမတ်များကို ထိုနေ့နံနက်က ဗန္ဓုလပန်းခြံ၌ စုရုံးစေပြီး ဗိုလ်ချုပ်က ဦးဆောင်၍ အတွင်းဝန်ရုံးဟောင်း(ယခု ဝန်ကြီးများရုံး)အတွင်းရှိ ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ စိတန်းချီတက်သွားကြသည်။ ဤသည်မှာ လွတ်လပ်ရေးကို တရားဝင်ကြေညာရသေးသော်လည်း အထိမ်းအမှတ်တစ်ခုနှင့်လွတ်လပ်ရေးမရှိသေးသည့် အမှန်တကယ်ချီတက်သည့် သဘောသက်ရောက်ပေသည်။ အမှန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့သည် ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့်နားလည်မှုအရ အချုပ်အခြာအာဏာကို ကျင့်သုံးလျက်ရှိပေရာ တရားဝင်မှတ်တမ်းမှတ်ရာအဖြစ် ကမ္ဘာ့တင်ရေးသားဖော်ပြရန်သာ လိုပေသည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ စုရုံးရောက်ရှိနေကြသော ကျွန်တော်တို့အဖို့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရှေ့ရှိ အလံတိုင်ပေါ်မှ ကျွန်တော်တို့၏

တော်လှန်ရေးအလံကို ဖြန့်လွှင့်ကာ အလေးပြုလိုက်ခြင်းသည် မည်သူကမျှ အနှောင့်အယှက်မပေးဘဲ ကိုယ့်စိတ်တိုင်းကျ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲရန် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ကို ခုံညှားတည်ကြည်သော ဤအခမ်းအနားဖြင့် အချုပ်အခြာအာဏာ အပ်နှင်းလိုက်ရာ ရောက်သွားပေတော့သည်။

ဤသည်မှာ ၁၈၈၅-ခုနှစ်မှစ၍ ကျူးကျော်ခြင်းခံရသည့် အတွက် တော်လှန်လာသောကျွန်ုပ်တို့၏ တော်လှန်ရေးခရီး ပြီးဆုံးသွားပြီဟု ဆိုနိုင်ပါမည်လော။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် “ပြီးဆုံးသွားပြီ”ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဗြိတိသျှတို့၏ ဓနသဟာယအတွင်းတွင် နေသည်ဖြစ်စေ၊ အပြင်တွင်နေသည်ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ပြီဖြစ်ကြောင်း ဗြိတိန်ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အစိုးရကိုယ်စား* စီအာရ်အက်တလီနှင့်မြန်မာနိုင်ငံကိုယ်စား ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့က ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၇)ရက်နေ့တွင် အမှတ်(၁၀) ဒေါင်းနင်းလမ်း၊ လန်ဒန်မြို့၌ စာချုပ်ချုပ်ဆိုလက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်သည့် အချိန်ကတည်းက အလုပ်သဘောအရ တော်လှန်ရေးကား ပြီးဆုံးသွားပေပြီ။

သို့ရာတွင် အခြားနည်းလမ်းအားဖြင့် ပြောရပါမူ “မပြီးဆုံးသေး”ဟု ဆိုရပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျွန်ုပ်တို့ဆက်လျှောက်ရမည့်ခရီးတွင် ရေသာခိုနေ၍မဖြစ်ဘဲ စစ်အတွင်းက ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြုပြင်ရန်နှင့်ခေတ်နှင့်အညီ ရင်ပေါင်တန်းနိုင်ရန်အတွက် ဆတက်ထမ်းပိုးတိုး၍ ကျွန်ုပ်တို့ကြိုးစားဆောင်ရွက်ရန် ရှိသေးသောကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ရင်ဆိုင်ရသောပြဿနာများ ချက်ချင်းလက်ငင်း ဆောင်ရွက်ရမည့်ပြဿနာများကို လေ့လာအကဲခတ်သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှ ဇွန်လအတွင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ရွှင်ခွဲသည့်အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းရပ်အချို့ကို ထုတ်နုတ်တင်ပြလိုပါသည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၃-ရက် အမှတ် (၁၀)

ဒေါင်းနင်းလမ်း၊ လန်ဒန်မြို့တွင် ကလီးမင့်(တ်)အက်တလီ Clement Attle ခေါင်းဆောင်သော ဗြိတိသျှကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့နှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သည့် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တို့ မြန်မာ့အနာဂတ်ရေးကိုဆွေးနွေးကြသည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၇-ရက်၊ အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၄-ရက်၊ အင်္ဂလန်မှ ပြန်ရောက်လာပြီး မိမိနှင့်နန်းရင်းဝန်အက်တလီတို့ ချုပ်ဆိုခဲ့သည့်စာချုပ်အကြောင်း တိုင်းပြည်သို့ အသံလွှင့်အစီရင်ခံသည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၈-ရက်၊ သမိုင်းဝင်ပင်လုံညီလာခံကြီးကို တက်ရောက်ရန်အတွက် မိတ္ထီလာသို့လေယာဉ်ဖြင့်ထွက်ခွာခဲ့သည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉-ရက်မှ ၁၀ ရက်၊ တောင်တန်းနယ်ဒေသခေါင်းဆောင်များနှင့်အပူတပြင်းညှိနှိုင်းဆွေးနွေးသည်။

* အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်ကို နောက်ဆက်တွဲ “စ” အဖြစ် တင်ပြထားပါသည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂-ရက်၊ ပင်လုံစာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇-ရက်၊ မြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်ကြီးများအသင်း နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေး (ထိုစဉ်က အလွန်အရေးပါသည့်အတွက် ဘုရင်ခံကိုယ်တိုင်တက်ရောက်သည့်အစည်းအဝေး)တွင် မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့သည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ မတ်လနှင့်ဧပြီလ၊ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ကိုယ်စားတစ်နိုင်ငံလုံး လှည့်လည်စည်းရုံးသည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ မေလ ၁၉-ရက်မှ ၂၃-ရက်အထိ၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပထမမူကြမ်းရေးဆွဲရေးအတွက် ဖဆပလပဏာမပြင်ဆင်မှုညီလာခံကျင်းပခြင်း၊ ယင်းညီလာခံ၌ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပါသောသောအခြေခံအချက်အလက်များကို ဗိုလ်ချုပ် ကိုယ်တိုင် လမ်းညွှန်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၆-ရက်၊ အရင်းရှင်စီးပွားရေးစနစ်မှသည် နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး စက်မှုလက်မှုထူထောင်ရေးအတွက် ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ်သို့ ပြောင်းလဲရန်၊ အမျိုးသားကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ဆိုရှယ်တိုဗီလာ အဆောက်အအုံ၌ ညီလာခံဖွင့်သည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၀-ရက်၊ မဟာဗန္ဓုလ ပန်းခြံမှ ပါလီမန် အဆောက်အအုံသို့ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်အမတ်များနှင့်စီတန်းချီတက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၆-ရက်၊ တိုင်းပြုပြည်ပြု လွှတ်တော်တွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ အခြေခံ လမ်းညွှန်ချက်များကို တင်သွင်းသည်။

ဤသည်တို့အပြင် ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ(ဝန်ကြီးချုပ်)အဖြစ်အစိုးရ၏ နေ့စဉ်ဆောင်ရွက်ရသည့်လုပ်ငန်းများ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်အလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများလည်း ရှိပေသေးသည်။ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်ရာထူးချင်း၊ တာဝန်ချင်းတူသည့်နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များမှ ခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် ပိတ်ရက်များတွင် နားနားနေနေအနားယူနိုင်သကဲ့သို့ ကျွန်တော်တို့ဗိုလ်ချုပ် အနားမယူနိုင်ခဲ့။ သူ့အဖို့ နားရသည်ဟူ၍မရှိ၊ ကော်မတီအသီးသီးတွင် သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခရိုင်များမှ ခေါင်းဆောင်များအားလက်ခံတွေ့ဆုံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သူ့လိုအလုပ်ကို ပိုပြီးကြိုးကြိုးစားစားလုပ်ကြရန် လူထုအားပညာပေးဆွေးနွေးဟောပြောခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း တစ်ပတ်လျှင် ခုနစ်ရက်အပြည့် ဗိုလ်ချုပ်အလုပ်လုပ်ခဲ့ပါသည်။

ဤမျှအလုပ်များပြားနေသည့်ကြားမှ သူလုပ်ခဲ့တာတွေ၊ သူဘာဆက်လုပ်မည်ဆိုတာတွေကို အချိန်ယူပြီး လူထုသို့ ပြန်လည်အစီရင်ခံခဲ့သေးသည်။ ဤသို့သော အစည်းအဝေးပွဲကြီးတစ်ရပ်ကို မြို့တော်ခန်းမရှေ့ မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံတွင် ၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၃)ရက်နေ့က ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ (ထိုလူထုစည်းအဝေးပွဲကြီးတွင်

ဗိုလ်ချုပ်က မြို့တော်ခန်းမ ဆင်ဝင်ပေါ်မှနေ၍ မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့ပါသည်။)

ဤအကြောင်းရေးရင်း ဝင်စတန်ချာချီ(Winston Churchill) ၏သွေး၊ ပင်ပန်းမှု၊ မျက်ရည်နှင့်ချွေးဆီသည့်ကျော်ကြားသော မိန့်ခွန်းနှင့်ဗိုလ်ချုပ်၏ ထိုနေ့မိန့်ခွန်းမှာ အနှစ်သာရနှင့်ပွင့်လင်းမှုတို့၌ သွားတူနေသည်ကို သတိရမိသည့်အကြောင်း အနည်းငယ်တင်ပြလိုပါသည်။ ချာချီက သူ့စကားနှင့်ပြောရလျှင် စစ်ဘီလူး၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှု၊ ဟစ်တလာ၏ နာဇီဝါဒနှင့်ရေရှည်စစ်ပွဲဆင်နွှဲခါစအချိန် ပြောကြားခြင်းဖြစ်၍ ဗိုလ်ချုပ်ကလည်း အလားတူဆိုးသွမ်းရက်စက်သည့်စစ်ဘီလူး(ဂျပန်၏ ဖက်ဆစ်ဝါဒ)ကိုတိုက်ခိုက်အောင်ပွဲခံပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အခြေအနေခြင်းမှာ(ချာချီက စစ်အစတွင် ပြောကြားခြင်းဖြစ်၍ ဗိုလ်ချုပ်က စစ်အပြီးတွင် ပြောကြားခြင်းဖြစ်သဖြင့်)ခြားနားမှုရှိသော်လည်း စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံရေး၊ ကြိုးကြိုးစားစား အပင်အပန်းခံ၍ အလုပ်လုပ်ရေး၊ စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိရေးနှင့်စည်းကမ်းသေဝပ်မှုရှိရေးဆိုသည်တို့တွင် အတူတူပင် ဖြစ်ပေသည်။

၁၉၄၀-ပြည့်နှစ်၊ မေလ(၁၃)ရက်နေ့တွင် သူ၏ အစိုးရအပေါ် အယုံအကြည်ရှိရေးအတွက် မဲဆွယ်တရားဟောပြောပွဲ၌ ချာချီက “မင်းတို့အတွက် ငါဘာ(မျှော်လင့်ချက်)မျှ ပေးစရာမရှိ၊ ဒီစစ်ပွဲမှာ ငါတို့အောင်ပွဲမခံနိုင်ရင် အသက်ရှင်ရပ်တည်ရေးအတွက် မလွယ်ဘူး၊ တိုက်ရင်း ခိုက်ရင်းနှင့်သွေးမြေကျမယ်၊ အလုပ်ကို ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ကြရမယ်၊ သေကြ ကျေကြ ငိုကြ ယိုကြရမယ်ဆိုတဲ့ မျှော်လင့်ချက်တွေသာ ပေးနိုင်တယ်”ဟု ပြောခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကလည်း ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ဖို့စစ်အတွင်းက ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားတာတွေကို ပြန်လည်ပြုပြင်ကြဖို့နဲ့ လွတ်လပ်ရေးအသီးအပွင့်ကို ခံစားဖို့ဆိုလျှင် ကုန်းလုပ်မှ ရွှန်းလုပ်မှ နောင်အနှစ်(၂၀)လောက် ကြာတဲ့အခါမှ တန်ကာကျမယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က ၎င်း၏မိန့်ခွန်းကို နိဂုံးချုပ်သည့်အခါတွင်-
“... ခင်ဗျားတို့ လွတ်လပ်ရေးကို လိုချင်ရင် လွတ်လပ်ရေးရနိုင်လောက်တဲ့စည်းကမ်းရှိကြပါ၊ လွတ်လပ်ရေးလိုချင်လို့ရှိရင် လွတ်လပ်ရေးရနိုင်တဲ့ညီညွတ်မှုကို ထိန်းသိမ်းထားပါ၊ လွတ်လပ်ရေးကို လိုချင်ရင် လွတ်လပ်ရေးရနိုင်တဲ့ထူထောင်မှုကို လုပ်ကြပါ၊ အဲဒီလို လုပ်ပြီးနောက် ရှေ့ကို လွတ်လပ်ရေးအရသာကို ခံစားစံစားချင်တယ်ဆိုရင် အလုပ်လုပ်ကြဖို့ စည်းကမ်းရှိကြဖို့ ယခုကတည်းက ခင်ဗျားတို့ကို အကျင့်ဆိုးတွေ၊ အကျင့်ဟောင်းတွေ သောက်ကျင့်တွေကို ပြင်ကြဖို့ လိုပြီဆိုတာ ကျွန်တော် ကနေ ပြောခဲ့ချင်တယ်”ဟု သူပြောနေကျအတိုင်း တုံးတိတိ တဲ့တိုးပြောခဲ့ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ဤမိန့်ခွန်းကို နိဂုံးချုပ်ရာ၌ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း “ကျွန်တော်ကနေ ပြောခဲ့ချင်တယ်”ဟုနောက်ဆုံးနှုတ်ခွန်းဆက်သည့်အလား စကားဦးသန်း၍ ပြောကြားခြင်းမှာ သူ့ကို အရိပ်နိမိတ်များ ပြနေ၍လားဟုပင် ထင်ရပေသည်။ ဤသို့ပြောပြီး (၆)ရက်အကြာ ဇူလိုင်လ(၁၉)ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးအဖွဲ့အစည်းအဝေးခန်းထဲ၌ ဦးစောလူများ၏ လုပ်ကြံခြင်းကို ခံခဲ့ရသောကြောင့် ဤ(၁၃-၇-၄၇)နေ့တွင် ပြောကြားသည့်မိန့်ခွန်းမှာ ၎င်း၏

E-book is created by shanyoma

နောက်ဆုံးမိန့်ခွန်းပင် ဖြစ်သွားလေတော့သည်။

(စကားမစပ် အထက်တွင် ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့သည့်ဝင်စာတန်ချာချီ၏ မိန့်ခွန်းနှင့်ဗိုလ်ချုပ်၏ မိန့်ခွန်းများမှာ ချာချီက မေလ (၁၃)ရက်၊ ဗိုလ်ချုပ်က ဇူလိုင်လ(၁၃)ရက် “လ”၏ (၁၃)ရက်နေ့များတွင် မိန့်ကြားခဲ့သည့်မိန့်ခွန်းများဖြစ်နေသည်။ ထူးခြားသောအဓိပ္ပါယ်ဆောင်သည်ဟု မဆိုသာသော်လည်း ယင်းနှစ်ယောက်အနက် တစ်ယောက်သောသူ၏ မိန့်ခွန်းမှာ နောက်ဆုံးမိန့်ခွန်းဖြစ်သွားတော့သည်။)

ကြမ္မာဆိုးဝင်သည့်ဇူလိုင်လ(၁၉)ရက်နေ့ နံနက် ၁၁-နာရီခန့်တွင် ကျွန်တော်တည်းခိုနေသည့်အိမ်ရှင်မိတ်ဆွေကြီးအစိုးရအဖွဲ့အတွင်းဝန်အိုင်စီအက်စ်ဦးလှမောင်သည် အိမ်သို့တုန်လှုပ်ချောက်ချားစွာဖြင့် ပြန်ပြေးလာသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း သွေးများ အလိမ်းလိမ်းဖြစ်နေ၍ သူ့ဇနီးနှင့်ကျွန်တော်တို့မှာ သူ့ကို တွေ့သောအခါ တုန်လှုပ်ချောက်ချားသွားပါသည်။

“အားလုံး ဒုက္ခရောက်ကုန်ပြီ”

“အားလုံး သေကုန်ပြီ”ဟုပြော၍ အိမ်ထဲဝင်လာပါသည်။

“ဘယ်သူတွေ သေကုန်တာလဲ၊ ဘာဖြစ်ကြတာလဲ”ဟုပြန်မေးသောအခါ-

“ဗိုလ်ချုပ်တို့ ကျဆုံးသွားပြီ၊ ဝန်ကြီးတွေ တော်တော်များများလဲ ကျဆုံးကုန်ပြီ၊ သေနတ်သမားတွေက ဝန်ကြီးအဖွဲ့အစည်းအဝေးခန်းထဲ ဝင်ပစ်လို့” ဟု သူက ဆိုသည်။

“ခင်ဗျားကော ထိသေးလား”

“မထိပါဘူး၊ သေနတ်သံတွေ ကြားတော့ ကျွန်တော်နှင့် အခြားလူတွေက အစည်းအဝေးခန်းထဲ ဝင်ပြီး လဲကျနေသူတွေကို ပျော်ကြ ထူကြတာနဲ့သွေးတွေ ပေကျံကုန်တာ”ဟု သူကပြန်ပြောပါသည်။

မကြာမီပင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်မှ ကျွန်တော့်ထံ ဖုန်းဆက်ပါသည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌသခင်နုက အရေးပေါ် အစည်းအဝေးကို အမှတ်(၈)ချာချီလမ်း(ယခု ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းလမ်း)ရှိ ဖဆပလဌာနချုပ်သို့ ဖိတ်ခေါ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဗိုလ်မှူးအောင်က ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်တွင် အစည်းအဝေးပြုလုပ်လျှင် လုံခြုံမှုမရှိကြောင်း လောင်းဝစ္စလမ်းရှိ သူ၏ပြည်သူ့ရဲဘော်ဌာနချုပ်တွင် လုပ်သင့်ကြောင်း အကြံပြု၍ ကျွန်တော်တို့သူ့အကြံပေးချက်အတိုင်း အစည်းအဝေးကို ပြောင်းရွှေ့ပြုလုပ်ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် မယုံနိုင်လောက်အောင်သော ဤဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ်ဖြစ်ရပ်ကြောင့် ထိတ်လန့်ချောက်ချား အံ့အားသင့်ကုန်ကြသဖြင့် အစည်းအဝေးတစ်ခုလုံးကို လုံးဝတိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်မှုက လွှမ်းမိုးလျက်ရှိရာ ကျဆုံးသွားသူများအား အလေးပြုသောအားဖြင့် ငြိမ်သက်စွာနေရန် အမိန့်ပေးခြင်းခံရသကဲ့သို့ပင် ရှိတော့သည်။

ပြောရလျှင် တစ်ကြိမ်တည်း တစ်ပြိုင်တည်းနှင့်ဗိုလ်ချုပ်နှင့်တကွ နိုင်ငံရေးအရင့်အမာ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများဖြစ်သည့်ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၏ မဏ္ဍိုင်ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်လူကြီးများဖြစ်ကြသော

သခင်မြ၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ ဦးရာဇတ်၊ မန်းဘခိုင်၊ မိုင်းပွန်စော်ဘွားနှင့်ဦးဘဝင်းတို့ကို ကျွန်တော်တို့ ဆုံးရှုံးခဲ့ရပြီဖြစ်ပေသည်။

ကံကောင်းထောက်မသောကြောင့် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်၏ နာယကတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေရ၍ သီးခြားအဆောက်အအုံတွင် ရှိနေသော သခင်နုမှာ သေဘေးမှ သိသိကလေး လွတ်မြောက်ကာ ဗိုလ်ချုပ်၏ အချိန်အရာကို ခံယူရန် ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူ အသက်ရှင်ကျန်ရစ်ခဲ့ပေသည်။ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီကလည်း ၎င်းအား တစ်ညတစ်ညတည်း ဗိုလ်ချုပ်၏ နေရာကို ဆက်ခံရန် ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်ပါသည်။

ဘုရင်ခံဆာဟူးဘတ်ရန်စံကလည်း ဆောလျင်စွာ သခင်နုအား ဖိတ်ခေါ်၍ အစိုးရသစ်ဖွဲ့ရန် ပြောကြားခဲ့သည်။ နာရီပိုင်းအတွင်းမှာပင် သခင်နုကလည်း အမှုဆောင်ကော်မတီ(ဝန်ကြီးအဖွဲ့)စာရင်းကို တင်သွင်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့တွင်-

- (၁) သခင်နု အဖွဲ့ဝင်၊ ဌာနလက်ကိုင်မရှိ။
- (၂) ဦးမြ(ဟင်္သာတ)အဖွဲ့ဝင်၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ထောက်ပံ့ရေး။
- (၃) ဦးဝင်း အဖွဲ့ဝင်၊ စက်မှုလက်မှုနှင့်အလုပ်သမားဌာန။
- (၄) သခင်တင်၊ အဖွဲ့ဝင်၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ကျေးလက်စီးပွားရေး။
- (၅) ဗိုလ်ဘိုးကွန်း၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပညာရေးနှင့်အမျိုးသားစီမံကိန်း။
- (၆) သခင်လွန်းဘော်၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြန်ကြားရေး။
- (၇) ဦးမြ(ပျော်ဘွယ်)၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန်တော်ဌာန။
- (၈) ဦးဖေခင်၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ဌာနလက်ကိုင်မရှိ၊ တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

ထိုနေ့ညနေတွင်ပင် ကျွန်တော်တို့ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုကြပါသည်။ ဘုရင်ခံဖရန်စံကလည်း နံနက်ပိုင်းက ကြေကွဲဖွယ်ရာဖြစ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ အထူးသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကျဆုံးသွားသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်၏ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖဆပလအစိုးရကပင် ဆက်လက်အကောင်အထည် ဖော်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း တိုင်းပြည်သို့ အသံလွှင့်မိန့်ကြားခဲ့သည်။

ဘုရင်ခံ၏ဤကျေညာချက်သည် နံနက်ပိုင်းတွင်မကောင်းမှုကို ကျူးလွန်ခဲ့ပြီးနောက် ဘုရင်ခံက သူ့အား အစိုးရဖွဲ့ရန် ဖိတ်ခေါ်မည်အထင်ဖြင့် အိမ်၌စောင့်နေသောဦးစောကို လက်မှိုင်ကျသွားစေပါသည်။ အစိုးရဖွဲ့ဖို့ ဖိတ်ခေါ်ခြင်းခံရမည့်အစား ဦးစောမှာ ပုလိပ်၏ ခေါ်ဆောင်သွားခြင်း ခံသွားရပေသည်။

ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်အကြာ အခက်အခဲအကျပ်အတည်းများ လျော့ပါးသွားချိန်တွင် သခင်နုက ကျွန်တော့်အား ခေါ်၍ တရားရေးဝန်ကြီးဌာနကို တာဝန်ယူရန် ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်သည်လည်း တရားရေးဌာနသို့သွားရောက်ကြည့်ရှုပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်ထိုင်ရမည့်ရုံးခန်းကိုလည်း ကြည့်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းမပြုရသေးမီ အခြေအနေမှာ တစ်မျိုးပြောင်းသွားပါသည်။

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ(၁၄)ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယတိုက်ခွဲကြီးကို နှစ်ခြမ်းခွဲလိုက်ရာ ပါကစ္စတန်ဟူသောနိုင်ငံသစ်တစ်နိုင်ငံပေါ်ထွန်းလာပါသည်။ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံသို့ ပထမဆုံးစေလွှတ်မည့်သံအမတ်က အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်တစ်ဦးဖြစ်လျှင် နှစ်ပြည်ထောင်ဆက်ဆံ

ရေးအတွက် အလွန်ကောင်းမည့်လက္ခဏာဖြစ်သည်ဟု သခင်နုက ထင်မြင်ယူဆပြီး ကျွန်တော့်အား သံအမတ်အဖြစ် သွားပါဟုပြော ပါသည်။ ဤသည်မှာ လုံးဝမျှော်လင့်မထားသည့်ကိစ္စဖြစ်သဖြင့် ကျွန် တော် တွေဝေ၍ အကျပ်ရိုက်သွားပါသည်။

ရိုးသားစွာ ဝန်ခံရပါမူ ကျွန်တော် ကျောင်းသားဘဝက မက်မောစရာကောင်းသည့် ယင်းအလုပ်ကို လုပ်ရန်ပင် အာသီသ ပြင်းပြခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်စိတ်ဝင်စားခြင်းမှာ သံတမန်တစ်ဦး သည် အလွန်အရေးပါအရာရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍လည်းကောင်း နန်းတော်များ၊ သံရုံးများတွင် ထည်ဝါခုံညားစွာ ကျင်းပသည့်ဧည့်ခံ ပွဲများသို့ တက်ရောက်ရသည်ကိုလည်းကောင်း၊ သံတမန်အခွင့်အ ရေးများ ခံစားရသည်ကိုလည်းကောင်း နှစ်သက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါ သည်။

ယင်းအခြင်းအရာများအားလုံးကိုကြည့်ပြီး လိုလိုချင်ချင် လက်ခံရမည့်အစား ကျွန်တော် ငြင်းလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော့်အား သခင်နုက သံအမတ်အဖြစ်သွားဖို့ ပြောစဉ်က ကျွန်တော်အံ့အား သင့်သွားသကဲ့သို့ပင် ကျွန်တော် ငြင်းလိုက်သောအခါ သခင်နုအဖို့ လွန်စွာပင် အံ့အားသင့်သွားပေသည်။

သခင်နုက ကျွန်တော့်အား ဘာကြောင့်ငြင်းရသလဲဟု မ မေးမီ ကျွန်တော်က ယခုကဲ့သို့ ငြင်းရခြင်းမှာ ဝန်ကြီးတစ်ယောက် အဖြစ် ဝန်ကြီးအဖွဲ့ထဲမှာ ဆက်လက်ရပ်တည်ဖို့ ပိုပြီးနှစ်သက်ခြင်း ကြောင့် မဟုတ်ကြောင်း၊ ဦးရာဇာတ်ကျဆုံးသွားသည့်အတွက် မြန်မာ မှတ်ဆလင်များ အလွန်အမင်း စိတ်ထိခိုက်ကြသည့်အခြေအနေမှ သက်သာရာရဖို့မှာ အချိန်အတော်ကြာဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဦးရာ ဇာတ်မှာ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့မြန်မာ မှတ်ဆလင်များထဲတွင် သူ၏ နေရာသို့ အစားဝင်နိုင်သော အခြေ အနေရှိသူ တစ်ယောက်မျှပင်မရှိသေးကြောင်း၊ ၎င်းအား ဆက်ခံသူ အဖြစ် အလားအလာရှိသော အနည်းအကျဉ်းမျှသော ကျွန်တော် တို့အနေဖြင့် မြန်မာမှတ်ဆလင်များကို စုစည်းရန် အခိုက်အတန့် အားဖြင့် စုပေါင်းခေါင်းဆောင်ကြရန် လိုကြောင်း၊ ဤသို့သောအ ခြေအနေမျိုးတွင် ခေါင်းရှောင်သွားသကဲ့သို့ မဖြစ်စေလိုကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။

ယင်းသို့ ကျွန်တော်ရှင်းပြသောအခါ သခင်နုက သူထုံးစံ အတိုင်း သူ့ကို ဘယ်သူက တင်ပြတင်ပြ စိတ်ဝင်စားစွာဖြင့် နား ထောင်လေ့ရှိပြီး တစ်ခါတစ်ရံ သူ့အား တင်ပြသည့်အချက်များမှာ သူနှင့်သဘောထားခြင်းပင် တူညီနေသလို ခေါင်းပင်ညိတ်လိုက်သေး သည်။

သို့သော် သူ့စိတ်ထဲတွင် ရှိတာနှင့် သူ၏ အပြင်ပန်းအသွင် သဏ္ဌာန် ထပ်တူထပ်မျှပင်လား ဟူသော အချက်မှာ သိခြားစဉ်းစား ရမည့်ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ၎င်းအား ရှင်းပြ၍ ပြီးသွားသော အခါ သခင်နုက ပြန်စဉ်းစားပြီး တစ်ပတ်လောက်ကြာလျှင် ပြန် လာပါဦးဟု မှာလိုက်ပါသည်။

နောက်တစ်ပတ်အကြာ ကျွန်တော် သူ့အား သွားတွေ့သော အခါ စိတ်ပြောင်းသွားပြီလားဟု ကျွန်တော့်အား သခင်နုက မေးပါ သည်။ ကျွန်တော်က မပြောင်းလဲကြောင်း ပြောလိုက်ရာ ကျွန်တော်

ပြောသည့်စကားကို နားကြားများ လွဲသွားသလားဟုပင် သူမယုံနိုင် လောက်အောင်ဖြစ်ကာ စိတ်ရှုပ်သွားပြီး ကျွန်တော့်အား စူးစိုက်၍ ကြည့်နေပါသည်။

ထို့နောက် စူးစိုက်ကြည့်နေသည့်အကြည့်မှ အာရုံလွှဲလိုက် ပြီး ကျွန်တော် ပင်လုံတွင် အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်သမဂ္ဂ ကြောင့် အောင်မြင်သည့်သံအမတ်တစ်ယောက် ဖြစ်မည်ကို ယုံကြည် သဖြင့် ရိုးသားစွာဖြင့် တိုက်တွန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်းပြောပါသည်။ သူက ဆက်လက်၍ အစိုးရအဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဖဆပလအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ သူ၏ တိုက်တွန်းချက်ကို လက်ခံစေလိုကြောင်း ပြောပါသည်။

ကိစ္စတစ်ခုကို ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် ပြင်ခဲသော သခင်နုအ ကြောင်းကို ကောင်းစွာသိသော ကျွန်တော်သည် ဆက်လက်ငြင်း ဆန်နေမည့်အစား အခြေအနေက တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း လိုက် နာဆောင်ရွက်ရပါတော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် သူ၏စေတနာဖြင့် တိုက် တွန်းမှုနှင့်ကျွန်တော့်အပေါ် သူက အောင်မြင်သော သံအမတ်တစ် ဦးဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်ချက်ထားရှိမှုတို့ကြောင့် သူ့အား ကျေးဇူးတင် ကြောင်း ပြောပြီး ကျွန်တော် နှုတ်ဆက်ပါသည်။ သူက ကျွန်တော့် အား လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီး ကျွန်တော်၏ အလုပ်တွင် အောင်မြင်မှု ရမည်ကို သံသယကင်းစွာ သူ ယုံကြည်ကြောင်း ပြောလိုက်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်၏ နိုင်ငံရေးသမားဘဝ ရပ်တန့်သွား ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် ဝမ်းမနည်းပါ။

ပင်လုံအလာ ကွတ်ခိုင်တွင် ကချင်ကိုယ်စားလှယ်များ
အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း

လက်မှတ်ရေးထိုးကြသူများ

- (၁) ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါးနောင် (မြစ်ကြီးနား)
- (၂) ထင်ငါကွန်ဂျာ(မြစ်ကြီးနား)
- (၃) ဇော်နော (မြစ်ကြီးနား)
- (၄) ဇော်ရစ်(မြစ်ကြီးနား)
- (၅) ကရင်နော်(မြစ်ကြီးနား)
- (၆) ဒိန်ရတန်(မြစ်ကြီးနား)
- (၇) ချရန်ဇွန်(မြစ်ကြီးနား)
- (၈) တောင်ဦး(မြစ်ကြီးနား)
- (၉) ဇော်လ(ဗန်းမော်)
- (၁၀) ဒူးဝါးဇော်လွန်း(ဗန်းမော်)
- (၁၁) ပံရန်းလ(ဗန်းမော်)
- (၁၂) လဘန်ဂရောင်း(ဗန်းမော်)

ကချင်ကိုယ်စားလှယ်များက ပင်လုံညီလာခံသို့ တက်
ရောက်ရန် လာကြစဉ် ကွတ်ခိုင်တွင် ကြိုတင်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့ကြ
ပြီး အောက်ပါလိုလားချက်များကို တညီတညွတ်တည်း ချမှတ်ခဲ့ပါ
သည်။

- (၁) ကချင်အမျိုးသားများဟာဗမာအမျိုးသားတွေနဲ့တစ်ပြိုင်တည်း
လွတ်လပ်ရေး ရရန်၊
- (၂) ကချင်အမျိုးသားများရဲ့ဆန္ဒနဲ့အညီ ကချင်သီးခြားလွတ်လပ်
တဲ့နိုင်ငံထူထောင်ရန်အတွက် ကချင်အမျိုးသားပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရန်၊
- (၃) လွတ်လပ်တဲ့ကချင်သီးခြားနိုင်ငံထဲမှာ ဗန်းမော်နဲ့မြစ်ကြီးနား
ခရိုင်များ၊ ကချင်တောင်တန်းဒေသများနဲ့ကသာမြို့ရဲ့မြောက်ဘက်
မြေပြန့်ဒေသများပါဝင်စေရန်၊
- (၄) ဗမာအမျိုးသားများနဲ့ကချင်အမျိုးသားများ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်
လက်ခံနိုင်တဲ့နယ်နိမိတ်ချက်ချင်း သတ်မှတ်ရန်၊
- (၅) နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း မြန်မာပြည်ဘုရင်ခံလက်
တွင်ရှိတဲ့ အခွင့်အာဏာများ၊ ကချင်အမျိုးသားများလက်သို့ ပေး
အပ်ရန်နဲ့မြန်မာပြည်ကြားဖြတ်အစိုးရအဖွဲ့မှာ ကချင်အမျိုးသား
ဝန်ကြီးတစ်ဦးခန့်အပ်ရန်၊

(က) ယင်း ကချင်ဝန်ကြီးသည် သီးခြား ကချင်ပြည်နယ်
တွင် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးတာဝန်ထမ်းရွက်ရန်၊

(ခ) ကချင်ဝန်ကြီးမှာ နိုင်ငံခြားရေးနဲ့ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စများ
တွင် ပါဝင်နိုင်ရန်၊

(ဂ) ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးကို အကြံပေးရန်အတွက် ကချင်
အမျိုးသားတစ်ဦးခန့်ထားပေးရန်၊

(၆) ကချင်သီးခြားပြည်နယ်သည် ရှမ်းသီးခြားပြည်နယ်နဲ့အတူမြန်
မာတစ်နိုင်ငံလုံး ဆောလျင်စွာ လွတ်လပ်ရေး ရရှိရန်အတွက် တိုင်း
ပြုပြည်ပြု လွှတ်တော်မှာ ချက်ချင်းပါဝင်ကြရန်၊

(၇) အထက်မှာ ဖော်ပြတဲ့အတိုင်း မြန်မာအမျိုးသားအားလုံးလွတ်
လပ်ရေးရသည့်အခါ သီးခြားလွတ်လပ်သည့်ကချင်နိုင်ငံအပါအဝင်
လွတ်လပ်သည့်မြန်မာပြည်ထောင်စုအစိုးရဖွဲ့စည်းရန်၊

ခွင်းချက်။

(က) သီးခြားကချင်နိုင်ငံက ပြည်ထောင်စုအတွင်း ပါဝင်
မည် မပါဝင်ဘူးဆိုသည့်ကိစ္စကို သီးခြားကချင်နိုင်ငံရဲ့ပြည်
သူလူထုကသာ ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပြီးသည့်နောက်တွင် ကချင် အ
မျိုးသားများသည် လွတ်လပ်စွာ ခွဲထွက်ခွင့်ရှိရမည်။

(ဂ) မြန်မာနိုင်ငံဗဟိုအစိုးရက ကချင်ပြည်နယ်ပြန်လည်
ထူထောင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဘဏ္ဍာရေး
အထောက်အပံ့ပေးရမည်။

(၈) အထက်ပါ တညီတညွတ်တည်းဆုံးဖြတ်ချက်များကို နယ်ခြား
ဒေသလူမျိုးများအားလုံး၏ သဘောတူညီမှုကို ရယူရန်၊

MEMORANDUM ON THE SHAN STATES SUBMITTED BY THE EXECUTIVE
COMMITTEE OF THE SHAN STATES SAOHPA'S COUNCIL.

From the earliest times, even during the Burmese regime, the Shan States have been recognised as a separate entity, apart from Burma proper. This view is confirmed by the following extract from the recent publication entitled "British Rule in Burma, 1824 - 1942," by G.E. Harvey, N.C.S. (Retired), an officer who for many years served in Burma and the Shan States:-

"Most of the Shan States (not all) were tributary to the king of Burma, but, even when the tribute was more than nominal, it was paid to his Burma Majesty in person, not to his Ministers. The Shan Chiefs were kings in subordinate alliance with their overlord, the king of Burma, and they were not subordinate to his Ministers."

2. On the annexation of Upper Burma, the whole of Upper Burma, including the Shan States, was declared to be part of British India. The British Government then automatically succeeded to the rights of the king of Burma in the Shan States. In the speech delivered at Rangoon on the 24th February 1886 His Excellency the Viceroy and the Governor General of India, the Marquess of Dufferin and Ava, declared that the Shan Chiefs would be treated as in subordinate alliance with the British Government. A Copy of an extract from this speech which, apparently formed the basis of Mr. Harvey's remarks, was incorporated in the Shan Chiefs' Memorandum submitted to His Majesty's Secretary of State for India in 1930.

3. The Shan States Act of 1888 and the Burma Laws Act of 1893 made it clear that the Shan States were a special area with a special system of administration. The Rulers were "recognised" and powers and rights embodied in the Sanads granted to them. The reason for this special treatment is obvious, namely that nowhere else in Burma proper were there traditional and hereditary rulers like the Shan Chiefs. Even as recently as the 18th June 1934 the special status of the Shan States vis-a-vis Burma proper was recognised vide paragraph 435 at page 240 of the Report of the Joint Committee on Indian Constitutional Reform (Session 1934-34) Volume I (Part II), Proceedings, wherein it was stated:-

"We should perhaps explain that the Shan States, though British territory, are a quasi-autonomous area administered by the Shan Sawbwas (Saohpas) or Chiefs under the general supervision of the Governor (of Burma), and that since 192 they have been formed into a species of Federation for certain common purpose. The Finances of the Federation have always been kept distinct from the provincial finances of Burma, and we think it desirable that arrangement should continue."

And, again, at page 241 *ibid*:-

"The Shan States are a compact areas, and for all common purposes form a single organised administrative unit."

4. The Shan States Federation came into being on the 1st October 1922 and a Federal Council of Shan Chiefs was formed. With effect from 1st July 1925 a separate Commissioner was appointed for the Federated Shan States and he became president of the Council. The functions of the Council were purely of an advisory nature. Legislative power, in respect of the Shan States, was vested in the Governor under sub-section(2) of Section 40 of the Government of Burma Act, 1935, subject, of course, to the powers of His Majesty in parliament.

5. The Federal Council of the Shan Chiefs and the Standing Committee continued to function until the evacuation of Burma and the Shan States by the legal Government. As subsequent to the reoccupation it was felt that an efficient central co-ordination for Administration for an unified progress within the Federated Shan States was essential, the Saohpas of the Shan States met together in March 1946 and formed a SHAN STATES SAOHPAS' COUNCIL composed of all the saohpas and all the Administrators in the Federated Shan States. As this was a somewhat unwieldy body, difficult to convene in a country with bad means of communication rendered worse by the ravages of War, it was resolved at a later meeting, held in July 1946, that for the immediate future, an Executive Committee of Seven Saohpas be selected for the purpose of deciding all questions of future administration and policy without reference to all the individual Saohpas of the Council. This was accordingly done, and it is from this Executive Committee that this Memorandum emanates. We Shans feel that, with the historical background set forth above, we are in no wise inferior to the Burmans culturally, politically, or otherwise, and that, if in the near future, His Majesty's Government is pleased to grant independence to Burma proper, the Federated Shan States should be granted a similar status at the same time.

6. It may be said that our form of government in the Shan States autocratic. This statement may have been made with some degree of accuracy a century ago, but is no longer true. The war had many devastating effects, but one good effect it had was to bring us into contact with many nations from all parts of the World, and to cause amongst us an awakening to political consciousness. The right of our people to take a part in the administration of the country has been recognised, and State Advisory Councils have already been started. Further, we are now in the process of constituting a Constituent Assembly and also a Shan States Federal Council including members popularly elected in both cases.

7. Since the reoccupation of Burma, a new department has been opened at the headquarters of the Government of Burma. It is called the Frontier Areas Administration, and as its name implies, it controls all the "Frontier Areas", including the Shan States, the Kachin Hill-Tracts, the Chin Hills, the Karen Tracts and so on, that is to say all the areas specified in Part I and II of the Second Schedule to the Government of Burma Act, 1935 (26. Geo. 5, c.3).

8. It has been declared that the ultimate aim of the policy of the Frontier Areas Administration is some form of amalgamation with the Frontier Areas with Burma proper. Since that declaration was made events have moved quickly in Burma proper.

9. In the King's message to Burma, after the return of the Civil Government in October 1945, His Majesty had a special word to say to tell the hill peoples of Burma, "who have with such steadfast courage maintained for three long years to fight against the enemy."

The message went on to say:-

"Separate arrangements will be made for your administration so that special care and attention may be given to your welfare and your indigenous institutions may be developed. I hope that the day is not far distant when you, too, will desire of

your own free will to take your place in self-governing Burma, and my Government will do all in the power to forward this last step in the historic task of the unification of Burma."

10. With due respect the Executive Committee of the Council of Shan States Saohpas would submit that the time has not yet arrived for the amalgamation is the Shan States with Burma proper. The first consideration is the need for the preservation of the Shan race. The experience of the past few centuries has shown that wave after wave of Shan immigrants who went South into Burma proper have been submerged in the populations there and have lost all their racial distinction. In the absence of any form of declaration made by His Majesty's Government with regards to the Federated Shan States, we do not know where we stand, if we were to stay aloof from Burma and remain within Frontier Areas Administration. Then again, from the Constitutional point of view we do not yet feel in a position to deal with an adjoining "Independent Burma," unless we receive guarantees and assurances as indicated in the notes or resolutions below, prepared or passed by Executive Committee from time to time.

SUBJECT:- Demands made by the Shan States.

Peoples all the World over are now demanding their national birth-right in respect of self-determination regarding the problems, either racial, political, or otherwise, from the dominating governments concerned. Time is now ripe for us, the Shans one of the communities in the citizenship of this world, to demand our rights in accordance with the spirit of democracy. We therefore consider that the time has come when our rights should be recognised as follows:-

1. The powers of recruitment, appointment, and removal of officers for service in the Federated Shan States heretofore vested in the Governor of Burma and the Secretary of State for Burma should, without any reservation, be delegated to the Federal Council of the States.

2. Powers to appropriate receipts and control expenditure out of revenue accruing, either in or out of the Shan States, to the Shan States, should be transferred to the Federal Council of the Shan States, and no longer exercised by either the Secretary of State or the Governor of Burma.

3. Relationships with different Countries within the British Empire.

On the basis of managing and controlling their own respective internal affairs, the Shans, the Chins, the Kachins, the Karens, and the Burmans should determine, upon agreement with the consenting parties, the ways and means of their interrelation with one another.

4. Foreign Affairs.

The rights and privileges enjoyed by other members of the British Commonwealth of Nations should, in equal measure, be extended and given to the Shan States for the period of her membership of the said Commonwealth.

And also the right to have intercourse with her neighbouring foreign countries, such as China, French Indo-China and Thailand, when such occasion arises, for the inhabitants of these neighbouring tracts are nearly all Shan by races and in origin.

The four items enumerated above were discussed and unanimously agreed to by all the Saohpalong in their meetings, held successively at Mong Kung, Panlong, and Taunggyi; as such the Saohpalongs, together with indigenous races of the Shan States, should not remain content and inactive unless and until the demands as herein set out are fully met with.

"(a) The Saohpalongs of the Shan States are willing to negotiate on the question of Federation with Burma on the understanding and basis of full autonomy for the Shan States, this condition to be duly provided for and guaranteed in the future constitution for Burma whether as a Dominion in the British Commonwealth of Nations or a complete Sovereign international state, with the right to secede from the Federation if so desired."

11. A copy of an extract from the minutes of a meeting of the Shan States Saohpas' Council held in July 1946, which was attended by the Deputy Director of Frontier Areas, is reproduced below, and it is requested that come immediate arrangements should be made regularly to revive the Shan States Federal Fund, with necessary amendments of the shares of the Federated Shan States in certain heads of Central Revenue such as Customs etc.

EXTRACTS FROM MINUTES.

"The Mong Pawn Saohpa raised the question of the Federal Fund Order which expired three years after 1941. i.e 1941, and also said that according to this Order in Council which was based on the decision of a Special Tribunal, the Federated Shan States did not get its fair share of Customs from Burma Revenues. The Deputy Director, Frontier Areas, replied that although the Order expired in 1944 a separate Accounts Officer for the Federated Shan States regarding the share of the Federated Shan States out of Burma Revenues. According to the Act of Parliament no one can touch it. It is for the Saohpas to put the matter up to the Government."

12. To sum up, we desire to remain, for the time being, within the frame-work of the Frontier Areas Administration, side by side with the other hill areas, which, like our Shan Hills, are geographically, definitely separate from Burma proper. At the same time we shall continue our friendly relations with that country. Nevertheless, if the question of Federation with Burma proper is raised, the Federated Shan States claim the right and privilege as an equal partner in any Burma Federation of treating direct with His Majesty's Government in the matter of financial or other adjustments. It is necessary, however, to emphasise on the fact that the Shan Saohpas are only willing to negotiate for the question of federation with Burma proper on the understanding and basis of full autonomy for the Federated Shan States, this condition to be duly provided for and guaranteed in the British Commonwealth of Nations or as a completely independent Sovereign States, with the further condition that the Federated Shan States shall have the right at any time to secede from any such Burma Federation if they so desire. As regards internal administration, our aim is to have our own Constitution, a Federation of the Shan States.

Dated Camp Hsipaw
the 16th January 1947.

sd. Hkun Pan Sing,
President,
Executive Committee,
Council of Federated Shan States, Saohpas.

SECOND MEMORANDUM ON THE SHAN STATES SUBMITTED BY THE EXECUTIVE
COMMITTEE OF THE SHAN STATES SAOHPAS COUNCIL.

Since drafting our first Memorandum we have received official intimation that His Majesty's Government is about to grant independence to Burma, and has invited to England a delegation from the Executive Council of the Government of Burma. The Right Hon'ble Mr. Attlee's pronouncement on the subject contains no reference to the Frontier Areas. Our misgivings as to the future status of the Federated Shan States, are therefore, doubled. In paragraph 10 of our first Memorandum we have set forth the reasons militating against the amalgamation of our States with Burma proper, and in paragraph 12 we have clearly specified the guarantees and conditions on which we are willing to negotiate on the question of federation with Burma proper. And as regards our internal administration, we desire to repeat that our aim is to have our own Constitution, a Federation of the Shan States, as a self-governing entity.

2. The four points of vital importance conceded by His Majesty's Government to Burma may be briefly summarised as shown below:-

- A. That the Burma white Paper of 1946 may be discarded;
- B. That the people of Burma may decide their own future, where or not to remain within the Commonwealth;
- C. That the new Constitution for Burma may be settled by the nationals of Burma; and
- D. That the Burmese Government that has now been formed may within the existing constitution exercise a full measure of authority in Burma.

3. Basing our claims on the historical background and on the other facts set forth in our first Memorandum, we beg to demand that the four points cited above shall apply, with immediate effect, to the federated Shan States, and we shall now proceed to examine in what manner this may be done.

4. "A" calls for no remarks.

5. As regards "B", we have already expressed our willingness to remain, for the present, within the frame-work of the Frontier Areas Administration, provided that if, at any time, the question of federation with Burma proper is raised, we shall claim the right and privilege to negotiate on that question on the understanding and basis of full autonomy for the Federated Shan States, and guaranteed by His Majesty's Government in the future constitution for Burma.

6. For carrying out the terms of "C", we have already suggested to the Governor of Burma that he should, under the powers vested in him by sub-section (2) of Section 40 of the Government of Burma Act, 1935, issue a Regulation declaring the Council of the Federated Shan States consisting of all the Saohpas, Administrators and equal number of popularly elected representatives of the people which will be assembled by November 1947 to be a Constituent Assembly for the drafting of a new Constitution for Federated Shan States. All the members of the proposed Constituent Assembly will be nationals of the Shan States. So that, in this respect also, these States will fall into line with India and Burma.

7. There now remains "D". It appears at this stage to be necessary to consider in some detail the system of administration in force in the Shan States. In pre-annexation days the Chiefs were held to be "in subordinate alliance" to the king of Burma and in no way subject to His Majesty Ministerial Government. Even subsequent to the annexation, that is during the past sixty years or more the Chiefs have enjoyed the same status; their territories have been recognised "quasi-autonomous areas." Dyarchical Government at first and later Ministerial Government in Burma proper did not affect the rights and powers of the Chiefs to administer their country on the traditional and hierarchical system. It is true that in their Sanads, the documents recognising their titles, powers, and rights, they were enjoined to exercise them subject to the guidance of their superintendents, but most Government Officers, who have served in the Shan States will, it is submitted, readily admit that such guidance was seldom called for, and if necessary, merely took the form of advice. The reason for this can easily be explained. The Rulers are hereditary. Leaving out of consideration the areas notified under Chapter X of the Burma Municipal Act and special mining areas, which, we are told, will shortly be returned to the States concerned the rule in each State is framed on a basis common to all States. Hence, it will be an easy step from ruler by one in one State to rule by a centralised body like the Executive Committee over all the States.

8. The autonomous nature of the system in force in our States has been tested by the passage of time and is still considered the most suitable for our country.

9. But we the people of the Shan States, like the people of other nations of the World, move with the times. Since the last war, we have recognised the need for some form of centralised government, while at the same time admitting, into that Government a democratic Policy, so that our people may learn and develop the principles of self-government. With the first object in view many of our brother Chiefs, in supreme act of self abnegation, have surrendered their powers and privileges to a central Executive Committee of the Shan States Saohpas' Council, to which reference was made in our first Memorandum and also here. For this praiseworthy gesture of unselfishness the Chiefs concerned deserve a high tribute of thanks, in that they have volutarily foregone their undisputed and hereditary rights.

10. With the second object in view, namely the gradual development of democratic principles, we are now in the process of including, in the immediate future, within our Council and Committee, popularly elected members.

11. It is for Executive Committee of the Shan States Saohpas' Council, which has been regularly established by convention, that we beg that a full measure of authority in the Shan States be forthwith elevated, such authority including executive, complete financial autonomy and legislative power. The latter will, necessarily, under the present constitution, be subject to the power exercised by the Governor of Burma to issue Regulations applicable to the Shan States under the authority vested in him by

section 40 (2) of the Government of Burma Act 1935. This power may be exercised until a new Constitution for the Shan States is brought into force.

12. As regards the other sphere of administration, apart from legislative, there are sufficient powers for the Saohpas to act under the Sanads granted to them and under the various orders, rules, etc., which are published in the Shan States Manual, and which will be scrutinised and amended when the draft Constitution is being framed.

14. To sum up, we ask that (1) the Federated Shan States be placed immediately on the same political status as the adjoining country of Burma proper, (2) The Council of Federated Shan States consisting of all Saohpas, Administrators and equal number of popularly elected representatives of the peoples which will be assembled by November 1947 be recognised as a Constituent Assembly for drafting the new Constitution for the Shan States; (3) the powers given to the Burmese Government now functioning be similarly given to the Executive Committee, which is a regularly constituted body functioning de facto in the Shan States; (4) the Shan States Federal Fund, to which contributions have been made, or promised during the current financial year, by all the Shan Chiefs, be revived and placed within the sole financial power of the Executive Committee.

Dated at Camp Hispaw,
the 16th January 1947.

Sd. Hkun Pan Sing,
President,
Executive Committee,
Council of Shan States Saohpas.

GENERAL STATEMENT BY THE BURMA DELEGATION

I. The Constituent Assembly.

On the 20th December 1946 in the house of commons the Rt. Hon. the Prime Minister made the following statement:-

"we do not desire to retain within the Commonwealth and Empire any unwilling peoples. It is for the people of Burma to decide their own future but we are certain that it will be to their interest as it will be to ours if they decide to remain within the Commonwealth and we sincerely hope that they will arrive at such a decision. Likewise, we consider that the new Constitution for Burma should be settled by nationals of Burma and we believe that arrangement to this end can be made as a result of the forthcoming elections, without the necessity for holding fresh elections for a Constituent Assembly, on the analogy of what has already been done in India where the Constituent Assembly is based upon the ordinary provincial elections..."

"In all these matters, it is the desire and intention of His Majesty's Government to hasten forward the time when Burma shall realise her independence, either within or without the Commonwealth, but for the sake of the Burmese people, it is of the utmost importance that this should be an orderly - though rapid progress."

We understand from the above quotation that His Majesty's Government are prepared to concede to Burma the right to such form of independence as she may choose and as rapidly as possible. Our own demand is that this independence shall be achieved within a year from now. If the intention of His Majesty's Government and our own demand are to have effect, the Constituent Assembly will have to be convened to decide the destiny of Burma. From the beginning, our demand for the Constituent Assembly has been coupled with the demand for an election to that Constituent Assembly on an adult franchise. This franchise we have received from parliament, and though it has been fixed at an age qualification different from what we desire, we are prepared to acquiesce provided that the Constituent Assembly is formed by direct election.. Under the 1935 Constitution, elections can be held only for the legislature, and non nationals have the right to participate. Moreover, the working of that Constitution since its inception up to the time it was suspended by the War was associated with feature which did not meet with the people's favour. Thus we found that the participation in the elections and in the legislature of non-nationals enabled them to interfere materially in the internal politics of our country. It is the intention of His Majesty's Government to enable Burma to have the own freedom as soon as possible, and the re-introduction of the 1935 Constitution can only delay the implementation of that intention and would be retrograde. We are therefore in favour solely of having direct election for the Constituent Assembly. The analogy drawn between India and Burma appears to us to be unsound as in India the provincial elections were held soon after the War and before there was agreement about the formation of the Indian Constituent Assembly. But in our country we have been opposed from the beginning to the idea of elections under the 1935 Constitution and such elections have not yet taken place. We therefore respectfully demur to the proposition that just because India went through the double process we should also do the same. In our case, since neither the elections nor the composition of the Constituent Assembly has been agreed upon, we see no reason why the agreement should not be for such an Assembly to be elected directly.

2. There are other strong reasons also for by-passing elections under the 1935 Act. This Act has in effect long been dead. The Japanese invasion of 1942 necessarily ended the effective operation of the Act, although a Skeleton Government of Burma reassembled in Simla and carried on de jure under a proclamation under Section 139 of the Government of Burma Act. After reoccupation of the country in 1945, a Military Administration was set up, and the Governor returned in October, 1945, the Government of the country was not under the ordinary provisions of the Act of 1935 but was again under a proclamation under section 139 of the Act, the scope of which was enlarged by the Government of Burma (Temporary Provisions) Act of 1945. An Executive Council and a Legislative Council were constituted not under the 1935 Act but under the 1945 Act. Under this latter Act, there seems to be no legal bar to the conversion by constitutional convention of the Governor's Executive Council into a Cabinet with full responsibility for all affairs on the advice of which the Governor must act. Similarly, a Legislature can be constituted under the Act in any manner laid down by an Order in Council, with such composition and functions as may similarly be prescribed. In view of this elastic position the re-introduction of the 1935 Constitution can tend only to make the position more rigid. It is possible now to have an Executive Council on the lines that we seek and also a Legislature. Our own proposal is to vest the elected Constituent Assembly with the powers of a Legislature pending elections under the new Constitution to be framed by it.

II. The prewar Legislature

3. The 1935 Act was not, and has never been, accepted by the people of Burma, and is now universally condemned. The constitution of the Legislature was in particular regarded as a device for weakening within the Legislature, and therefore inside the Government, the influence of the Burmese. Thus, out of 132 seats in the House of Representatives, only 91 seats were general non-communal seats. Of the remainder, 12 seats went to Karens and 2 to Anglo-Burmans, both indigenous minorities, to the generous treatment of which we do not demur. But 8 seats were allotted to Indians without the stipulation that these should be Indians domiciled in the country, so that many of these seats were filled by Indians who were not domiciled in the country. Similarly, 3 seats were allotted to Europeans and they were invariably filled by persons not domiciled in Burma. Of the 11 seats allotted to representatives of commerce and industry, only 1 went to the Burmese Chamber of Commerce, the remaining 10 being allotted to European, Indian and Chinese institutions which ordinarily returned Members who were not domiciled in Burma. Of the 4 labour seats, 2 were allotted to Indian labour which was entitled to the question of domicile, in a House of 132 Members, the European community secured no less than 9 seats (3 European plus 5 Burma Chamber of Commerce plus 1 Rangoon Trades

Association) and the Indians secured 13 seats (8 Indians plus 2 Indian labour plus 2 Indian Chamber of Commerce plus 1 Nattukottai Chettiars Association). The weightage given to these non-burmese minorities had tended towards the instability of Burmese Cabinets constituted under the 1935 Act. The senate was even less satisfactory in its composition. Out of 36 Members, 18 were nominated by the Governor in his discretion while the remaining 18 were elected by the Members of the House of Representatives by proportional representation on the method of a single transferable vote. Eligibility for the Senate was on qualification which were narrow and undemocratic, so that the choice of persons to be elected was strictly limited. Thus, the weightage given to these non-indigenous minorities in the lower House was faithfully reproduced in the Upper House in its elected portion while the Governor was free to weigh these non-indigenous minorities as he like in the nominated portion.

4. The people of Burma have a painful memory of the role played by the group of non-nationals representing European and Indian vested interests in the Burma Legislature from April 1937 to January 1942. During this period there were no less than three successive premiers with their respective Cabinets, with an average lifetime of only nineteen months. The 23 non-indigenous Members of the Legislature organised themselves into a group and found itself in a position to dictate terms to successive Burmese Councils of Ministers and to extort commercial and other concession as a price of its support of Government, or sometimes its neutrality on frequently recurring motions of non-confidence. No Council of Ministers could remain in office if it could not obtain the support of these vested interests. The Legislature therefore was so constituted as to minimise the possibility of Burmese portion obtaining a democratic majority, and in practice it made the non-Burman element the arbiters of the fate of the Council of Ministers. Such was experience of the people of our country in the past and with this mental background, they cannot but disapprove strongly a re-introduction of the 1935 Act or the holding of elections under its provisions.

III. The Executive Council

5. The general proposition which we desire to formulate in respect of the Executive Council is that it should be entrusted forthwith with the powers of a Government of the Dominions and that accordingly the Governor should be a constitutional head bound by the advice of his Executive Council in all matters and no longer under the direction and control of the Secretary of State. We are advised that it may be possible to effect this change by a revised Proclamation under the Government of Burma (Temporary Provisions) Act of 1945 or by a constitutional convention preferably embodied in the Governor's Instrument of Instructions. It follows from this general proposition that the Executive Council of the Governor should control not only matters which are already within its province but also among other subjects Defence and External Affairs, the Member in charge of which being converted from his present position of Counsellor to the Governor in these subjects to that of a Council in charge of them. It would further follow that the Executive Council will have full financial autonomy and and that it will be open to the countries. The control of Defence would include the control of all armed forces, whether Empire or Burmese stationed within Burma. We likewise desire that the Frontier Areas should be brought within the scope of the Council in the manner which will be explained in the succeeding Section of this Statement.

IV. The Frontier Areas

6. We are aware that the long-term policy of His Majesty's Government in regard to Burma is that there should be a united or federated Burma including the whole of British Burma and perhaps also the Karenni States. We respectfully subscribe to this policy but are anxious that the peoples of these Areas should be given an opportunity of sharing immediately in the constitutional advance to be achieved by the Burmese. To that end we propose that representatives of the Frontier Areas should be associated forthwith in the work of the Executive Council in a manner which would retain for these Areas autonomy in matters of internal administration. This, in our opinion, could be done by bringing the Frontier Areas within the scope of the Executive Council and by appointing a representative of the Frontier Areas to the charge of the new portfolio and providing him with two or three Deputy Councillors representing the Frontier races of which he is not a member. Thus, for instance, a Shan representative could be appointed a Councillor and be assisted by Kachin and Chin Deputy Councillors. The Director of the Frontier Areas would then function as other Heads of Departments under the Councillors. The manner in which the peoples of these Areas will participate in the work of the Constituent Assembly should, we propose, be left for discussion between Burmese leaders and representatives of these Areas without the interference of outside interests. Our desire is that the people of the Frontier Areas should regain their freedom together with the Burmese and enjoy equal rights with them in all respects. In regard to the Constituent Assembly for Burma proper, as the elections have been fixed for next April, there is insufficient time for a Delimitation Commission for a fresh territorial division of constituencies. Also, though there have been some temporary shiftings of population, the division of the 91 general non-communal seats for the House of Representatives is reasonably fair. We propose accordingly to retain the present distribution of these seats but to double their total by doubling the representation given to these 91 constituencies. In the result we propose that the general non-communal constituencies would all become plural constituencies and return twice the number which each returned to the House of Representatives, the total being thus enlarged from 91 to 182. The Franchise would be the adult franchise at 21 already accepted by Parliament for the Legislature. In accordance with what has been accepted by His Majesty's Government, only Burmese nationals, the definition of which term we shall suggest below will be entitled to vote in the elections for a Constituent Assembly and to stand for such election. We are of the opinion that there is no place in the Constituent Assembly for any special constituencies, but we would make provision in the Constituent Assembly in the following manner for the two indigenous communities, the Karens and the Anglo-Burmans, for whose representation special provision is made in respect of the House of Representatives. The Karens are now given 12 seats in the House. If the Karens would agree, we should be glad to add 24 seats to the 182 seats we have proposed for general non-communal constituencies and to arrange for a guaranteed minimum of 24 Karens out of these 206 seats. In

the alternative, if they so desire, we would be prepared to add 24 seats to the Constituent Assembly and allot them to the 12 Karen constituencies for the House of Representatives, each constituency to return to the Constituent Assembly two Members for the one Member which it return to the House of Representatives. In the case of the Anglo-Burmans, we would provide 4 additional seats for them in the constituent Assembly, corresponding to the 2 seats filled by their representatives in the House of Representatives, and adopt either of the two courses which we have proposed for the Karens. In the case of the Anglo-Burmans, the allocation of 2 seats in the House of Representatives, the total seats in which were 132, involves a very considerable weightage as, even before the War, the Anglo-Burman population was less than 20,000 out of a total population of 17 millions. As an indication of our generous attitude towards our indigenous minorities, we are prepared to let this weightage be reproduced in the Constituent Assembly, but without prejudice to whatever may eventually be decided by the Constituent Assembly in regard to communal proportions in the Legislature under the Constitution to be devised. We understand, however, that the Anglo-Burman community does not seek special protection or communal seats and that they are prepared to be regarded in all respect as a part of the majority community. The Constituent Assembly for Burma proper would then consist of 210 seats.

V. The Definition of Burma National

7. The question of defining on an agreed basis separate nationalities for the self-governing countries in the British Commonwealth will be discussed shortly by a conference to begin in London on the 3rd February 1947. We would defer a longer term definition of a Burma National till we have had the advantage of studying the results of the conference. The final definition must of course be reserved for decision by the Constituent Assembly. Some definition is, however, necessary for the purpose of determining who is eligible for voting in the Constituent Assembly elections and for standing as candidates. Tentatively we are of the opinion that for the purpose of these elections a Burma National should be defined as a person who is born and domiciled in Burma and who was also born of parents permanently resident in Burma.

VI. Miscellaneous Incidental Matters.

There are certain incidental matters which we wish to mention. Our request for full powers for the Executive Council involves autonomy in external affairs and as a token of this autonomy it is important that Burma should be a Member of the United Nations Organisation. We have made a separate request to His Majesty's Government for sponsoring our candidature for the United Nations Organisation.

There is also the question of the control over the Secretary of State's services in Burma. At present this control is exercised ultimately by the Secretary of State through the Governor. The position of independence from control of the Executive Council thus secured to these services is incompatible with Burmese self-government and we regret to have to mention that under the cover of the position thus accorded to them, some Members of these services have at times endeavoured to obstruct our policy, though we take this opportunity of acknowledging that there are others who have served us totally. We think that the time has arrived for the transfer of control over these services to the Executive Council.

There is also the question of control over the Railway Board, the Public Service Commission and the Project Boards. All these are autonomous or semiautonomous institutions over which control is with the Governor in his discretion or in his individual judgement rather than with the Executive Council. In our view, it should now be open to the Executive Council to define for themselves the measure of control which they desire to exercise.

Under the 1935 Constitution, the Governor exercises certain functions in his discretion and in his individual judgement in respect of certain matters relating to legislation and the legislature. The grant to the Executive Council of the power of a Dominion Government involves the proposition that the Governor should act on the advice of his Council where exercising his powers in respect of legislation and the Legislature.

FURTHER STATEMENT BY THE BURMA DELEGATION

The Burma Delegation have reviewed the proposals in their "General Statement" in the light of the comments made by His Majesty's Government in their Memorandum in reply and the oral discussion which have taken place at the Conference. The Delegation desire to make the following further representations.

Constituent Assembly and form of interim Government.

2. The Delegation welcome the acceptance by His Majesty's Government of the view that the elections to be held next April should be for a Constituent Assembly. The Delegation agree that the Government of Burma should be carried on for the present under the Emergency Section of the Act of 1935 with a nominated Executive Council and nominated Legislative Council the latter to be enlarged to, say, 100 Members. The Delegation, however, view the period between now and the introduction of the new Constitution as being in two stages. The first stage will be the period from now till the convening of the Constituent Assembly, and for this stage. The Delegation agree to the above proposal without qualification. The second stage will be that from the convening of the Constituent Assembly to the introduction of the new Constitution. The Delegation cannot help anticipation that at some time during this second stage, circumstances may tender necessary the reconstitution of the interim Government and the Legislature though it is impossible to anticipate now the manner in which the Delegation would therefore like it to be understood reconstituted. The Delegation would therefore like it to be understood that the constitution of a Government and of a Legislature under the Emergency Section of the Act of 1935 may have to be reviewed in the course of this second stage.

3. In regard to the distribution of seats for the Constituent Assembly, the Delegation acknowledge the disadvantages of converting the constituencies into plural constituencies. A more satisfactory solution would be the subdivision of the present general non-communal, the Karen and the Anglo-Burman constituencies, but owing to the lack of time this course must, in the opinion of the Delegation, be now regarded as impracticable. A Constituent Assembly consisting of only 105 Members would, in the Delegation opinion, be inadequate while a larger Constituent Assembly of 210 would provide greater opportunities for the inclusion in the Constituent Assembly of Burmans especially qualified to take part in the task of constitution-making. The Delegation are accordingly obliged to adhere to the proposal for giving to each constituency double the number of Members it returned to the House of Representatives. The Delegation are not in favour of a co-opted elements as they consider important that the Constituent Assembly should consist entirely of Members returned directly by the country. The Delegation would prefer to bring in the expert element in an advisory capacity without voting power though there is reason for hoping that a number of experts may be among the 210 to be elected.

4. The position and power of the interim Government.

The Delegation inter from the attitude of His Majesty's Government in regard to the position and powers of the interim Government that the wish is to approximate these to the position and powers of a Dominion Government to the fullest extent possible without the amending Legislation for which there is now insufficient time. If such is the case, the Delegation are constrained to express their opinion that the formula of "Close consultation and consideration" in the external field would not be of much value unless it is accompanied by full autonomy in the field of internal administration. The formula in respect of internal administration is that the Executive Council would be given the greatest possible freedom in the exercise of the day to day administration of the country. "Day to day administration" is undefined and the result may well be that while the Executive Council is allowed its way in respect of routine matters, important questions of policy may still be subject to the control of the Governor representing His Majesty's Government. Also approximation towards the Government of a Dominion is impossible without autonomy in the Defence and External Affairs. For these reasons the Delegation would propose that by constitutional convention, the Governor should be placed in the position of a constitutional Head of the State and be required to act on the advice of his Executive Council in all subjects.

This proposition invoices the relaxation by His Majesty's Government and by the Governor of the control which is there under the existing law, but there have been many occasions in the past in which the actual powers of the Dominions have outpaced their position under statute law and what is not permitted by law has often been achieved by constitutional convention. The formal responsibility for the government of Burma would, under our present proposal, still vest in the Governor and His Majesty's Government and the actions of the Government of Burma would still be taken in the name of the Governor but the Delegation would ask that the actual responsibility should now pass to the Executive Council. Already, in respect of the day to day administration the formal responsibility still vests in the Governor and His Majesty's Government under Section 139 of the Act of 1935 but by constitutional convention the actual responsibility has passed to the Executive Council. If there is no legal objection to this, the Delegation are unable to see any legal objection to the same arrangement in respect what is not day to day administration and of Defence and External Affairs.

5. Defence.

In regard to Defence, the Delegation have noted the observations made by the Minister of Defence in his Memorandum of the 19th January 1947. They acquiesce in the position that British forces utilised in Burma must be under the ultimate control of His Majesty's Government, but the Delegation feel that this control should be exercised entirely through the Governor as the local representative of His Majesty's Government. At present, the General Officer Commanding in Chief of the army in Burma does not appear to be subordinate to the Governor but rather to the remnant of the South East Asia Command though it is understood that this Command is in the process of liquidation. For so long as the control of the British and Indian troops in Burma is exercised not through the Governor but through an agency extraneous to Burma, there can be no approximation towards the possession by the Government of Burma of the powers of a Dominion Government as envisaged in paragraph 9 of the Memorandum by His Majesty's Government. The Delegation would therefore request that early steps be taken towards vesting in the Governor the control of the British and Indian forces stationed in Burma and for subordinating the Commander-in-Chief in Burma to the Governor and the Government of Burma.

It would be anomalous if, while in other spheres the Governor acts on the advice of the Executive Council, in matters relating to British and Indian forces in Burma, the Governor should act in his discretion. The Delegation would therefore ask that in respect of the control of the British and Indian Forces stationed in Burma the Governor should be required to act also on the advice of the Executive Council though the Delegation are prepared to recognise that the ultimate control of British forces should continue to vest in His Majesty's Government. In short, the Delegation view in that the immediate control of non-Burmese troops in the country should vest in the Governor acting on the advice of the Executive Council, subject to His Majesty's Government's ultimate control over British forces.

British forces are, in the view of the Delegation, not entirely necessary for the maintenance of internal security in Burma. The Delegation would therefore prefer the withdrawal of these forces from Burma if their continued use should be at the expense of impairing the autonomy which would otherwise vest in the Executive Council in respect of Defence.

6. The Delegation regard as highly unsatisfactory the present position by which the subject of Defence is outside the scope of the Executive Council though the senior Executive Councillor deals with the subject in his capacity of Counsellor to the Governor. The Delegation would urge that steps be taken by such means as are possible short of legislation, for which there is no time, to bring the subject of Defence within the scope of the Executive Council and to enable the senior Member of the Council

to share with his Colleagues his responsibilities in regard to the subject. The same request applies to the subject of External Affairs dealt with below.

7. External Affairs.

The Delegation welcome the suggestion made by His Majesty's Government for the appointment of High Commissioner for Burma in London as soon as arrangements can be made. The Delegation are, however, disappointed with the suggestion that in regard to other capitals Burma should be content with the appointment of Agents-General. Agents-General, in spite of such diplomatic rank as may be accorded to them, can hardly be regarded diplomatic representatives of Burma abroad, and will not therefore satisfy Burma's aspiration for an immediate improvement of her external status. In spite of the fact that India is a member of the United Nations Organisation and Burma is not, the legal position of the Government of India in respect of External Affairs is no better than that of Burma. As it has been found possible to secure for India diplomatic representation abroad, the Delegation are unable to see conclusive reason for denying such an arrangement to Burma, and the denial impairs seriously the agreed approximation towards the position of a Dominion. Even if it is accepted in principle that His Majesty's Government will assist Burma in obtaining diplomatic representation abroad, the actual arrangements are likely to take some time to complete. So far as the denial is due to unwillingness on the part of His Majesty's Government, the Delegation would earnestly urge the Government to reconsider the attitude. If, however, the denial is due to the apprehension that the foreign Governments concerned will not agree, the Delegation would urge that the Executive Council should be permitted to make informal approaches to the Governments concerned. That there can be no diplomatic impropriety in such approaches is evidenced by the fact that Pandit Jewlal Nehru has appointed a Personal Representative charged with the task of making informal approaches to certain Governments in Europe for the exchange of diplomatic representatives with India.

8. United Nations Organisation.

The Delegation note the view of His Majesty's Government that the time is inopportune for pressing Burma's candidature for admitting to the United Nations Organisation, and while the Delegation fully appreciate this view, they still venture to hope that diplomatic may evoke response which may alter the present assessment of the situation by His Majesty's Government. The Delegation would therefore request that these approaches may nevertheless be made or in the alternative that the Executive Council should be authorised to make their own approaches in an informal manner. In the mean time they welcome the promise that the question of Burma's immediate representation in the international bodies operating under the United Nations Organisation would be taken up by His Majesty's Government with the Secretary-General of the Organisation. The Delegation would also ask that in respect of the United Nations Organisation itself, permission should be sought for the attendance of Observers representing the Government of Burma pending Burma's admission to the Organisation as a full Member.

The Delegation note from Article 4 of the United Nations Organisation's Charter that Membership is open to peace-loving States which accept the obligations contained in the Charter and, in the judgement of the Organisation, are able and willing to carry out these obligations. The people of Burma are very willing to carry out these obligations but the ability to do so is dependent on the measure of autonomy to be coneded to them in Defence and External Affairs. The success of Burma's application for membership would be assured if His Majesty's Government were able to invest the present Government of Burma with the sufficient autonomy to enable them to carry out the obligations of the membership of the United Nations Organisation.

9. Finance.

The Subject of Finance will be dealt with by the Delegation in a separate Memorandum but they hold strongly the view that without complete financial autonomy, the so-called autonomy in other spheres of Government would be illusory.

10. The Forntier Areas.

With due respect, the Delegation do not find themselves able to agree that a Committee of Enquiry to ascertain the wishes of the people of the Frontier Areas, would at this stage serve a useful purpose. Such an enquiry must necessarily take time, and opportunity would be missed for associating these peoples in the work of the Executive Council and probably also for associating them in the work of the Constituent Assembly. The unification of Burma as a policy of His Majesty's Government is of recent origin, and indeed the present division between Ministerial Burma and the Frontier Areas is the direct result of the past policy of the British rulers of Burma, if not of His Majesty's Government to do everything possible to divide the Frontier Areas from the rest of Burma, and this was done in spite of the fact that Burma is a geographical unit, the long historical association of Burma proper with the rest of Burma and the fact that the Frontier Areas cannot economically be independent of Ministerial Burma and that the Defence of Ministerial Burma would be impossible without close interconnection with the Frontier Areas. Independence recognised for Burma would be nullified if the Frontier Areas are retained under the direct control of His Majesty's Government.

The delegation feel obliged to review the past. The Burmese were formerly admitted to the Frontier Service but Burmese recruitment to this Service stopped in 1927, and only 4 Burmese officers now remain in the Service. Though they are senior and though one of them is senior even to the Director of the Frontier Areas Administration, they have not been given positions compatible with their seniority. Also an attempt was made some years ago to impose a Romanised Chin script upon the Chins with a view apparently deliberately to remove the Chins further from the Burmese. It is interesting to note the lingua franca employed in the Chin units of the Burma Army is Urdu and not Burmese as should be the case since the Chins have no common Chin language and Burmese is spoken by many of them. The Delegation would be point out the marked difference in

the opportunities given to Christian missionaries and Buddhist missionaries in these so-called Frontier Areas. When constitutional reforms were introduced to Burma in 1919, Burma was divided for administrative purpose into Burma in Proper and the "Backward Areas". The Burmese did not and do not subscribe to the view that the people of these areas are backward in any way. Before 1886, when Upper Burma was under Burmese rule, good relations between the Chiefs of the Frontier races and the Burmese King were normal. The main difference between these people and the Burmese lies in the fact that these mainly reside on the hills while the Burmese mainly reside in the plains. Such members of the Frontier races as happen to reside in the plains have acquired the same political rights as the Burmese. The proposal for bringing the Frontier Areas within the province of the Executive Council is made with view to raising the status and rights of these people to those of the Burmese and the Delegation have no reason to believe that they will not approve the proposal. In fact, to the knowledge of such members of the Delegation as have attended the Pinglong Conference of 1946 in the Shan States and other conferences, the Frontier Areas leaders are agreeable to the proposal. Any statement to the contrary submitted to His Majesty's Government is not truly the opinion of the people of those areas. For instance, the Delegation are aware that the demand for a Kachin State amongst the Kachins was inspired by some Military officers during the time of the operations against the Japanese. It has also come to the knowledge of the Delegation that in a letter from the Burma Office, dated the 30th November 1943, to the Governor, it was stated that *for reasons of Imperial Defence it may be desirable for His Majesty's Government to exercise a more direct control over the Frontier Areas of Burma than over Burma itself after the latter has been granted self-government*. The Delegation are also aware that Mr. Stevenson, the Director of Frontier Areas Administration, addressed last December to the Kachin people in respect of the demand for a Kachin State, certain words which distort starkly the intentions of the Burmese. He said;

"No order has as yet been passed on the subject of the formation of a federated Kachin State. The main reason for this is that the Burmese leaders are convinced that the Kachins do not really want such a State, but that it is only the Frontier Areas Administration that wants it. This view has been put before His Majesty's Government and it is another of the subject upon which Mr. Walsh Atkins is here to listen to the Kachin view point direct from the Kachins. It is the hope of His Majesty's Government that by mutual discussion, an agreed solution acceptable to both the Kachins and the other people of the Myitkyina and Bhamo Districts will be possible."

The above statement by the Director of the Frontier Areas Administration contains two points to which the Delegation must take exception. One is the misrepresentation that the Burmese have placed before His Majesty's Government the view that the Kachins do not really want a Kachin State. The other is the statement, never communicated to the Executive Council, that it is the hope of His Majesty's Government that by mutual discussion, an agreed solution acceptable to both the Kachins and the other people of the Myitkyina and Bhamo Districts will be possible. In fact, without intimation to the Executive Council, the Deputy Commissioner of the Myitkyina District and already held, a series of meetings for that purpose though they are said to be unofficial. For sixty years, the conditions of these so-called backward tribes, administered by British authorities without Burmese aid have remained without improvement. The Delegation do not hold the view that they are politically backward and still incapable of self-government but if such is the view of His Majesty's Government, the Delegation maintain that no Government outside Burma should have any claim to the privilege of trusteeship over these areas. The Delegation's proposal is, however, not for the trusteeship of these areas by the Government of Burma but for elevating them to the Burmese political position, actual and impending, and to a distinct share in the administration of the country to which they, the Burmese, and all other races of Burma alike belong.

In the opinion of the Delegation, what is needed now are immediate measures to bring the Burmese and Frontier races into close association in the government of the country as a whole and it may confidently be anticipated that such immediate association will facilitate the implementation of His Majesty's Government expressed aim of a unified Burma. The Delegation's suggestion for the inclusion in the Executive Council of a Frontier Areas portfolio to be held by a member of one of the Frontier races with the assistance of deputies belonging to other Frontier races, if accepted, cannot fail to be a striking gesture of good-will towards the Frontier races alike by His Majesty's Government and by the Burmese.

11. Definition of Burma Nationals.

The Delegation have studied the note by the Conference Secretary dated the 18th January 1947 on the definition of Burma nationals. The Delegation agree that persons enrolled in the Indian and European constituencies should be eligible for enrolment in the non-communal general constituencies for the elections to the Constituent Assembly if they can satisfy some simple test devised for the occasion. A good many Indians born in Burma are of parents not habitually resident in Burma and do not regard Burma as their home. Similarly, many Indians reside in Burma for long periods in trades and occupations without severing their connection with India which they still regard as their home. In these circumstances, alternative tests of birth and habitual residence may enfranchise for the Constituent Assembly many Indians who do not regard Burma as their home. The Delegation are therefore of the opinion that the test should be a double one, i.e., not birth or residence but birth and residence. It is doubtful whether it would be practicable to distinguish in a summary enquiry between residence and habitual residence and the Delegation would prefer to make it simple residence for a comparatively long period. In the result the Delegation are of the opinion that the test should be birth in Burma plus not less than eight years total either in the ten years immediately preceding the 1st January 1947 or in the ten years immediately preceding the 1st January 1942. The second alternative is suggested to provide for those Indians who left Burma on account of the War and who would not be able to satisfy the test in the first alternative. Persons who satisfy the double test of birth and residence would be enrolled if they are otherwise eligible.

THIRD STATEMENT BY THE BURMA DELEGATION.

The Burma Delegation have given the utmost consideration to the points in the Memorandum by His Majesty's Government received on the 23rd January 1947, and desire to make the following further observations.

2. Constituent Assembly and formation of Interim Government.

While appreciating the reason for the stipulation made in the last sentence of paragraph 2 of the Memorandum by His Majesty's Government, the Delegation are, with respect, unwilling to accept definitely the position envisaged by His Majesty's Government that there can be no change whatever in the form of the Interim Government of Burma during the period intervening between the convening of the Constitution Assembly and the introduction of the new Constitution. The Delegation would therefore like it to be understood that they do not regard themselves as being bound to refrain from seeking any change which may be outside the scope of the existing legal provisions. The Delegation would also like to state that while it would be the task of the Constituent Assembly to determine the new Constitution for Burma within the period of one year which is the time limit which the people of Burma have set for their country's independence, the Delegation would like to emphasise that after the Assembly has decided on a Constitution based on independence within or without the commonwealth, the new Constitution should be recognised forthwith.

3. The Delegation accept the suggestion in paragraph 4 of the Memorandum by His Majesty's Government that the Interim Legislature may be given indirectly an elective basis by nominating to the indigenous general seats in it persons who have been elected to the Constituent Assembly.

4. Position and powers of the Interim Government.

The Delegation have noted the comments and explanations made in paragraphs 5 and 6 of the Memorandum by His Majesty's Government, and are well aware of the legal difficulties that stand in the way of their acceptance in full on this point. They are, however, convinced of the necessity of the immediate provision of a really tangible and definite method of close approximation to the position and powers of a Dominion Government and this method, in their view, is provided by their proposals regarding the powers and competency of the Interim Government under which the Executive Council shall be fully responsible for all affairs while the Governor will function only as the Constitutional head. The Executive Council shall thus function on the lines of a Cabinet and every Member forming the Cabinet and holding charge of any portfolio will have all the powers of a Minister of the Cabinet. The Delegation note that His Majesty's Government hold the same view in the matter but that they are so far unable to agree to a formal transfer of these powers to an Executive Council functioning as a Cabinet owing to the difficulties arising from the existing statutory provisions. The Delegation would suggest as a way out of the difficulty that these proposals and intentions be embodied in an Instrument of Instructions to the Governor. A formal embodiment as proposal is necessary to clarify the constitutional position and powers of the Interim Government in as much as only a written agreement emanating from His Majesty's Government and not a verbal assurance on the matter will be acceptable to the people of Burma.

5. Relation Between the Executive Council and the subjects of Defence and External Affairs.

The Delegation have noted the comments made in paragraphs 7 and 8 of the Memorandum by His Majesty's Government. While acquiescing in the legal position, the Delegation would suggest that the convention outlined in the second sentence of paragraphs might well be embodied in the Governor's Instrument of Instructions. The Delegation would also make the further point that, again by convention executive authority might be entrusted to the Counsellor for Defence and External Affairs in the same manner as such authority is in fact entrusted to the Executive Councillors though under Section 4 of the Act of 1935 the Governor, and not his Ministers, form the executive authority for Burma. It is very necessary that the Counsellor for Defence and External Affairs must have similar powers and responsibility as other Members of the Executive Council, irrespective of the name by which his office may be called.

6. Defence.

The Delegation have already submitted their considered views on the question of the measure of control to be exercised by the Government of Burma over non-Burman troops. They welcome the acceptance of His Majesty's Government in principle that the G.O.C.-in-C. Burma Commands, should become subordinate to the Governor and the Government of Burma at the earliest moment practicable, but they would urge that in the mean time a practical approximation towards this position should be made by close collaboration between the Governor, the Government of Burma, and the authorities concerned. The Delegation would likewise suggest a similar close collaboration in respect of the control exercised over non-Burman troops employed in Burma.

7. External Affairs.

The Delegation desire to take this further opportunity of expressing the importance which they attach to the immediate advancement of Burma's international status which could be secured by her diplomatic representation abroad. The Delegation are unable to accept any proposal which denied Burma a full and immediate opportunity of external relations through accredited diplomatic representations of her own and hold that nothing short of this would be in line with the assurance of His Majesty's Government that the Interim Government will approximate to a Dominion Government to the greatest possible extent. The Delegation await the further communication on this subject promised by His Majesty's Government.

8. The United Nations Organisation.

The Delegation cannot pretend that they are satisfied with the position reached in respect of the proposal for seeking Burma's admission to the U.N.O. Arising from the immediate task reconstruction, Burma has certain claims of international scope which she cannot advance effectively without membership of the U.N.O. One such claim is that of reparations from Japan. There are other claims arising from the widespread destruction and devastation she has suffered as the result of a war fought for four years over the country, and from the entire repudiation by the allies of the Japanese currency held by the Burmese in exchange for labour, commodities and other real wealth supplied by them. The Delegation would therefore urge His Majesty's Government again to do everything possible for the admission of Burma into the U.N.O. at the earliest possible date though they are constrained at the moment to accept the advice tendered on this point by His Majesty's Government.

9. The Frontier Areas.

The Delegation feel that there has been a misunderstanding of the implications of their proposal for the appointment of a member of the Frontier races to the charge of a new portfolio of Frontier Areas in the Governor's Executive Council. This has been taken by His Majesty's Government as being in effect the administrative unification of Burma proper and the Frontier Areas. It was never intended by the Delegation that the Executive Council, thus augmented should in anyway interfere with the internal administration of the Frontier Areas and it was intended chiefs, other rulers and councils in these Areas would function as before. The Executive Council would administer in respect of the Frontier Areas only subjects of common interest to Burma Proper and these Areas. This, the Delegation believe, will be a distinct gain to the people of the Frontier Areas as, at present, participation in the administration of subjects of common interest like Defence, External Affairs, Tariff policy, the administration of Customs, and income-tax etc. is confined to the leaders and representatives of the people of Burma Proper. The creation of a representative of these races in the substantial measure of self-government already attained by the Burmese.

The Delegation are of strong opinion that they should share such freedom as the Burmese have obtained with the people of the Frontier Areas. To the Delegation it is inconceivable that these people would not agree to so substantial an improvement in their constitutional position. From a position of complete subordination to the Governor, acting through the officers of the Burma Frontier Service, the Frontier races will have a share in the Executive Council which will administer the whole of Burma and the Frontier Areas Executive Council will not only have direct access to the Governor but become the official superior of the Director of the Frontier Areas Administration. The Delegation also demur to the statement that there has been a conflict of evidence in regard to the wishes of the people of the Frontier Areas. Among the documents copies of which have been shown to the Delegation, none contains anything which indicates that the steps they have proposed will be unacceptable to the people of the Frontier Areas. What was made clear in these documents is that the future of the Frontier Areas should not be settled at the present conference at which their people are not represented. The Delegation submit that their proposal in regard to a Frontier Areas portfolio does not constitute a settlement of the future of the Frontier Areas.

The difficulty in regard to seeking the views of the people of the Frontier Areas lies in the fact that a free expression of opinion is unlikely so long as the Frontier Areas and the Chiefs are administered, as at present, through the Frontier Areas administration. The Chiefs are under the close control of the Frontier Service officers and such Burmese officers as were appointed to this Service in the past have, as far as possible been diverted into posts of comparative unimportance so that the very ideas of the Frontier Chiefs and leaders are moulded to a large extent by the British officers of the Frontier Service. There are no fixed rules of succession to vacant Chieftain-ships and the recommendation of the Frontier officer is the decisive factor in the choice between several possible heirs. On the death of a Chief in the Shan States, the post is usually kept vacant and the State administered by a British officer till a selection can be made of the claimant likely to be most amenable to the influence of the British officers of the Frontier Service. Also, the continuance in office of the chief depends a great deal on the report of the Frontier officer under whose advice he is placed. In these circumstances, the Delegation have serious reason to apprehend that an expression of free opinion. The Delegation cannot, however, without appearing to lack confidence in the acceptability of their own proposal, object to the proposal by His Majesty's Government that the Frontier Areas Chiefs and leaders should be sounded at the Panglong Conference to be held next month. The Delegation do not however, know precisely who have been invited to the Conference and they must therefore make a stipulation that the selection of the Panglong Conference as the place and time for the sounding of opinion must be subject to the attendance at the Conference being sufficiently representative and that, if it is not, the sounding of opinion should take place at a conference specially convened for the purpose.

နောက်ဆက်တွဲ(င)

ရှမ်းပြည်လူငယ်များက (၂၁-၁-၄၆)နေ့စွဲဖြင့်
ဖဆ၊ပ၊လအဖွဲ့ချုပ်သို့ ပေးစာ

မှ၊ သို့၊
ရှမ်းပြည် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
လူငယ်များ ဖဆ၊ပ၊လအဖွဲ့ချုပ်
ကိုယ်စားလှယ် ရန်ကုန်မြို့။
(ခေတ္တ)ရန်ကုန်။

နေ့စွဲ။ ၁၉၄၆ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၁)ရက်။

ကိစ္စ။ ။ရှမ်းပြည်နောင်ရေး
လေးမြတ်စွာ အစီရင်ခံပါသည်ခင်ဗျား။

ဖဆ၊ပ၊လမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံသဘင်ကြီးသို့
တက်ရောက်နားထောင်ကြရန် ရှမ်းပြည်မှ ကျွန်တော်တို့လူငယ်ကိုယ်
စားလှယ်များ ဆင်းလာကြပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့သည်
တရားဝင်သော ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တက်ရောက်နိုင်ခွင့်မရှိပါ။ သာ
မန်ဦးသည်အဖြစ်နှင့်သာ တက်ရောက်နားထောင်ခွင့်ရပါသည်။
ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် မတက်ရောက်နိုင်ခြင်းမှာ ကျွန်တော်တို့တွင်
ဖဆ၊ပ၊လစသော အသင်းအပင်းများ မရှိသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

အသင်းအပင်းအဖွဲ့အစည်းများ မရှိခြင်းမှာလည်း ကျွန်
တော်တို့တွင် အသင်းအပင်းအဖွဲ့အစည်းတည်ထောင်နိုင်သော
လွတ်လပ်စွာ ပြောဟောခွင့်၊ ရေးသားခွင့်စုရုံးစည်းဝေးခွင့်စသော
ပြည်သူ့အဓိကအခွင့်အရေးများ မရှိသောကြောင့်သာဖြစ်ပါသည်။
ပုဒ်မ(၁၀)နယ်ခြားဥပဒေစသော ဖက်ဆစ်ဆန်ဆန် ပြင်းထန်သော
ချုပ်ချယ်ဖိနှိပ်မှုများ တည်ရှိနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အစွမ်း
ကုန်ပြောရလျှင် စာကြည့်တိုက်ကလေးကိုပင် လွတ်လပ်စွာ မတည်
ထောင်နိုင်ပါ။

မနေ့ (၂၀-၁-၄၆) ညီလာခံတွင် အဆိုများဖတ်ပြရာ၌
(ဖယ်ထုတ်ထားသောနယ်များ ပူးပေါင်းရေးအဆိုတစ်ရပ် ပါလာ
သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဝမ်းမြောက်အားတက်ခြင်း
အားအတိုင်းမသိတော့။

ဗမာခေါင်းဆောင်ကြီးများ၊ ငါတို့တိုင်းရင်းသားလူနည်း
စုများကို ဂရုပြုလာပြီ၊ အရေးယူလာပြီဟု ကျေနပ်ပျော်ရွှင်ပြီးကြ
ရပါသည်။

လူမျိုးရေးကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်၊ ဆန္ဒအလျောက် ခွဲထွက်
လိုက ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ကို မူတည်ထားသည်ဟု သိရသောအခါ ၁၉၄၆
ခု၊ ဗမာမျိုးချစ်ကြီးများ ငါတို့တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအပေါ်
သဘောထားကြီးပါပေသည်။ မြင့်မြတ်ပါပေသည်။ အမြင်ကျယ်
ဝန်းပါပေသည်ဟု အင်မတန်မှအားရနှစ်သက် စိတ်တက်ကြွခြင်း
ဖြစ်ကြပါသည်။

ဤအဆိုမျိုးကို ကျွန်တော်တို့ တိုင်းရင်းသားကိုယ်တိုင်သာ
တင်သွင်းလိုက်ရလျှင် ဘယ်လောက်ကောင်းမလဲ၊ ကျွန်တော်တို့လူ
နည်းစုတွေ ကိုယ်တိုင်ထောက်ခံရလျှင် ဘယ်လောက်ကောင်းမလဲ၊

ကျွန်တော်တို့တောင်ပေါ်သားတွေ ကိုယ်တိုင်သာ အတည်ပြုလိုက်
ရလျှင် ဘယ်လောက်ကောင်းမလဲ။

သို့သော် ကျွန်တော်တို့အား ပြည်သူ့အဓိကအခွင့်အရေး
များ မရရှိကြ၍ ကိုယ်စားလှယ်များမဟုတ်နိုင်သောကြောင့် အင်မ
တန်သည်းခံချုပ်တည်းအောင့်အည်းနေကြရပါသည်။ အရေးကား
ကျွန်တော်တို့၏ တိုက်ရိုက်အရေးပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအဆိုမျိုးတင်သွင်းခြင်း၊ ထောက်ခံခြင်းပြုရန်ကို မဆို
ထားနှင့်။ ဤညီလာခံသဘင်ကို ကျွန်တော်တို့ တက်ရောက်ကြောင်း
အာဏာပိုင်များ သိရှိခဲ့ပါလျှင် ကျွန်တော်တို့အား အိမ်အပြန်တွင်
အဘယ်ကိ နှောင့်ယှက်ချုပ်ချယ်ကြဦးမည်မသိပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်
တော်တို့ ညီလာခံကြီးကို တိတ်တိတ်ကလေးတက်ရောက်၍ ငြိမ်ငြိမ်
ကလေး နားထောင်ကြရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့နှင့်တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်နေသောအဆို ပါလာ
၍သာ ဤစာအားဖြင့် လူကြီးမင်းများထံ တိတ်တိတ်ကလေး ပေးပို့
ထောက်ခံရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လာရကျိုး နည်းနည်းနပ်သည်ဟု
လည်း ယူဆပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ကား ဤမျှလောက်နှင့်
မတင်းတိမ်သေးပါ။

ကျွန်တော်တို့၏ ဘဝအောက်ကျနောက်ကျ ဖြစ်ရပုံကို လူ
ကြီးမင်းများအား စုံစုံလင်လင် အစီရင်ခံလိုပါသေးသည်။ ရှမ်းပြည်
၏ လွတ်လပ်တိုးတက်ကြီးပွားမှု လမ်းစကို ဘယ်လိုရှာကြံရမည်ကို
လည်း လူကြီးမင်းများထံမှ အကြံဉာဏ်အကူအညီကို ရယူလိုပါသေး
သည်။

ရှမ်း-ဗမာ တကယ်ရင်းနှီးပူးပေါင်းရေးအတွက် မည်ကဲ့
သို့ ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်ကြရမည်ကိုလည်း သိလိုပါသေးသည်။

ညီလာခံနှင့်ပတ်သက်၍ လူကြီးမင်းများ မအားမလပ်
အောင်အလုပ်တွေ ဖိစီးနေကြောင်း ကောင်းစွာသိရှိပါ၏။ သို့သော်
ထိုမအားမလပ်သည့်ကြားထဲက အချိန်အနည်းငယ် ထုတ်နုတ်၍
တောင်ကုန်းဒေသမှ လာရောက်ကြသော ကျွန်တော်တို့အား ထောက်
ထားသဖြင့် တိုင်းပြည်အတွက် ဆောင်ရွက်ချင်သောစိတ်ဓာတ်သာ
လျှင် ရှိ၍ ဘယ်ကစ၍ ဘာကို ဆောင်ရွက်ရမှန်း သေချာရေရာစွာ
မသိကြသော ကျွန်တော်တို့အား လမ်းပြရှေ့ဆောင်သမှု ပြုကြပါ
မည့်အကြောင်း လေးမြတ်စွာ တောင်းပန်ပါသည်။

လေးစားစွာဖြင့်-

- ၁။ တင်ဇ၊ အင်းသား၊ ညောင်ရွှေ၊ တောင်ပိုင်း။
- ၂။ ခွန်ထီး၊ ရှမ်း၊ ပင်လုံ၊ တောင်ပိုင်း။
- ၃။ ထွန်းမြင့်၊ ရှမ်း၊ ဟဲဟိုး။
- ၄။ သန်းဖေ၊ ရှမ်း၊ ဟိုပုန်း။
- ၅။ ဘတင်၊ တောင်သူ၊ ဟိုပုန်း။
- ၆။ အုန်းဖေ၊ ရှမ်း၊ တောင်ကြီး။
- ၇။ စံဖေ၊ အင်းသား၊ တောင်ကြီး။
- ၈။ သုတ၊ ဓနု၊ ပင်းတယ။
- ၉။ ကျော်၊ ရှမ်း၊ ကျောက်မဲ(မြောက်ပိုင်း)။

E-book is created by shanyoma

ရှမ်းပြည်လူငယ်များက (၂၀-၂-၄၆)နေ့စွဲဖြင့်

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်သို့ ပေးစာ

မှ၊	သို့၊
ရှမ်းလူငယ်	အထွေထွေအတွင်းမှူး
ကိုယ်စားလှယ်များ၊	ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၊
တောင်ကြီး။	ရန်ကုန်မြို့။

၁၉၄၆ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့စွဲ။

ကိုစွ။ ။ ၈-၂-၄၆ ရက်နေ့ ဆွေးနွေးပွဲ ထင်မြင်ချက်။

လေးမြတ်စွာ အစီရင်ခံပါသည်ခင်ဗျား။

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ရုံးခန်း၌ ကျင်းပသော ဖဆပလ ၈-၂-၄၆ အလုပ်အမှုဆောင်များနှင့်ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းလူငယ် ကိုယ်စားလှယ်များ ဆွေးနွေးပွဲမှ ရရှိပေါ်ပေါက်လာသော ကျွန်တော်တို့၏ ထင်မြင်ယူဆချက်တို့ကို လူကြီးမင်းများ သိရှိတော်မူပါရန် အစီရင်ခံလိုပါသည်။

ရှေးဦးစွာ ကျွန်တော်တို့ တင်ပြထားသော မေးခွန်းများအနက်-

(၁) နှင့်ပတ်သက်၍ ဖဆပလက ရှမ်းပြည်ရေးရာနစ်နာချက်၊ လိုလားချက်များကိုလည်းကောင်း၊ သွေးစည်းရေးကိုလည်းကောင်း၊ အပြင်ကနေပြီး ဝါဒဖြန့်ပေးမည်ဆိုသဖြင့်လည်းကောင်း။

(၂)နှင့်ပတ်သက်၍ ခြွင်းချန်ထားသော နယ်များကို လွှတ်ပြီး ဝါဒဖြန့်ရန် စည်းရုံးရန် ကြိုးစားပါမည်ဆိုသဖြင့်လည်းကောင်း။

(၃)နှင့်ပတ်သက်၍ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုဌာနတစ်ခု သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၊ ထိုနိုင်ငံရေးဌာနအောက်တွင် ထားပေးရန် ကြိုးစားမည်ဆိုသဖြင့်လည်းကောင်း။

(၆)နှင့်ပတ်သက်၍ လာမည့်နှစ် ညီလာခံနှင့်တွဲလျက်ဖြစ်စေ၊ ယခုနှစ်အတွင်းဖြစ်စေ ခြွင်းချန်ထားသောနယ်မြေလူထုညီလာခံခေါ်ယူကျင်းပပေးရန် စီစဉ်ကြိုးစားမည်ဆိုသဖြင့်လည်းကောင်း။

(၈)နှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်တို့ တောင်ပေါ်သားများကိုယ်တိုင်က ဆိုင်ရာနယ်နှင့်စော်ဘွားတို့နှင့်ပူးပေါင်းကာ ကိုယ်တူကိုယ်ထ အနစ်နာအပင်ပန်း အဖမ်းအဆီး အသီးသီးဒုက္ခခံပြီး စွမ်းစွမ်းတမံ ကြိုးစားအားထုတ်ရန် ထက်မြက်စွာရှု၍ ထိရောက်လှသော အကြံဉာဏ် ဩဝါဒများကို ပေးကမ်းသဖြင့်လည်းကောင်း။

ကျွန်တော်တို့မှာ များစွာမှပင် ဝမ်းသာအားရစိတ်မာန်တက်ကြွကြပါသည်။ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့လည်း ကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိကြပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ အစွမ်းကုန် ဉာဏ်ရှိသမျှ ကြိုးစားအားထုတ်ပါမည်ဟုလည်း လေးနက်စွာ ကတိပြုကြပါသည်။

ဤသို့ဝမ်းသာပြီးနောက် ကျေးဇူးတင်ပြီးနောက် ကတိပြုပြီးနောက် အချို့အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ ပြောပုံဆိုပုံ၊ သဘောထားပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်တို့ မကျေနပ်ချက်များ၊ မနှစ်သက်ချက်များ၊ မလိုလားချက်များကို ထင်သလောက် မြင်သလောက် တိတိလင်းလင်း အစီရင်ခံလိုပါသေးသည်။ သဘောထားကြီးကြီးထား

၍ လက်ခံဖတ်ရှုစေ့ဆင်ခြင်တော်မူကြရန်လည်း တောင်းပန်ပါသည်။

ဤသို့အစီရင်ခံရာ၌ ကျွန်တော်တို့၏ ဗမာပြည်နှင့်သွေးစည်းပူးပေါင်းပြီး နယ်ချဲ့စနစ်ကို တိုက်ဖျက်လိုသောအဓိကစေတနာကို ယုံမှားသံသယမရှိစေလိုပါ။ ဂျပန်မဝင်မီ ဂျပန်လက်ထက်က ဂျပန်ထွက်ပြီးနောက် ရှမ်းပြည်လူငယ်များက စေတနာနှင့်လုပ်ငန်းကို သိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှ ကျွန်တော်တို့၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ယုံမှားသံသယရှိလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ “ရှမ်း၊ ဗမာ တကယ့်သွေးစည်းပူးပေါင်းရေး”မူကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ပြုလျက် ကျွန်တော်တို့ ဝေဖန်သွားပါရစေ။

ကျွန်တော်တို့၏ မေးခွန်း(၁)နှင့်(၂)ကို ဖြေဆိုရာ၌ “အပြင်အပ၊ ဝါဒဖြန့်ပေးပါမည်” “လူလွတ်ရန် ကြိုးစားပါမည်ဟုဆိုခြင်းသည်” အလုပ်လျှောက်ထားသူအား သူဌေးကြီးက “အေး၊ ငါကြည့်ဦးမယ်” ဆိုသည်နှင့်တူပါသည်။ ခြွင်းချန်ထားသောနယ်များ၏ အရေးသည် ဗမာပြည်၏ အတွင်းရေးမဟုတ်၊ အပြင်အပအရေးကဲ့သို့ အဓိကအရေးမဟုတ်၊ သာမညအရေးကဲ့သို့ဖဆပလကယူဆကြောင်း ထင်ရှားနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပေါ့ပေါ့ဆဆ ပြောပြီး ပေါ့ပေါ့ဆဆ လုပ်ကြသည်နှင့်တူပါသည်။

မေးခွန်း(၇)နှင့်ပတ်သက်၍ “ခြွင်းချန်ထားသောနယ်များ မပါဘဲ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး ရနိုင်သည်ဟုပင် ဖဆပလက ယူဆနေပါသည်။ ဤသဘောထားသည် ဖဆပလ၏ “မူ”ဖြစ်နေပါသည်။ ဤကဲ့သို့ “ကိုယ့်အရေး”ဟု သဘောမထားဘဲ “သူ့အရေး”ဟု သဘောထားခြင်းကြောင့်-

(၁) အပြင်ပက ဝါဒဖြန့်ပေးမည်(မေးခွန်း ၁)။

(၂) လူလွတ်ရန် ကြိုးစားပါမည် (မေးခွန်း ၂)။

(၃) ဗမာလူထုကြီးက လူမျိုးငယ်များအပေါ် မစော်ကားရအောင် “ကျွန်ုပ်တို့အစိုးရမဟုတ်လို့” ထိထိရောက်ရောက် အရေးမယူနိုင်ဘူး(မေးခွန်း ၃)ဟုပေါ့ပေါ့ဆဆ ဖြေကြားခြင်း။

အမှန်မှာ ခေါင်းဆောင်ကြီးများက တန်းတူအခွင့်အရေးပေးရမည်။ သွေးစည်းရမည်ဟု မည်ကဲ့သို့ပင် အော်ဟစ်ရေးသားနေစေကာမူ ဗမာလူထုအစော်ကား ဖိနှိပ်နေမည်ဆိုလျှင် အမှိုက်ကစပြာသားမီးလောင်ဆိုသကဲ့သို့ တကယ့်စစ်မှန်သော သွေးစည်းရေးကို ရနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ အမှိုက်ကို သာမန်အမှိုက်အဖြစ်မထားဘဲ ပြာသားကို မီးလောင်စေတတ်သည့် အမှိုက်ဟု သဘောထားပြီး ခေါင်းဆောင်ကြီးများက ထိထိရောက်ရောက်လေးနက်စွာ အရေးယူသင့်ပါသည်။

(၄) တကယ့်ညီလာခံကြီးတွင် အချင်းချင်းခေါင်းဆောင်များကို ဖိတ်ခေါ်ဖို့ရန် ဂရုမစိုက်ခြင်း၊ ဖိတ်၍ လာမလာမှာ အဖိတ်ခံရသော သူတို့၏ အလုပ်။ ဖိတ်ခေါ်ဖို့ရန်မှာ ဖဆပလ၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ လူနည်းစုအရေးကို ကိုယ့်အရေးဟု သဘောမထားခဲ့ခြင်းကြောင့်သာ မဖိတ်ခေါ်ခြင်းဖြစ်ရာသည်။ အချိန်မရှိ၍ အလုပ်များနေ၍ မလာနိုင်ဘူးထင်၍ မဖိတ်ကြောင်း ပြောလျှင် ရေရာသော အ

* ရှမ်းပြည်လူငယ်များက (၂၀-၂-၄၆)နေ့စွဲဖြင့် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကို ပေးစာ။ ဤစာမူရင်းသည် ဦးထွန်းမြင့်(တောင်ကြီး)ကွန်ဂရက်လုပ်ငန်းမှ သိရပါသည်။ ယင်းကို မန္တလေးဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ သမိုင်းပါမောက္ခဒေါက်တာသန်းထွန်းသည် ကူးယူထားပြီး မိတ္ထူကို တောင်ကြီး အ-ထ-က(၃)မှ အထက်တန်းပြဆရာဦးစိုးမောင်အား ပေးထားသည်ကို တဆင့်ကူးယူပါသည်။ (တောင်ကြီးထွန်းမြင့်၄)

E-book is created by shanyoma

ကြောင်းပြချက်မဖြစ်နိုင်ပါ။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ လာရောက်ကြခြင်းမှာ ကိုယ့်စေတနာနှင့်ကိုယ်လာရောက်ကြခြင်းမျှဖြစ်ပါသည်။ ရှင်းရှင်းပြောရလျှင် အဆိုအမှတ် ၇-ကို တောင်ကြီးမှ ကိုဖေခင်သာ မရောက်ရှိခဲ့လျှင် တင်သွင်းမှု တင်သွင်းဖြစ်မလားဟု ကျွန်တော်တို့က ယနေ့တိုင် သံသယဖြစ်နေကြပါသည်။ (မေးခွန်း ၄)

(၅) တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုဌာနသီးခြားထားရန်ကိုပင် ငွေကုန်သလေး လူမရှိသလေးနှင့်ဆင်ခြင်ပေးနေခြင်း၊ နောက်ဆုံး၌ နိုင်ငံရေးဌာနအောက်တွင် ထားမလိုလို သောင်မတင် ရေမကျ ပြောလိုက်ခြင်းမှာ “ကိုယ့်အရေး”ဟု သဘောမထားကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ (မေးခွန်း ၅)

(၆) (State Peoples' Conference) ခေါ် ပေးရန်ကိုပင် ငွေသိပ်ကုန်သည်ဟု ညှဉ်းတွားလိုက်သေးခြင်းမှာ ငွေမကုန်သင့်သော အရေးဟု ယူဆထားဟန် တူပါသည်။ (မေးခွန်း ၆) သို့သော် ကြိုးစား၍ ကျင်းပပေးမည်ဆိုသဖြင့်သာ ကျေးဇူးတင်ရပါသည်။

(၇) ရခိုင်အမျိုးသားများ၏ ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဂရုစိုက်သင့်သလောက် မစိုက်သည်ကို ရခိုင်ကိုယ်စားလှယ်ပြောပြချက်အရ ကြားသိရခြင်း၊ ရခိုင်ပြည်စုံစမ်းရေးသွားရန် သိပ်ကြာမည်၊ သိပ်ပင်ပန်းမည်စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးအကြောင်းပြနေခြင်း၊ အမှန်မှာ ရခိုင်ပြည်သည် ကျွန်တော်တို့ကဲ့သို့ ခွဲထုတ်ထားသော နယ်မဟုတ်၊ ဗမာပြည်ထဲမှာပင် ပါဝင်နေပါလျက် “ကိုယ့်အရေး”ဟု လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ အရေးမယူခြင်းသည် ကျွန်တော်တို့ စိတ်ကို အလွန်ထိခိုက်စေပါသည်။

အထက်ပါအချက်များကို ထောက်ထားလျက် ဖဆပလက တိုင်းရင်းသား လူမျိုးငယ်များ၏ အရေးကို “ငါ့အရေး”ဟု သဘောမထားဘဲ “သူ့အရေး”ဟု သဘောထားသည်ဟု ကျွန်တော်တို့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲစွာ စွပ်စွဲပါသည်။ ဤသဘောထားမှာ နယ်ချဲ့သမား၏ စက္ကူဖြူစာတမ်းကို ထောက်ခံရာ ရောက် မရောက် လူကြီးမင်းများ စဉ်းစားတော်မူနိုင်ပါသည်။ ညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက် “ပယ်ထားသော နယ်များ ပူးပေါင်းရေး” အဆိုအောက်တွင် . . .

“စက္ကူဖြူစာတမ်းအရ ရှမ်းပြည်၊ ကချင်တောင်၊ ချင်းတောင်စသည့်နယ်များစွာကို ဗမာပြည်မှ ခွဲထုတ်ထားကြောင်း၊ ထိုနယ်များသည် ဗမာပြည်မကြီးနှင့်ပူးပေါင်းလိုက် ထိုနယ်သူနယ်သားများ၏ ဆန္ဒအတိုင်းဖြစ်ရမည်ဟူ၍လည်း ဆိုထားကြောင်း။

ဤကဲ့သို့ တောင်တန်းနယ်များသည် သီးသန့်ခွဲထုတ်ထားခြင်းကို ဤညီလာခံကြီးက ကန့်ကွက်ကြောင်း ဆိုထားသော်လည်း အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ သဘောထားသည် ထိုကန့်ကွက်ချက်ကို ကန့်ကွက်နေသည်ဟုပင် ကျွန်တော် ထင်မြင်ယူဆပါတော့သည်။

ဤနေရာတွင် သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်ဟု ယူဆပါသဖြင့် အိန္ဒိယပြည် စော်ဘွားနယ်များနှင့်ပတ်သက်၍ အိန္ဒိယအမျိုးသားကွန်ဂရက်၏ သဘောထားကို ထုတ်နုတ်ဖော်ပြခွင့်ပြုတော်မူစေလိုပါသည်။

"The integrity and unity of India was an essential part of the independence we worked for, and the same full measure of political, social and economic freedom was to come to the States as to the rest of India. There could be no

compromise on this and the Congress declared afresh in favour of full responsible government and the guaranty of civil liberty in the States. Further it declared to be its right and privilege to work for the attainment of those objectives in the States. There was no question of non-intervention, the Congress, as representing the will of the Indian people recognises no bars which limits its freedom of activities in any matter pertaining to India and her people. It is its right and privilege and its duty to intervene any such matter whenever the interests of India demand it. Not to do so would be to deny its own function and to betray the cause which it seeks to represent.

....."The Congress know well that the backwardness of the States hindered our national progress and that there can be no freedom for India unless the States cease to be what they are."

(Unity of India P. 29 from the Presidential Address of Pandit Jawaharlal Nehru at the All India States Peoples Conference, February 1928. Ludhiana.)

တိုင်းရင်းသား လူမျိုးငယ်အရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဂျပန်မဝင်မီခေတ်က ဗမာနိုင်ငံရေးကို ဂိုဏ်းဂဏတို့အနက် တို့ဗမာအစည်းအရုံးနှင့်ဖေဘီယံပါတီတို့က လွဲ၍ ဘယ်သူမှ ဂရုမပြုလာခဲ့ပါ။ သို့သော် ထိုအစည်းအရုံးတို့မှာ ထိုစဉ်က တစ်ပြည်လုံးကို ဩဇာပေးနိုင်သော အစည်းအရုံးမဖြစ်ခဲ့သဖြင့် အရေးမပါခဲ့ပါ။ ထိုစဉ်က နိုင်ငံရေးသမားတို့သည် နယ်ချဲ့သမားက ဒီနယ်တွေ ခွဲထားတယ်၊ သွားမတိုးနဲ့ဆိုသည့်အတိုင်း မတိုးခဲ့ကြချေ။ ဂျပန်ခေတ်ကလည်း ဘယ်နိုင်ငံရေးသမားမှ ရှမ်းပြည်ကို ဂရုမစိုက်ချေ။ ပူးပေါင်းလိုက်စဉ်ကလည်း ဗမာအစိုးရ၏ လုပ်ကိုင်ပုံမှာ ပို၍ သွေးကွဲစေခဲ့ပါသည်။ အကျယ်ရှင်းပြရန် လိုအပ်မည် မထင်ပါ။

ယခု အင်္ဂလိပ်ပြန်ဝင်လာသောအခါ၌လည်း စက္ကူဖြူစာတမ်းက ခွဲထားတယ်၊ သွားမတိုးနဲ့ဆိုသည့်အတိုင်း လိုက်နာထောက်ခံသလိုဖြစ်နေပေသည်။ အပြောအဟောအားဖြင့် တိုးတက်လာသလိုရှိသော်လည်း လက်တွေ့လုပ်ငန်းအားဖြင့် ဂျပန်မဝင်ခေတ်ကထက် မတိုးတက်သေးဟု ယူဆရပါမည်။

လူကြီးမင်းများခင်ဗျား၊ ယခု အရေးတကဉ်းအရေးကြီးဆုံးအချက်ကို ကျွန်တော်တို့ ညွှန်ပြရပါစေ။

၈-၂-၄၆ ရက်နေ့ ဆွေးနွေးစဉ်က “ရှမ်းပြည်ဟာ (Land Locked) (ကုန်းခေါင်ခေါင်၊ ချောင်ပိတ်)ဖြစ်နေ၍ (ဗိုလ်ချုပ်)ဗမာပြည်မနဲ့မပေါင်းချင်ဘူးဟု ခေါင်းမာနေရင် ဗမာပြည်(လွတ်လပ်ရေးတို့၊ မဆိုထားနှင့်)ဒိုမီနီယံလောက်ပင် ရသည့်အခါ စီးပွားရေးစီမံကိန်းလုပ်လိုက်ရင် တစ်ခါတည်း ပေါင်းလာရမှာဘဲဟုလည်း ပြောလိုက်ပါသည်။ ဘိလပ်စားပွဲဝိုင်း ကုန်ဖရင့်တွင် စော်ဘွားတစ်ဦးအား ဦးဘဘေက “ရှမ်းပြည်က ရထားလမ်းတွေဖြတ်ပစ်မယ်၊ စာတိုက်တွေ၊ ကြေးနန်းတိုင်တွေ ပြန်သိမ်းပစ်လိုက်မယ်၊ အာလူးတွေ မဝယ်ဘူးစသဖြင့် (Economic Threat) လုပ်နိုင်သည့်အကြောင်း ခြောက်လန့်လိုက်သောအခါ ၎င်းစော်ဘွားကြီးက “ဟာ-ဒီလိုတော့ မလုပ်ပါနဲ့”ဟု တောင်းပန်သည့်အကြောင်း ညွှန်ကြားပြီး ရယ်မောပြောဆိုလိုက်ပါသေးသည်။ ကျွန်တော်တို့ရှမ်းများအဖို့ မည်မျှစိတ်ထိခိုက်သွားသည်ကို လူကြီးမင်းများ စဉ်းစားမိဟန် မတူပါ။ ဤသို့ စီးပွားရေးဖြင့် ခြိမ်းခြောက်၍ ပေါင်းစေလိုခြင်းထက် ဖက်ဆစ်ဆန်

သော အရာရှိနိုင်ပါဦးမည်လား။ “ဟဲ့-ကောင်မလေး၊ နင် ငါ့ကို ကြိုက်၊ မကြိုက်ရင် ဟောဒီ ဓားကြည့်”ဟု ခြိမ်းခြောက်မုဒိမ်းကျင့် သည်နှင့် ဘာများထူးခြားသေးပါသလဲ။ သိပ်အခံရ ခက်လှပါသည်။

ဗမာပြည်ကို ဗမာပြည်ရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအသီးသီး တို့အားလုံး သဘောတူ လွတ်လပ်စွာ ဖွဲ့စည်းထားသော တိုင်းပြည် ကြီး ထူထောင်ရန် ဤတည်ထောင်ရန် ပါဝင်သော လူမျိုးအသီးသီး အား မိမိတို့ကြံ့ခိုင်မှုကို မိမိတို့ဘာသာ ဖန်တီးနိုင်သောအခွင့်အရေး ပေးထားရန်ဟု ဆိုထားသောဖဆပလ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့်အလျဉ်း မကိုက်ညီတော့ပါ။

ဤသို့ ကျွန်တော်တို့ကို ဂရုမစိုက်၊ ရယ်ကာမောကာ စီးပွား ရေးဖြင့် ခြိမ်းခြောက်လိုက်ခြင်းကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုသည်းခံပြီး နားထောင်ရသည်ကို ကိုယ်ချင်းစာ ကြည့်တော်မူပါ။ ဖဆပလ၏ တ ကယ့်ခေါင်းဆောင်ကြီးများက ဤလိုဖက်ဆစ်ဆန်ဆန်သဘောထား နေလျှင် ဗမာ့ညီညွတ်ရေးကား ခဲယဉ်းပါသေးသည်။ ဗမာ့လွတ်လပ် ရေးကား ဝေးပါသေးသည်။

ယခု ၁၈-၂-၄၆ ရက်နေ့က ညောင်ရွှေစော်ဘွားက အစိုး ရပိုင်း ထမင်းစားပွဲတစ်ခုမှာ အခုဗမာတွေက ကျုပ်တို့ရှမ်းပြည်ကို (Economic threat) လုပ်တယ်လို့ ကြားတယ်၊ ဒီလိုသာဆိုရင် ကျုပ် တို့ကလဲ (Racial Threat) လုပ်ရလိမ့်မယ်။ ထိုးဒဏ်၊ အင်ဒိုချိုင်း နား၊ တရုတ်တို့နဲ့ကျုပ်တို့ ဆက်သွယ်ရလိမ့်မယ်ဟု ပြောကြောင်း ကြားသိရပါသည်။

ထိုညောင်ရွှေစော်ဘွား ဘယ်က ကြားသည် မသိပါ။ ထို စော်ဘွားနှင့်လည်း ကျွန်တော်တို့ပဲ မသင့်မြတ်ပါ။ သို့သော် ရုတ်တ ရက်အားဖြင့် သူနှင့်ကျွန်တော်တို့ သဘောချင်း တိုက်ဆိုင်နေပါ သည်။

အင်္ဂလိပ်တို့က ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးစကားကို မပြောသဖြင့် အင်္ဂလိပ်ထက် ဆိုးသောဂျပန်ကို ဗမာတို့ ပူးပေါင်းခဲ့သည် မဟုတ် ပါလော။ လူတစ်မျိုး တစ်မျိုးမှာ မျိုးချစ်စိတ်ရှိကြစမြဲပင်။ မင်းတို့ ကို စီးပွားရေးနဲ့ချုပ်ချယ်နိုင်တယ်ကတည်း ခြိမ်းခြောက်လိုက်သဖြင့် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဗမာနှင့်မပေါင်းတော့ဘူးဟူသော ပိုင်းဖြတ်ချက်သည် မျိုးချစ်စိတ်ကို ပိတ်ဖုံးသွားစေပါသည်။ ဗမာနှင့်ပူးပေါင်းရန် အစဉ် လိုလားသည့်ပြင် အားလည်းအားထုတ်လာခဲ့သော ကျွန်တော်တို့အ ဖို့ပင် ဤမျှပြင်းထန်စွာ ခံစားရသော် နဂိုကပင် ဗမာဆိုရင် ဆေးဖော် ကြောဖက်မှ မလုပ်လိုသော သူများအဖို့ ပြောစရာ မရှိတော့ပြီ။

တစ်ခါမျှ မအောင်မြင်ဘူးသေးသော ကျွန်တော်တို့ အ လွန်အကျွံ အထူးလိုလားသည့်ရှမ်း-ဗမာသွေးစည်းရေးသည် ယခုတစ်ခါလည်း ဖဆပလ၏ လက်ရှိသဘောထားမျိုးအတိုင်းဆို လျှင် အောင်မြင်ဖွယ်ရာ လမ်းမမြင်သောကြောင့် ဝမ်းနည်းစွာထုတ် ဖော်ပြောဆိုရပါသည်။

ဖဆပလသဘောထားကို ဝေဖန်ပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့ ၏ သဘောထားကို ဉာဏ်မီသမျှ ပြောရမည်ဆိုလျှင်၊

(၁) တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုတွေ မပါဝင်ဘဲ စစ်မှန်ခိုင်မြဲ သော ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးကို ဘယ်နည်းနဲ့မျှ မရရှိနိုင်ပါ။ မရရှိနိုင် သဖြင့် ဗမာလည်း နစ်နာမည်။ လူနည်းစုများလည်း နစ်နာမည်။

ရှမ်းကို သနားလို့မဟုတ်၊ ဗမာ့အရေးပင် ဖြစ်ရမည်။

(၂) တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုတို့ အောက်ကျနောက်ကျ ခြင်းသည် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတိုးတက်ရေးကို ဖင့်နှေးလေးကန်စေ သည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု တိုးတက်ခေတ်မီရေး၊ ဗမာနှင့်တန်းတူလိုက်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးစားရန်သည် တိုင်းရင်း သားလူနည်းစုများ၏ အရေးနှင့်အလုပ်လည်း ဖြစ်၊ ဗမာတို့၏ အ ရေးနှင့်အလုပ်လည်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗမာမျိုးချစ်များက တောင်ပေါ်သို့အတင်းဝင် အတင်းတက်၍ နီးကြားရေး စည်းရုံး ရေးအားကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ အတွင်းမှ ကျွန် တော်တို့လည်း စွန့်စွန့်စားစား လုပ်ကြရမည်။

(၃) ထိုသို့ ဗမာများက လူနည်းစုအရေးကို ဝင်စွက်ဖက် ရာ၌ ထားသင့်သည့်သဘောထားမျိုး။

(က) ဗမာအရာရှိတွေ များများ ခန့်ရန်မျိုးမဟုတ်ဘဲ၊ ရှမ်းပြည်ကို ရှမ်း၊ ကချင်ပြည်ကို ကချင်စသည်ဖြင့် မူထားရန်။

(ခ) (Economic Threat) မဟုတ်ဘဲ (Economic Cooperation) မျိုး၊ ဖြစ်ရမည်။ မကသေး၊ တတ်နိုင်လျှင် ဗမာဘက်က အနစ်နာခံပြီး ဆက်ဆံရမည်။ ဥပမာ - ရှမ်းပြည်က ငွေမလုံလောက်လျှင် ဗဟိုအ စိုးရက ထုတ်သုံးပေးရမည်။

(ဂ) နမူတူ၊ မော်ချီးသတ္တုတူးဖွယ်များနှင့်ရှမ်းပြည်၏ အဆီအနှစ်များ ကို ဗမာက ပိုင်သည့်အပြောအဆိုမျိုးမပြောသင့်။

ယခုလောလောဆယ်ပင် စော်ဘွားမျိုးနွယ်ပညာတတ်လူ ငယ်တချို့က ဗမာတွေက ရှမ်းပြည်ကို အတင်းပေါင်းချင်မှာပေါ့၊ တကယ့်အဆီအနှစ်က တို့ရှမ်းပြည်မှာသာရှိတာကိုး။ ဒါတွေ အင်္ဂ လိပ်အစား သူတို့အုပ်ချုပ်ချင်လို့ ပေါင်းဖို့ပြောနေတာဟု ပြောဆို စွပ်စွဲနေကြပါသည်။

(ဃ) လူနည်းစုများကို ကာကွယ်ပေးရန်။

(င) လူနည်းစုများက ခွဲထွက်ချင်ရင် ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ရှိရန်။

(စ) ခေတ်နောက်ကျနေတဲ့လူနည်းစုမျိုးငယ်တွေကို ခေတ်မီသည့် ကျေးလာအောင်၊ ကြီးပွားလာအောင် ဆောင်ရွက်ရန်။

ဤကဲ့သို့ တန်းတူသဘော၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်သဘောကို မူတည်ပြီး ဆောင်ရွက်စွက်ဖက်မှသာလျှင် ပူးပေါင်းရေးလုပ်ငန်း အောင်မြင်နိုင်စရာ အကြောင်းရှိပါသည်။ ဤသို့မဟုတ် တို့ဗမာတွေ ကသာတယ်... မင်းတို့က ဗမာတွေကို ခယပြီး ပေါင်းရမယ်ဆိုရင် ဆန့်ကျင်ဘက်အကျိုးကို သက်ရောက်စေပါလိမ့်မည်။

လာမည့်မတ်လ စတုတ္ထအပတ်လောက်တွင် ရှမ်းပြည်ပင် လုံခြုံ၍ ကျင်းပမည်ဖြစ်သော ရှမ်းပြည်ကြီးပွားရေး၊ စီးပွားရေး ဆွေးနွေးပွဲသို့ ဖဆပလလူကြီးမင်းများကိုလည်း ဖိတ်မန္တကပြုကြ လိမ့်မည်ဟု ကြားရပါသည်။ ထိုအခါ လူကြီးမင်းများကမူ မှန်သော သဘောထားမျိုးကို ရှင်းပြနိုင်လျှင် ရှမ်း-ဗမာသွေးစည်းရေးစစ်ပွဲ အောင်ပြီဟု ယူဆရပါလိမ့်မည်။ စီးပွားရေးခြိမ်းခြောက်မှုမျိုးနှင့် ဟောလျှင် စွန့်လိမ့်မည်မဟုတ်ကြောင်း အတိအလင်းပင်၊ ပညာရှိ သတိဖြစ်ခဲ့ ဆိုသည့်အတိုင်း၊ စေတနာကောင်းကောင်းနှင့်သတိပန် ရပါသည်။ ရှမ်းထဲတွင် ကျွန်တော်တို့ထက် ရှမ်း-ဗမာပူးပေါင်းရေး ကို လိုလားသူမရှိကြောင်း ရဲရဲကြီး ကြေညာပါသည်။

ရှမ်း-ဗမာ ညီညွတ်ရေးမှ ရှမ်း-ဗမာလွတ်လပ်မည်ကို တထစ်ချ ယုံကြည်ပါသည်။ ရှမ်း-ဗမာညီညွတ်နိုင်အောင် ရှမ်း-ဗမာတန်းတူရေးကို မူတည်မှ ရမည်ကိုလည်း ယုံကြည်ပါသည်။

၈-၂-၄၆ ရက်နေ့က ဖဆပလ၏ သဘောထားမှ တန်းတူရေးကို မရှေးရှုဟု ဆိုလိုပါသည်။

ထို့ကြောင့် ရှမ်း-ဗမာ စစ်မှန်သော သွေးစည်းရေးရအောင် တစ်ကြောင်းတည်းသော ရိုးသားသည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဤစာကို ပေးပို့ပါသည်။

ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေး တိုးတက်ရေးသည် ရှမ်းလူထုလက်ထဲမှာ ရှိကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သဘောပေါက်ပါသည်။ ဥစ္စာရင်လို ဥစ္စာရင်ခဲကြရမည်မှာ မှန်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် မည်မျှအရေးကြီးကြောင်းကို လူကြီးမင်းများထက် ပို၍ မည်သူမျှ နားလည်ကြမည် မဟုတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် ဤကဲ့သို့ အရေးကြီးနေသောအချိန်တွင် ဖဆပလသည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအပေါ် မှန်ကန်သောသဘောထားတစ်ရပ်နှင့်သွေးစည်းပူးပေါင်းမှုကို အရယူပြီး လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင်သို့ ရှေ့ဆောင်ချီတက်သွားနိုင်ပါစေသတည်း။

လေးစားလှစွာဖြင့်

(ပုံ)

တင်ဇ

ထွန်းမြင့်

စံဖေ

လူငယ်များကိုယ်စား

အောင်ဆန်းအက်တလီစာချုပ်။

ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အစိုးရနှင့်မြန်မာနိုင်ငံတော် ဘုရင်ခံမင်းကြီး၏ အမှုဆောင်
ကောင်စီမှ ကိုယ်စားလှယ်တော်တို့ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရာမှ ရောက်ရှိခဲ့သော အဆုံးသတ်ချက်များ။

ကိုယ်စားလှယ်တော်များက အရေးဆိုသော ဂရိတ်ဗြိတိန်
နှင့်မြန်မာနိုင်ငံတော်တို့၏ အနာဂတ်ဆက်ဆံရေးနှင့်သက်ဆိုင်သော
ကိစ္စအဝဝတို့ကို ဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရနှင့်မြန်မာနိုင်ငံတော်အမှု
ဆောင်ကောင်စီ၏ ကိုယ်စားလှယ်တော်များဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီးလျက်
“ကော်မော်ဝဲလ်သ်”အတွင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ အပြင်မှဖြစ်စေ၊ ဆောလျင်
နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်သူနိုင်ငံတော်သားများတို့
သည် မိမိတို့လွတ်လပ်ရေးကို ဆွတ်ခူးနိုင်စေမည်ဖြစ်သော နည်း
လမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါသဘောတူ အဆုံးသတ်ချက်
များကို ရောက်ရှိကြလေသည်။

တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်။

မြန်မာနိုင်ငံတော်သူ နိုင်ငံသားတို့သည် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ အ
နာဂတ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ဆောလျင်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ ဆုံးဖြတ်
နိုင်စိမ့်သောငှာ ၁၉၃၅-ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရ ဥပဒေပြုအဖွဲ့အစား
တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်စေရမည်။
ဤကိစ္စအတွက် ၁၉၃၅-ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေရွေးကောက်နည်းစက်ကို
အသုံးပြုလိမ့်မည်။

လူမျိုးသီးခြားမထားရှိသောလူစု၊ ကရင်အမျိုးသားလူစု၊
အင်္ဂလိပ်-မြန်မာကပြားလူစုများအတွက်၊ ရွေးကောက်ပွဲကို ဧပြီလ
တွင် ကျင်းပလိမ့်မည်။ လူစုအသီးသီးအတွက် အဖွဲ့ဝင်နှစ်ဦးစီ ရွေး
ကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော လူစုတစုစု
မှ အခြားဖြစ်သော လူမျိုးသီးခြားမထားသောလူစုတစုတွင် စာရင်း
သွင်းပြီးသော[နောက်ဆက်တွဲ (က)တွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြသည့်အ
တိုင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံလူမျိုးတဦးကို လူမျိုးသီးခြားမထားရှိသော လူစု
စာရင်းတွင် တင်သွင်းရလိမ့်မည်။

၂။ ခေတ်ပြောင်းချိန်အစိုးရအမျိုးအစား။

ခေတ်ပြောင်းချိန်ကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သည် ယခုအတိုင်းကဲ့သို့ပင် ၁၉၃၅-ခုနှစ် အက်ဥပဒေအပိုဒ် ၁၃၉
အရ အပ်နှင်းထားသောအထူးအာဏာများနှင့်၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ ယာ
ယီစီမံချက် အက်ဥပဒေနှင့်တကွ ယင်းဥပဒေအရ ကောင်စီတွင်
ထုတ်ပြန်လိုက်သော အမိန့်ဟူသမျှအတိုင်း ဆောင်ရွက်သွားလိမ့်
မည်။

အစိုးရတဦးတဘက်၏ သဘောတူ အထူးဆောင်ရွက်ရန်
လိုသည်ဟု ထင်မြင်သော ထူးခြားသည့်အကြောင်းအချက်များပေါ်
ပေါက်လျှင် ထိုအကြောင်းအချက်များကို လိုက်လျောရန် ပြောင်း
လဲနိုင်ချက်ရှိလျှင် မည်သို့သောပြောင်းလဲနိုင်ချက် ပြုလုပ်နိုင်သည်ကို
ဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရက စဉ်းစားလိမ့်မည်။

၃။ ကြားဖြတ်ဥပဒေပြုအဖွဲ့။

ကြားဖြတ်ကာလအတွင်း ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေပြု
ဌာနန်းသည့်အတိုင်းဖြစ်သော ဥပဒေပြုကောင်စီတစ်ခုရှိလိမ့်မည်။ အ
ခွင့်ပြုထားသောဦးရေကို ၅၀ မှ ၁၀၀ သို့ တိုးမြှင့်ရန် အာဏာကို
ဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရက ကောင်စီတွင် ထုတ်ပြန်သောအမိန့်ဖြင့် ဖွဲ့
ရွာလိမ့်မည်။

တိုင်းပြုပြည်ပြု လွှတ်တော်အတွက် ရွေးကောက်တင်
မြှောက်ခြင်းများ ပြီးဆုံးသည်နှင့်တပြိုင်နက် ဘုရင်ခံမင်းကြီးသည်
ဦးရေ ၁၀၀ ပါဝင်သော ဥပဒေပြုကောင်စီတစ်ခုကို အမည်တပ်ခန့်
အပ်လိမ့်မည်။ ထိုကောင်စီအဖွဲ့တွင် တိုင်းရင်းမဟုတ်သောလူနည်း
စုများ၏ ကိုယ်စားဆောင်ရွက်ရန် လူဦးရေအနည်းငယ်ကို ပါဝင်စေ
လျက် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်သို့ ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်
သောသူများထဲမှ ရွေးချယ်လိမ့်မည်။

ဥပဒေပြုကောင်စီ၏ အာဏာများမှာ မကြာသေးမီက
ဖျက်သိမ်းလိုက်သောဦးရေ ၅၀ ပါဝင်သည့်ဥပဒေပြုကောင်စီရရှိ
ထားသော အာဏာများနှင့်ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်လိမ့်မည်။

၄။ ကြားဖြတ်အစိုးရ။

ဘုရင်ခံမင်းကြီး၏ အမှုဆောင်ကောင်စီသည် မြန်မာနိုင်ငံ
တော်၏ကြားဖြတ်အစိုးရဖြစ်လိမ့်မည်။ အထက်ပါ အပိုဒ် ၂ တွင်
ဖော်ပြခဲ့သော အဖြူထည်ဘောင်အတွင်းတွင် ဆက်လက်တည်ရ
မည်ဖြစ်သော အမှုဆောင်ကောင်စီ သို့မဟုတ် ဘုရင်ခံမင်းကြီး၏
တရားဝင်အာဏာများကို မပြောင်းလဲစေရန် မဖြစ်နိုင်သောငှာ
လည်း ကြားဖြတ်အစိုးရသည် ယခုအခါ အိန္ဒိယကြားဖြတ်အစိုးရ
နည်းတူ ယေဘုယျအားဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားလိမ့်မည်ပြင် အထူးသ
ဖြင့်-

(က) အမှုဆောင်ကောင်စီကို ဒိုမီနီယံအစိုးရများအား ရင်းနှီးစွာ
တိုင်ပင်နှီးနှော အလေးဂရုပြုဘိသကဲ့သို့ ပြုမူလိမ့်မည့်အပြင် အမှု
ဆောင်ကောင်စီသည် နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေးဆောင်ရွက်မြဲ တာဝန်များ
ကိုဆောင်ရွက်ရာ၌ အကြီးနိုင်ဆုံးသောလွတ်လပ်ခွင့်ကိုရရှိလိမ့်မည်။

ဝန်ကြီးအဖွဲ့အစည်းအဝေးပွဲများတွင် ဘုရင်ခံမင်းကြီးက
ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ၁၉၃၅ ခုနှစ် အက်
ဥပဒေတည်ဆဲသဘောအတိုင်း အသုံးပြုသော ဓလေ့ထုံးစံကို အမှု
ဆောင်ကောင်စီနှင့်သက်ဆိုင်ရာတွင်ပင် ဆက်လက်ကျင့်သုံးလိမ့်
မည်။

(ခ) မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ကိုယ်ပိုင်ဘဏ္ဍာရေးအုပ်ချုပ်မှု
[နောက်ဆက်တွဲ(ခ)ကို ကြည့်ပါ] ကိုရရှိစေမည်ဟု မူအားဖြင့် ဘုရင်
မင်းမြတ်၏ အစိုးရက သဘောတူညီသည်။

(ဂ) ကာကွယ်ရေးနှင့်နိုင်ငံခြားရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကို အမှုဆောင်

ကောင်စီတွင် တင်သွင်းလိမ့်မည်။ အမှုဆောင်ကောင်စီသည် ဤအရေးကိစ္စများကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် အပြည့်အစုံ တုံ့ဘက်ဆောင်ရွက်လိမ့်မည်။

(ဃ) ထိုကိစ္စများဆောင်ရွက်မြဲတာဝန်ကို ဘုရင်ခံမင်းကြီးက ကာကွယ်ရေးနှင့်နိုင်ငံခြားရေးအတိုင်ပင်ခံဝန်ကြီးအား တာဝန်လွှဲအပ်လိမ့်မည်။

တရားဝင်အခြေအနေတွင် သက်ရောက်သော ကန့်သတ်ချက်များမှအပ အမှုဆောင်ကောင်စီအဖွဲ့သည် စီမံကိန်းနှင့်အုပ်ချုပ်မှုနယ်ပယ်တွင် ပေါ်ပေါက်သော ကိစ္စတူသမျှကို အရေးဆိုရန် စဉ်းစားရန်၎င်း၊ ဆွေးနွေးရန်၎င်း၊ ဆုံးဖြတ်ရန်၎င်း လုံးဝလွတ်လပ်ခွင့်ရှိလိမ့်မည်။

၅။ နိုင်ငံခြားရေးကိစ္စများ။

လန်ဒန်မြို့တော်တွင် မြန်မာအစိုးရကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် မဟာမင်းကြီးတပါးခန့်ထားစေလိမ့်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံတော်က တိုင်းရေးပြည်မှု စေ့စပ်ပြောဆိုသူကိုယ်စားလှယ်လဲလှယ်လိုသောနိုင်ငံများ၏ အစိုးရများအား ထိုကဲ့သို့ လဲလှယ်ခြင်းကို သဘောတူရန် ဘုရင်ခံမင်းမြတ်အစိုးရက တောင်းဆိုလိမ့်မည်။

၆။ ပြည်ထောင်အချင်းချင်း အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်တဦးအဖြစ် ပါဝင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ လျှောက်ထားချက်ကို မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ တိုင်းပြုပြည်ပြုရေးအခြေအနေသည် ထိုလျှောက်ထားချက်မျိုးကို လက်ခံနိုင်လောက်အောင်ဖြစ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ဘုရင်ခံမင်းမြတ်အစိုးရကလုံးဝထောက်ခံချက်ပေးလိမ့်မည်။ ဤအတောအတွင်းတွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့က ကြီးမှူးသော အစည်းအဝေးများတွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်က မည်မျှလောက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့်စုံစမ်းညှိနှိုင်းလိမ့်မည်။

မြန်မာနိုင်ငံတော်က ချဉ်းကပ်ဆက်သွယ်စေလိုသော အခြားအခြားသော ပြည်ထောင်အချင်းချင်း အဖွဲ့အသင်းများသို့လည်း ထိုအဖွဲ့များ၏ အလုပ်တွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ်ဖြင့် သို့မဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်က ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင် မခိုင်ကို ထောက်လှမ်းစစ်ရှောက်သောသဘောနှင့်ချဉ်းကပ် ဆက်သွယ်လိမ့်မည်။

၇။ ကာကွယ်ရေး။

(က) တည်မြဲလျက်ရှိသော လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ချထားသော ဗြိတိသျှစစ်သည်တော်များအားလုံးသည် ဘုရင်ခံမင်းမြတ်အစိုးရ၏ အဆုံးစွန်သောအုပ်ချုပ်မှုလက်အောက်တွင် နေလိမ့်မည်။

(ခ) မြန်မာစစ်သည်တော်အားလုံးတို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုလက်အောက်သို့ ချက်ချင်း ရောက်ရှိလိမ့်မည်။

(ဂ) မြန်မာနိုင်ငံတော် စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသည် စောနိုင်သမျှ စောစော

ဖြစ်နိုင်သောအချိန်၌ ဘုရင်ခံမင်းကြီးနှင့်မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရလက်အောက်ခံဖြစ်စေရမည်ဟူသည်ကို မူအားဖြင့် ဘုရင်ခံမင်းမြတ်အစိုးရက သဘောတူညီကြောင်း။ သို့ရာတွင် ယခုအခိုက်အတန့်မှာ နိုင်ငံပေါင်း များစွာတွင် ပါဝင်လျက်ရှိသော မဟာမိတ်အချင်းချင်း စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်မှုအစီအစဉ်များကို မရပ်သိမ်းသေးသမျှ မြန်မာနိုင်ငံတော်စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသည် အရှေ့အာရှတိုက်တောင်ပိုင်း ကုန်းတပ်များ လက်အောက်ခံဖြစ်နေလိမ့်မည်။ ဤကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တို့သည် ဓမ္မတာအတိုင်းပင် ရင်းနှီးစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လိမ့်မည်။

ရေတပ်၊ လေတပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍လည်း အလားတူသင့်တင်လျောက်ပတ်သော အစီအစဉ်များကို သတ်မှတ်ထားလိမ့်မည်။

(ဃ) မြန်မာနိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးတပ်များ ဖွဲ့စည်းခြင်းတွင် ကူညီထောက်ပံ့ရန် ပြဿနာသည် နှစ်ဦးသောအစိုးရကို ဆွေးနွေးရန် ကိစ္စဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဘုရင်ခံမင်းမြတ်အစိုးရက ဤကိစ္စတွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအား အစွမ်းကုန် ကူညီရန် ဆန္ဒရှိသော်လည်း ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အခြားရပ်ကွက်ဒေသများတွင် ယူပြီးသော ကြီးလေးသည့်တာဝန်များကိုလည်း ဂရုထားရပေဦးမည်။

(င) အုပ်ချုပ်ရေးသစ် ဖြစ်ထွန်းသက်ရောက်လာသည့်နောက် မြန်မာနိုင်ငံတော်ရှိ ဗြိတိသျှတပ်များကို ဆက်လက်ထားရှိရန် သို့မဟုတ် အသုံးပြုရန် ပြဿနာမှာ ဘုရင်ခံမင်းမြတ်အစိုးရနှင့်မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရတို့ သဘောတူရန် ကိစ္စဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

၈။ နယ်ခြားဒေသများ။

နယ်ခြားဒေသများနှင့်ဝန်ကြီးများအုပ်ချုပ်သောမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ထိုဒေသများတွင် နေထိုင်သော သူများ၏လွတ်လပ်သောသဘောတူချက်နှင့်အချိန်မနှောင်း ပေါင်းစည်းခြင်း အောင်မြင်ရန်မှာ ဘုရင်ခံမင်းမြတ်အစိုးရနှင့်မြန်မာကိုယ်စားလှယ်တော်များ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်၏ သဘောတူပြီးသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သည်။ ဤအတောအတွင်း နယ်ခြားရှိလူများသည် နှစ်ဦးနှစ်ဘက်အကျိုးရှိသော ကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်လက်ခံနိုင်သောနည်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရတို့နှင့်ရင်းနှီးစွာ ပေါင်းသင်းတုံ့ဘက်ရာသည်။ ဤသည်တို့ကို မြှောက်ကြည့်၍ သဘောတူညီကြသည်မှာ—

(က) နယ်ခြားဒေသလူများနှင့်ဝန်ကြီးချုပ်များ အုပ်ချုပ်သော မြန်မာနိုင်ငံတော်လူများသည် အတားအဆီးမရှိဘဲ လွတ်လပ်စွာ ကူးလူးဆက်ဆံခြင်းရှိစေရမည်။

(ခ) (၁) နယ်ခြားကိစ္စများပေါ်တွင် ဘုရင်ခံမင်းကြီးကို အကြံဉာဏ်ပေးရန်နှင့်အမှုဆောင်ကောင်စီနှင့်ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံရန် နယ်ခြားကိုယ်စားလှယ်ခန့်ထားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ်

(၂) နယ်ခြားကိစ္စများကို အုပ်ချုပ်သော အမှုဆောင်ဝန်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် နယ်ခြားဒေသကိုယ်စားလှယ်တဦးခန့်ထားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ်

(၃) အခြားနည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခေတ်ပြောင်းခေတ်လွဲကာလအတွင်း၊ လက်ခံနိုင်မည်ဟု မိမိတို့ထင်မြင်သော မြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရနှင့်ပူးတွဲပေါင်းဘက်ပုံနှိပ်ပတ်သက်၍ မိမိတို့ထင်မြင်ချက်များကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုနိုင်ရန် နောက်လဆန်းတွင် ကျင်းပမည်ဖြစ်သော ဝန်ကြီးကွန်ဖရင့်တွင်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ဤကိစ္စအတွက် ကျင်းပသော အထူးကွန်ဖရင့်တွင်လည်းကောင်း၊ နယ်ခြားဒေသရှိ လူများ၏ခေါင်းဆောင်များ၊ ကိုယ်စားလှယ်များကို မေးမြန်းရမည်။

(ဂ) ပင်လုံအစည်းအဝေး၊ သို့မဟုတ် အထူးကွန်ဖရင့်အစည်းအဝေးပြီးဆုံးသည့်အခါတွင် ဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရနှင့်မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရတို့သည် နယ်ခြားလူများ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသောထင်မြင်ချက်များနှင့်လိုက်လျောညီစွာ အများသဘောတူလိုလားချက်များကို ဖြည့်စွမ်းရန် အကောင်းဆုံးသောနည်းစံနစ်များကို သဘောတူညီချက် ယူလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း။

(ဃ) မြန်မာနိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေသစ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရာ၌ နယ်ခြားသားများ ပေါင်းစည်းဆက်ဆံနိုင်ရန် အကောင်းဆုံးသော နည်းစံနစ်ရှာဖွေရန်အတွက် စုံစမ်းရေးကော်မတီတစ်ခုကို ချက်ချင်းတည်ထောင်ရန် ဝန်ကြီးများအုပ်ချုပ်သော မြန်မာနိုင်ငံတော်ရပ်ကွက်ဒေသမှ အမှုဆောင်ကောင်စီအဖွဲ့က တင်မြှောက်သောအဖွဲ့ဝင်များနှင့်နယ်ခြားဒေသခေါင်းဆောင်များ တိုင်ပင်နှီးနှောလျက် တင်မြှောက်သောအဖွဲ့ဝင်များ၊ ထိုကော်မတီတွင် ဦးရေအညီအမျှ ပါဝင်လိမ့်မည်ပြင်၊ သဘောတူရွေးချယ်သော မြန်မာနိုင်ငံတော်အပြင် ကြားနေပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ဥက္ကဋ္ဌခန့်ထားမည်ဖြစ်ကြောင်း။ ဤကော်မတီက တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးမစမီ အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းရန် တောင်းဆိုမည်။

၉။ ဘဏ္ဍာရေး။

ဘဏ္ဍာရေးပြဿနာများ အတော်အတန် စဉ်းစားခဲ့ပြီး၍ ဤကိစ္စများကို မည်သို့စီမံခန့်ခွဲရန် သဘောတူညီချက်တစ်ခု ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သဘောတူချက်ကိုမူ ပူးတွဲပါ နောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထားသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (က)။

လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် မဲဆန္ဒပေးရွေးကောက်ခြင်းခံနိုင်ခွင့်အလို့ငှာ မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် မွေးဖွား၍ ၁၉၄၂-ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ၁ ရက် သို့မဟုတ် ၁၉၄၇ ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ မရှေးမနှောင်းဖြစ်သော ၁၀ နှစ်အတွင်းတွင် စုစုပေါင်း ၈ နှစ်ထက်မနည်း မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် နေထိုင်ခဲ့သော ဗြိတိသျှလက်အောက်ခံ သို့မဟုတ် အိန္ဒိယနယ်လက်အောက်ခံနိုင်ငံသားကို မြန်မာအမျိုးသားဟု အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြသည်။

နောက်ဆက်တွဲ(ခ)။

ဘဏ္ဍာရေး။

၁။ မြန်မာနိုင်ငံတော်သည် ကိုယ်ပိုင်ဘဏ္ဍာရေးအုပ်ချုပ်ခွင့်ရှိသင့်သည်ကို ဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရတို့က သဘောတူပြီးဖြစ်သည်။

၂။ “နိုင်ငံချင်းချင်း ငွေကြေးရန်ပုံ” နှင့် “နိုင်ငံချင်းချင်း ဘဏ်” တွင် ပါဝင်လိုက လျှောက်ထားရန် အခြေအနေရှိသည်နှင့် တပြိုင်နက် ခိုင်လုံသော အဖွဲ့ဝင်တဦးအဖြစ်ကို ရစိမ့်သောငှါ ဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရတို့က စွမ်းအားရှိသလောက် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ယူပြီးဖြစ်သည်။

၃။ ၁၉၄၅-ခု၊ အောက်တိုဘာလမှ ၁၉၄၆-ခု၊ စက်တင်ဘာလအထိ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတော်က အတိုးလွှတ်ရွှေဒင်္ဂါးပေါင်း ၈,၀၀၀,၀၀၀ ခန့်(အသားတင်) ရရှိခဲ့ပြီ။ ထို့ပြင် ၁၉၄၆ ခု၊ အောက်တိုဘာလမှစ၍ ၁၉၄၇ ခု၊ စက်တင်ဘာလအထိ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း နောက်ထပ် ၇၅ သန်း(အသားတင်)ရရှိရန်အတွက် သဘောတူပြီးဖြစ်သည်။ နယ်ခြားဒေသများအတွက် ထောက်ပံ့ကြေးများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ ရိုးရိုးဘတ်ဂျက်တွင် ယခုနှစ်လျော့သောငွေအတွက် ထပ်မံထောက်ပံ့မည်ဟု ယခုဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရက သဘောတူပြီးဖြစ်သည်။

၄။ (အစိုးရတို့၏ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ယေဘုယျအားဖြင့် သက်ဆိုင်သော)ပရိဂျက်စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ဘတ်ဂျက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘုရင်မင်းမြတ်က ဘီလပ်နိုင်ငံမှ အချုပ်အချယ်မရှိသော်လည်း အပြန်အလှန် အပြည့်အစုံ အကြောင်းကြားနည်းနှင့်သတ်မှတ်ထားသော ငွေချေးရေးကိစ္စပြုလုပ်နိုင်မည် မလုပ်နိုင်မည်ကို ဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရက စုံစမ်းစစ်ဆေးလိမ့်မည်။

၅။ ဘဏ္ဍာရေးအခြေမှန်များကို ထပ်မံတွဲဘက် စစ်ဆေး၍ ရသောတွက်ကိန်းများကို သတိမူပြီးလျှင် အတိုးလွှတ်ချေးငှားသော ငွေတစ်စိတ်တဒေသကို အပြီးအငြိမ်း ထောက်ပံ့ငွေအဖြစ်သို့ပြောင်းလဲနိုင်သည်ကို မူအားဖြင့် သဘောတူရန် ဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရက အဆင်သင့်ရှိသည်။

၆။ တဦးအပေါ်တဦး တာဝန်မထားဘဲ ဘဏ္ဍာရေးအခြေမှန်ကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထပ်မံတွဲဘက်စစ်ဆေးရန် သဘောတူညီကြောင်း၊ အပိုဒ်ငယ် ၃၊ အပိုဒ်ငယ် ၄ တွင် ဖော်ပြထားသော သဘောတူညီချက်ထက် ပိုမို၍ ဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရထံမှ ထပ်မံအကူအညီအလိုရှိသဖြင့် ထိုသို့သော အကူအညီပေးခဲ့လျှင် သဘောတူညီထားသော စည်းကမ်းချက်များအတိုင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။

၁၀။ အခြားကိစ္စများ။

မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ အဆင့်အတန်းပြောင်းလဲခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အစိုးရနှင့်မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရတို့ သဘောတူဆိုက်ရောက်ရန် အခြားပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လိမ့်မည်။ ဤပြဿနာများကို ပေါ်ပေါက်လာသည့်အလျောက် လက်ခံ၍ ယခုဆွေးနွေးပွဲများတွင် ထင်ရှားခဲ့သော မိတ်ဆွေရင်းချာသမာဝါယမနုလုံးထားဖြင့် ဆောင်ရွက်လိမ့်မည်။

ဘုရင်မင်းမြတ်အစိုးရနှင့်မြန်မာအမှုဆောင်ကောင်စီ၏ ကိုယ်စားလှယ်များသည် တိုင်ပင်နှီးနှောခြင်းနှင့်ကူညီထိုင်းပေးခြင်း၊ ယခုနည်းကိုဆက်လက်စေသောအားဖြင့် ဗြိတိသျှ ‘ကော်မော်ဝဲလ်သ်’ အတွင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ အပြင်အပမဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်သော မြန်မာနိုင်ငံတော်ဘဝသို့ ရောက်စေလိုသော နှစ်ဦးနှစ်ဘက်ရည်ရွယ်

ချက်ကို ချောမောလျင်မြန်စွာ တိုးတက်အောင် ပြုလုပ်နိုင်လိမ့်မည် ဟု တထစ်ချယုံကြည်ကြသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတော် ၏ အုပ်ချုပ်ရေးသစ်မရောက်မီ ခေတ်ပြောင်းခေတ်လွှဲတလျှောက် ပေါ်ပေါက်လိမ့်မည်ဖြစ်သော အနာဂတ်ကိစ္စများကို သဘောတူဆိုက် ရောက်ရေးတွင် တဦးကို တဦး ယိုင်းပင်းကူညီရန် သဘောတူကြ လေသည်။

စီ၊ အာရုံ အက်တလီ၊ အောင်ဆန်း။
 ၁၀ ဒေါင်းနင်းလမ်း။
 ဇန္တဝါရီလ ၂၇ ရက်၊ ၁၉၄၇ ခု။

ဝန်ကြီးသခင်ဗစိန်နှင့်ဝန်ကြီးဦးစောတို့သည် ဤအဆုံး
သတ်ချက်များတွင် ဘက်စပ်ရန် မတတ်နိုင်ကြချေ။

THE PANLONG AGREEMENT. 1947

A conference having been held at Panlong, attended by certain members of the Executive Council of the Governor of Burma, all Saohpas and representatives of the Shan States, the Kachin Hills and the Chin Hills:

The members of the Conference, believing that freedom will be more speedily achieved by the Shans, the Kachins and the Chins by their immediate cooperation with the interim Burmese Government:

The members of the Conference have accordingly, and without dissensions, agreed as follows:

1. A representative of the Hill peoples, selected by the Governor on the recommendation of representatives of the Supreme Council of the United Hill peoples (S.C.O.U.H.P), shall be appointed a Counsellor to the Governor to deal with the Frontier Areas.
2. The said Counsellor shall also be appointed a member of the Governor's Executive Council without portfolio, and the subject of Frontier Areas brought within the purview of the Executive Council by Constitutional Convention as in the case of Defence and External affairs. The Counsellor for Frontier Areas shall be given executive authority by similar means.
3. The said Counsellor shall be assisted by two Deputy Counsellors representing races of which he is not a member while the two Deputy Counsellors should deal in the First instance with the affairs of their respective areas and the Counsellor with all the remaining parts of the Frontier Areas, they should by Constitutional Convention act on the principle of joint responsibility.
4. While the Counsellor, in his capacity of Member of the Executive Council, will be the only representative of the Frontier Areas on the Council, the Deputy Counsellors shall be entitled to attend meetings of the Council when subjects pertaining to the Frontier Areas are discussed.
5. Though the Governor's Executive Council will be augmented as agreed above, it will not operate in respect of the Frontier Areas in any manner which would deprive any portion of these areas of the autonomy which it now enjoys in internal administration. Full autonomy in internal administration for the Frontier Areas is accepted in principle.
6. Though the question of demarcating and establishing a separate Kachin State within a Unified Burma is one which must be relegated for decision by the Constituent Assembly, it is agreed that such a State is desirable. As a first step towards this end, the Counsellor for Frontier Areas and the Deputy Counsellors shall be consulted in the administration of such areas in the Myitkyina and the Bhamo Districts as are part II scheduled Areas under the Government of Burma Act of 1935.
7. Citizens of the Frontier Areas shall enjoy rights and privileges which are regarded as fundamental in democratic countries.

နောက်ဆက်တွဲ(ဆ)

၁၉၄၇-ခုနှစ်၊ ပင်လုံစာချုပ်

မြန်မာပြည်ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီမှ အဖွဲ့ဝင် အချို့နှင့်စစ်ဗမာများအားလုံးတို့အပြင်၊ ရှမ်းပြည်နယ်များ၊ ကချင်ပြည်နယ်တောင်တန်းဒေသများနှင့်ချင်းတောင်တန်းဒေသတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်သော ပင်လုံမြို့တွင် ကျင်းပသည့် အစည်းအဝေးကြီးတစ်ရပ်တွင်-

ကြားဖြတ်မြန်မာအစိုးရနှင့်ချက်ချင်းပူးပေါင်းခြင်းအားဖြင့် ရှမ်းပြည်၊ ကချင်နှင့်ချင်းတို့သည် လွတ်လပ်ရေးကို ပိုမို၍လျင်မြန်စွာ ရရှိလိမ့်မည်ဟု အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူ အဖွဲ့ဝင်တို့က ယုံကြည်ကြသည့်အတိုင်း အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူအဖွဲ့ဝင်တို့သည် ကန့်ကွက်မှု မရှိဘဲ အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူကြလေသည်။

၁။ တောင်တန်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအဖွဲ့(တ-စ-ည-ဗ)၏ ကြိုးကိုင် အဖွဲ့ကိုယ်စားလှယ်များက ထောက်ခံချက်အရ တောင်တန်းသားများ၏ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကို ဘုရင်ခံက ရွေးချယ်၍ နယ်စပ်ဒေသများကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဘုရင်ခံ၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ခန့်ထားရမည်။

၂။ ဤအတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီတွင် ဌာနလက်ကိုင်မရှိ၊ ကောင်စီဝင်တစ်ဦးအဖြစ် ခန့်ထား၍ ကာကွယ်ရေးနှင့်ပြည်ပကိစ္စရပ်များတွင် ထုံးနည်းဥပဒေအရ၊ အမှုဆောင်ကောင်စီ၏ အာဏာစက်အောက်သို့ ရောက်ရှိသည့်နည်းတူ နယ်စပ်ဒေသကိစ္စများကိုလည်း အမှုဆောင်ကောင်စီ၏ အာဏာအောက်သို့ ရောက်ရှိစေရမည်။ ဤနည်းလမ်းများအတိုင်း နယ်စပ်ဒေသဆိုင်ရာအတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်အား အုပ်ချုပ်ခွင့်အာဏာကို ပေးအပ်ရမည်။

၃။ အဆိုပါ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ၎င်းလူမျိုးခြင်းမတူသောဒုတိယအတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်(၂)ဦးက ကူညီစေရမည်။ ရှေးဦးစွာ ဒုတိယအတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်(၂)ဦးတို့သည် ၎င်းတို့အသီးသီး သက်ဆိုင်သည့်နယ်များ၏ ကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်၍ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်မှ အခြားနယ်စပ်ဒေသအားလုံးတို့၏ ကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရန်လည်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ထုံးနည်းဥပဒေအရ တွဲဘက်တာဝန်ယူရသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၄။ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်သည် အမှုဆောင်ကောင်စီတွင် အဖွဲ့ဝင်လူကြီးအနေဖြင့် နယ်စပ်ဒေသများ၏ တစ်ဦးတည်းသောကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သော်လည်း ဒုတိယအတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်များသည် နယ်စပ်ဒေသများနှင့်သက်ဆိုင်သောကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးကြသည့်အခါ အမှုဆောင်ကောင်စီတွင် တက်ရောက်နိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

8. The arrangements accepted in this Agreements are without prejudice to the financial autonomy now vested in the Federated Shan States.

9. The arrangements accepted in this Agreement are without prejudice to the financial assistance which the Kachin Hills and the Chin Hills are entitled to receive from the revenues of Burma, and the Executive Council will examine with the Frontier Areas Counsellor and Deputy Counsellors the feasibility of adopting for the Kachin Hills and the Chin Hills financial arrangements similar to those between Burma and the Federated Shan States.

ရှမ်းကော်မတီ

- ၁။ ခွန်ပန်းစိန် - တောင်ပိုင်စစ်ဖလုံ
- ၂။ စင်ရွှေသိုက် - ညောင်ရွှေစစ်ဖလုံ
- ၃။ စင်ဟုံဖ - မြောက်သီပေါစစ်ဖလုံ
- ၄။ စင်နွဲ့ - လဲချားစစ်ဖလုံ
- ၅။ စင်စံထွန်း - မိုင်းပွန်စစ်ဖလုံ
- ၆။ စင်ထွန်းအေး - သာမိုင်းခမ်းစစ်ဖလုံ
- ၇။ ဦးဖြူ - သထုံမြို့စားကိုယ်စားလှယ်
- ၈။ ခွန်ပန်း - လူထုကိုယ်စားလှယ်
- ၉။ ဦးတင်ဇေ - လူထုကိုယ်စားလှယ်
- ၁၀။ ဦးထွန်းမြင့် - လူထုကိုယ်စားလှယ်
- ၁၁။ စင်ယိပ်ဖ - လူထုကိုယ်စားလှယ်
- ၁၂။ ဦးခွန်ထီး - လူထုကိုယ်စားလှယ်
- ၁၃။ ဦးကြာပု - လူထုကိုယ်စားလှယ်
- ၁၄။ ဦးခွန်စော - လူထုကိုယ်စားလှယ်

ကချင်ကော်မတီ

- ၁။ ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါးနောင် (မြစ်ကြီးနား)
- ၂။ ဒူးဝါးဇော်ရစ် (မြစ်ကြီးနား)
- ၃။ ဦးဒင်းရတန် (မြစ်ကြီးနား)
- ၄။ ဇော်လ (ဗန်းမော်) (လက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်းမရှိ)
- ၅။ ဒူးဝါးဇော်လွန်း (ဗန်းမော်)
- ၆။ လဗန်ဂရောင်း (ဗန်းမော်)

ချင်းကော်မတီ

- ၁။ ဦးလွှာမုန်း (ဖလမ်း)
- ၂။ ဦးသောင်ဇာနည် (တီးတင်)
- ၃။ ဦးကွယ်မန်း (ဟားခါး)

၅။ အထက်တွင် သဘောတူညီသည့်အတိုင်း ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီကို ချဲ့မည်ဖြစ်သော်လည်း နယ်စပ်ဒေသများ၏ နယ်တွင်းအုပ်ချုပ်ရေးတွင် ယခုခံစားရသောကိစ္စပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကို မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို တစုံတရာလက်လွှတ်စေရန် အဆိုပါကောင်စီက ပြုလုပ်ခြင်းမရှိစေရ။ နယ်စပ်ဒေသများအတွက် နယ်တွင်းအုပ်ချုပ်ရေးတွင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး ရာခိုင်နှုန်းအပြည့်ရှိစေရမည်ဟူသောမူကို သဘောတူညီကြသည်။

၆။ ပူးပေါင်းထားပြီးသည့်မြန်မာပြည်အတွင်း သီးသန့်ကချင်ပြည်နယ်တခု၊ နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်၍တည်ဆောက်ရန် ပြဿနာမှာတိုင်း ပြည်ပြုလွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်သော်လည်း ဤကဲ့သို့သီးခြားပြည်နယ်တစ်ခုထားရှိသင့်ကြောင်းကို သဘောတူညီကြသည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်အထောက်အထားအရ အလို့ငှါ ပထမခြေလှမ်းအနေဖြင့် ၁၉၇၅-ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအက်ဥပဒေအရနောက်ဆက်တွဲစာရင်းအပိုင်း(၂)ဒေသများကဲ့သို့ မြစ်ကြီးနားနှင့်ဗန်းမော်ခရိုင်တို့၏ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် နယ်စပ်ဒေသအတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ဒုတိယအတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရမည်။

၇။ နယ်စပ်ဒေသများ၏ နယ်သူ/သားများတို့သည် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် အခြေခံများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားသောအခွင့်အရေးတို့ကို ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

၈။ ဤစာအုပ်တွင် သဘောတူညီကြသည့်အစီအစဉ်တို့မှာ - ပဒေသရာဇ်ရှမ်းပြည်နယ်မြေစုတွင် ယခုအုပ်နှင်းထားပြီးဖြစ်သောဘဏ္ဍာရေးနှင့်ပတ်သက်သည့်ကိစ္စပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

၉။ ဤစာချုပ်တွင် သဘောတူညီကြသည့်အစီအစဉ်တို့မှာ မြန်မာပြည် အခွန်တော်ငွေများမှ ကချင်တောင်တန်းနယ်များနှင့်ချင်းတောင်တန်းနယ်များက ရသင့်ရထိုက်သောဘဏ္ဍာရေးအကူအညီကို ထိခိုက်ခြင်း မရှိစေရ။ မြန်မာပြည်နှင့်ပဒေသရာဇ်ရှမ်းပြည်နယ်မြေစု၏ ဘဏ္ဍာရေးအစီအစဉ်များကဲ့သို့ ကချင်တောင်တန်းနှင့်ချင်းတောင်တန်းများအတွက် အလားတူ အစီအစဉ်များကို ထားရှိကျင့်သုံးရန် ဖြစ်နိုင်မည် မဖြစ်နိုင်မည်ကို ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီက နယ်စပ်ဒေသများ၏ အတိုင်ပင်ခံနှင့်ဒုတိယအတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်အတူ စစ်ဆေးကြည့်ရှုရမည်။

မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
၁၂-၂-၄၇။

E-book is created by shanyoma

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်သော တိုင်းပြုပြည်ပြု လွှတ်တော်အမတ်များ။

ရန်ကုန်ခရိုင်

ပဲခူးခရိုင်။

၁။ ဦးအောင်ဆန်း - (ယခု ဒေါ်ခင်ကြည်)။

၂။ ဒေါ်စောရွှေ။

၃။ ဒေါ်ခင်လှ။

၄။ ဗိုလ်မင်းခေါင် - (ယခု ဗိုလ်လှအေး)။

၅။ သခင်လွန်းဘော် - (နုတ်ထွက်သည်)။

၆။ ဦးဘဖေ - (ယခု ဦးကိုကိုကြီး)။

၇။ သခင်လှကျွေ။

၈။ ဦးသန်းစိန်။

၃၃။ ဦးသာဒင်။

၃၄။ ဦးစံမြင့်။

၃၅။ ဗိုလ်အေးဖေ။

၃၆။ ဗိုလ်ခင်မောင်။

၃၇။ ဗိုလ်တင်အောင် - (ယခု ဗိုလ်လင်း)။

၃၈။ ဗိုလ်ကြာညွန့်။

ဟင်းသာတခရိုင်။

၃၉။ ဦးတင်ထွဋ်။

၄၀။ ဦးမြင် (ဟင်္သာတ)

၄၁။ ဦးထွန်းဝင်း။

၄၂။ ဦးထွန်းဖေ။

၄၃။ ဗိုလ်စိန်ဘန်း။

၄၄။ သခင်ချစ်မောင်။

၄၅။ ဦးသန်းတင်။

၄၆။ ဗိုလ်အောင်ဖေ။

၄၇။ ဦးဘသိန်း။

၄၈။ ဦးထွန်းကြည်။

ပုသိမ်ခရိုင်။

၄၉။ ဦးမြစိန်။

၅၀။ ဗိုလ်ထွန်းလင်း (နုတ်ထွက်သည်)။

၅၁။ သခင်စိန်။

၅၂။ ဦးအောင်ကျော်။

၅၃။ ဦးစိန်မောင်။

၅၄။ ဗိုလ်လှမြင့်။

၅၅။ ဗိုလ်ဘုန်းအောင်။

၅၆။ ဦးကျော်တင့်။

ဖျာပုံခရိုင်။

၅၇။ ဦးဝင်း။

၅၈။ စောကျော်ရင်။

၅၉။ ဦးတင်ညွန့်။

၆၀။ သခင်ဘသက်။

မြောင်းမြခရိုင်။

၆၁။ သခင်တင်။

၆၂။ ဦးခင်မောင်လတ်။

၆၃။ ဦးထွန်းရင်။

၆၄။ ဗိုလ်ညွန့်မောင်။

အင်းစိန်ခရိုင်။

၉။ သခင်ကျော်ထွန်း။

၁၀။ သခင်ဦးခင်။

၁၁။ ဗိုလ်တိုက်စိုး။

၁၂။ ဆရာသာထူး။

ဟံသာဝတီခရိုင်။

၁၃။ ဦးဘချို - (ယခု ဒေါ်ခင်ပု)။

၁၄။ ဦးတင် - (မြန်အောင်)။

၁၅။ ဦးဘတင်။

၁၆။ ဗိုလ်ထိန်ဝင်း။

၁၇။ သခင်မောင်မောင်ကြီး။

၁၈။ ဗိုလ်အောင်မြင့် - (ယခုဗိုလ်ဗတင်)။

သာယာဝတီခရိုင်။

၁၉။ သခင်မြ။

၂၀။ ဗိုလ်စိန်မှန်။

၂၁။ သခင်ချစ်မောင်။

၂၂။ သခင်ကျော်ငြိမ်း။

၂၃။ သခင်ထွန်းအံ့။

၂၄။ ဦးဖေသန်းညွန့်။

၂၅။ ဦးမောင်မောင်။

၂၆။ သခင်မြလေး။

ပြည်ခရိုင်။

၂၇။ ဦးကျော်ငြိမ်း။

၂၈။ ဦးလှမောင်။

၂၉။ သခင်ဝတင်။

၃၀။ ဗိုလ်အောင်ကြီး။

၃၁။ ဗိုလ်ကုန်းဇော်။

၃၂။ ဦးထွန်းရွှေ။

မအူပင်ခရိုင်

၆၅။ ဒေါ်လှရှင်။
၆၆။ ဗိုလ်စိန်ထွန်း။
၆၇။ သခင်ချစ်။
၆၈။ ဦးမြမောင်။

၆၉။ ဗိုလ်ညိုထွန်း။
၇၀။ ဦးမောင်မောင်ထွန်းအောင်ကျော်။
၇၁။ မစ္စတာစုလတန်အာမက်။
၇၂။ မစ္စတာအပ္ပဒူဂါး။
၁၀၀။ ဦးအောင်ဇံဝေ။

ကျိုက္ခမိခရိုင်။

၆၉။ သခင်အောင်ဘွဲ့။
၇၀။ ဗိုလ်ကျော်သန်း။
၇၁။ ဗိုလ်အောင်ဘော်။
၇၂။ မှန်ဦးခင်မောင်။
၇၃။ ဦးသန်းမြင့်။
၇၄။ သခင်ခို။
၇၅။ သခင်သင်းလှိုင်။
၇၆။ သခင်စံဝေ။

ကျောက်ဖြူခရိုင်။

၁၀၁။ ဦးသာထွန်း။
၁၀၂။ ဗိုလ်ဘဇော။
၁၀၃။ ဦးရွှေနှီ။
၁၀၄။ ဦးမဲကျော်ဦး။
၁၀၅။ ဦးအောင်မြ။
၁၀၆။ ဗိုလ်ဘလှိုင်။

သထုံခရိုင်။

၇၇။ ဗိုလ်အေးကြိုင်။
၇၈။ သခင်အောင်တင်။
၇၉။ သခင်ထွန်းမြင့်။
၈၀။ မှန်ထွန်းရင်။

မကွေးခရိုင်။

၁၀၇။ ဗိုလ်တင်ဦး။
၁၀၈။ သခင်စောလင်း။
၁၀၉။ ဦးဉာဏ်ရှိန်။
၁၁၀။ သခင်ဗသန်း။
၁၁၁။ ဦးထွန်းရွှေဦး။
၁၁၂။ သခင်လှိုင်။
၁၁၃။ ဦးဘဝင်း။ (ယခု ဦးလှမောင်)
၁၁၄။ ဦးအောင်သန်း။

တောင်ငူခရိုင်။

၈၁။ ဦးသန်းဖေ။
၈၂။ ဗိုလ်သိန်းဒန်။
၈၃။ ဗိုလ်ဖိုးကွန်း။
၈၄။ ဦးကျော်ဇော်။

မင်းဘူးခရိုင်။

၁၁၅။ သခင်ဗသက်။
၁၁၆။ ဗိုလ်စံထွန်း။
၁၁၇။ ဗိုလ်လရောင်။
၁၁၈။ ဦးသိန်းဖေ။

ထားဝယ်ခရိုင်။

၈၅။ ဦးဆင်ကျွိုင်။
၈၆။ ဦးဖေစိန်။
၈၇။ ဦးဘရွှေ။
၈၈။ ဗိုလ်နေဝင်း။

သရက်ခရိုင်။

၁၁၉။ ဗိုလ်အောင်။
၁၂၀။ ဗိုလ်ငြိမ်းမောင်။
၁၂၁။ ဗိုလ်ထွန်းစိန်။
၁၂၂။ ဦးကျော်မြင့်။

မြိတ်ခရိုင်။

၈၉။ သခင်နု။
၉၀။ ဗိုလ်ထွန်းစိန်။

ပခုက္ကူခရိုင်။

၁၂၃။ ဦးကျော်ရှိန်။
၁၂၄။ ဦးဘိုးအောင်။
၁၂၅။ ဦးကွန်း။
၁၂၆။ ဗိုလ်သိန်းမောင်။
၁၂၇။ ဗိုလ်ဘာဘာ။
၁၂၈။ ဦးဗမူ။
၁၂၉။ ဦးစိုးနိုင်။
၁၃၀။ ဦးသောင်းဖေ

စစ်တွေခရိုင်။

၉၁။ ဦးချက်ဖိုး။
၉၂။ ဦးရွှေစောဦး။
၉၃။ ဦးထွန်းဝင်း။
၉၄။ ဦးကျော်ဦး။
၉၅။ ဦးစံထွန်းအောင်။

မြင်းခြံခရိုင်။

၁၃၁။ သခင်သန့်။
 ၁၃၂။ ဗိုလ်အုံးတင်။
 ၁၃၃။ ဦးသန်းထွန်း။
 ၁၃၄။ ဦးစိုးမောင်။ (ယခု ဦးမြင့်ဆွေ)
 ၁၃၅။ ဦးဆင်။
 ၁၃၆။ ဦးဘဂျမ်း။

မန္တလေးခရိုင်။

၁၃၇။ မစ္စတာအေ-ရာဇတ်(ယခုဒေါ်ခင်ခင်)
 ၁၃၈။ ဦးဘသီ။
 ၁၃၉။ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး။
 ၁၄၀။ ဗိုလ်ထိန်လင်း။
 ၁၄၁။ ဗိုလ်လှဖေ။
 ၁၄၂။ ဗိုလ်တင်မောင်။
 ၁၄၃။ သခင်မောင်မောင်လေး။
 ၁၄၄။ ဦးလှဖေ။
 ၁၄၅။ ဦးသန်းညွန့်။
 ၁၄၆။ သခင်ဗသိန်း။

ကျောက်ဆည်ခရိုင်။

၁၄၇။ ဗိုလ်မင်းနွယ်။
 ၁၄၈။ ဦးထွန်းစိန်။

မိတ္ထီလာခရိုင်။

၁၄၉။ ဦးထွန်းဇံ။
 ၁၅၀။ ဗိုလ်ကိုကိုကြီး။
 ၁၅၁။ ဗိုလ်အောင်ညွန့်။
 ၁၅၂။ ဦးငွေ။

ရွှေဘိုခရိုင်။

၁၅၃။ ဗိုလ်ဗမင်း။
 ၁၅၄။ ဦးဘကြွယ်။
 ၁၅၅။ ဗိုလ်စောမောင်။
 ၁၅၆။ ဦးမြရီ။
 ၁၅၇။ သခင်ဆု။
 ၁၅၈။ သခင်ကျော်

ရမည်းသင်းခရိုင်။

၁၅၉။ ဦးမြ (ပျော်ဘွယ်)
 ၁၆၀။ ဦးမိုး။
 ၁၆၁။ သခင်တင်ထွန်း။
 ၁၆၂။ သခင်ဖေတင့်။
 ၁၆၃။ ဦးမောင်မောင်။
 ၁၆၄။ ဦးဖေခင်။

စစ်ကိုင်းခရိုင်။

၁၆၅။ ဦးစိန်ထွန်း။
 ၁၆၆။ ဗိုလ်ထွန်းကြည်။
 ၁၆၇။ ဦးကျင်စော။
 ၁၆၈။ ဗိုလ်စိန်သက်။

အထက်ချင်းတိုင်းခရိုင်။

၁၆၉။ သခင်ခင်မောင်ကြီး။
 ၁၇၀။ ဗိုလ်တင်မောင်ဦး။

အောက်ချင်းတိုင်းခရိုင်။

၁၇၁။ ဗိုလ်ဗသိန်း။
 ၁၇၂။ သခင်ချစ်စိန်။
 ၁၇၃။ ဗိုလ်တင်လှိုင်။
 ၁၇၄။ ဦးအောင်ဖေ။

ကသာခရိုင်။

၁၇၅။ သခင်ဗသိန်း (နုတ်ထွက်သည်။)
 ၁၇၆။ သခင်ဗထွန်း။
 ၁၇၇။ သခင်စောယွန်း။
 ၁၇၈။ ဦးဘကြမ်း (ပုသိမ်)။

ဗန်းမော်ခရိုင်။

၁၇၉။ ဗိုလ်လှကြိုင်။
 ၁၈၀။ ဦးဘဦး။

မြစ်ကြီးနားခရိုင်။

၁၈၁။ ဦးဘမောင်။
 ၁၈၂။ သခင်ပြန်။

အင်္ဂလိပ်မြန်မာကပြား။

၁၈၃။ မစ္စတာ အီး ဘားနစ်။
 ၁၈၄။ မစ္စတာ အေ စီ ရော့ဒ်ရစ်။
 ၁၈၅။ မစ္စတာ အေ-ရေးဗီး(စ်)။
 ၁၈၆။ မစ္စတာ အိပ်(ချ်)အမ်(မ်)ဖစ်ရှား။

ကရင်အမျိုးသားအမတ်များ။

၁၈၇။ စောသာဇင်။
 ၁၈၈။ ဆရာလှမင်း။
 ၁၈၉။ ဦးဘိုးဇံ ခေါ် ဗိုလ်ညိုခင်။
 ၁၉၀။ မန်းဝင်းမောင်။
 ၁၉၁။ ဆရာအဘေး။
 ၁၉၂။ စောမောင်ဒေါက်။
 ၁၉၃။ စောအောင်ပ။

၁၉၄။ မန်းထွန်းရင်။

၁၉၅။ ဦးသာဆင်။

၁၉၆။ ဦးပေါလူ။

၁၉၇။ ဦးဘမောင်။

၁၉၈။ မန်းကံအေး။

၁၉၉။ မန်းအောင်ရှိန်။

၂၀၀။ မန်းထွန်းရုံ။

၂၀၁။ ဗိုလ်အောင်မြိုင်။

၂၀၂။ ဦးသာလှိုင်။

၂၀၃။ ဦးစံညွန့်။

၂၀၄။ ဦးဘရင်။

၂၀၅။ စောအုန်းညွန့်။

၂၀၆။ စောဝင်းတင်။

၂၀၇။ စောကျွန်ဆင် ဒီဖိုးမင်း။

၂၀၈။ စောနော်တင်ဘွား။

၂၀၉။ မန်းဘိုင် (ယခု မန်းဘဆိုင်)

၂၁၀။ စောစံဘိုးသင်။

နယ်စပ်ဒေသ(ကချင်အမတ်များ)

၂၃၄။ ဆမားဒူးဝါဆင်ဝါနောင်။

၂၃၅။ လဘန်းဂရောင်း။

၂၃၆။ ဦးကြီးထင်နန်း။

၂၃၇။ မရစ်အောင်ဘ။

၂၃၈။ ဒူးဝါဇောလွမ်း။

၂၃၉။ ဝါဘော်ဇော်ရစ်။

၂၄၀။ ဆလန်ကွမ်မရင်ဂမ်။

နယ်စပ်ဒေသ(ချင်းအမတ်များ)

၂၄၁။ ဦးဝမ်ကိုဟန်။

၂၄၂။ ဦးဆဝစ်။

၂၄၃။ ကပ္ပတိန်မန်တုံးနန်း။

၂၄၄။ ဦးငွန်တိုး။

၂၄၅။ ဦးထပ်လှိုင်။

၂၄၆။ ဦးဝမ်သူးမောင်း။

၂၄၇။ ဦးယဝမ်။

နယ်စပ်ဒေသ (ရှမ်းအမတ်များ)

၂၁၁။ ကျိုင်းတုံစော်ဘွားကြီး။

၂၁၂။ ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး။

၂၁၃။ တောင်ပိုင်စော်ဘွားကြီး။

၂၁၄။ သီပေါတောင်ပိုင်းစော်ဘွားကြီး။

၂၁၅။ မိုးမိတ်စော်ဘွားကြီး။

၂၁၆။ သိုင်းဘဟန်။

၂၁၇။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီး။ (ယခု စကားစော်ဘွားကြီး)

၂၁၈။ စောထွန်းရင်။ (နုတ်ထွက်သည်)

၂၁၉။ စောရွှေမွန်။

၂၂၀။ ဦးဖြူ။

၂၂၁။ သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွားကြီး။

၂၂၂။ ပင်မှီစော်ဘွားကြီး။

၂၂၃။ ဦးစံလူ။

၂၂၄။ ဦးကျော်ဒွန်း။

၂၂၅။ ဦးထွန်းမြင့်။

၂၂၆။ ဦးဘိုးခင်။

၂၂၇။ ဦးဘဇံ။

၂၂၈။ ဦးထွန်းအုံ။

၂၂၉။ ဦးစံမြတ်။

၂၃၀။ ဦးထွန်းအေး။

၂၃၁။ ဦးခင်မောင်လတ်။

၂၃၂။ ဦးသန်းမောင်။

၂၃၃။ ဦးစံခိုင်။

ကရင်နီအမတ်များ။

၂၄၈။ စောသိန်း။

၂၄၉။ ဦးဘီတူရီ။

နယ်ခြားဒေသဆိုင်ရာအခြားအမတ်များ။

၂၅၀။ စောဝီရီကျော်။ (ယခု စောလူလူ)

၂၅၁။ စောဘီဘိုးကူး။

၂၅၂။ ရံကြည်ဆိုင်။

၂၅၃။ ဇော်ဘ။

၂၅၄။ လေရှိုဝမ်း။

၂၅၅။ ဦးဘသာ။

အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးကော်မတီ။

(၁) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း(ယခု သခင်နု)။ (၂) သခင်မြ(ယခု ဟင်္သာတဦးမြ)။ (၃) ဦးကျော်ငြိမ်း။ (၄) ဦးမြ(ပျော်ဘွယ်)။ (၅) ဦးဘချို(ယခု ဦးမြစိန်)။ (၆) မစ္စတာရာဇတ်(ယခု ဦးသန်းမြင့်)။ (၇) ဦးတင်ထွန်း။ (၈) ဦးဘဝင်း(ယခု စောကျော်ရင်)။ (၉) ဦးဘဂျမ်း။ (၁၀) ဗိုလ်အောင်။ (၁၁) ဦးကျော်မြင့်။ (၁၂) သခင်လွန်းဘော်။ (၁၃) ဦးတင်(မြန်အောင်)။ (၁၄) သခင်တင်။ (၁၅) ဗိုလ်စိန်မွန်။ (၁၆) ဗိုလ်အောင်ကြီး။ (၁၇) ဦးဝင်း။ (၁၈) ဦးထွန်းဝင်း(ဟင်္သာတ)။ (၁၉) ဦးသီ။ (၂၀) ဦးသာဒင်။ (၂၁) ဦးထွန်းဖေ။ (၂၂) ဦးစိန်ဘွား။ (၂၃) ဦးခင်မောင်လတ်(မြောင်းမြ)။ (၂၄) ဗိုလ်ထွန်းလင်း။ (၂၅) သခင်လွင်။ (၂၆) သခင်ချစ်မောင်။ (၂၇) ဦးဖေခင်။ (၂၈) ဦးခင်မောင်ကလေး။ (၂၉) ဦးစံထွန်းအောင်။ (၃၀) ဗိုလ်ညိုထွန်း။ (၃၁) ဦးအောင်သန်း။ (၃၂) သခင်စံဝေ။ (၃၃) ဦးဘဂျမ်း(ကသာ)။ (၃၄) ဦးကျင်စော။ (၃၅) ဗိုလ်ဖိုးကွန်း။ (၃၆) သခင်တင်ထွန်း။ (၃၇)

မစ္စတာအီး ဘား၊ နဒ်။ (၃၈) မန်းဘိုင်(ယခု စောနောင်တင်ဘူး)။
 (၃၉) စောစံဘိုးသင်း။ (၄၀) မန်းဝင်းမောင်။ (၄၁) စောဘရင် (၄၂)
 ဆရာအေးဘီ။ (၄၃) ဝီရိကျော်။ (၄၄) ဆမားဒူဝါဆင်ဝါနောင်။
 (၄၅) ဝါဘော်ဇော်ရစ်။ (၄၆) ဒူဝါဇော်လွန်း။ (၄၇) ဦးဝမ်ကိုဟန်။
 (၄၈) ဦးဆဝစ်။ (၄၉) ကပ္ပတိန်မန်းတုံးနန်း။ (၅၀) မိုင်းပွန်စော်
 ဘူးကြီး။ (ယခု သာမိုင်းခမ်းစော်ဘူးကြီး)။ (၅၁) မိုးမိတ်စော်
 ဘူးကြီး။ (၅၂) ညောင်ရွှေစော်ဘူးကြီး။ (၅၃) ဦးထွန်းအံ့ (၅၄)
 ဦးကျော်ဒွန်း။ (၅၅) ဦးထွန်းမြင့်(တောင်ကြီး)။

ထပ်ဖြည့်အမတ်များ။

(၅၆) ဦးလဘန်းဂရောင်း။ (၅၇) စောဂျွန်ဆင်ဒီဖိုးမင်း။ (၅၈) ဦး
 အောင်မြိုင်။ (၅၉) သိုင်းဘဟန်။ (၆၀) ဗိုလ်လှကြိုင်။ (၆၁) ဒေါ်
 ခင်လှ။ (၆၂) ဦးဝမ်သူးမောင်း။

ထပ်ဖြည့်အပြင်အပပုဂ္ဂိုလ်များ။

(၆၃) ဦးတင်ဇေ။ (၆၄) တရားဝန်ကြီးဆာဘဦး။ (၆၅) ဆာမြဘူး။
 (၆၆) တရားဝန်ကြီးဦးအေးမောင်။ (၆၇) ဆာမောင်ကြီး။ (၆၈)
 ဦးစိုးညွန့် (၆၉) မစ္စတာ အမ်၊အေ၊ရာရှစ်။ (၇၀) မစ္စတာဇိုရာဆင်။

လမ်းညွှန်ကော်မီတီ။

(၁) ဦးအောင်ဆန်း (ယခုသခင်နု)။ (၂) သခင်မြ(ယခု
 သခင်လွန်းဘော်)။ (၃) မန်းဘိုင်(ယခု ဦးမြင့် ပျော်ဘွယ်)။ (၄)
 ဦးစံထွန်းအောင်။ (၅) ဦးဖေခင်။ (၆) ဦးကျော်မြင့် (၇) ဦးဝင်း
 (၈) မန်းဝင်းမောင်။ (၉) စောနောင်တင်ဘူး (၁၀) ဗိုလ်ထွန်းလင်း။
 (၁၁) မိုင်းပွန်စော်ဘူးကြီး။ (ယခု မိုးမိတ်စော်ဘူးကြီး)။ (၁၂)
 ဦးထွန်းမြင့် (၁၃) ဦးဝမ်ကိုဟန်။ (၁၄) ဆမားဒူဝါဆင်ဝါနောင်။

အခြေခံဥပဒေအချောကိုင် ကော်မီတီ။

(၁) လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ(သဘာပတိ) (၂)သခင်နု။ (၃) ဦး
 တင်ထွန်း။ (၄) သခင်လွန်းဘော်။ (၅) သခင်တင်။ (၆) သခင်တင်
 ထွန်း။ (၇) မန်းဝင်းမောင်။ (၈) ဦးဘသီ။ (၉) ဦးကျော်မြင့်။ (၁၀)
 မစ္စတာအေ၊ ရေးဗါး(စ်) (၁၁) ဗိုလ်ထွန်းလင်း။ (၁၂) စောနောင်တင်
 ဘူး။ (၁၃) မိုးမိတ်စော်ဘူးကြီး။ (၁၄) ဦးလဘန်းဂရောင်း။ (၁၅)
 ဦးဝမ်ကိုဟန်။ (၁၆) ဦးတင်(မြန်အောင်)။

ထပ်ဖြည့်အမတ်။

(၁၇) ဦးထွန်းဖေ။

ထပ်ဖြည့်အပြင်အပ ပုဂ္ဂိုလ်များ။

(၁၈) ဆာမြဘူး။ (၁၉) ဆာမောင်ကြီး။ (၂၀) ဆာဘဦး။
 (တရားဝန်ကြီး)။ (၂၁) ဦးအေးမောင်(တရားဝန်ကြီး)။ (၂၂) မစ္စ
 တာ၊ အမ်(မ်)အေရာရှစ်။ (၂၃) ဦးဝန်(တက္ကသိုလ်ကျောင်း) (၂၄)
 ဦးမျိုးမင်း(တက္ကသိုလ်ကျောင်း)။ (၂၅) ဦးသိန်းဟန်(တိုင်းပြည်ပြု
 လွှတ်တော်အထူးအရာရှိ)။

မြန်မာနိုင်ငံတော် အလံသီချင်းနှင့်တံဆိပ်ကော်မီတီ။

(၁) ဦးဘချို(ယခု သခင်တင်)။ (၂) ဦးအောင်ဇံဝေ။ (၃)
 ဗိုလ်မှူးအောင်။ (၄) မွန်ထွန်းရင်။ (၅) ဗိုလ်အောင်ကြီး။ (၆) ဒေါ်
 ခင်လှ။ (၇) ဆရာလှမင်း။ (၈) မိုင်းပွန်စော်ဘူးကြီး (ယခု မိုးမိတ်
 စော်ဘူးကြီး)။ (၉) ဦးဇော်လွမ်း။ (၁၀) ဦးဝမ်ကိုဟန်။

ထပ်ဖြည့်အပြင်အပပုဂ္ဂိုလ်များ။

(၁၁) ဦးဇွန်ခိုင်။ (၁၂) ဦးအုံးလွင်။ (၁၃) ဒဂုန်ဆရာတင်
 (၁၄) ဦးဘသန်း။ (၁၅) ဦးခင်ဇော်။ (၁၆) ဦးထင်ဖတ်။ (၁၇) ဦး
 သိန်းဟန် (တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်အထူးအရာရှိ)။

မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်အရာရှိများ။

ဥက္ကဋ္ဌ - ညောင်ရွှေစော်ဘူးကြီး စောရွှေသိုက်။
 အရံသဘာပတိများ - မန်းကံအေး၊ ဦးစံထွန်းအောင်၊
 ဦးခင်မောင်လတ်၊ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါနောင်၊ ဦးဝမ်ကိုဟန်၊
 ဦးကျော်ငြိမ်း၊ ဗိုလ်ဖိုးကွန်း၊ တောင်ပိုင်စော်ဘူးကြီး၊
 အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေအကြံပေးအရာရှိ - ဦးချန်ထွန်း၊
 အတွင်းဝန် - ဦးထွန်းတင်၊ ဒုတိယအတွင်းဝန် - ဦးစိန်၊
 လက်ထောက်အတွင်းဝန်များ - ဦးဘသောင်၊ ဦးခင်မောင်သန်း၊
 ဦးနန်းနွယ်၊ ဦးသောင်း၊
 လွှတ်တော်အထူးအရာရှိ - ဦးသိန်းဟန်။

(၁)ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး (၂)ဦးဖေခင် (၃)ဦးဘရင် (၄)သိန္နီစော်ဘွားကြီး
(၅) ဦးစော (၆) တောင်ပိုင်စော်ဘွားကြီး (၇)ဦးနု (၈) မန်းဘခိုင် (၉) မိုးမိတ်စော်ဘွားကြီး စဝ်ခွန်ချို (၁၀) ဦးဘဂျမ်း။

ပထမပင်လုံအစည်းအဝေး
(၁၉၄၆ ခုနှစ်)

ရှေ့တန်း (ဝဲမှယာ) x | x | x | သခင်နု၊ တောင်ပိုင်စော်ဘွား စဝ်ခွန်ပန်းစိန်၊ ဒူးဝါးဇော်လွန်း၊ ဦးစော၊ ညောင်ရွှေစော်ဘွား၊ မိတ္ထီလာဦးဘရင်၊ x | x | x |
သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စဝ်ထွန်းအေး၊ ပင်မှီစော်ဘွား။
နောက်တန်း (ဝဲမှ ယာ) x | x | မန်းဘခိုင်၊ မြောက်သိန္နီစော်ဘွား၊ ဦးဘဂျမ်း၊ x | x | ဦးဖေခင်၊ မိုင်းပွန်စော်ဘွားစဝ်စံထွန်း၊ x | x | x | x | x | x | x |

ပထမပင်လုံအစဉ်းအဝေးတွင်
ဝဲ မှ ယာ - (၁) ဦးဘရင်၊ (၂) ဦးစော၊ (၃) ဦးဖေခင်၊ (၄) ဦးနု။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ရှမ်းပြည်ခရီး ကလော၌ နားစဉ်

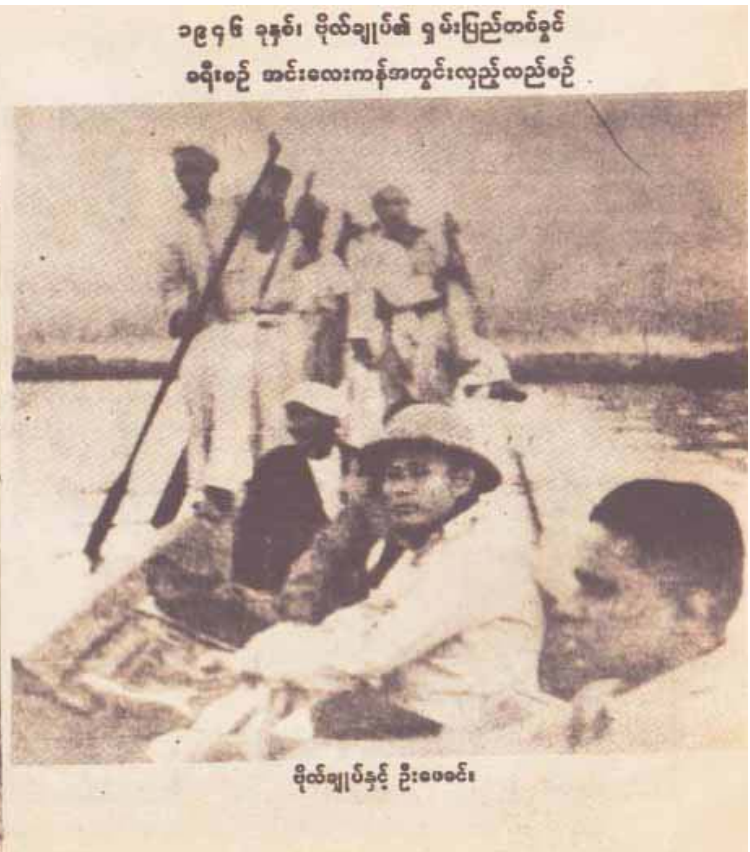

ရှေ့တန်း (ဝဲမှယာ) - သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား၊ မိုင်းပွန်စော်ဘွား၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ညောင်ရွှေစော်ဘွား၊ x | x | x | x |
နောက်တန်း (ဝဲ မှ ယာ) - ဦးဖေခင်(ဖော့ဦးထုပ်ဖြင့်)၊ ဗိုလ်ထွန်းလှ (စစ်ယူနီဖောင်းဖြင့်)။

ဗိုလ်ချုပ်၏ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ရှမ်းပြည်တစ်ခွင် ခရီးစဉ် (ညောင်ရွှေ၌)

ဝဲ မှ ယာ - (၁) ဦးဖေခင်၊ (၂) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ (၃) ညောင်ရွှေစော်ဘွား၊ (၄) မိုင်းပွန်စော်ဘွား။

ဗိုလ်ချုပ်နှင့် ဦးဖေခင်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့။
ဒုတိယ ပင်လုံညီလာခံ

ဝဲ မှ ယာ - (၁) ဦးဖေခင်၊ (၂) ဘားနတ်လက်ဒဝစ် (မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးရုံးအရာရှိ)၊ (၃) မစ္စတာဘော်တွမ်လေ၊ (၄) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက် “ဒုတိယ ပင်လုံညီလာခံတွင် ပင်လုံစာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးကြစဉ်”

ပုံပွာ ဦးတင်စ လက်မှတ်ရေးထိုးနေပုံ ဖြစ်ပါသည်။

လွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်သော ရှမ်းကျောင်းသားများ

ပင်လုံမြို့ရှိ “တောင်တန်းပြည်မ ပူးပေါင်းရေးစာချုပ် အထိမ်းအမှတ် ကျောက်တိုင်” ယခင် (၁၂-၂-၇၇)

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲရေး ကော်မတီအစည်းအဝေး

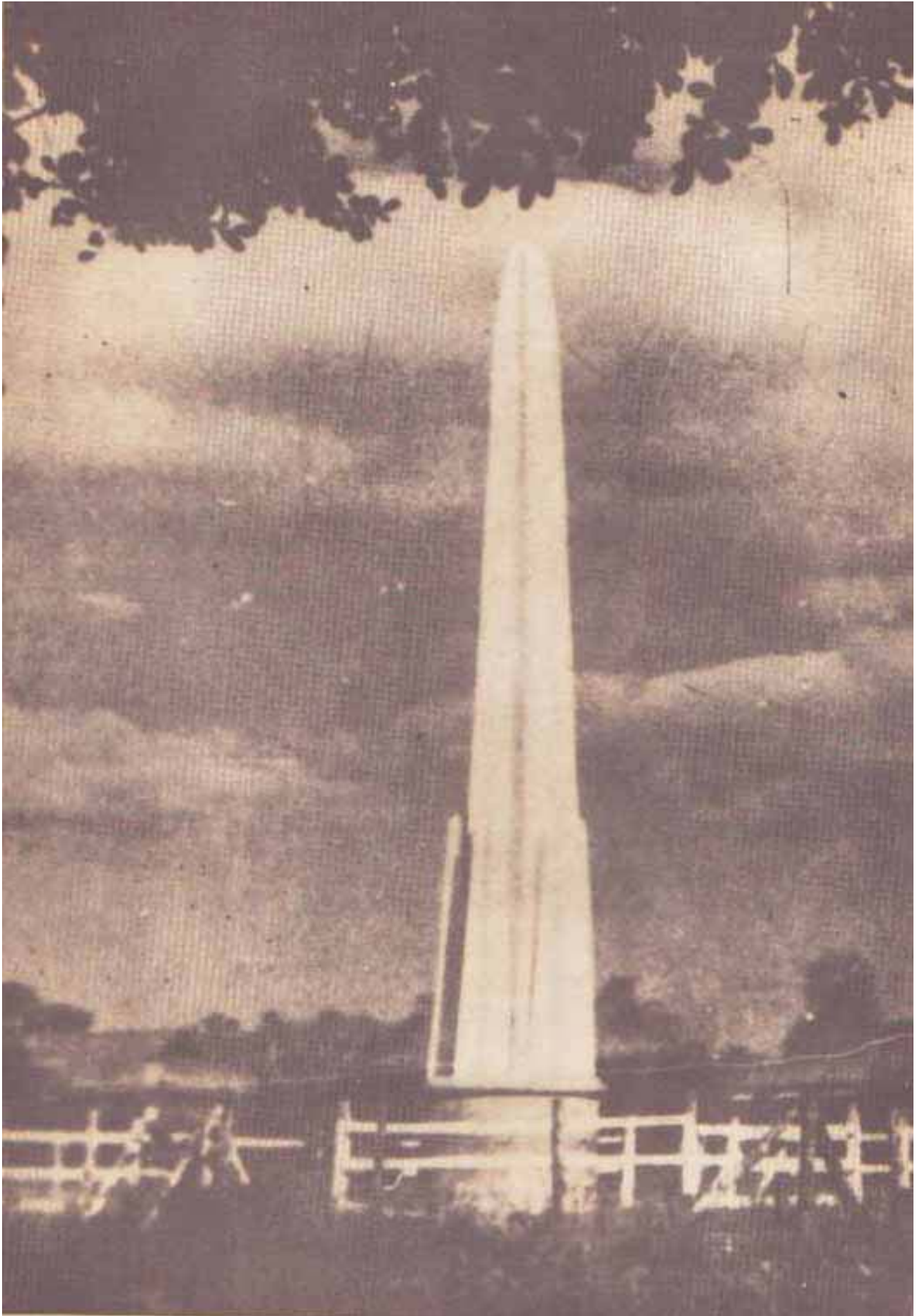

(ဝဲ မှ ယာ) ပထမခေါင်းပေါင်းနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်မှ စ၍- (၁) ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ (၂) ဆာမောင်ကြီး၊ (၃) ဦးချန်ထွန်း၊ (၄) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊
(၅) ဦးစိန် (လွှတ်တော်အတွင်းဝန်)၊ (၆) ဦးဖေခင် (ဆေးတံဖြင့်)၊ (၇) သခင်မြ။

မြန်မာပြည်နှင့်ကရင်နီပြည် မိတ်ဆက်အဖွဲ့ ရန်ကုန်မြို့၊
၁၉၄၆ - ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃၀ ရက်။

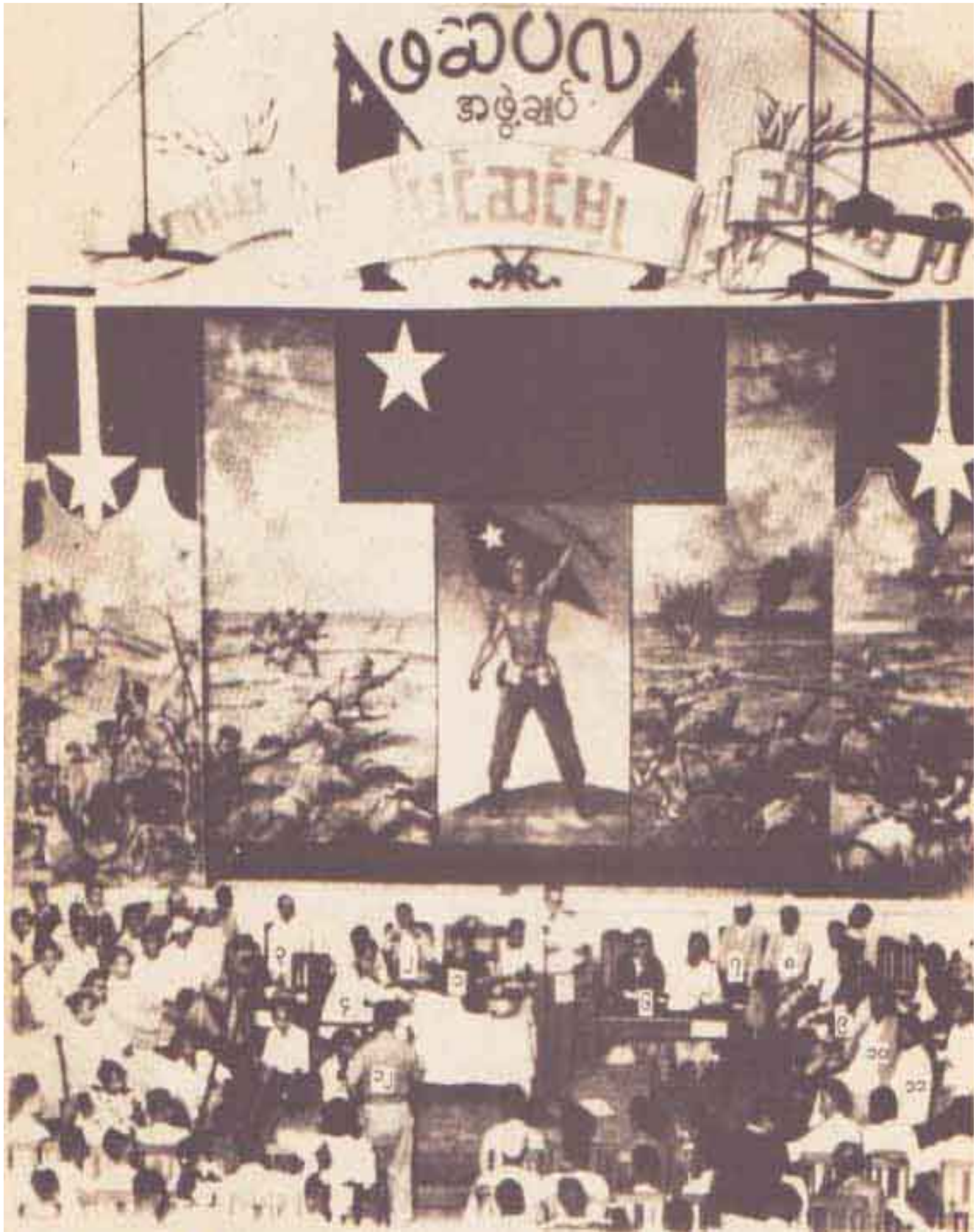

ရှေ့တန်း ဝဲ မှ ယာ သို့ - စောသိန်း၊ စပ်လဝီ၊ စောရွှေ၊ ဦးစိန် (ကရင်နီပဒေါင်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ)၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း(ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌ)၊ ဦးအေမြလေး
ဦးဘဖေ၊ သိုင်းဘဟန်၊ စောဇိန်၊ ဦးမြ။
အလယ်တန်း ဝဲ မှ ယာ သို့ - သခင်ဝင်း၊ ဦးလွင်၊ စောဝီခေါ၊ ဦးဗျမ်း၊ ဦးတင်၊ မန်းဘိုင်၊ သခင်သန်းထွန်း(ကွန်မြူနစ်ပါတီအတွင်းရေးမှူး)၊ ဦးတင်၊
ဦးဘသောင်း၊ ဦးဖေခင်၊ သခင်ချစ်။
နောက်တန်း ဝဲ မှ ယာ သို့ - ဦးကျော်မြင့်၊ ဦးအောင်ဝင်း၊ ဦးဘဆိုင်း၊ ဦးအောင်ဇံဝေ၊ ဦးညိုမိုး၊ ဦးသိမ်းအောင်၊ စောဘဦးကြီး(ကေအင်(န်)ယူအဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌ)
ဦးထွန်းလှ၊ စောလူလယ်၊ ဦးတင်မောင်။

“တောင်တန်းပြည်မှ ပူးပေါင်းရေး အထိမ်းအမှတ် လက်ရှိကျောက်တိုင်”

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၉ ရက်မှ ၂၃ ရက်အထိ ဂျူဗလီဟောတွင် ကျင်းပသော ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ပဏာမပြင်ဆင်မှု ညီလာခံ

E-book is created by shanyoma

၁။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ၂။ သခင်နု၊ ၃။ သခင်မြ၊ ၄။ ဦးဗဆွေ၊ ၅။ ဦးထွန်းအုံ(မြူမင်းကြီးဟောင်း)၊ ၆။ ဦးတင်(မြန်အောင်)
၇။ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ ၈။ ဦးတင်(မြန်မာ့အလင်း)၊ ၉။ မန်းဘခိုင်၊ ၁၀။ ဆရာကြီးဦးရာဇတ်၊ ၁၁။ ဦးဖေခင်၊ ၁၂။ သခင်ဝတင်။